

CAN Rapport 114

Skolelevers drogvanor 2008

Thomas Hvitfeldt, Siri Nyström

CAN – en kunskapsbank i drogfrågor

CANs främsta uppgift är att tillhandahålla kunskap om alkohol, narkotika och andra droger. Detta görs bland annat genom biblioteket, trycksaker av olika slag, webbsidor, seminarier, kurser och konferenser.

CAN följer drogutvecklingen

CAN följer utvecklingen av bruk och missbruk av alkohol, narkotika och andra droger. CAN samlar in och sammanställer resultat från undersökningar, statistik och andra data, gör egna undersökningar och utredningar eller ger forskare i uppdrag att göra det.

© Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)

1:a upplagan, 1:a tryckningen (1–250)

Sättning: Britta Grönlund, CAN

Tryck: AWJ Tryck AB, 2009

Omslag: Löwenberg Media

ISSN 0283-1198

ISBN 978-91-7278-218-1 (tryck)

URN:NBN:se:can-2009-1 (pdf)

Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Klara Norra Kyrkogata 34, Box 70412, 107 25 Stockholm

Tel: 08-412 46 00, fax: 08-10 46 41

E-post: can@can.se, hemsida: www.can.se

Skolelevers drogvanor 2008

Thomas Hvitfeldt

Siri Nyström

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Rapport nr 114

Stockholm 2009

Innehåll

Sammanfattning	21
Inledning	24
Undersökningen och rapporten	26
Urval	26
Genomförande	27
Bortfall	27
Frågeformuläret	28
Praktiska uppgifter om rapporten	31
Definitioner av vissa begrepp	31
Metodproblem	33
Årskurs 9	39
Alkohol	39
Tobak	52
Narkotika	57
Sniffning	63
Sömnmedel och lugnande medel	64
Läkemedel tillsammans med alkohol	65
Dopning	66
ANT-undervisningen i skolan	67
Elevernas sociala situation i skolan	67
Spel	68
Samband mellan konsumtion av olika medel och vissa andra variabler	68
Regionala skillnader	74
Gymnasiet, år 2	76
Alkohol	76
Tobak	86
Narkotika	88
Sniffning	92
Sömnmedel och lugnande medel	92
Läkemedel tillsammans med alkohol	92
Dopning	93
ANT-undervisning i skolan	93
Elevernas sociala situation i skolan	93
Spel	94
Riskuppfattning vid några olika beteenden	94

Avslutande kommentarer.....	96
Referenser.....	98
Tabeller	99
Årskurs 9.....	100
Gymnasiet, år 2.....	206

Diagram

Årskurs 9

1.	Andelen alkoholkonsumenter i årskurs 9 efter kön. 1971–2008.	40
2.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 efter kön. 1977–2008. 1977–1989 avser skattade värden med utgångspunkt från konsumtionsindex.....	43
3.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkohol dryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland pojkar . 1989–2008	44
4.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkohol dryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland flickor . 1989–2008	44
5.	Andelen elever i årskurs 9 som druckit hemtillverkad sprit ("hembränt") respektive smuggelsprit under de senaste 12 månaderna, efter kön. 1991–2008	45
6.	Andelen elever som intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare i årskurs 9 efter kön. 1972–2008.	48
7.	Andelen elever som varit berusade vid 13 år. Årskurs 9. 200–2008.	48
8.	Andelen som varit berusade vid 13 år efter konsumtionskategori och kön. Årskurs 9. 2008.	49
9.	Andelen rökare i årskurs 9 efter kön. 1971–2008.....	54
10.	Andelen snusare i årskurs 9 efter kön. 1974–2008.	55
11.	Andelen elever som någon gång använt narkotika samt andelen elever som använt narkotika senaste månaden efter kön. 1971–2008.	58
12.	Andelen elever som använt cannabis vid 13 års ålder eller tidigare. 2000–2008.	59
13.	Andelen elever i årskurs 9 bland dem som aldrig använt narkotika som "haft möjlighet" att pröva, "vet någon som kan sälja narkotika" samt "haft lust" att pröva. 1971–1982 och 1986–2008.	62
14.	Erfarenhet av sniffning bland elever i årskurs 9 efter kön. 1971–2008.	63
15.	Genomsnittskonsumtion i dl 100% alkohol i olika regioner i Sverige. Årskurs 9. Medeltal för perioden 2005–2008.....	74

Gymnasiet, år 2

16.	Andelen alkoholkonsumenter bland gymnasieelever i årskurs 2 efter kön. 2004–2008.....	76
17.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av alkohol mätt i dl ren alkohol bland gymnasieelever i årskurs 2 efter kön. 2004–2008.....	79
18.	Olika dryckers andel av den totala alkoholkonsumtionen för gymnasieelever i årskurs 2 efter kön. 2008.....	80
19.	Andelen gymnasieelever i årskurs 2 som intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare efter kön. 2004–2008.....	81
20.	Sambandet mellan alkoholkonsumtionen och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtionen av andra medel. Gymnasiet (samtliga elever) årskurs 2. 2008.....	83
21.	Andelen rökare och snusare bland elever i gymnasiets årskurs 2, efter kön. 2004–2008.....	86
22.	Andelen tobakskonsumenter i gymnasiets årskurs 2 efter kön. 2008.....	87
23.	Andelen elever i gymnasiets årskurs 2 som någon gång använt narkotika samt andelen elever som använt narkotika senaste månaden efter kön. 2004–2008.....	88
24.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Gymnasiet (samtliga elever) årskurs 2. 2008.....	90

Tabeller

Årskurs 9

1.	Antalet bearbetade formulär och bortfallet i procent. 1971–2008.	99
2.	Svarsfördelningen för några variabler i den s k Stockholmsundersökningen 1993. Andelen som uppgett respektive svarsalternativ vid den ordinarie datainsamlingen, i bortfallsundersökningen samt totalt (inkl bortfallet), efter kön.	100
3.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2008.	101
4a.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av cider och alkoholäsk, folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning bland pojkar i årskurs 9. 1971–1982 och 1986–2008.	102
4b.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av cider och alkoholäsk, folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning bland flickor i årskurs 9. 1971–1982 och 1986–2008.	103
5.	Översikt av olika kombinationer med avseende på typ av dryck. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2008.	104
6.	"Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.	105
7.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2008.	106
8.	"Har du druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.	107
9.	"Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2008.	108
10a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland pojkar i årskurs 9. 1971–2008.	109
10b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland flickor i årskurs 9. 1971–2008.	110
11a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1977–1983 och 1986–2008.	111

11b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1977–1983 och 1986–2008.	112
12a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1971–1983 och 1986–2008.	113
12b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1971–1983 och 1986–2008.	114
13.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkat vin?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2006.	115
14a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1971–1983 och 1986–2008.	116
14b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1971–1983 och 1986–2008.	117
15.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2008.	118
16.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2008.	119
17.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2008.	120
18a.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1976–1982 och 1986–2008.	121
18b.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1976–1982 och 1986–2008.	122
19.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen bland elever i årskurs 9 efter kön. 1989–2008.	123
20a.	"Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1972–2005.	124
20b.	"Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1972–2005.	125
21.	"Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2008.	126
22.	"Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2003, 2004, 2006 och 2008.	126

23a.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit <u>eller</u> en helflaska vin <u>eller</u> fyra stora flaskor stark cider <u>eller</u> fyra burkar starköl <u>eller</u> sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1972–1983 och 1986–2008.....	127
23b.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit <u>eller</u> en helflaska vin <u>eller</u> fyra stora flaskor stark cider <u>eller</u> fyra burkar starköl <u>eller</u> sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1972–1983 och 1986–2008.....	128
24.	"Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1992–2000.	129
25.	"Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2008.	130
26a.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 1979–1982 och 1987–2006.....	131
26b.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 1979–1982 och 1987–2006.....	132
27.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.	133
28a.	"Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider och alkoläsk, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1998–2008.....	134
28b.	"Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider och alkoläsk, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1998–2008.....	135
29a.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoläsk?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar . 1998–2008.	136
29b.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoläsk?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor . 1998–2008.	137
30a.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar . 1998–2008.....	138
30b.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor . 1998–2008.....	139
31.	"Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna. 1998–2008.	140
32.	"Hur har kompisarna fått tag i den hembrända spriten?" Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hembränt under de senaste 12 månaderna samt uppgett att de köpt/blivit bjudna av kompisar. Årskurs 9. 1998–2006.....	141

33.	"Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2006.	142
34.	"Vet du någon person som har en hembränningsapparat?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1996–2006.	143
35.	Rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1997.	144
36.	"Röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2008.	145
37.	"Hur ofta röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–1997.	146
38.	Uppgiften konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2008.	147
39.	Snusvanor. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1974–1997.	148
40.	"Snusar du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2008.	149
41.	Uppgiften snuskonsumtion bland de elever som snusar. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2008.	150
42.	Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1984–2008.	151
43.	"Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 1997–2008.	152
44.	"Hur får du vanligen tag på snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 1997–2008.	153
45.	"Var köper du vanligen cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2003–2008.	154
46.	"Var köper du vanligen snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2003–2008.	154
47.	Andelen elever som använt narkotika, andelen som fortfarande använder narkotika, andelen som använt narkotika under vårterminen samt andelen som använt narkotika senaste månaden. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2008.	155
48.	Erfarenhet av olika sorters narkotika bland elever i årskurs 9. 2000–2008.	156
49a.	"Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2006.	157
49b.	"Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2006.	158
50.	"Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2007–2008.	159

51.	Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika. 1989–2008.	160
52.	"Hur gammal var du när du använde narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 1989–1999.	161
53a.	"Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som på denna fråga själva angett att de använt respektive narkotika. 2000–2008.	162
53b.	"Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som på denna fråga själva angett att de använt respektive narkotika. 2000–2008.	163
54.	"Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 1989–2008.	164
55a.	"Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som någon gång använt narkotika. 1979–1982 och 1986–2008.	165
55b.	"Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som någon gång använt narkotika. 1979–1982 och 1986–2008.	166
56.	"Känner du till någon person i din egen ålder som du tror eller säkert vet har använt något av följande medel?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2006.	167
57a.	"Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2008.	168
57b.	"Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2008.	169
58a.	"Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2008.	170
58b.	"Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2008.	171
59.	"Vilket eller vilka slag av narkotika tror du att du skulle kunna få tag på?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2006.	172

60.	Erfarenhet av sniffning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1983.	173
61a.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1983–2008.	174
61b.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1983–2008.	175
62.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel <i>som läkare skrivit ut åt dig?</i> " Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2003.	176
63.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel <i>utan att läkare skrivit ut åt dig?</i> " Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1988–2003.	177
64.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av <i>bensodiazepintyp</i> (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	178
65a.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1979–1982 och 1986–2008.	178
65b.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1979–1982 och 1986–2008.	179
66.	Erfarenhet av dopningsmedel. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1993–2003.	180
67.	"Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	180
68a.	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1979–1982 och 1986–2008.	181
68b.	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1979–1982 och 1986–2008.	182
69.	"Tycker du att du har fått för mycket eller för lite undervisning om alkohol, narkotika och tobak under det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1982 och 1986–2003.	183
70.	"Tycker du att undervisningen om alkohol, narkotika och tobak varit bra eller dålig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1990–2003.	184
71a.	"Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1984–2008.	185
71b.	"Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1984–2008.	186
72.	"Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1984–2008.	187

73.	"Har du under de senaste 30 dagarna deltagit i spel eller lotteri med pengar som vinst?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2004.	188
74.	"Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.	189
75.	"Vilka spel om pengar på Internet har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.	190
76.	"Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.	190
77.	"Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.	190
78.	"Hur mycket spelade du för de senaste 30 dagarna?" Procentuell fördelning efter kön bland de som uppger att de spelat för pengar de senaste 30 dagarna. Årskurs 9. 2000–2008.	191
79.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.	192
80.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.	193
81.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.	194
82.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.	195
83.	Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.	196
84.	Andelen elever i konsumentkategori 5–6 efter hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.	197
85.	Andelen elever som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare efter hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.	198
86a.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland pojkar i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2008.	199
86b.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2008.	200
87.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 efter alkoholsort i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008.	201

88.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 efter alkoholsort i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008.	202
89.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008.	203
90a.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland pojkar i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2008.	204
90b.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2008.	205

Gymnasiet, år 2

91.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol. Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet, år 2. 2004–2008.	206
92.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet, år 2. 2004–2008.	206
93.	Översikt av olika kombinationer med avseende på typ av dryck. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	207
94.	"Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	207
95.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2008.	208
96.	"Har du druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	208
97.	"Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2008.	208
98.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för folköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	209
99.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	209
100.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	210

101.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkat vin?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	210
102.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	211
103.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkat sprit (s k hembränt)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	211
104.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	212
105.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	212
106.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	213
107.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	213
108.	"Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004 och 2006.	214
109.	"Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2008.	214
110.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit <u>eller</u> en helflaska vin <u>eller</u> fyra stora flaskor stark cider <u>eller</u> fyra burkar starköl <u>eller</u> sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	215
111.	"Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	215
112.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008.	216
113.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 2004–2006.	217
114.	"Röker du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	218
115.	Uppgiften konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	219
116.	"Snusar du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	219

117.	Uppgifven snuskonsumtion bland de elever som snusar. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	220
118.	Snusning och rökning. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	220
119.	"Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 2004–2008.	221
120.	"Hur får du vanligen tag på snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 2004–2008.	221
121.	"Var har du köpt cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2004–2008.	222
122.	"Var har du köpt snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2004–2008.	222
123.	Andelen elever som använt narkotika samt andelen som använt narkotika senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	223
124.	Erfarenhet av olika preparat. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	224
125.	"Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2004–2006.	225
126.	"Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2007–2008.	225
127.	Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika. 2004–2008.	226
128.	"Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på dessa frågor angett att de använt respektive narkotika. 2004–2008.	227
129.	"Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2004–2008.	228
130.	"Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som någon gång använt narkotika. 2004–2008.	228
131.	"Känner du till någon person i din egen ålder som du tror eller säkert vet har använt något av följande medel?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	229
132.	"Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika. 2004–2008.	229

133.	"Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som ej använt narkotika. 2004–2008.	230
134.	"Vilket eller vilka slag av narkotika tror du att du skulle kunna få tag på?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.....	230
135.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	231
136.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.....	231
137.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	232
138.	"Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.....	232
139a.	"Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland pojkar . 2004–2008.	233
139b.	"Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland flickor . 2004–2008.	235
140a.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland pojkar . 2004–2008.	237
140b.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland flickor . 2004–2008.	238
141a.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar . 2004–2008.....	239
141b.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor . 2004–2008.....	240
142.	"Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna. 2004–2008.	241
143.	"Hur har kompisarna fått tag i den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som har druckit hembränt under de senaste 12 månaderna samt uppgett att de köpt /blivit bjudna av kompisar. 2004–2006.	242
144.	"Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholäsk, wine coolers eller andra blanddrycker?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.....	242
145.	"Vet du någon person som har en hembränningsapparat?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	243

146.	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	243
147.	"Hur trivs du i skolan?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	244
148.	"Brukar du skolka?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.	244
149a.	"Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland pojkar . 2005–2008.	245
149b.	"Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland flickor . 2005–2008.	246
150.	"Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2005–2008.	247
151.	"Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?" Gymnasiet, år 2. 2005–2008.	248
152.	"Hur mycket har du spelat för de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2005–2008.	248
153.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiet år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.	249
154.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.	250
155.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiet år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.	251
156.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.	252
157.	Andelen som tror att det är "stor risk" att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid följande beteenden. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	253
158.	Andelen som tror att det är "stor risk" att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid följande beteenden. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008.	253
159.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2008.	254
160.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiet år 2 efter alkoholsort i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008.	255

161.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 efter alkoholsort i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008.....	256
162.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008.....	257
163.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland elever i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2008.....	258
164.	Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.	259
165.	Andelen elever i konsumentkategori 5–6 efter hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.	260
166.	Andelen elever som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare efter hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.	261

Sammanfattning

Sedan 1971 har årliga undersökningar av skolungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniftningsvanor genomförts. Undersökningarna har utförts på riksrepresentativa urval i årskurs 9. Sedan 2004 deltar även gymnasiets årskurs 2. Undersökningarna har genomförts som anonyma gruppenkäter i klassrummen. I 2008 års undersökning deltog 4 921 elever från årskurs 9 och 3 994 från gymnasiets årskurs 2. Bortfallet uppgick till 16 respektive 17 procent.

Alkoholvanorna var relativt oförändrade bland pojkarna i årskurs 9 under början och mitten av 1970-talet, medan flickorna ökade sin konsumtion under samma period. Både bland pojkarna och flickorna minskade andelen alkoholkonsumenter under större delen av 1980-talet och uppgick till ca 75 procent i slutet av det decenniet. Under 1990-talets första hälft noterades en svag uppgång av andelen alkoholkonsumenter både bland pojkarna och flickorna i årskurs 9. Därefter har andelen, med undantag för enstaka år, minskat.

Även i gymnasiets årskurs 2 har andelen alkoholkonsumenter minskat något men på en högre nivå jämfört med årskurs 9. Det var något fler alkoholkonsumenter bland flickorna 2007, men skillnaderna mellan pojkarna och flickorna var relativt små. I årets undersökning var det lika många alkoholkonsumenter bland pojkarna som bland flickorna.

Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit mätt i ren alkohol (100%) visar att sprit och starköl svarar för den största delen av niondeklassarnas alkoholkonsumtion. Folkölens andel utgjorde drygt en tredjedel av pojkarnas totala alkoholkonsumtionen vid 1990-talets slut men har sedan dess minskat kraftigt (10% 2008). Såväl pojkarnas som flickornas totala konsumtion ökade fram till början av 2000-talet. Flickornas konsumtion fortsatte att öka fram till mitten av 2000-talet, medan pojkarnas har minskat. Detta har lett till att könsskillnaden de senaste åren varit den minsta sedan 1970-talet.

Skillnaden mellan gymnasieeleverna och eleverna i årskurs 9 är störst bland pojkarna och har varit så sedan 2004. De två senaste åren har gymnasiepojkarna druckit mer än dubbelt så mycket som pojkarna i årskurs 9. År 2008 uppgav eleverna i gymnasiet en lägre konsumtion jämfört med förra året, speciellt pojkarna som hade en toppnotering på 7,6 dl förra året.

Ungefär hälften av eleverna i årskurs 9 har varit berusade. En dryg tredjedel uppger att de upplevde sin första berusning vid 14–15-års ålder, d v s någon gång i årskurs 8 eller 9. Det är mycket få elever som varit berusade före 13 års ålder.

I årskurs 2 på gymnasiet var det en femtedel av eleverna som uppgav att de aldrig varit berusade, uppdelat på kön var det något fler flickor än pojkar som uppgav detta.

Rökning var betydligt vanligare i början av 1970-talet än idag. I årskurs 9 minskade andelen rökare under 1970-talets andra hälft. 1983 ändrades rökfrågans formulering. Därefter ökade andelen rökare fram till omkring 1989, för att sedan åter minska. 1997 omformulerades rökfrågan ånyo, vilket medförde att fler uppgav att de röker. Andelen rökare var sedan relativt konstant fram till början av 2000-talet, för att därefter minska. I de senaste årens undersökningar har dock minskningen avklingat och bland pojkarna har det till och med skett en viss ökning. Fler flickor än pojkar är rökare, men ser man till den totala tobakskonsumtionen (rökning och/eller snusning) försvinner emellertid könsskillnaden.

Det är fler rökare i gymnasiets årskurs 2 jämfört med årskurs 9. Däremot är skillnaderna mellan pojkarna och flickorna vad gäller andelen rökare något mindre i gymnasiet jämfört med årskurs 9. Även på gymnasiet försvinner könsskillnaderna när man ser till den totala tobakskonsumtionen.

Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika minskade betydligt under 1970- och 1980-talen. År 1989 låg andelen som använt narkotika på sin lägsta nivå (3%), men ökade därefter kontinuerligt fram till år 2001 (ca 10%). Sedan dess har andelen som använt narkotika minskat och år 2008 var det sju procent av pojkarna och fem av flickorna.

På motsvarande sätt har den upplevda tillgängligheten på narkotika förändrats också bland dem som aldrig prövat. I slutet av 1990-talet och början av 2000-talet var det fler som uppgav att de haft möjlighet att pröva än det varit sedan början på 1970-talet. En minskning bland pojkarna och flickorna i årskurs 9 kan emellertid ses de senaste åren (19% 2008).

I årets undersökning såväl som i tidigare, var erfarenheten av narkotika påtagligt större i gymnasiet jämfört med eleverna i årskurs 9. Det var en större andel pojkar än flickor som prövat narkotika i gymnasiet (17 respektive 15% 2008). Andelen som uppgett att de haft möjlighet att pröva narkotika har minskat sedan 2004. Nu är det återigen ungefär lika stor andel pojkar som flickor som uppgav detta (32 respektive 31%), under 2005–2007 var det en något större andel pojkar än flickor.

Andelen elever som sniffat var under flera år i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet tämligen stabil runt sex procent (flickorna något lägre). År

1995 hade andelen bland pojkarna emellertid ökat till tolv procent och därefter låg den kvar kring tio procent. Sedan år 2000 har värdena minskat och i den senaste undersökningen var det fem procent av pojkarna och fyra av flickorna som uppgav att de sniffat.

Sniffning är lika ovanligt i gymnasiets årskurs 2 som i årskurs 9, fem procent av pojkarna respektive flickorna uppger att de har sniffat.

I 1993 års undersökning infördes några frågor om dopning. Ytterst få av eleverna har rapporterat sådan erfarenhet. I 2004 års undersökning ändrades frågan om dopning för att enbart gälla användandet av anabola androgena steroider (AAS). Frågan är således inte helt jämförbar med tidigare år, men det kan ändå konstateras att skillnaden i svaren jämfört med tidigare år var liten och att två procent av pojkarna och en procent av flickorna i årskurs 9 uppgav att de använt AAS. I gymnasiet uppgav en procent av pojkarna och noll procent av flickorna att de använt något AAS-preparat.

Inledning

Såväl i Sverige som i flera andra länder ägnas ungdomens konsumtion av olika typer av droger ett stort intresse i den politiska och massmediala debatten. I många länder har det därför genomförts undersökningar om ungdomens konsumtion av alkohol och narkotika. Ofta ingår också frågor om tobak och sniffning. Den serie av årliga drogvanundersökningar i årskurs 9 som genomförts i Sverige sedan 1971 är emellertid unik i ett internationellt perspektiv.

Bakgrunden till de svenska undersökningarna var att det under 1960-talet kom allt fler rapporter om en tilltagande konsumtion av narkotika. Efter hand gällde detta också skolungdomar och då främst i storstäderna. Dåvarande Narkomanvårdskommittén initierade den första stora ungdomsundersökningen, som genomfördes i årskurs 9 i Stockholms skolor våren 1967 (SOU 1969:53). Den visade bl a att 22 procent av pojkarna och 16 procent av flickorna någon gång använt narkotika. I slutet av 1960-talet genomfördes dessutom undersökningar av ungdomens alkoholvanor och det framkom bl a att dessa tilltagit under efterkrigstiden (SOU 1971:72).

Det ökade intresset, om främst narkotikavanorna, i slutet av 1960-talet påkallade behovet av kontinuerligt genomförda studier. Med en serie av undersökningar skulle man inte bara få en lägesbedömning vid ett enskilt tillfälle utan också möjligheter att belysa utvecklingen och därmed skaffa sig en bättre handlingsberedskap för åtgärder. På dåvarande Skolöverstyrelsen fann man behov av den typen av kontinuerliga undersökningar och våren 1971 genomfördes en första riksrepresentativ studie av skolungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanor. Liknande undersökningar har sedan upprepats vid ungefär samma tidpunkt varje år.

Av ekonomiska skäl begränsades undersökningarna till att omfatta årskurserna 6 och 9 i grundskolan. Årskurs 9 har ingått samtliga år, vilket också gäller årskurs 6 t o m 1983. Därefter medverkade den yngre årskursen endast vartannat år fram till 2005. Under en period, åren 1972 till 1976, inkluderades också gymnasieskolans årskurs 2 i undersökningarna. År 1972 ingick även årskurserna 7 och 8 och 1977 årskurs 7. I syfte att studera förändringarna från en årskurs till en annan ingick årskurs 7 i undersökningen 1998 och årskurs 8 1999.

Till och med 1981 års undersökning administrerades datainsamlingen av Skolöverstyrelsen medan bearbetning och rapportskrivning i första hand

gjordes av Sociologiska institutionen vid Stockholms universitet. År 1982 ansåg sig Skolöverstyrelsen inte ha möjlighet att medverka i någon undersökning. Detta år genomfördes därför hela undersökningen av Sociologiska institutionen (i samråd med Skolöverstyrelsen).

På uppdrag av Skolöverstyrelsen genomfördes 1983–1985 års undersökningar av Statistiska Centralbyrån. Undersökningarna lades då delvis om, vilket bl a innebar att frågorna omarbetades. För att kunna göra vissa jämförelser med resultaten från tidigare år användes emellertid delar av de ursprungliga frågorna på en del av urvalet till 1983 års studie. Denna skänkundersökning omfattade endast elever i årskurs 9.

I 1984 och 1985 års skolundersökningar användes enbart de omarbetade frågorna. Detta har medfört att undersökningsresultaten före 1983 i flertalet fall inte är direkt jämförbara med data från 1983, 1984 och 1985 års omarbetade undersökningar.

Som en del i CANs uppdrag att följa drogutvecklingen i landet, överfördes ansvaret för skolundersökningarna från Skolöverstyrelsen till CAN 1985. Från och med 1986 års studie har undersökningarna därför genomförts av CAN.

Åren 1993–2000 genomfördes undersökningarna på uppdrag av Folkhälsoinstitutet. Efter institutets omorganisering 2000 har de gjorts på direkt uppdrag av Socialdepartementet.

CAN erhöll medel från Socialdepartementet för att under en testperiod på tre år även genomföra årliga undersökningar av gymnasieelevers drogvanor och den första av dessa genomfördes 2004. CAN fick även medel för att göra en undersökning i gymnasiet 2007 och 2008.

Undersökningarnas syfte är i första hand att belysa utvecklingen av drogvanorna och att studera skillnaderna mellan olika åldersgrupper. Studierna är, liksom alla andra frågeundersökningar, behäftade med olika typer av metodproblem som gör det svårt att tolka enskilda siffror vid enstaka mätillfällen. Dessa problem diskuteras i ett senare avsnitt.

Undersökningen och rapporten

Urval

Fram till och med 1994 levererades ett urval av klasser från Statistiska Centralbyrån (SCB), men detta är inte längre möjligt då SCB numera endast registrerar skolor och elevantal. Därför baseras urvalet på antalet elever i skolorna och SCB levererar ett urval som består av skolor. Mellan 1995 och 2000 ombads skolorna att låta den klass, vars huvudlärarens efternamn kom först i alfabetet, att besvara enkäten. Sedan år 2000 skickar CAN ut en förfrågan till de skolor som ingår i urvalet, där de ombeds att rapportera namnet på samtliga klasser i berörd årskurs och hur många elever det finns i respektive klass. Utifrån dessa uppgifter drar CAN slumpmässigt den klass som ska delta med en sannolikhet som är proportionell mot klassens storlek. Urvalet sker sedan 2000 således i två steg.

Urvalskriterierna för årskurs 9 ändrades inför 2001 års undersökning. Detta för att det ska vara möjligt att tillmötesgå önskemål om regionalt uppdelade data. Urvalet stratifieras i sex olika områden och utgörs av 300 skolor. Fördelningen och utformningen av de sex regionerna kan ses i uppställningen nedan och ser identisk ut för gymnasiet år 2.

De regionvisa urvalen är emellertid för små för att möjliggöra årsvisa redovisningar på regional nivå. Istället används sk glidande treårsmedelvärden, vilket innebär att data alltid är medelvärdet för de tre senaste undersökningarna.

Stratum	Län	Antal skolor
1	Stockholm	60
2	Västra Götaland	50
3	Skåne	45
4	Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland, Blekinge, Halland	50
5	Uppsala, Södermanland, Östergötland, Värmland, Örebro, Västmanland, Dalarna, Gävleborg	50
6	Västernorrland, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten	45

Genomförande

I stort sett samtliga undersökningar har genomförts under perioden mars–april respektive år. Innan enkätformulären sändes ut kontaktades de skolor som blivit uttagna. Formulären distribuerades genom rektorernas försorg till vederbörande lärare i de utvalda klasserna. Eleverna besvarade enkäten i klassrummen, varefter varje elev själv stoppade formuläret i ett kuvert och klistrade igen det.

För att elevernas anonymitet skulle vara helt skyddad ombads de att inte sätta ut sina namn på formulären. De informerades också om att deras svar endast skulle redovisas på riks- och regionnivå.

Den senaste enkäten skulle besvaras i vecka 11, d v s 10–14 mars 2008. De som inte hade möjlighet till detta fick använda vecka 10 eller 12. Därefter avslutades datainsamlingen.

Bortfall

Bortfallet på grund av sjukdom eller annan frånvaro uppgick 2008 till 16 procent i årskurs 9 och 17 procent i gymnasiets årskurs 2 (se även avsnittet Bortfallsfel). Alla formulär har granskats före databearbetningen och i samband därmed har 24 i årskurs 9 respektive 5 formulär i gymnasiet upptäckts som uppenbarligen varit överdrivet eller skämtsamt ifyllda. Dessa formulär har inte bearbetats. Det görs även en kontroll av orimligt hög rapporterad alkoholkonsumtion (se avsnittet Mätfel) i samband med databearbetningen vilket ledde till att ytterligare 84 enkäter i årskurs 9 och 36 i gymnasiets årskurs 2 togs bort.

Antalet bearbetade formulär i undersökningarna 1971–2008 framgår av tabell 1 i tabellbilagan. I denna återges också det individuella bortfallets storlek. Under åren 1978–1981 var undersökningsmaterialen betydligt större beroende på att bearbetningar skulle göras också på länsnivå.

I 2008 års undersökning var det 44 klasser i årskurs 9 och 89 i årskurs 2 på gymnasiet som av olika skäl inte deltog i undersökningen. Oftast berodde det på att klassen inte kunde genomföra enkäten under den anvisade tidsperioden på grund av prao eller liknande. I vissa fall var orsaken att formulären kommit bort på posten eller att skolan glömt eller vägrat medverka. Bortfallet av hela klasser har ökat något sedan början av 1990-talet, varför antalet elever i undersökningen minskat. Detta problem kan troligen, helt eller delvis, härledas till att skolor belastas med allt fler undersökningar, vilket naturligtvis påverkar både viljan och möjligheten att delta.

Frågeformuläret

I den första undersökningsomgången (1971–1982) användes ett undersökningsformulär omfattande ca 60 frågor. I samtliga studier ingick en grundstomme av frågor. Dessa gällde i första hand beskrivningar av alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffringsvanorna. Förutom dessa, vid varje undersökning återkommande frågor, fanns det frågor som endast ställdes i enstaka eller ett fåtal studier.

När Statistiska Centralbyrån 1983 övertog ansvaret för undersökningarnas praktiska genomförande gjordes en relativt omfattande förändring av formuläret. Frågorna kring konsumtionsvanorna knöts till vissa tidsperioder, vanligen senaste veckan eller vårterminen. Tidigare hade frågorna varit av typen ”Ungefär hur ofta brukar Du...?” och ”Ungefär hur mycket... brukar Du.....vid varje tillfälle?”

Den förändring som gjordes 1983 medförde, som nämnts ovan, att det för en stor del av frågorna inte gick att göra jämförelser med tidigare studier. 1983 års undersökning genomfördes därför på två olika urval i årskurs 9. Det ena besvarade de nya frågorna och det andra de ursprungliga. Sistnämnda studie har benämnts ”länkundersökningen” och redovisas separat i rapporten från 1983 års undersökning. Där redovisas emellertid inga slutsatser om hur länkundersökningen ”binder samman” de båda frågetyperna.

Den nya typen av frågor användes 1983–1985. När CAN 1986 övertog ansvaret för undersökningarna gjordes en genomgång av frågorna. För att inte tappa jämförelsemöjligheterna med undersökningarna före 1983 togs en stor del av de ursprungliga frågorna åter med, samtidigt som många av de nykonstruerade behölls.

Vissa förändringar i formuläret sker från år till år då en del frågor läggs till eller tas bort. I de fall dessa förändringar har en praktisk betydelse kommenteras detta i texten och i noter till berörda tabeller.

År 2000 genomfördes vissa förändringar av formuläret. Bland annat ändrades frågorna rörande första gången eleverna kände sig berusade från öppna till fasta svarsalternativ och fler frågor lades till angående debutålder.

En annan förändring år 2000 var formuleringen av den sk intensivkonsumtionsfrågan. Tidigare formulerades frågan ”Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (sk 'kvarting') eller en helflaske vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?”, men då mängden alkohol varierar kraftigt mellan de olika exemplen ändrades frågan till: ”Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv 'kvarting') eller en helflaske vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar

starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?”. Alltså minskades mängden sprit med hälften i det senare exemplet.

Syftet med frågan har aldrig varit att mäta konsumtionen av en exakt mängd, utan snarare att skapa en bild av ett konsumtionssätt som syftar till att uppnå berusning. Med den nya frågan tror vi att vi fortfarande skall kunna mäta den typen av konsumtion, men ändå inte ha allt för stora differenser mellan de olika exemplen. För att ha kontroll över hur svarsfördelningen påverkas av omformuleringen av frågan användes två formulär i 2000 års undersökning. I A-formuläret användes den gamla frågan och i B-formuläret följaktligen den nya. Skillnaderna i svarsfördelningarna mellan de olika frågeformuleringarna är relativt små, men de bedöms vara tillräckligt stora för att resultaten skall redovisas var för sig. Fördelningen för de olika frågorna framgår av tabell A.

Tabell A. Svarsfördelning i procent på frågan om intensivkonsumtion enligt A- respektive B-formuläret, efter kön. Årskurs 9, 2000.

	Intensivkonsumerar						Dricker inte alkohol	Ej svar
	Någon gång/vecka	Ett par gånger/månad	Någon gång/månad	Några gånger/år	Mer sällan	Aldrig		
Pojkar								
A-formuläret	5	11	14	19	10	17	22	1
B-formuläret	6	12	16	16	12	14	23	1
Flickor								
A-formuläret	2	8	13	17	17	22	21	1
B-formuläret	3	8	14	16	14	25	20	0

Tabell B. Svartsfördelning i procent på frågan om hur svårt eller lätt eleverna tror att det skulle vara för dem att få tag på cannabis inom 24 timmar enligt A- respektive B-formuläret, efter kön. Gymnasiets årskurs 2, 2005.

	Omöjligt	Mycket svårt	Ganska svårt	Ganska lätt	Mycket lätt	Vet ej	Ej svar
Pojkar							
A-formuläret	12	15	21	24	14	12	1
B-formuläret	15	20	25	24	14	.	1
Flickor							
A-formuläret	11	16	23	28	9	12	1
B-formuläret	14	17	27	32	8	.	2

År 2005 genomfördes åter vissa förändringar i formuläret. Dels ändrades svarsalternativen på frågan hur ofta eleverna dricker alkohol så att de känner sig berusade. År 2004 ändrades svarsalternativen till varje gång, nästan varje gång, någon gång ibland och sällan till någon gång/vecka, ett par gånger/månad, någon gång/månad, några gånger/år och mer sällan. 2005 återtog formuläret sin gamla form för att framöver växla mellan svarsalternativen vartannat år.

I 2005 års undersökning testades en fråga i gymnasiets årskurs 2 angående hur svårt eller lätt eleverna tror att det skulle vara för dem att få tag på cannabis inom 24 timmar. Formuläret trycktes upp i två versioner, ett A- respektive ett B-formulär. I A-formuläret fanns svarsalternativet ”vet ej”, vilket saknades i formulär B. Formulären lades vartannat i utskicken för att inga systematiska skillnader mellan formulärens respondenter skulle kunna uppstå.

Fördelningen för de olika svarsalternativen framgår av tabell B. Bland pojkarna fördelade sig svaren i formuläret där alternativet ”vet ej” emellan de tre nekande svarsalternativen. Bland flickorna ökade emellertid också andelen som svarade ”ganska lätt”. När ett s k anova-test gjordes visade det att skillnaderna var signifikanta både bland pojkarna och flickorna. Det bör dock påpekas att andelen som kände sig mest säkra att kunna få tag på narkotika (d v s de som svarade ”mycket lätt”) inte påverkades.

För att kunna möta önskemål om fler frågor av karaktären bakgrundsvariabler gjordes en omfattande omarbetning av formuläret i samband med 2006 års undersökning. För att inte bryta tidserier användes två formulär. Varannan elev i varje klass fick besvara det gamla formuläret och varannan det nya. Tyvärr visade det sig att den nya designen av alkoholkonsumtionsfrågorna fick ett alltför stort bortfall. Resultaten från det omarbetade formuläret redovisas dock som en bilaga i Skolelevs drogvanor 2006.

Praktiska uppgifter om rapporten

Målsättningen med föreliggande rapport är i första hand att redovisa resultat från undersökningen 2008. Detta blir emellertid mer intressant om uppgifterna sätts i relation till motsvarande data i tidigare undersökningar.

För variabler som vissa år varit föremål för förändringar i frågekonstruktionen redovisas dubbla värden, vilket gör det möjligt att utläsa hur stor del av förändringen som är att hänföra till metodeffekter.

I tabellerna återges data avrundade till hela procenttal. Dessutom används följande beteckningar:

- .. Uppgift saknas eller är för osäker för att återges.
- Uppgift kan inte förekomma (p g a att årskursen ej ingått i undersökningen eller frågan ej ställts).
- Ingen frekvens (d v s ingen elev har angett svarsalternativet).
- 0 Procenttal avrundat till 0 (d v s svarsalternativet har angetts av minst en elev men av mindre än 0,5 procent i respektive grupp).

Materialet presenteras genomgående uppdelat på kön och årskurs. I flertalet tabeller redovisas procenttal beräknade på totalmaterialet, d v s samtliga elever i respektive grupp. I dessa fall redovisas inga bastal för procentberäkningarna. Antalet elever framgår dock av tabell 1. I de fall procentberäkningarna endast avser en begränsad del av eleverna redovisas bastalen i tabellen.

Redovisningen i tabellerna avser samtliga som skulle ha besvarat respektive fråga. Detta innebär att andelen som hoppat över frågan framgår av tabellen. Redovisningen av andelen ”ej svar” gäller emellertid inte för åren 1983–1985, vilket bör beaktas vid tolkningen av svaren. I flertalet fall är det emellertid så få som inte besvarat en fråga att olikheter i redovisningen saknar praktisk betydelse.

Definitioner av vissa begrepp

I resultattabellerna återfinns några benämningar som behöver definieras och förklaras. Dessa är ”alkoholkonsument”, ”konsumtionsindex”, ”intensivkonsumtion”, ”röker”, ”snusar”, ”sniffar fortfarande” samt ”problemkategorier”.

Alkoholkonsument

För att bli klassificerad som alkoholkonsument i föreliggande rapport är det tillräckligt att vederbörande ”en gång om året eller mer sällan” dricker antingen ett glas folk- eller starköl (gäller ej lättöl), ett glas alkoholisk cider, 2 cl vin eller 2 cl sprit. Denna definition har erhållits genom att kombinera den lägsta konsumtionsfrekvensen med den lägsta konsumtionskvantiteten för varje dryck. Alla personer som svarat på frågan om frekvensen och kvantiteten för de drycker som ingått i undersökningen har erhållit ett värde på konsumtionsindex, vilket är ett sammanfattande mått på den totala årliga alkoholkonsumtionen (se nedan). Den redovisade definitionen måste betraktas som relativt vid, vilket bör beaktas vid tolkningen av och diskussion kring resultaten. De personer som dricker någon alkoholdryck tillhör endera av kategorierna 1–6 på konsumtionsindex och har därmed betraktats som alkoholkonsumenter.

Under åren 1984–1985 beräknades inte konsumtionsindex i årskurs 6 och 9. I stället ställdes en fråga om hur ofta eleverna brukade dricka starköl, vin eller sprit. De som på denna fråga hade markerat alternativet ”Dricker aldrig systemvaror” betraktades som icke-konsumenter av alkohol. Eftersom dessa andelar skiljer sig betydligt från dem som definieras som icke-konsumenter genom konsumtionsindex är en direkt jämförelse inte meningsfull.

Konsumtionsindex (total årlig alkoholkonsumtion)

För att få en sammanfattande beskrivning av konsumtionens storlek har ett mått på årskonsumtionen beräknats. Detta mått benämns konsumtionsindex och har konstruerats utifrån respektive elevs uppgifter om den ungefärliga kvantiteten per dryckestillfälle för varje enskild alkoholdryck (folköl, starköl, alkoholisk cider, vin eller sprit). Dessa kvantiteter har multiplicerats med respektive dryckesfrekvens och sedan omräknats till ren alkohol (alkohol 100%). De på detta sätt erhållna produkterna har sedan summerats till ett mått på individens totala alkoholkonsumtion uttryckt i cl ren alkohol per år.

Det bör observeras att konsumtionsindex inte är ett mått på den exakta konsumtionen. Beräkningarna grundas på uppgifter om den genomsnittliga frekvensen och kvantiteten med de felmarginaler som dessa variabler har (se avsnittet Mätfel).

Konsumtionsindex	Skattad årskonsumtion i cl alkohol 100%
0 (icke-konsumenter)	0
1	– 49
2	50 – 149
3	150 – 299
4	300 – 499
5	500 – 999
6	1000 –

Konsumtionsindex har delats in i sju olika kategorier vars gränser framgår av ovanstående uppställning. Dessutom finns en kategori som benämns ”ej svar” och innehåller dem som hoppat över någon av de frågor på vilka beräkningarna är gjorda. För att få en uppfattning om storleken av konsumtionen kan nämnas att 150 cl ren alkohol per år ungefär motsvarar 5 burkar starköl eller 30 cl sprit per månad. 500 cl ren alkohol per år motsvarar en konsumtion av ca 16 burkar starköl eller ca 1 liter sprit per månad.

Intensivkonsumtion

Upplevelsen av berusning är subjektiv och säger ingenting om de konsumerade mängderna. För att få en uppfattning om hur vanligt det är att man dricker relativt stora mängder alkohol vid samma tillfälle (intensivkonsumtion) har följande fråga ställts: ”Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?”

Det bör observeras att de uppräknade mängderna för respektive alkoholsort i frågan inte är helt likvärdiga i sammanlagd alkoholhalt. Syftet är emellertid att få en uppfattning om hur ofta eleverna dricker stora mängder alkohol, och inte hur ofta en viss mängd 100-procentig alkohol konsumeras.

Metodproblem

Alla frågeundersökningar är behäftade med olika typer av metodologiska problem, som måste beaktas vid tolkningen av resultaten. Dessa utgörs bl a av urvalsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. För var och en av dessa finns sedan slumpmässiga och systematiska felkällor. Storleken av de slumpmässiga variationerna kan beräknas. Detta gäller emellertid inte de systematiska felen, d v s de felkällor som bidrar till att det sanna värdet på en pa-

rameter avviker på ett icke slumpmässigt sätt från det redovisade värdet. Eller, annorlunda uttryckt, då de svar som redovisas i undersökningsrapporten avviker på ett systematiskt sätt från det verkliga beteendet.

Urvalsfel

Från och med 2001 års undersökning ändrades urvalskriterierna något jämfört med tidigare år. I och med att sannolikheten såväl nu som förr för att en skola skall dras är känd, kan uppgifterna viktas för att bli riksrepresentativa. Det finns därför ingen anledning att anta att denna förändring skall påverka jämförbarheten med tidigare studier.

Under några år bröts vissa uppgifter ner på s k h-region. Detta är inte längre möjligt då urvalsramarna ändrats. Däremot kan en annan regional uppdelning göras (se avsnittet Urval).

Som tidigare påpekats finns det problem med att urvalsenheten i skolundersökningarna är klasser. Genom urvalsförfarandet som infördes år 2000 tror vi oss till stor del ha löst denna problematik, varför det inte finns någon anledning att tro att några systematiska fel orsakats av själva urvalsdragningen.

Undersökningarna är gjorda som stickprovsundersökningar, vilket innebär att slutsatser om populationen i dess helhet dras med hjälp av uppgifter ur stickprovet. Detta medför emellertid en viss osäkerhet när det gäller att beräkna det "sanna" värdet. Eftersom urvalet är draget slumpmässigt kan dock osäkerheten uppskattas genom att beräkna ett s k konfidensintervall. Detta innebär att man med en viss sannolikhet kan uttala sig om att det "sanna" värdet i populationen ligger i ett intervall beräknat med utgångspunkt från det observerade värdet i stickprovet.

Urvalet är gjort som ett klusterurval, där klasserna valts ut slumpmässigt proportionellt mot antalet elever i klassen. Beräkningarna av slumpfelets storlek är därför annorlunda än om det hade varit ett s k obundet slumpmässigt urval av elever. Uträkningarna måste göras separat för varje variabel med beaktande av skillnader i svaren mellan och inom olika klasser.

Ovan har ordet "sanna" sats inom citationstecken. Med detta avses att det går att beräkna en storlek på konfidensintervallet som är sann ur statistisk synpunkt. Härtill kommer emellertid felkällor av mer systematisk karaktär som har att göra med bortfallet och tillförlitligheten. Vi har därför valt att inte redovisa några konfidensintervall. Ytterligare ett skäl har att göra med syftet att belysa utvecklingstendenserna, d v s förändringarna över tid. Vid en bedömning av utvecklingen kan det finnas skäl att även beakta andra faktorer än de rent statistiska, t ex en tidsseries utseende under en längre period.

Den som är intresserad av de statistiska slumpfelens storlek hänvisas till rapporterna från undersökningarna 1983, 1984 och 1985 (utgivna av Skolöverstyrelsen). Det bör därvid observeras att antalet deltagande elever i undersökningen 2008 i årskurs 9 är drygt tre gånger fler än 1983 och 1985. Däremot var 1984 års urval drygt fem gånger så stort som i den senaste studien. Storleken på den statistiska säkerhetsmarginalen påverkas av urvalets storlek, det vill säga, i praktiken blir konfidensintervallet mindre ju större urvalet är. Sålunda är osäkerhetstalet (halva konfidensintervallet) för 1984 ”ungefär en fjärdedel av de osäkerhetsfel som anges för 1985” (Skolöverstyrelsen 1986). För flertalet variabler torde osäkerhetstalen 2005 vara något mindre än hälften av motsvarande värden i 1985 års studie.

Bortfallsfel

Ett problem i samband med frågeundersökningar utgörs av bortfallet, dvs de elever som skulle ha besvarat formuläret men som av olika skäl inte deltog i undersökningen. I skolundersökningarna finns två typer av sådana bortfall. Det ena utgörs av de fall då hela klasser av olika skäl inte ingick i undersökningen och det andra av att enskilda elever var frånvarande i samband med datainsamlingen. Att en elev, som är närvarande vid undersökningstillfället, vägrar att medverka förekommer praktiskt taget aldrig. I årets undersökning uppgick det individuella bortfallet till 16 procent i årskurs 9 och 17 i gymnasiets årskurs 2 och det var 44 klasser i årskurs 9 och 89 klasser i gymnasiets år 2 som av olika skäl inte deltog.

Under hela undersökningsperioden har det bortfall som orsakas av enstaka elevers frånvaro varit av ungefär samma storleksordning i årskurs 9, nämligen ca 14 procent. Denna typ av bortfall har dock ökat något under de senaste åren och uppgick år 2008 som sagt till 16 procent.

I samband med datainsamlingen fyller klassläraren i en klassrapport där information om antalet närvarande och frånvarande elever samt orsaker till frånvaron lämnas. I 2008 års undersökning var åtta procent av eleverna i årskurs 9 frånvarande p g a sjukdom. En procent var frånvarande på grund av anpassad studiegång, tre procent hade beviljad frånvaro, två procent var frånvarande på grund av annan skolaktivitet, två procent var olovligt frånvarande och en procent var frånvarande av okänd orsak. Motsvarande uppgifter i gymnasiets årskurs 2 var 8 procent som var frånvarande på grund av sjukdom, 1 procent hade anpassad studiegång, 2 procent hade beviljad permission och 1 procent var frånvarande på grund av annan skolaktivitet. 5 procent var olovligt frånvarande och 2 procent hade annan frånvaro.

I anslutning till 1979 års studie gjordes en uppföljning av bortfallet. I denna fick de elever som var frånvarande vid undersökningstillfället besvara ett formulär när de återvände till skolan. Det visade sig att bortfallet i årskurs 9

hade en större konsumtion av alkohol, narkotika och tobak än undersökningsmaterialet. De ursprungliga undersökningsresultaten påverkades emellertid inte med mer än enstaka procentenheter om man beaktade de senare erhållna uppgifterna om bortfallet.

I samband med 1993 års enkät gjordes en särskild studie i form av en totalundersökning i årskurs 9 i Stockholm. Även då gjordes en uppföljning av bortfallet. De elever som återvände till skolan inom en bestämd tidsperiod efter den ordinarie datainsamlingen, fick besvara enkäten hos skolsköterskan. Som väntat redovisade eleverna i bortfallsuppföljningen en större konsumtion av alkohol, narkotika och tobak än de som svarade i den ordinarie datainsamlingen. Inte heller här påverkades emellertid undersökningsresultaten med mer än enstaka procentenheter om man beaktade de senare erhållna uppgifterna om bortfallet (Andersson & Hibell 1993). I tabell 2 redovisas några variabler från stockholmsmaterialet uppdelade på kön. Det är dels data från det ordinarie datainsamlingstillfället, dels från bortfallet samt en redovisning där bortfallet inkluderas.

På vissa variabler hade eleverna i bortfallet betydligt högre andelar än de elever som besvarade formuläret vid det ordinarie tillfället. Detta gällde framför allt "röker och/eller snusar", "dricker 37 cl sprit eller mer vid varje dryckes-tillfälle" samt "använt narkotika". På andra variabler var skillnaden mindre eller obefintlig (t ex "berusad varje/nästan varje gång" eller "har sniffat"). Det bör beaktas att bastalen i bortfallsgruppen var låga och därför känsliga för hur ett litet antal elever svarat. Genomgående gäller dock att slutresultatet endast påverkades med enstaka procentenheter när bortfallet räknades in.

Mätfel

Ett mätfel är skillnaden mellan ett erhållet och ett sant värde. Mätfel kan grovt sett sägas orsakas av mätinstrumentet, mätmetoden och svarens tillförlitlighet, vilket bl a avser huruvida eleverna lämnar sanningsenliga svar.

Vid flera studier av den vuxna befolkningen har man funnit en ovilja att redovisa känsliga förhållanden och att respondenterna medvetet eller omedvetet underskattar sin konsumtion av bl a alkohol och tobak. Det kan naturligtvis inte uteslutas att somliga elever i denna studie har rapporterat en för låg konsumtion (underrapportering), men troligare är att motsatsen förekommer, d v s att elever uppger en högre konsumtion jämfört med den verkliga (översrapportering). En alltför högt redovisad konsumtion kan vara ett utslag av leklust, att man faktiskt upplever sin konsumtion som större då detta är det önskvärda eller att man vill imponera på sina kamrater.

Trots att formulären besvaras under samma former som vid ett skriftligt prov kan det inte alla gånger undvikas att några har möjlighet att se vad andra svarar. I dylika fall kan somliga finna det frestande att ange en för hög konsum-

tion. Ytterligare en aspekt kan vara att man skryter med att man dricker mer än man i själva verket gör. Vetskapen om att andra eventuellt har möjlighet att se svaren när formuläret besvaras kan medföra att somliga även i enkätsituationen uppger ett felaktigt konsumtionsbeteende.

Sedan år 2000 används fasta kriterier för att med datorns hjälp avgöra vilka enkäter som skall tas bort på grund av uppgivande av en orimligt hög alkoholkonsumtion. Tidigare år har denna bedömning skett i två steg. Med hjälp av ett antal kriterier identifierades tveksamma enkäter, vilka därefter genomgick en subjektiv bedömning av huruvida de skulle tas bort eller ej ur undersökningen. Förändringen till att använda fasta kriterier görs för att filtreringen av respondenternas svar i framtiden skall kunna ske på samma sätt från år till år.

De enskilda blanketterna granskas även manuellt för att upptäcka de fall då hela enkäten är oseriöst ifylld, till exempel att varje ruta kryssats i, att det klottrats över hela sidorna eller att eleven skrivit att allt bara var ljug.

I 2008 års undersökning upptäcktes och utsorterades 24 formulär vid den manuella granskningen och 84 vid den datoriserade från årskurs 9 respektive 5 manuella och 36 datoriserade formulär från gymnasiet.

Det kan inte uteslutas att övergången till fasta kriterier för bortsortering kan ha minskat jämförbarheten något med tidigare år. Tidigare år har ca 70–80 respondenter exkluderats i årskurs 9 medan det år 2008 var sammanlagt 108 enkäter som togs bort. Då det i samband med undersökningen år 2000 gjordes ett försök att bedöma svaren på liknande sätt som tidigare år upptäcktes 92 enkäter medan det datoriserade sättet utsorterade 120 enkäter. Det nya sättet att bedöma svaren kan således bidra till att något fler respondenter exkluderas. Sett i perspektivet av ca 5 000 medverkande elever är emellertid skillnaden relativt obetydlig.

Bearbetningsfel

Bearbetningsfel avser de fel som kan uppstå vid bearbetningen, analysen och rapporteringen av undersökningens resultat. De enkäter som besvarats har granskats manuellt, blanda för att upptäcka slarvigt och oseriöst ifyllda enkäter, varefter de har skannats till ett dataset. Därefter kontrollerades datasetet och individer som till exempel rapporterat en orimligt hög alkoholkonsumtion togs bort.

Generellt kan man säga att ju fler steg som förekommer i databehandlingsprocessen, desto större är risken att fel kan uppträda. Genom att gå metodiskt tillväga, samt att med felsökningar och kontroller granska resultaten, kan emellertid bearbetningsfelet hållas lågt. Bearbetningsfelen brukar anses vara den feltyp som bidrar minst till det totala felet.

Slutsatser

De representativitets- och tillförlitlighetsproblem som behandlats bör alltid beaktas såväl då man jämför grupper av individer som vid jämförelser över tid. Det torde emellertid vara rimligt att anta att bortfallets inverkan på möjligheterna att göra jämförelser över tid är relativt begränsad. Däremot är det mer osäkert när det gäller tillförlitligheten.

Det kan inte uteslutas att benägenheten att lämna sanna svar, förutom av vad som framförts ovan, även påverkas av förändringar i det alkohol- och narkotikapolitiska klimatet i samhället. Under de senaste åren finns det indikationer på att attityderna till droger bland ungdom inte är lika restriktiva som tidigare. Om så är fallet är det inte uteslutet att det för somliga kan ha bidragit till att uppgå högre konsumtion än vad man annars skulle ha gjort. Å andra sidan är det troligt att ett mindre restriktivt drogpolitiskt klimat faktiskt medför att fler prövar droger. Det förefaller emellertid mindre sannolikt att de trender som redovisas i denna rapport på ett avgörande sätt skulle ha påverkats av en eventuellt förändrad benägenhet att redovisa de verkliga drogvanorna.

Diskussionen om sanningshalten i svaren avser i första hand alkoholvanorna, men torde även vara relevant för narkotika- och sniffningsvanorna. Det förefaller nämligen mindre sannolikt att benägenheten att redovisa dessa vanor skulle förändras på ett annorlunda sätt än för alkoholkonsumtionen. När det gäller rökningen kan det finnas skäl att anta dels att dessa uppgifter är mer tillförlitliga, dels att benägenheten att redovisa den verkliga konsumtionen förändrats mindre över tid, jämfört med övriga studerade preparat. Detta då rökning, i denna åldersgrupp, får anses vara mindre stigmatiserande än alkohol- och andra drogkonsumtion.

När det gäller omläggningen av metod för att filtrera bort oseriösa svar är det osäkert på vilket sätt detta påverkat resultaten. Risken att jämförbarheten påverkats är störst dels för sammanslagna variabler som t ex totalkonsumtionen, dels för relativt lågfrekventa variabler, som t ex att ha använt narkotika. När det gäller sammanslagna variabler där svaren från flera frågor kombineras kan en felkälla, som på var och en av de ingående variablerna har begränsat inflytande, bli mer betydelsefull på grund av adderingseffekten. Lågfrekventa variabler, däremot, är känsliga eftersom det krävs få felaktiga observationer för att påverka resultatet. Däremot är det inte troligt att förändringen i någon större utsträckning påverkat jämförbarheten med tidigare år när det t ex gäller de enskilda frågorna rörande ett så vanligt beteende som alkoholkonsumtion.

Årskurs 9

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt om alkoholvanorna. Därefter beskrivs i tur och ordning tobaks-, narkotika- och sniftningsvanorna. En redogörelse för bruket av sömnmedel, lugnande medel och läkemedel tillsammans med alkohol följs av ett avsnitt som belyser elevernas erfarenhet av dopningsmedel. Vidare redogörs också för ANT-undervisningens omfattning, spelvanor och sambandet mellan konsumtionen av olika droger och vissa bakgrundsvariabler.

Alkohol

Avsnittet inleds med en redovisning av andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol, liksom andelen elever som under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkat vin, hembränd sprit och smuggelsprit. Därefter redovisas andelen elever som någon gång under året respektive under den senaste månaden druckit alkohol.

I avsnittet presenteras också den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen alkohol och vardera alkoholsorts andel av årskonsumtionen. Även ett avsnitt om berusningsbenägenheten hos eleverna ingår. Slutligen presenteras data över regionala skillnader vad gäller alkoholkonsumtionen.

Konsumenter respektive icke-konsumenter av alkohol

I avsnittet "Definitioner av vissa begrepp" beskrivs och diskuteras hur en konsument definierats.

Som framgår av tabell 3 och diagram 1 var det fler elever under 1970-talet som var alkoholkonsumenter än under senare år. I stora drag har andelen alkoholkonsumenter minskat kontinuerligt sedan dess.

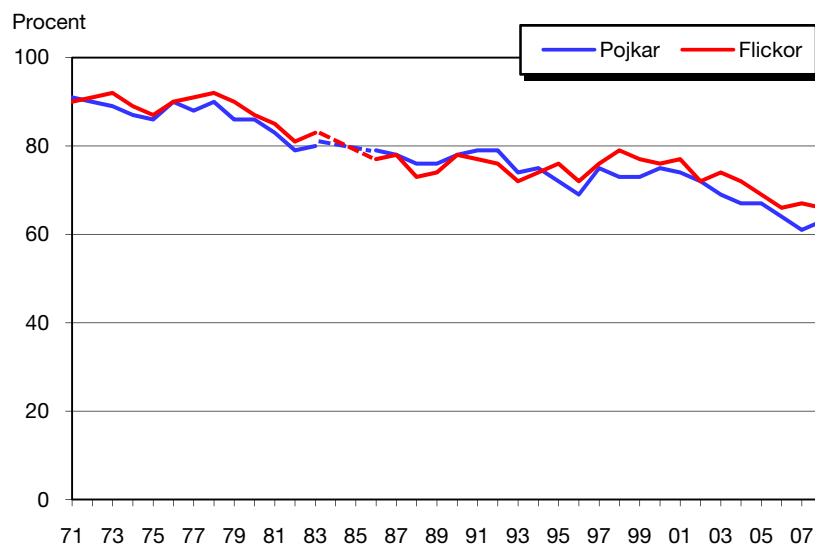

Diagram 1. Andelen alkoholkonsumenter i årskurs 9 efter kön. 1971–2008. (Tabell 3)

Mellan 80-talets mitt och 90-talets slut var minskningen mindre påtaglig, men sedan 2000 har trenden varit tydligt nedåtgående. I den senaste undersökningen ökade andelen alkoholkonsumenter något bland pojkarna, men totalt sett för mätperioden har trenden varit att en allt mindre andel niondeklässare dricker alkohol. Sedan 1971 har andelen alkoholkonsumenter minskat med ungefär 30 procent.

Andelen icke-konsumenter har förändrats på ett analogt sätt och har ökat från ca tio procent 1971 till ca 30 procent 2008.

Druckit alkohol under vårterminen/året eller senaste veckan/månaden

Mellan åren 1983 och 2006 fick eleverna besvara frågan: ”Har du någon gång under vårterminen druckit öl, vin eller sprit?” År 1998 lades alkoholisk och stark cider till som alternativ. I tabell 6 kan man se att omkring en tredjedel av eleverna under flertalet av åren inte druckit alls under vårterminen. Under 2000-talet ökade emellertid andelen.

År 2006 ändrades frågan till ”Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?” Det var naturligtvis

fler elever som uppgav att de druckit under de senaste 12 månaderna än under vårterminen, men skillnaden var påtagligt liten.

Under perioden 1983–2006 tillfrågades eleverna dessutom om de druckit alkohol under den närmast föregående veckan. Sedan 1997 års enkät ingår även alkoholisk och stark cider i frågan.

Inkluderingen av alkoholisk och stark cider bidrog till att 1997 års värden blev högre än året innan (tabell 8). År 2000 noterades de högsta andelarna (40 respektive 33%) men under de senaste åren har andelen elever som druckit den senaste veckan minskat och 2006 var det 24 procent av pojkarna och 23 av flickorna som gjort detta.

I samband med förändringarna av enkäten 2006 ändrades frågan om den aktuella konsumtionen från att gälla de senaste sju dagarna till de senaste 30 dagarna. I tabell nio kan man se att det var drygt 40 procent av eleverna som druckit någon alkoholdryck de senaste 30 dagarna 2008 och att andelen legat relativt stabilt på den nivån sedan frågan infördes.

Total årlig alkoholkonsumtion

Beräkningarna av den totala årliga alkoholkonsumtionen i undersökningarna 1971–1975 är inte jämförbara med dem som gjorts från och med 1976. Redovisningen i denna rapport avser därför inte hela 1970-talet utan har begränsats till att omfatta undersökningarna från och med 1976. Uppgifter från åren 1983–1985 saknas eftersom konsumtionsindex inte beräknades dessa år. Från och med 1998 ingår konsumtion av blanddrycker i beräkningarna.

I tabell 18 redovisas fördelningen i de olika konsumtionskategorier som beskrivs i avsnittet ”Definitioner av vissa begrepp”. Av dem som konsumerar alkohol i årskurs 9 är det konsumentkategori ett som samlar den största andelen elever. År 2008 tillhörde 24 procent av pojkarna och 28 av flickorna denna lägsta konsumentkategori. Tillsammans med icke-konsumenterna utgör denna grupp drygt hälften av eleverna i årskurs 9.

En jämförelse över tid visar att andelen pojkar i den högsta konsumtionsgruppen minskade med över hälften från 1977 till 1981 (från 16 till 7%) och var därefter oförändrad under 1980- och större delen av 1990-talet. Därefter ökade andelen åter och i början av 2000-talet var den åter uppe i samma nivå som i slutet av 1970-talet (15% 2000). Åren därefter sjönk åter andelen och har stabiliserats på en lägre nivå (9% 2008).

Bland flickorna minskade andelen i den högsta konsumentkategorin betydligt mellan 1977 och 1981 (från 12 till 3%) för att sedan vara relativt oförändrad fram till 1990-talets andra hälft. Sedan slutet av 1990-talet har andelen uppgått till cirka åtta procent. I 2007 års undersökning hade andelen minskat yt-

terligare (5%), men i årets undersökning ökade andelen åter och uppgick till sju procent.

Diagram 2 visar medelvärden av niondeklassarnas uppgivna årskonsumtion mätt i dl alkohol (100%) fördelat på pojkar och flickor. Beräkningen för åren 1977 till 1989 (uppgifter saknas för åren 1983–85) är gjord med utgångspunkt från klassmitten av den skattade årskonsumtionen för varje indexvärde. Från och med 1989 finns emellertid möjligheter att beräkna medelvärdet direkt från varje respondents svar på alkoholfrågorna (tabell 19). Dessa medelvärden ligger något högre än de skattade för pojkarna medan flickornas värden i stort sett sammanfaller 1989. En trolig förklaring till detta är att indexvärdet 6 är en öppen klass och klassmitten har getts ett ungefärligt värde. Därför redovisas två värden för 1989 i diagram 2, ett skattat medelvärde och ett baserat på elevernas individuella svar.

Det måste emellertid åter framhållas att detta inte är ett mått på den faktiska årskonsumtionen hos elever i årskurs 9. Det är en beräknad årskonsumtion med utgångspunkt från varje respondents svar på varje enskild konsumtionsfråga med de felmarginaler som dessa variabler har.

Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen bland elever i årskurs 9 sjönk mellan 1977 och 1981 från ca 4 liter ren alkohol till ca 2,3 liter bland pojkarna och från ca 3,5 till 1,6 liter bland flickorna. I båda fallen en nästan 50-procentig minskning (redovisas ej i tabell). Det kan i detta sammanhang nämnas att under samma period minskade också alkoholförsäljningen i Sverige från 7,3 liter (alkohol 100%) till 6,3 liter per invånare 15 år och däröver, dvs en minskning med 14 procent (CAN 2008). Därefter verkar niondeklassarnas genomsnittliga årskonsumtion ha varit i stort sett oförändrad under 1980-talet (data saknas för åren 1983–85).

Mellan åren 1989 och 1997 låg pojkarnas årskonsumtion kring 32 dl till och med 1997 års undersökning (tabell 19). Åren därefter skedde en ökning med ett markant språng år 2000 för att sedan minska fram till 2007 års undersökning då konsumtionen uppgick till 30 deciliter. I 2008 års undersökning ökade konsumtionen något (32 dl), men den är fortfarande på en klart lägre nivå jämfört med i början av 2000-talet.

Bland flickorna ökade årskonsumtionen från 1980-talets slut till 2005. Framförallt var det en markant ökning under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet då den genomsnittliga konsumtionen ökade från 17 dl 1996 till 31 dl 2002. Därefter har värdena varit relativt oförändrade fram till 2005 varefter de sjönk relativt markant i tre år. I det senaste årets undersökning har det skett en ökning, men den är precis som bland pojkarna relativt liten.

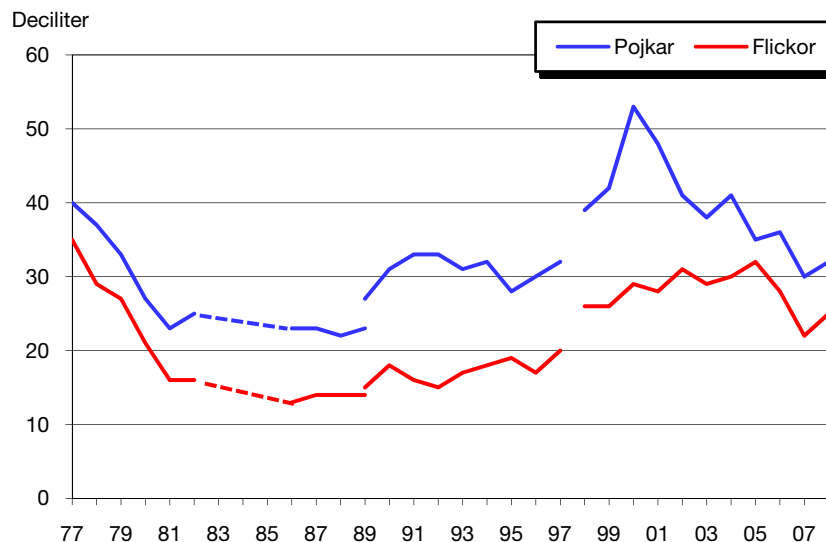

Diagram 2. Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 efter kön. 1977–2008 (blanddrycker ingår fr o m 1998). 1977–1989 avser skattade värden med utgångspunkt från konsumtionsindex (data saknas för 1983–1985). (Tabell 19)

Diagram 3 och 4 och tabell 19 visar den beräknade årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) uppdelat på respektive drycker, d v s folköl, starköl, vin, sprit och blanddrycker (1989–2007). Av pojkarnas konsumtion svarade folköl och sprit för ungefär lika stor andel under perioden 1989 till 1994. Därefter minskade spritkonsumtionen under de närmast följande två åren, varefter en ny ökning inträffade. 1998 var sprit- och folkölskonsumtionen åter av ungefär samma storleksordning.

Fram till 2000 skedde en fortsatt förskjutning mot en ökad sprit- och folkölskonsumtion. Åren därefter har dock folkölskonsumtionen minskat påtagligt, men även spritkonsumtionen minskade efter den höga noteringen 2001. I de senaste fyra undersökningarna har istället starköl varit den dominerade alkoholdrycken. Vinkonsumtionen har under hela mätperioden utgjort den minsta delen av den totala alkoholkonsumtionen och uppgick till en deciliter år 2008, medan blanddryckerna svarade för sju dl ren alkohol per år.

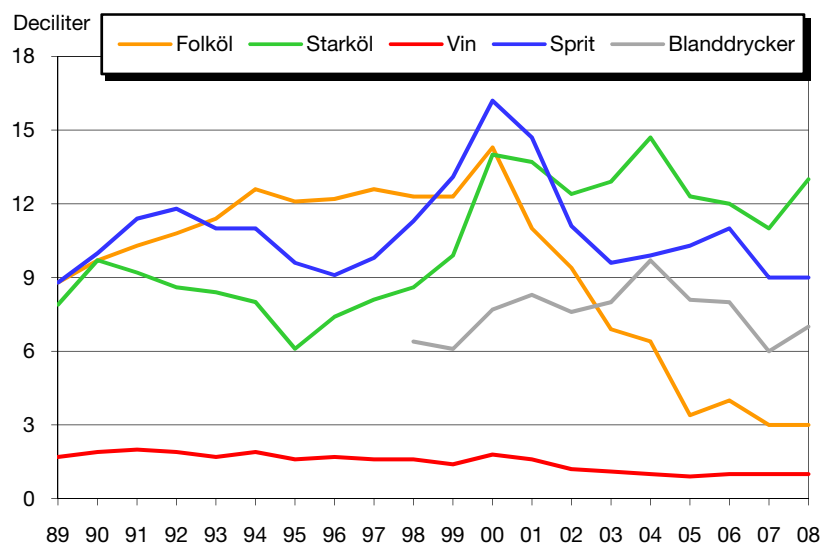

Diagram 3. Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland **pojkar**. 1989–2008. (Tabell 19)

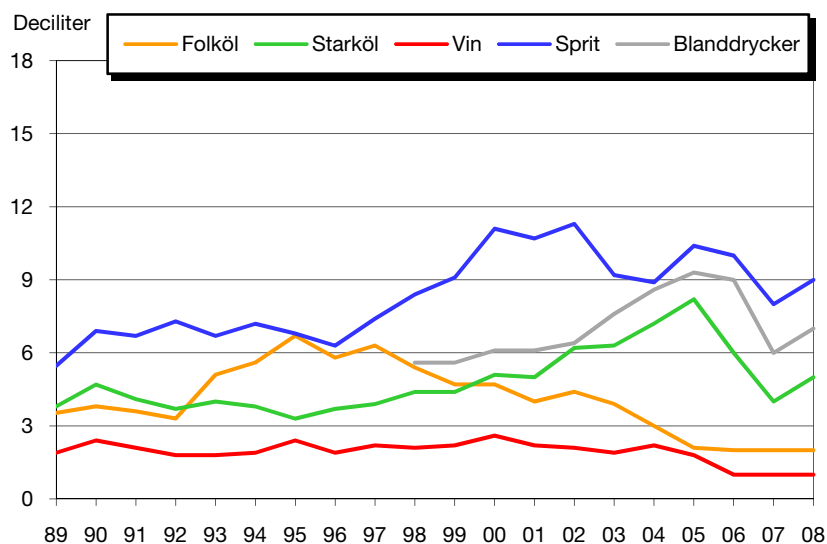

Diagram 4. Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland **flickor**. 1989–2008. (Tabell 19)

Ett utmärkande drag för flickornas alkoholkonsumtion under hela perioden är spritens dominerande ställning. Blanddryckernas betydelse har dock ökat under senare år och har sedan dessa inkluderades varit den näst mest vanliga alkoholdrycken bland flickorna. I mitten av 1990-talet var folkölet en viktig del (ca 35%) men därefter har konsumtionen minskat dramatiskt för att 2008 endast utgöra sju procent av den totala konsumtionen.

Konsumtionen av hemtillverkad sprit och smuggelsprit

Tilltagande diskussioner om att ungdomar berusar sig på hemtillverkad sprit, så kallat hembränt, ledde till att en fråga om sådan konsumtion infördes i 1991 års frågeformulär. Det året svarade ungefär var tredje pojke och flicka att de druckit hembränt någon gång under de senaste 12 månaderna. Andelen som konsumerat hembränt ökade därefter med några procentenheter varje år fram till och med 1995 då de hittills högsta värdena noterades (ca 43%). Sedan 1999 har andelen minskat kontinuerligt och år 2008 var det ca 13 procent som druckit hembränt under de senaste 12 månaderna (tabell 15 och diagram 5). De allra flesta av dem har druckit fyra gånger eller färre.

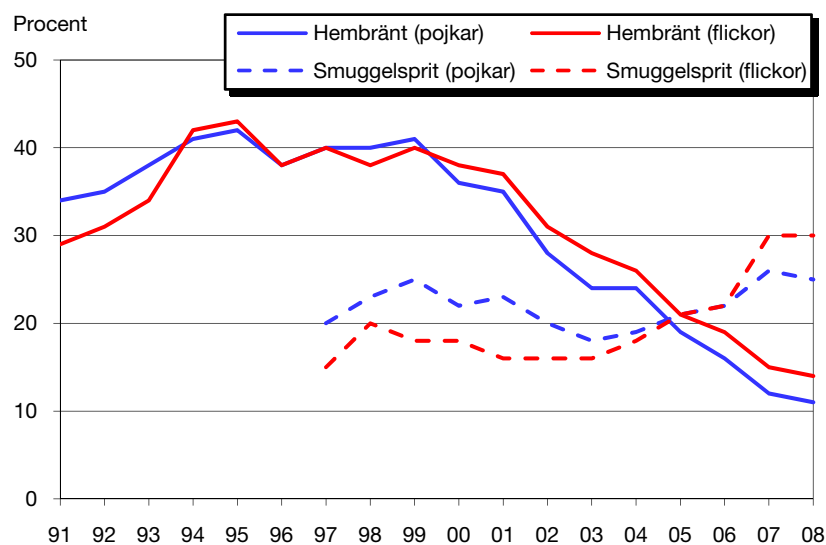

Diagram 5. Andelen elever i årskurs 9 som druckit hemtillverkad sprit ("hembränt") respektive smuggelsprit under de senaste 12 månaderna, efter kön. 1991–2008. (Tabell 15 och 16)

För att få veta i vilken utsträckning eleverna dricker smuggelsprit infördes 1997 en fråga om konsumtion av smuggelsprit under de senaste 12 månaderna. Detta år var det 20 procent av pojkarna och 15 av flickorna som uppgav att de druckit smuggelsprit (tabell 16). Bland pojkarna ökade andelen därefter till 25 procent år 1999, men sjönk därefter för att i de senaste undersökningarna åter öka (25% 2008). Flickornas andel ökade först till 20 procent 1998, men sjönk därefter och var i de tre följande undersökningarna 16 procent. I de senaste undersökningarna har andelen ökat bland flickorna (30% 2008). Även när det gäller smuggelsprit har majoriteten av eleverna som druckit inte gjort det mer än fyra gånger.

Det skall dock påpekas att det kan vara svårt för eleverna att veta huruvida den illegala spriten de dricker är smugglad eller hembränd. Erfarenhet visar att om hembränd sprit får en negativ association i ett område, t ex till följd av träspritsförgiftningar, minskar snart andelen som redovisar att de druckit hembränd och i motsvarande grad ökar de som druckit smuggelsprit.

Berusningsbenägenheten

Av tabell 20 framgår att berusningsfrekvensen bland pojkarna var relativt oförändrad mellan 1972 och 1977. Sistnämnda år var det 44 procent som uppgav att de kände sig berusade varje eller nästan varje gång de drack alkohol. 1979 hade denna andel sjunkit till 40 procent och 1983 till 32 procent för att sedan vara relativt oförändrad till slutet av 1980-talet. Mellan 1988 och 1992 ökade andelen pojkar som berusar sig varje/nästan varje gång de dricker alkohol från 32 till 40 procent. Därefter var värdena relativt oförändrade många år för att sedan sjunka (23% 2005).

Bland flickorna steg berusningsfrekvensen något under början och mitten av 1970-talet. År 1972 var det 31 procent som svarade att de kände sig berusade varje eller nästan varje gång de drack alkohol och 1977 hade denna andel ökat till 38 procent. År 1979 sjönk den till 29 procent och låg därefter på ungefär samma nivå till och med 1989.

På liknande sätt som för pojkarna, men med något/några års fördröjning, ökade denna andel bland flickorna. Könsskillnaden har minskat alltmer och 1995 var det t o m något fler flickor (42%) än pojkar (39%) som uppgav att de känner sig berusade varje eller nästan varje gång de dricker. Under senare hälften av 1990-talet har andelen bland flickorna varit i stort sett oförändrad och på ungefär samma nivå som pojkarna (ca 40%). I 2005 års undersökning hade andelen minskat kraftigt, främst bland dem som uppger att de är berusade "nästan varje gång" de dricker.

I samband med 2003 års undersökning ändrades frågan till "Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?". År 2003 var det drygt 30 procent av pojkarna och flickorna som uppgav att de drack sig berusade en

gång i månaden eller oftare (tabell 22). I 2004 års undersökning hade denna andel sjunkit bland såväl pojkarna som flickorna. Frågan utgick år 2005, men återinfördes 2006 och andelen som berusningsdrack en gång i månaden eller oftare minskade åter. I årets undersökning var det något fler pojkar och något färre flickor som uppgav att de berusningsdricker en gång i månaden eller oftare, men skillnaderna var ytterst små jämfört med 2006.

Ovan har elevernas uppgifter om hur ofta de känner sig berusade redovisats. Upplevelsen av berusning är emellertid subjektiv och säger ingenting om de konsumerade mängderna.

För att få en uppfattning om hur pass vanligt det är att eleverna dricker relativt stora mängder vid ett och samma tillfälle (intensivkonsumerar) ställs också frågan: "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?". Frågan har genomgått vissa förändringar genom åren, detta beskriv utförligt i avsnittet "Definition av vissa begrepp" i inledningskapitlet.

Fram till och med 1979 uppgav ungefär en tredjedel av pojkarna att de drack alkohol i dessa mängder någon gång i månaden eller oftare (diagram 6 och tabell 23a). Mellan 1981 och 1988 låg dessa andelar på en lägre nivå (ca 23%) för att öka 1991 (till 29%). Under slutet av 1990-talet fortsatte andelen att öka för att nå en pik år 2000. Samma år förändrades frågan som tidigare påpekats, varför linjen bryts det året och två värden markeras. Andelen som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare minskade kraftigt mellan 2000 och 2006 (från 34 till 22%), för att i de två senaste undersökningarna öka något (25% 2008).

Även flickornas andelar låg högre under 1970-talets andra hälft, med en kulmen 1979 då 30 procent uppgav att de konsumerade nämnda kvantitet någon gång i månaden eller oftare. Värdet sjönk i början av 1980-talet och låg omkring 15 procent i mitten av decenniet. Mellan 1989 och 1994 ökade flickornas andel från 17 till 24 procent. År 1995 minskade den till 20 procent, för att sedan åter öka fram till 2000 (23%). Förändringen av mängden sprit i frågan år 2000 ledde till en något större andel även bland flickorna, men inte lika mycket som bland pojkarna. Sedan 2000 har andelen minskat något men inte alls i samma utsträckning som bland pojkarna. Detta har lett till att andelen som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare i de senaste årens undersökningar blivit lika eller i princip lika stor.

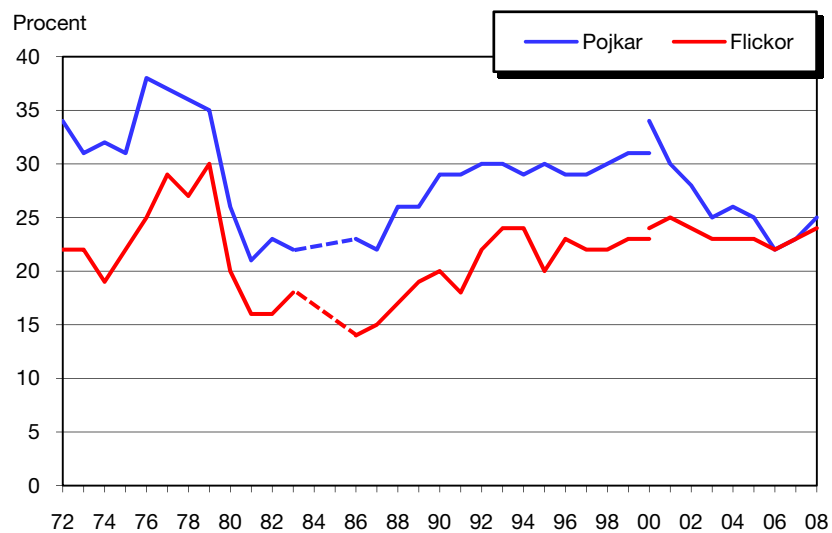

Diagram 6. Andelen elever som intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare i årskurs 9 efter kön. 1972–2008. (Tabell 23a–b)

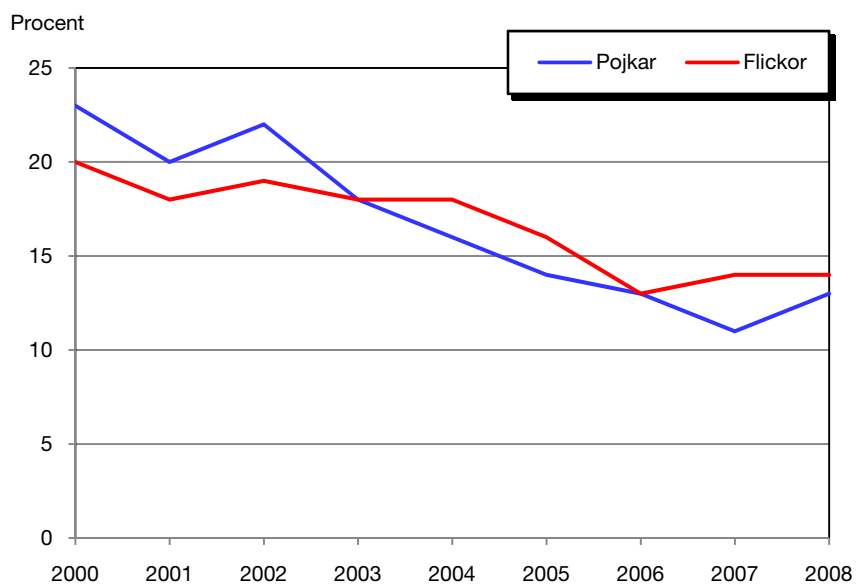

Diagram 7. Andelen elever som varit berusade vid 13 års ålder. Årskurs 9. 2000–2008. (Tabell 25)

I diagram 7 kan man se andelen elever som var 13 år eller yngre vid den första berusningen mellan åren 2000 och 2007. Det framgår att andelen elever som upplevt sin första berusning före 14-årsåldern minskat sedan 2000, då det var 23 procent av pojkarna och 20 av flickorna som uppgav detta. I 2007 års studie var andelarna 13 respektive 14 procent.

Det finns ett tydligt samband mellan att ha varit berusad i unga år och att ha en hög konsumtionsnivå. Diagram 8 visar andelen som var berusade första gången vid 13 år eller yngre i olika konsumtionskategorier (konsumtionsindex 0–6, se avsnittet Total årlig alkoholkonsumtion). Ju högre alkoholkonsumtion desto fler var berusade vid 13 år.

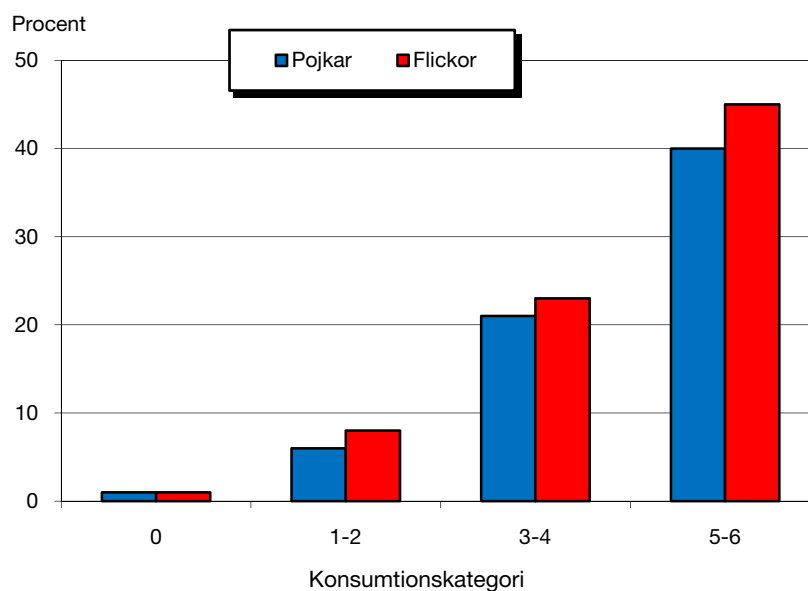

Diagram 8. Andelen som varit berusade vid 13 år efter konsumtionskategori och kön. Årskurs 9. 2008. (Tabell 81)

Föräldrarnas kännedom om alkoholvanorna

Mellan åren 1979 och 1995 och mellan 1998 och 2006 ställdes en följdfråga till de elever som själva uppger att de dricker alkohol, huruvida deras föräldrar känner till detta. En femtedel av dessa elever uppgav 1979 att deras föräldrar inte känner till att de dricker alkohol (tabell 26a–b). Motsvarande andel 1995 var högre och uppgick till 35 procent. Sedan minskade andelen något fram till 2005 för att 2006 åter öka och då uppgå till ca 34 procent.

Knappt en tredjedel uppgav såväl 1979 som 1995 att föräldrarna endast känner till en liten del av konsumtionen. År 2006 var andelen något mindre och uppgick till ca 25 procent. Några betydande skillnader mellan könen finns inte när det gäller föräldrarnas kännedom om alkoholkonsumtionen.

Problem i samband med alkoholkonsumtion

Eleverna i årskurs 9 har fått besvara frågan: ”Har du någonsin fått något av följande problem på grund av att du druckit alkohol?” De olika problemtyperna har grupperats som individuella problem, relationsproblem, sexuella problem samt brottsrelaterade problem och redovisas i tabell 27.

Bland de individuella problemen är den vanligaste konsekvensen av alkoholförtäring att man har ”förstört saker eller kläder”, vilket 2008 uppgavs av 14 procent av pojkarna och 23 av flickorna. Därefter kom ”tappat pengar eller värdesaker” (10 respektive 17%) samt ”råkat ut för olycka eller skadats” (ca 10%). Ungefär fem procent uppgav att deras prestationer i skolan eller på arbetet försämrats på grund av alkohol.

För s k relationsproblem var ”grälat” absolut vanligast, särskilt bland flickorna (26%). Därefter kom problem med föräldrar och vänner, även detta var vanligare bland flickorna än bland pojkarna (ca 18 respektive 8%). Problem med lärare till följd av den egna alkoholkonsumtionen var ovanligt både bland pojkarna och flickorna (2%).

De två exemplen på komplikationer av sexuell natur som eleverna fått ta ställning till var ungefär lika ofta förekommande bland både pojkarna och flickorna. Cirka sju procent uppgav att den egna alkoholkonsumtionen lett till önskat sex och ca tio procent svarade att de haft oskyddat sex.

Bland det som rubricerats som brottsrelaterade problem är ”bråkat eller slagits” vanligast bland både pojkarna och flickorna (13 respektive 8%). ”Råkat i bråk med polisen” var sju procent av pojkarna och fem av flickorna som uppgav, medan två procent av pojkarna och fyra av flickorna uppger att de blivit bestulna eller rånade på grund av den egna alkoholkonsumtionen.

Anskaffningen av alkoholdrycker

Såväl denna undersökning som flera andra har påvisat att många ungdomar dricker alkohol och att det inte är ovanligt att somliga av dem dricker förhållandevis stora kvantiteter. Med beaktande av de åldersrestriktioner som finns i den svenska alkohollagstiftningen skall det inte vara möjligt för dessa ungdomar att själva skaffa alkohol. Enligt lag är det olovligt att överlåta starköl, vin eller sprit till den som inte har fyllt 20 år (18 år för folköl). Däremot är det tillåtet att dricka på restaurang från 18 års ålder. Det är emellertid ett välkänt faktum att det många gånger går att få tag på alkohol även för ungdomar i förhållandevis låg ålder.

I det följande redovisas svaren på några frågor som rör anskaffningen av alkoholdrycker, t ex om det är lätt eller svårt att skaffa öl, vin eller sprit. Eleverna har även tillfrågats om varifrån de vanligtvis får tag i den alkohol de dricker. År 1995 tillkom en fråga om hur eleverna skaffat den hembrända sprit som de själva uppgett att de druckit. För att få en uppfattning om i vilken utsträckning eleverna känner till hemtillverkning av sprit (s k hembränning) så infördes en fråga 1997 om eleverna vet någon person som har en hembränningsapparat.

Vem skaffar alkoholen?

Under åren 1986–1993 ställdes frågan ”Om du och några kamrater skulle vilja dela en flaska vin tillsammans, tror du då att någon av dina föräldrar skulle skaffa dig en vinflaska om du frågade?” I samtliga studier trodde närmare 60 procent av eleverna att föräldrarna skulle säga nej till en sådan förfrågan (redovisas ej i tabell, se Andersson och Hibell 1996). I de flesta av dessa undersökningar var andelen som tror att de skulle kunna få en vinflaska av sina föräldrar drygt 10 procent. Nästan en tredjedel visste emellertid inte hur deras egna föräldrar skulle förhålla sig till en sådan fråga. Det var ingen skillnad mellan könen i svarsfördelningen.

I tabell 28a–b redovisas resultatet från 1998 till 2008 på frågan: ”Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider/alkoläsk, vin, systembolagssprit, hembränt eller smuggelsprit?”. Under hela perioden frågan ställts rörande folköl har det varit den dryck som störst andel svarade att det är ”mycket lätt” att få tag på (26 respektive 21% 2008). Näst mest tillgängligt upplevdes starköl vara.

På det hela taget har det varit små förändringar vad gäller den upplevda tillgängligheten under mätperioden. Vad gäller hembränd och smugglad sprit har dock vissa förändringar skett. År 1998 uppgav 34 procent av pojkarna och 29 av flickorna att det var mycket eller ganska lätt att få tag på hembränt. I 2008 års undersökning hade andelen minskat till 16 respektive 13 procent. Samtidigt hade andelen som upplevde att smugglad sprit var ganska eller

mycket lätt att få tag på ökat med cirka 12 procentenheter (15 till 29% respektive 10 till 22%).

Det vanligaste anskaffningssättet för samtliga alkoholdrycker var ”från kamrater eller deras syskon”. Dock varierade andelen mellan de olika dryckerna (7–33%), något som bland annat kommer sig av att vissa drycker hade färre konsumenter. Den näst vanligaste källan var ”annan vuxen som köper”. Detta gällde dock inte vin där det var näst vanligast att pojkarna fick från det från egna föräldrar. Det var även relativt vanligt att föräldrarna bjöd på blanddrycker (12 respektive 11%), (tabellerna 29a–b och 33).

Det kan antas att möjligheten att själv köpa folköl (åldersgräns 18 år) är större än att själv köpa starköl, vin eller sprit, trots att eleverna inte uppnått den tillåtna åldern för någotdera. Av eleverna i 2008 års undersökning var det två procent av pojkarna och färre än en av flickorna som svarade att de vanligtvis köper folköl själva. Det är en klar minskning jämfört med tidigare år (1995 var siffrorna 22 respektive 12 procent). Detta kan komma av att handeln förbättrat ålderskontrollen, men antagligen beror minskningen främst på att folköl står för en allt mindre del av den totala alkoholkonsumtionen.

Det var ungefär lika små andelar, mellan 0 och 1 procent, som uppgav att de själva köper starköl, vin, blanddrycker eller sprit på Systembolaget. Dessa siffror har varit likartade under hela undersökningsperioden.

En följdfråga till dem som druckit s k hembränt, var ”Hur har du fått tag på den hembrända spriten?” (tabell 31). Majoriteten av dessa elever hade fått tag i den hembrända spriten från kamrater. Det näst vanligaste anskaffningssättet var att ha köpt av ”en annan vuxen”.

I 1996 års formulär tillkom frågan ”Vet du någon person som har en hembränningsapparat?” för att få en uppfattning om i vilken utsträckning eleverna känner till hemtillverkning av sprit. Frågan utgick 2007, men i 2006 års undersökning var det omkring 20 procent av eleverna som uppgav att de kände till någon som hade en hembränningsapparat (tabell 34). Andelen minskade under perioden frågan var med i undersökningen (1996–2006). Det bör dock påpekas att denna andel inte redovisar en reell omfattning av fenomenet. Minskningen kan komma av att det är färre som känner till vem som har hembränningsapparat, men att antalet apparater är desamma.

Tobak

I detta avsnitt redovisas först andelen rökare och rökningens omfattning, därefter andelen snusare och snusningens omfattning. Sist redogörs hur och varifrån eleverna vanligen skaffar cigaretter och snus. Frågorna gällande elever-

nas tobaksvanor har ändrats vid ett par tillfällen, vilket medför svårigheter när det gäller jämförelser över tid. Första gången detta skedde var 1983 och andra 1997. Det betyder att data före och efter förändringarna inte är direkt jämförbara. Vid bägge tillfällena användes såväl den gamla som den nya frågeformuleringen så att effekterna av förändringarna kunde avläsas som skillnader mellan två procenttal (se avsnittet Undersökningen och rapporten).

Andelen rökare och rökningens omfattning

På grund av ovan nämnda förändring av rökfrågan redovisas bara andelen rökare för åren 1971–1997 (tabell 35). 1983 års siffror till vänster i första kolumnen avser dem som besvarade det gamla och de till höger det nya formuläret. I tabell 36 påbörjas en ny sifferserie för elevernas rökvanor (1997–2007) enligt den nya frågeformuleringen. Man bör här hålla i minnet att skillnaderna mellan 1997 års båda värden endast orsakats av metodförändringarna. Diagram 9 ger en översikt över utvecklingen och effekter av de ändrade frågeformuleringarna.

Under 1970-talet skedde en kraftig minskning i rökningen. Mellan 1971 och 1983 minskade andelen rökare från 41 till 19 procent bland pojkarna och från 47 till 30 procent bland flickorna. Den ändrade frågeformuleringen 1983 innebär att något färre därefter klassificerades som rökare, vilket framgår av de olika värdena i 1983 års båda undersökningar.

Av diagram 9 och tabell 35 framgår att rökvanorna var relativt oförändrade mellan 1983 och 1988. 17 procent av pojkarna och 24 procent av flickorna rökte enligt 1988 års studie. Året därpå ökade emellertid andelen rökare till 23 procent bland pojkarna och 30 bland flickorna. Fram till att rökfrågan ändrades 1997 låg andelen relativt stabilt eller något minskande, runt 20 procent bland pojkarna och strax under 30 bland flickorna.

De första åren efter att de nya frågeformuleringar infördes, från 1997 till 2001, var andelen rökare stabil bland såväl pojkarna som flickorna, men till följd av den ändrade frågeformuleringen på en högre nivå än åren innan. Därefter minskade andelen rökare kraftigt. Mellan 2001 och 2004 minskade andelen bland pojkarna från 30 till 18 procent och bland flickorna från 36 till 30 procent.

I de tre senaste undersökningarna har andelen rökare varit oförändrad med undantag för flickorna 2006 då andelen minskade till 26 procent för att åter uppgå till 30 procent i årets undersökning.

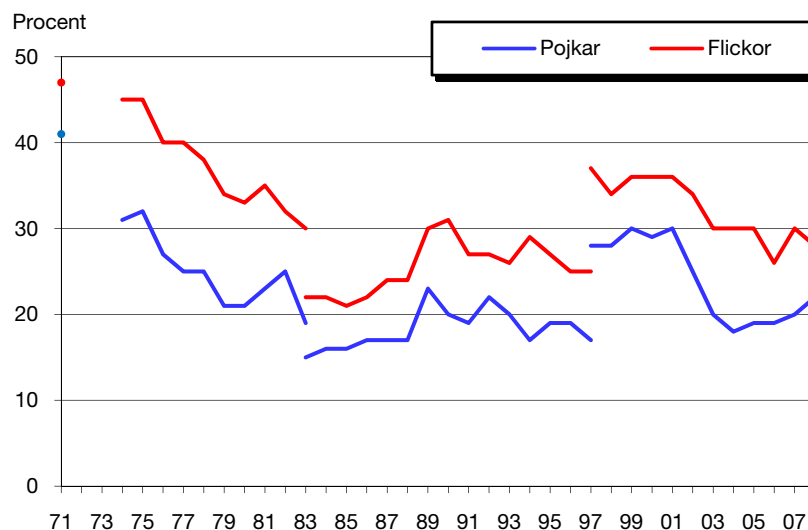

Diagram 9. Andelen rökare i årskurs 9 efter kön. 1971–2008. (Tabell 35 och 36)

I tabellerna 36 och 37 redovisas hur ofta eleverna i årskurs 9 röker. Sett över mätperioden 1997–2008 har det varit ungefär dubbelt så många flickor som pojkar som svarat att de röker varje dag. Även om det skett en ökning jämfört med 2007 års undersökning har andelen dagligrökare visat en minskande tendens bland såväl pojkarna (8% 1997 och 5% 2008) som flickorna (13% 1997 och 8% 2008). Två tredjedelar av pojkarna och hälften av flickorna som röker gör detta endast ”på fest” eller ”bara ibland”.

Tabell 38 visar konsumtionen hos de elever som röker varje dag. Den största andelen av dagligrökarna har under hela mätperioden återfunnits i kategorin 7–10 cigaretter, dock har andelarna varierat något och i den senaste undersökningen uppgick de till 33 procent av pojkarna och 32 av flickorna.

Snusning

På samma sätt som gällde för frågorna om rökning har snusfrågan genomgått förändringar genom åren. I samband med revideringen år 1983 formulerades frågan om. Fram till 1982 handlade ja-alternativen om antalet gånger eleverna snusade per dag, men från och med 1983 gällde ja-alternativen hur många dosor de snusade per vecka. Hur denna ändring påverkar jämförbarheten är det dock svårt att uppskatta.

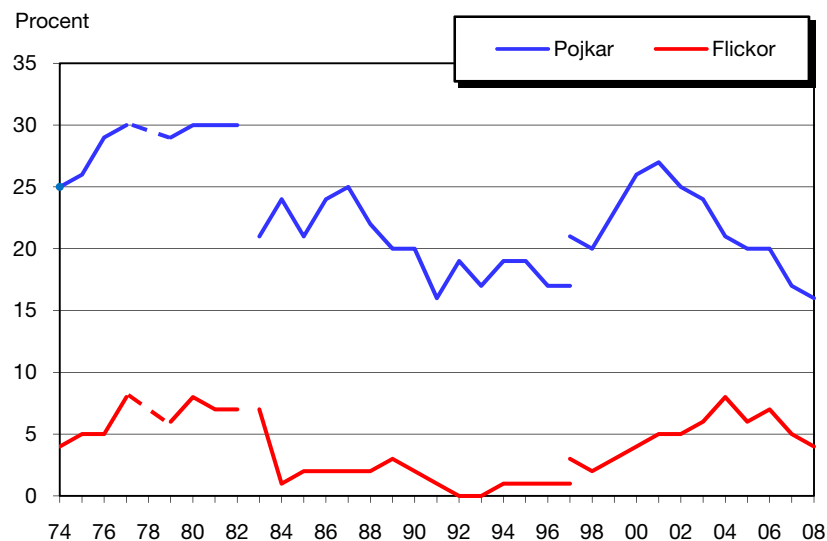

Diagram 10. Andelen snusare i årskurs 9 efter kön. 1974–2008. (Tabell 39 och 40)

Efter hand visade det sig emellertid att eleverna saknade ett svarsalternativ motsvarande det som finns för frågan om rökning, d v s ”Nej, har bara prövat”. I 1991 års formulär infördes därför ett sådant svarsalternativ varför jämförelser med resultaten från tidigare år måste göras med försiktighet. I 1997 års studie prövades en ny konstruktion av frågan om snusning så att den på samma sätt som för rökning också visar frekvensen av beteendet. Också här kunde effekten hållas under kontroll genom att två formulär användes vid datainsamlingen.

År 1974 snusade en fjärdedel av pojkarna och 4 procent av flickorna i årskurs 9 (tabell 39). Tre år senare hade pojkarnas andel ökat till 30 procent och låg sedan kvar på denna nivå fram till 1983. Andelen flickor som snusade var under denna period ca 7 procent. År 1983 infördes en ny frågeformulering och med den uppmättes andelen snusare till 21 procent av pojkarna och 7 procent av flickorna. Året därefter sjönk andelen snusare bland flickorna och uppgick till mellan noll och tre procent fram till 1997. Bland pojkarna varierade andelen något fram till 1987 då 25 procent uppgav att de snusade. Åren därefter sjönk andelen och 1997 var det 17 procent som snusade.

I tabell 39 redovisas andelen snusare och hur ofta man snusar för åren 1997–2008. Frågeförändringen 1997 medförde att andelen snusare blev något högre. Under de första tre åren var andelen snusare bland pojkarna drygt 20 procent för att sedan öka till 26 procent 2001 och 27 procent 2002. Sedan dess

har andelen snusare minskat kontinuerligt (16% 2008). Bland flickorna ökade andelen snusare i början på 2000-talet, från tre procent 1997 till åtta 2005. Därefter avstannade ökningen och i de senaste undersökningarna har andelen sjunkit (4% 2008).

Nära två tredjedelar av de flickor som snusar och strax under hälften av pojkarna uppgav 2006 att de snusade en dosa eller mindre per vecka (tabell 41). I 2007 års formulär ändrades frågans utformning tyvärr på ett mindre lyckat sätt varför det inte går att redovisa andelen snusare som snusar mindre än en dosa per vecka. Misstaget med utformningen rättades till inför 2008 års undersökning och då var det nära hälften av pojkarna och drygt tre fjärdedelar av flickorna som uppgav att de snusar en dosa eller mindre per vecka.

Den totala tobakskonsumtionen

Bland rökarna har flickorna utgjort en majoritet sedan 1971, d v s under hela den period skolundersökningarna genomförts. Ser man på tobakskonsumtionen totalt, d v s rökning och snusning, utgjorde emellertid pojkarna den största gruppen under perioden 1984–1989. Sistnämnda år var dock skillnaden mindre än tidigare och sedan dess har skillnaderna mellan pojkarna och flickorna varit relativt små. År 2008 var det 27 procent av pojkarna och 29 av flickorna som rökte och/eller snusade (tabell 42).

Anskaffningen av tobak

Sedan januari 1997 är det enligt lag inte tillåtet att sälja tobak till ungdomar under 18 år. Således skall det inte vara möjligt för eleverna i årskurs 9 att själva köpa cigaretter eller snus. Tabell 43 visar svarsfördelningen (bland dem som röker) på frågan ”Hur får du vanligen tag på cigaretter?”. Mellan 1997–2005 var det drygt 50 procent av såväl flickorna som pojkarna uppgav att de själva köpt cigaretter. I de senaste årens undersökningar har det skett en minskning, men andelen som köper cigaretter själva är fortfarande relativt hög och 2007 var det 48 respektive 38 procent som uppgav detta. Till följd av att allt färre köper cigaretterna själva har den vanligaste källan blivit kamraterna. Bland pojkarna var det 57 och bland flickorna 69 procent som fick cigaretterna av kompisar.

I tabell 44 redovisas svarsfördelningen (bland dem som snusar) på frågan ”Hur får du vanligen tag på snus?”. År 2008 var det 55 procent av de snusande pojkarna som själva köper snus och det näst vanligaste alternativet var att ha fått snuset från kamrater (47%). Bland flickorna som snusar var det vanligast att få snuset från kamrater (74%) och näst vanligaste var att de köper själva (31%).

Frågan om hur man skaffar tobak infördes i 1997 års undersökning. Det är således okänt hur den nya lagen påverkat andelen elever i årskurs 9 som köper tobak själva. Det kan emellertid konstateras att för en majoritet tobaks-konsumenter i den här åldersgruppen är det fortfarande möjligt att själva köpa cigaretter eller snus.

I tabellerna 45 och 46 kan man se att det var vanligast att eleverna köper cigaretter och snus i kiosker. Omkring 80 procent av de elever som röker hade köpt cigaretter eller snus i kiosker.

Narkotika

Avsnittet inleds med en redovisning av andelen elever som någon gång använt narkotika samt aktuell narkotikakonsumtion. För de elever som använt narkotika redovisas vilken typ av narkotika de använt, ålder vid debuten samt uppgivet debutpreparat. Därefter redovisas samtliga elevers uppfattning om narkotikans tillgänglighet, d v s vilken narkotika de skulle kunna få tag på, liksom om någon de känner till använt narkotika. För de elever som ej använt narkotika redovisas andelen som haft möjlighet att pröva, som vet någon person som de skulle kunna få av eller köpa av samt om de själva någon gång haft lust att pröva narkotika.

Narkotikaerfarenhet samt aktuell narkotika-konsumtion

I diagram 11 och tabell 47 redovisas andelen elever med narkotikaerfarenhet samt andelen som fortfarande använder narkotika (1971–1994) och andelen som använt narkotika senaste månaden.

Andelen som någon gång använt narkotika minskade kraftigt under 1970–1980-talen. År 1971 uppgav 14 procent av pojkarna och 16 av flickorna att de använt narkotika. År 1974 hade siffran sjunkit till nio respektive sju procent och låg sedan på ungefär samma nivå under resten av 1970-talet. I början av 1980-talet minskade andelen, vid senare delen av 1980-talet hade värdena sjunkit till ca tre procent. Under 1990-talet och fram till år 2001 fördubblades andelen pojkar som prövat narkotika och andelen flickor närmast tredubblades. Det var då tio procent av pojkarna och nio procent av flickorna som svarade att de använt narkotika. I de följande undersökningarna minskade dock andelen som prövat narkotika och år 2008 var det sju procent av pojkarna och fem av flickorna som uppgav detta.

Att ha använt narkotika under senaste månaden kan indikera ett relativt aktuellt bruk. Andelen elever som rapporterat detta var högst under perioden

1971 till 1973 (ca 5%). Under 1980-talet, då även livstidsprevalensen var lägst, var det mycket få elever som använt narkotika senaste månaden (uppgift saknas för 1984–1985). Under första hälften av 1990-talet var det fortfarande endast omkring en procent som gjort detta, men under åren i slutet av 1990-talet och 2000-talets första hälft ökade dessa värden något för att 2005 uppgå till fyra procent av pojkarna och tre av flickorna. Åren därefter sjönk värdena och i den senaste undersökningen var det två respektive en procent av pojkarna och flickorna som uppgav detta.

Av tabell 48 framgår det att cannabis är den absolut vanligaste narkotikan bland eleverna i årskurs 9. I början av 2000-talet var det drygt fem procent av eleverna som använt marijuana och/eller hasch. På samma sätt som den totala andelen som använt narkotika sjunkit något de senaste åren har även siffrorna för cannabis blivit något lägre och i den senaste undersökningen var det fem procent som använt cannabis. Andelen elever som under perioden uppger att de använt någon annan sorts narkotika varierar i huvudsak mellan noll och en procent.

Tabell 51 visar andelen elever (av dem som använt narkotika) som under åren 1989–2008 använt enbart cannabis, enbart annan narkotika samt båda. Även här varierar andelarna mycket mellan olika år. Bastalen (de som använt narkotika) i tabellen är låga och andelen ”ej svar” mycket varierande, vilket försvårar tolkningen av resultaten, men det är ändå tydligt att cannabis är den narkotika som flest har erfarenhet av.

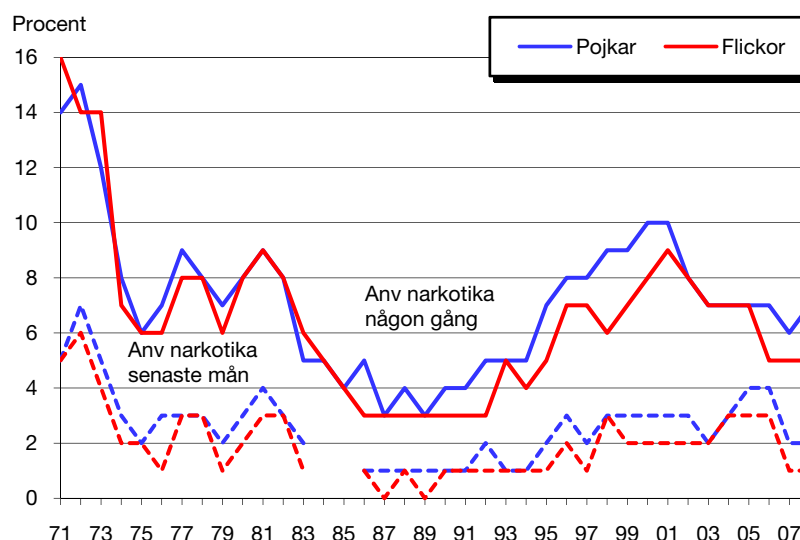

Diagram 11. Andelen elever som någon gång använt narkotika samt andelen elever som använt narkotika senaste månaden (uppgifter saknas för 1983–1985), efter kön. 1971–2008. (Tabell 47)

Debutålder och debutpreparat

Mellan åren 1989 och 1999 fick eleverna själva ange åldern för deras narkotikadebut. Mellan 2000 och 2006 fick eleverna ange debutålder genom att kryssa för förbestämda alternativ för cannabis och för övrig narkotika. År 2007 ändrades frågorna till att eleverna själva får uppge sin ålder. Dessa förändringar av frågornas utformning gör att jämförelser över tid försvåras, varför svaren för perioden 1989–1999 redovisas separat i tabell 52.

Majoriteten av dem som använt narkotika debuterade någon gång i 14–15-årsåldern (ca 70% 2008) (tabell 53). Mycket få uppgav att de var 13 år eller yngre när de prövade första gången. År 2008 var det färre än 20 procent av eleverna med narkotikaerfarenhet som uppgav att de prövade narkotika första gången när de var 13 år eller yngre. Det bör åter påpekas att då bastalet, d v s de elever som någon gång använt narkotika, är påtagligt litet är det särskilt viktigt att se till utvecklingen i stora drag och inte lägga allt för stor vikt vid skillnader mellan enskilda år. I diagram 12 kan man dock se att förändringarna varit tämligen små vad gäller andelen elever som provat cannabis före 14 års ålder. Mellan åren 2000 och 2008 har det i medeltal varit 17 procent som uppgivit detta. Andelen var något större i mitten av mätperioden, men skillnaderna har varit relativt små.

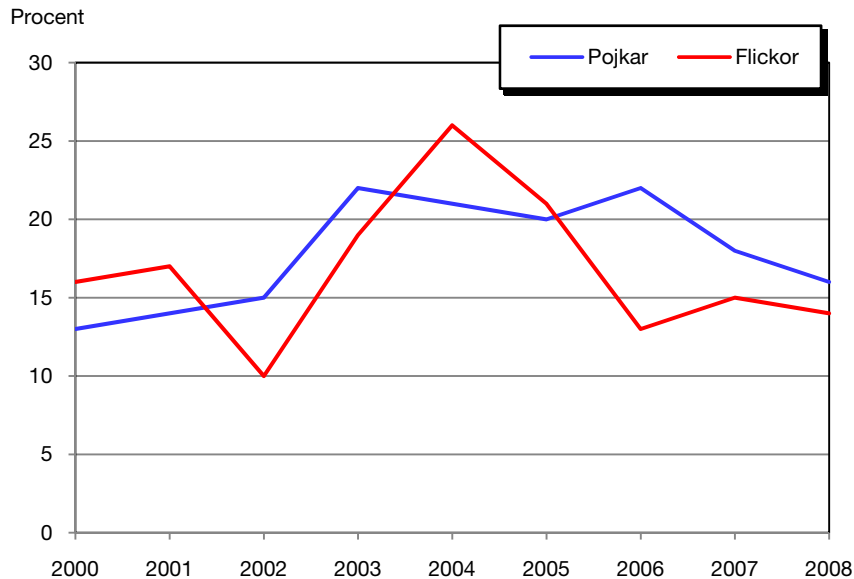

Diagram 12. Andelen elever som använt cannabis vid 13 års ålder eller tidigare. 2000–2008. (Tabell 53)

De som använt narkotika har sedan 1989 fått besvara frågan "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Trenderna i tabell 54 är något svårtolkad då andelen "ej svar" är relativt hög, i synnerhet vissa år. Det går dock att konstatera att en klar majoritet av dem som prövat narkotika debuterade med en cannabisprodukt (hasch eller marijuana). År 2008 var det ca 80 procent av eleverna som uppgav detta.

Föräldrarnas kännedom om narkotikavanorna

För att få en uppfattning om föräldrarnas kännedom om elevernas eventuella narkotikakonsumtion ställdes frågan: "Känner dina föräldrar till att du använder narkotika?" Svaren i tabell 55 avser endast de elever som använt narkotika.

Uppgifter från åren 1983–1985 saknas i tabellen eftersom resultaten under dessa år redovisades med det totala undersökningsmaterialet som bastal.

En majoritet av de elever som använt narkotika (ca 70% 2008) uppgav att deras föräldrar inte känner till att de har använt narkotika. Andelen som svarat ja på frågan varierar mellan 8–25 procent under den redovisade perioden. En bidragande förklaring till skillnaderna mellan olika år kan vara att bastalen är låga. Vissa år är det också ganska många som hoppat över frågan. Genomgående gäller dock att föräldrarnas kännedom om elevernas narkotikaerfarenhet är begränsad. Bland dem som använt narkotika i 2008 års undersökning var det 11 procent av pojkarna och 15 procent av flickorna som svarade att föräldrarna visste om detta.

Exponering för narkotika och benägenhet att pröva

Det talas ibland om att narkotika används som "festdrog" på samma sätt och vid samma tillfällen som alkohol. För att i någon mån utröna hur vanligt det är att narkotika förekommer i ungdomars närhet ställdes följande fråga i undersökningarna mellan åren 1991 och 2006: "Känner du till någon person i din egen ålder som du tror eller säkert vet har använt något av följande medel?" Medlen ifråga var hasch/marijuana, amfetamin, heroin, kokain och crack. 1993 utökades listan med ecstasy och 1995 med LSD.

1991 var det 38 procent av pojkarna som "trodde" eller "säkert visste" någon jämnårig som använt hasch/marijuana medan motsvarande värde bland flickorna var 46 procent (tabell 56). Dessa andelar ökade under hela perioden fram till år 1998 för att sedan under några år plana ut på en nivå runt 60 procent. I de tre sista undersökningarna som frågan ställdes skedde en minskning bland såväl pojkarna som flickorna (45 respektive 48% 2006).

En ökning i andelen som anser att de känner till någon som använt amfetamin kunde observeras mellan 1991 och 1998; bland pojkarna från 8 till 23 procent

och bland flickorna från 11 till 28 procent. Därefter skedde en minskning och 2006 uppgick värdena till 18 respektive 19 procent. En liknande utveckling, men på andra nivåer, skedde även för såväl heroin som kokain. Sammanfattningsvis var det fler elever 2006 som trodde eller säkert visste någon jämnårig som använt något av de uppräknade preparaten jämfört med 1991, men en trend mot en minskning kunde skönjas för vissa preparat under de allra senaste åren. Under den redovisade perioden har det totalt sett varit fler flickor än pojkar som känt till någon som använt narkotika.

Enligt vad som framkommit i tidigare avsnitt är det relativt få elever som någon gång använt narkotika. Detta hindrar naturligtvis inte att även den stora majoritet som aldrig gjort detta är av betydande intresse. De frågeställningar som därvid i första hand är aktuella gäller lusten att pröva och möjligheten att få tag på narkotika.

Fram till och med 1982 ställdes frågan: "Har du någon gång blivit erbjuden eller på annat sätt haft möjlighet att pröva narkotika?" I 1983 års studie ändrades frågan och sedan dess lyder den: "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?". De siffror som skolöverstyrelsen redovisade under åren 1983 till 1985 har emellertid det totala antalet elever som bastal och kan därför inte jämföras med dem som redovisas i tabell 57 där bastalen utgörs av dem som aldrig använt narkotika. De har därför utelämnats vid redovisningen.

Av de elever i årskurs 9 som aldrig använt narkotika var det 1971 omkring 30 procent som uppgav att de blivit erbjudna eller på annat sätt haft möjlighet att pröva narkotika (tabell 57 och diagram 13). Denna andel sjönk under 1970-talet till runt 20 procent i början av 1980-talet. Andelen fortsatte att sjunka till 1987 då 11 procent av eleverna svarade att de haft möjlighet att pröva narkotika. Om detta, helt eller delvis, var en effekt av frågans omformulering är svårt att säga. Förändringen är emellertid analog med andelen elever som använt narkotika och det kan därför inte uteslutas att det verkligen skedde en viss minskning.

I slutet av 1980-talet inleddes en ökning som fortgick till 2000 då ca 27 procent uppgav att de haft möjlighet att pröva narkotika. Sedan dess har andelen åter minskat och 2008 var den 19 procent. Med några få undantag är förändringarna påfallande samtidiga och likartade för bägge könen.

Från och med 1983 förändrades frågan "Vet du någon person som skulle kunna förse dig med narkotika?" till "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?" (tabell 57 och diagram 13). Andelen pojkar bland dem som aldrig använt narkotika, som "tror" eller "vet säkert" att någon person skulle kunna förse dem med narkotika, sjönk från 34 procent 1977, då frågan ställdes första gången, till 22 procent 1982. Motsvarande värden bland flickorna var 37 respektive 27 procent. Under andra hälften av

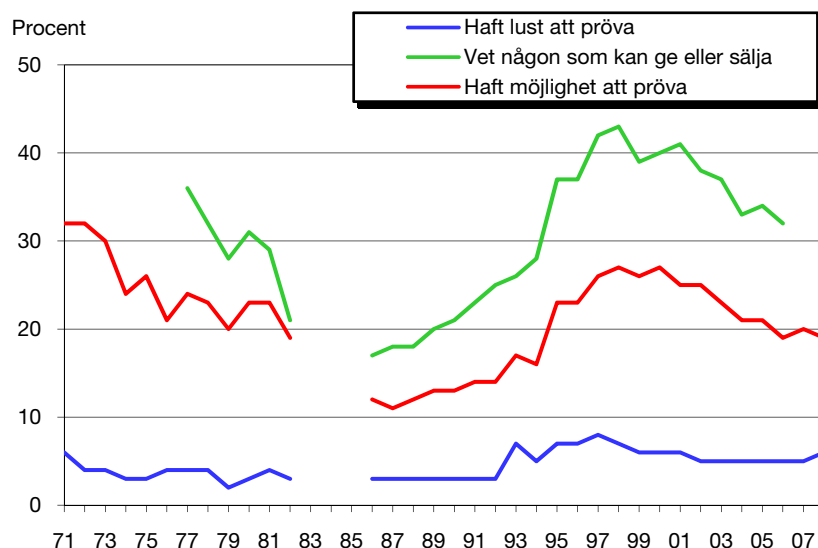

Diagram 13. Andelen elever i årskurs 9 bland dem som aldrig använt narkotika som "haft möjlighet" att pröva, "vet någon som kan sälja narkotika" samt "haft lust" att pröva. 1971–1982 och 1986–2008. (Tabell 57 och 58)

1980-talet ansåg ca 16 procent av pojkarna och ca 19 av flickorna att de skulle kunna få eller köpa narkotika av någon person i omgivningen. Därefter ökade dessa andelar, mest markant från ca 26 procent 1993 till ca 36 1995. I slutet av 1990-talet skedde en viss utplaning varefter en nedgång skedde. Under den redovisade perioden har det, oavsett vilken frågeformulering som användes, varit något fler flickor än pojkar som känt till någon person som skulle kunna förse dem med narkotika. Frågan utgick i och med 2007 års undersökning.

Det är således relativt många i årskurs 9 som haft möjlighet att pröva narkotika, men avstått. Detta indikerar att lusten att pröva saknas. Tabell 58 och diagram 13 visar att när undersökningarna startade 1971 var attityden mot narkotika något mindre restriktiv än den var under hela 1980-talet. Då var andelen (bland dem som aldrig använt narkotika) som svarat att de haft lust att pröva narkotika 2–3 procent och andelen tveksamma 4–5 procent. Det fanns knappast någon könsskillnad.

Några år in på 1990-talet skedde emellertid en förändring, främst bland flickorna. Under några år i slutet av 1990-talet, och bland flickorna en bit in på 2000-talet, ökade andelen som uppgav att de haft lust att pröva narkotika (som mest 6% bland pojkarna och 9 bland flickorna). Under de senaste åren har andelen dock varit något lägre och 2008 var det fem procent av pojkarna och sex av flickorna som svarade att de haft lust att pröva. Andelen som an-

ger att de känner sig tveksamma har ökat från ca fem procent 1991 till ca tio 1995 för att därefter vara relativt oförändrad.

Mellan 1991 och 2006 tillfrågades eleverna vilken sorts narkotika de trodde att de skulle kunna få tag på och i huvudsak var det cannabis de uppgav (tabell 59). År 2006 uppgav 42 procent av pojkarna och 40 procent av flickorna att det inte trodde sig kunna få tag i någon sorts narkotika. Cirka 29 procent av eleverna uppgav att de skulle kunna få tag i hasch och något färre trodde de skulle kunna få tag i marijuana. 14 procent av eleverna svarade att de skulle kunna få tag i ecstasy och nio procent att de kunde få tag i amfetamin. Under hela mätperioden har cannabis varit det preparat som flest uppgivit att de skulle kunna få tag på.

Sniffning

Under 1950-talet blev det vanligt att sniffa lösningsmedel, d v s lättflyktiga kolväten som thinner, bensen, terpentin och aceton (CAN m fl 1997). Det var främst bland yngre tonåringar som detta uppmärksammades. Under senare år har emellertid olika gaser, så som butan- och propangas, blivit vanliga sniffningsmedel.

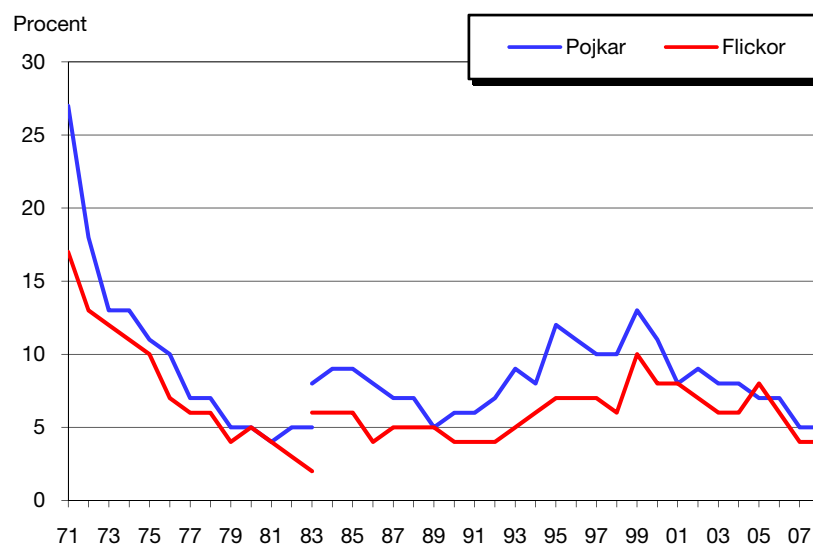

Diagram 14. Erfarenhet av sniffning bland elever i årskurs 9 efter kön. 1971–2008. (Tabell 60 och 61)

Förändringar i frågeformuläret har medfört att data om sniffningsvanorna redovisas i två olika tabeller. Åren 1971–1982 ställdes frågan: ”Sniffar du?”, men ändrades från och med 1983 års undersökning till: ”Har du sniffat någon gång?” I tabell 60 redovisas elevernas erfarenhet av sniffning åren 1971–1983 och i tabell 61 åren 1983–2008. Utvecklingen för hela perioden sammanfattas i diagram 14, där effekten av den ändrade frågeformuleringen visas genom att två värden finns för 1983.

I början av 1970-talet var det betydligt fler elever i årskurs 9 som uppgav att de sniffade jämfört med senare delen av 1970- och 1980-talen. Åren 1971 och 1974 hade 27 respektive 13 procent av pojkarna och 17 respektive 11 procent av flickorna erfarenhet av sniffning. Sedan stabiliserades andelen elever med sniffningserfarenhet på en förhållandevis låg nivå under flera år (omkring 5%).

Andelen elever som med den nya frågeformuleringen 1983 svarat att de någon gång sniffat var åtta procent bland pojkarna och sex bland flickorna. Denna nivå var därefter i stort sett oförändrad en bit in på 1990-talet. År 1995 ökade andelen som sniffat till 12 procent bland pojkarna, som låg kvar på denna nivå till 2000. Därefter sjönk värdena och 2008 var det fem procent som någon gång sniffat. Bland flickorna uppmättes de högsta värdena 1999 då tio procent uppgav att de sniffat. Även bland flickorna har andelen sedan minskat och i de två senaste undersökningarna var det fyra procent som sniffat.

Sömnmedel och lugnande medel

Som komplement till de årliga kartläggningarna av alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanorna ställdes en fråga om konsumtionen av sömnmedel och lugnande medel i 1976 och 1977 års undersökningar. Frågan avsåg endast sådan läkemedelskonsumtion som skett utan läkarordination.

I årskurs 9 var det vanligare bland flickorna än bland pojkarna att man svarat ”ja” på frågan om läkemedelskonsumtion (10 respektive 4% 1977). På en följdfråga om vilka preparat som använts visade det sig att olika typer av lugnande medel, främst Valium, var mest förekommande.

I 1986 års studie infördes två frågor som gällde elevernas eventuella användning av sömnmedel eller lugnande medel, med respektive utan läkarföreskrivning. Den fråga som avsåg läkemedelsanvändning utan läkarrecept hade 1986 och 1987 ytterligare ett svarsalternativ, nämligen ”Ja, annat läkemedel, nämligen...”. Det visade sig att många redovisade bruk av receptfria mediciner vid detta svarsalternativ varför det togs bort fr o m 1988 års undersökning

då frågan även formulerades om något. I tabell 63 redovisas därför endast resultaten från och med detta år.

Mellan 1986 och 2003 var det omkring 4–5 procent av eleverna i årskurs 9 har använt läkarförskrivna sömn- eller lugnande medel (tabell 62). Framförallt bland flickorna kan man skönja en svag ökning de senare åren, men förändringarna är tämligen små.

Under den redovisade perioden fram till och med 1993 var det omkring en procent av pojkarna och två procent av flickorna som svarade att de hade använt respektive medel utan recept (tabell 63). Under nästkommande 10-årsperiod (t o m 2003) var värdena relativt stabila både bland pojkarna (3–4%) och flickorna (ca 5%). Sömnmedel och lugnande medel utan läkarförskrivning var således något vanligare bland flickorna än bland pojkarna.

I samband med 2004 års undersökning ändrades frågan till att endast röra bruket av sömnmedel och lugnande medel av bensodiazepintyp. Jämförelser med tidigare år måste därför göras med yttersta försiktighet. Resultaten visar dock viss överensstämmelse med tidigare år, eftersom 4–6 procent uppgav att de använt sömn- eller lugnande medel med recept och 2–4 procent att de gjort detta utan recept (tabell 64).

Läkemedel tillsammans med alkohol

I kommentarerna till den redovisade läkemedelskonsumtionen i 1976 och 1977 års undersökningar framhölls bl a ”att det inte kan uteslutas att vissa skolor ungdomar använder läkemedel i berusningssyfte och att intaget ibland kombineras med alkoholkonsumtion”. För att visa hur vanligt det är att läkemedel kombineras med alkohol ställdes följande fråga under åren 1979–1982 samt 1986–1994: ”Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?” Från och med 1995 års undersökning formulerades frågan om något till ”Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?” vilket innebär att svaren inte är fullt jämförbara före och efter 1995. Svaren redovisas i tabell 65.

En betydande könsskillnad kan konstateras bland eleverna i årskurs 9 när det gäller läkemedel som kombineras med alkohol. År 1979 var det 20 procent av flickorna som hade gjort detta jämfört med 11 procent av pojkarna. Det sista året före omformuleringen av frågan, 1994, var det 10 procent av pojkarna och 21 av flickorna som använt läkemedel tillsammans med alkohol. År 1996 uppgav 8 respektive 17 procent att de använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Sedan mitten av 1990-talet har det skett en nedgång, men skillnaden mellan pojkarna och flickorna har varit relativt oförändrad. Sålunda var det tre procent av pojkarna och åtta av flickorna som

uppgav att de använt läkemedel i kombination med alkohol i berusningssyfte år 2008.

Vid en granskning av de läkemedel som eleverna uppgett att de använt kan konstateras att det till tre fjärdedelar rör sig om receptfria värktabletter (av vilka omkring hälften var paracetamolpreparat, t ex Alvedon) som kombineras med alkohol (framgår ej av tabell 65). Många redovisar också olika ibuprofenpreparat (t ex Ipren) (ca 25%) och knappt 10 procent av de uppgivna preparaten gäller sömnmedel eller lugnande medel.

Dopning

Kunskapen om användning av dopningsmedel är relativt begränsad. I syfte att kartlägga i vilken utsträckning sådan användning förekommer bland elever i årskurs 9 infördes några nya frågor i samband med 1993 års undersökning. Det har emellertid visat sig svårt, mot bakgrund av den begränsade kunskapen på området, att fastställa adekvata frågeformuleringar i enkäten. Efter en justering i 1995 års formulär var frågorna oförändrade till 2003 års formulär. På frågan om man någon gång använt något av dopingmedlen anabola steroider, testosteron eller tillväxthormon fanns svarsalternativen ”ja, som tablett”, ”ja, som injektion” samt ”nej” för respektive preparat. Från och med 2004 års undersökning har frågan ändrats till att endast gälla androgena anabola steroider (AAS) och frekvensen av detta användande.

Få elever i årskurs 9 har erfarenhet av dopingmedel (tabellerna 66 och 67). 1993 var det en procent bland pojkarna och mindre än en halv procent (redovisas som 0) bland flickorna som använt anabola steroider. Andelarna låg sedan kvar på dessa låga nivåer. Användning av tillväxthormon var ännu mer ovanligt. År 1993 hade en procent av pojkarna någon gång gjort detta och undersökningarna därefter var andelen mindre än en halv procent bland både pojkarna och flickorna.

Sedan 1995 redovisas endast de elever som uppgett att de använt tillväxthormon i injektionsform, då detta preparat inte finns i tablettform. Testosteron har redovisats av mindre än en halv procent av eleverna under tidsperioden, utom för pojkarna under åren 2001–2003 (1%).

I tabell 67 redovisas resultaten från den omformulerade frågan. Där framgår att det även med den nya formuleringen är ytterst få elever som uppger att de använt AAS (2% av pojkarna och 1 av flickorna).

ANT-undervisningen i skolan

Det åligger skolan att informera eleverna om olika beroendeframkallande medel och deras skadeverkningar. Detta kan ske inom ramen för olika ämnen och några detaljerade föreskrifter om innehållet eller antal timmar finns inte. Det har därför bedömts vara av intresse att få en uppfattning om hur mycket undervisning som ges.

1979–1982 ställdes en fråga till eleverna huruvida de haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak (ANT) under läsåret samt omfattningen av denna (tabell 68). Åren 1983–1985 fanns inte frågan med varför data från dessa år saknas i tabellen. Vid tolkningen av tabellen bör det observeras att undersökningarna 1979–1982 gjordes något senare på terminen (april/maj) än 1986–2008 (mars/april) och därför ”täcker av” en större del av läsåret.

De elever som inte fått någon undervisning alls om alkohol, narkotika och tobak under läsåret utgjorde 1986–1987 ca 20 procent efter att tidigare ha varit ca 10 procent. Under största delen av 1990-talet gällde detta 25–35 procent av eleverna. Därefter har det blivit ännu fler som svarat att de inte fått någon undervisning alls. År 2008 var det ca 50 procent som inte haft någon ANT-undervisning medan ungefär en tredjedel haft några timmar.

Elevernas sociala situation i skolan

Skoltrivsel

Sedan 1984 har eleverna fått besvara en fråga om hur de trivs i skolan.

De flesta trivs ”ganska bra” eller ”mycket bra” i skolan. I den senaste undersökningen var det ca fyra femtedelar av eleverna som svarade detta (tabell 71). Ungefär 14 procent trivs ”så där” i skolan, d v s varken särskilt bra eller särskilt dåligt. Omkring 6 procent trivs ”ganska dåligt” eller ”mycket dåligt” i skolan.

Jämfört med 1984 har det blivit betydligt fler som trivs ”mycket bra” i skolan (även om situationen varit relativt oförändrad under 2000-talet). Skillnaderna mellan könen är små. 2008 var det 41 procent av pojkarna och 38 av flickorna som svarade så jämfört med 16 respektive 19 procent år 1984.

Skolk

Samtidigt som frågan om trivseln i skolan infördes (1984) togs också en fråga med om hur ofta eleverna brukar skolka från skolan. Under hela mätperioden har ungefär hälften av eleverna uppgett att de skolkar, omkring en tredje-

del brukar skolka någon gång per termin och 6 procent skolkar en gång i månaden och 10 procent ett par gånger i månaden eller oftare (tabell 72). Förändringarna över tid har varit relativt begränsade och könsfördelningen tämligen jämn.

Spel

De senaste åren har spel om pengar uppmärksamrats alltmer. I samarbete med Statens folkhälsoinstitut lades det därför in några frågor om spelande från och med 2000 års undersökning. Frågorna omarbetades i samband med årets undersökning för de skall vara mer jämförbara med internationella undersökningar. Detta möjliggör dock jämförelser med tidigare år.

Undersökningarna visar att det är vanligare med spel om pengar bland pojkarna än bland flickorna (tabell 73–78). Den vanligaste typen av spel, både bland pojkarna och flickorna, är lotter (t ex Triss eller Bingolotto) (tabell 74). Att ha spelat för pengar på internet är även det vanligare bland pojkarna, men alls inte lika vanligt som mer traditionella spel (tabell 75).

Det var vanligare att pojkarna än flickorna återvände till spelstället med föresatsen att vinna tillbaka det de förlorat (tabell 76). Det var även vanligare att pojkar har spelat för mer pengar än de tänkt sig (tabell 77).

Det finns även betydande könsskillnader vad avser beloppen som läggs ner på spel. Bland pojkarna som spelat för pengar de senaste 30 dagarna var det 2008 42 procent som spelat för 50 kronor eller mer de senaste 30 dagarna medan motsvarande siffra för flickorna var 14 procent (tabell 78).

Samband mellan konsumtion av olika medel och vissa andra variabler

Redovisning av elevernas konsumtion av olika typer av droger har gjorts separat för varje medel. Det är emellertid också av intresse att belysa sambandet mellan konsumtionen av de olika medlen. Detta görs med utgångspunkt dels från eventuell erfarenhet av narkotika och dels med beaktande av den totala årliga alkoholkonsumtionen.

För att sätta in drogvanorna i ett större sammanhang redovisas dessutom sambanden mellan narkotikaerfarenhet respektive alkoholkonsumtion och ett antal andra variabler som belyser elevernas sociala situation i skolan och privat. Dessa utgörs av trivsel i skolan, skolk, problem man fått p g a att man

druckit alkohol, egen uppfattning av prestationen i skolan samt familjeförhållanden. Redovisade data gäller den senaste undersökningen (2008).

Narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel

För att belysa sambanden mellan konsumtionen av andra medel och narkotikaerfarenhet har eleverna i årskurs 9 delats in i två kategorier. Den ena utgörs av dem som någon gång använt narkotika medan den andra gruppen består av de elever som saknar sådan erfarenhet. I tabell 79 jämförs de båda grupperna med avseende på följande variabler: frekvent konsumtionen av sprit, kategorierna 5 och 6 på alkoholkonsumtionsindex, frekvent intensivkonsumtion av alkohol, låg ålder vid berusningsdebuten, konsumtionen av hembränt respektive smuggelsprit de senaste 12 månaderna, intag av läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte, tobakskonsumtion samt sniffningserfarenhet.

Tabellen visar att det finns ett starkt samband mellan narkotikaerfarenhet och frekvent konsumtion av sprit. Det var mellan fyra och sex gånger så vanligt att dricka sprit två gånger i månaden eller oftare bland dem som någon gång använt narkotika. Ett likartat samband finns också för konsumtionen av folköl, starköl och vin (framgår ej av tabellen).

Konsumtionskategorierna 5 och 6 är de högsta på alkoholkonsumtionsindex, vilket är ett mått på det totala årliga alkoholintaget. Bland dem som använt narkotika var det betydligt fler som drack stora mängder alkohol än bland dem som inte använt narkotika. Bland pojkarna var fördelningen 49 respektive 14 procent och bland flickorna 55 respektive 11 procent.

Även när det gäller narkotikaerfarenhet och berusningsbenägenheten fanns betydande samband. Bland dem som använt narkotika uppgav drygt 65 procent att de intensivkonsumerar alkohol (dricker en alkoholmängd motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller 1 helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller 4 burkar starköl eller 6 burkar folköl vid samma tillfälle) en gång per månad eller oftare, jämfört med 22 procent bland övriga elever.

Det fanns också ett samband mellan narkotikaerfarenhet och tidig berusningsdebut. Ungefär 50 procent av eleverna som använt narkotika hade upplevt sin första alkoholberusning vid 13 års ålder eller tidigare. Motsvarande andel bland dem som inte använt narkotika var ca 10 procent.

En annan variabel som visar starkt samband med narkotikaanvändningen är konsumtionen av hemtillverkad sprit, s k hembränt. Knappt hälften av dem som använt narkotika hade druckit hembränt under de senaste 12 månaderna, jämfört med ca 10 procent bland dem utan narkotikaerfarenhet. Detsamma gäller konsumtionen av s k smuggelsprit. Det var 58 procent av pojkarna och 76 av flickorna med erfarenhet av narkotika som druckit smuggelsprit under

de senaste 12 månaderna. Motsvarande värden bland dem som inte använt narkotika var 24 respektive 25 procent.

De elever som använt narkotika hade också använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte i avsevärt större utsträckning än dem som aldrig prövat narkotika. Av dem med erfarenhet av narkotika var det 20 procent av pojkarna och 36 av flickorna som använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Bland de elever som saknar narkotikaerfarenhet uppgick motsvarande andelar endast till två respektive sex procent. Det är överhuvudtaget fler flickor än pojkar som kombinerar alkohol med läkemedel och det gäller i synnerhet dem som använt narkotika.

Även konsumtionen av tobak, i form av rökning och/eller snusning, är betydligt vanligare bland de elever som använt narkotika än bland dem som saknar sådan erfarenhet. Bland pojkarna gällde detta 74 procent jämfört med 24 och för flickorna var motsvarande siffror 82 respektive 25 procent.

Bland dem som aldrig använt narkotika är det relativt få som uppgett att de har sniffat (ca 3%), medan motsvarande andel i den andra gruppen är avsevärt högre (ca 30%).

Narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler

I tabell 80 redovisas sambanden mellan narkotikaerfarenheten och variabler såsom skoltrivsel, skolk, problem på grund av alkoholkonsumtion samt möjligheten att kommunicera med andra.

De allra flesta eleverna uppger att de trivs i skolan och skillnaderna är små mellan dem som prövat narkotika och de som inte gjort det. Bland dem som prövat narkotika var det nio procent av pojkarna och 15 procent av flickorna som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan, jämfört med ca fem procent av dem som inte prövat narkotika.

Skillnaderna var större när det gällde skolkning. Bland dem som använt narkotika var det 32 procent av pojkarna och 41 av flickorna som uppgav att de brukar skolka åtminstone ett par gånger i månaden. Bland dem som inte prövat narkotika var motsvarande andel ca 11 procent.

De mer utbredda alkoholvanorna som de elever som använt narkotika uppvisar återspeglas även när det gäller negativa konsekvenser av att dricka alkohol. De olika negativa konsekvenserna har delats in i fyra olika grupper (se avsnittet "Problem i samband med alkoholkonsumtion") som benämns individuella, relations-, sexuella samt brottsrelaterade problem.

Det var således fler bland dem som använt narkotika som upplevt negativa konsekvenser av alkoholkonsumtion än bland dem som inte gjort det. Av

pojkarna var det 64 procent och av flickorna 80 procent som rapporterade individuella problem jämfört med 19 respektive 29 procent bland dem som ej använt narkotika. Av pojkarna som använt narkotika var det 57 procent som uppgav att de råkat ut för relationsproblem i samband med alkoholkonsumtion och bland flickorna 89 procent. Bland elever utan narkotikaerfarenhet var motsvarande siffror 19 respektive 31 procent.

Sexuella problem var inte lika vanligt som övriga problemtyper, men det fanns ändå ett tydligt samband mellan narkotikaerfarenhet och sådana problem. Bland pojkarna var det 40 respektive 8 procent och bland flickorna 60 respektive 11 som upplevt problem av sexuell natur. Brottsrelaterade problem uppgavs av 58 procent av pojkarna med narkotikaerfarenhet och 12 bland övriga. För flickorna var motsvarande värden 52 respektive 10 procent.

Andelen elever som uppgav att de har ganska eller mycket svårt att prata, t ex om problem, med vuxna var högre bland dem som hade erfarenhet av narkotika. Var femte pojke och var tredje flicka som prövat narkotika uppgav att de har svårt att prata med föräldrarna eller annan vuxen de lever med. Motsvarande värde för dem som inte använt narkotika var 12 respektive 19 procent. Däremot fanns det inga betydande skillnader mellan grupperna när det gäller möjligheten att prata med annan vuxen.

Bland dem som använt narkotika uppgav 46 procent av pojkarna och 70 av flickorna att det var ganska eller mycket svårt att prata med elevvårdspersonal. Motsvarande siffror för dem som inte använt narkotika var 36 respektive 51 procent. När det gällde kamrater som samtalspartner om problem fanns det inga skillnader mellan de som använt och de som inte använt narkotika. Bland pojkarna var det något färre bland de som använt narkotika som uppgav att de hade svårt att prata med syskon (17 respektive 19%), medan förhållandet bland flickorna var det omvända (29 respektive 21%). Skillnaderna var dock små.

Alkoholkonsumtion och konsumtionen av andra medel

Utifrån den tidigare redovisade indelningen i alkoholvankategorier med hjälp av konsumtionsindex (se avsnittet ”Total årlig alkoholkonsumtion”) har eleverna delats in i fyra grupper. Icke-konsumenterna (kategori 0) utgör en egen grupp medan övriga kategorier slagits ihop två och två. I tabell 81 jämförs dessa fyra grupper med avseende på följande variabler: frekvent konsumtionen av sprit, intensivkonsumtion av alkohol en gång i månaden eller oftare, berusningsdebut vid 13 års ålder eller tidigare, konsumtion av hembränt och smuggelsprit senaste 12 månaderna, användning av läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte, tobaksvanor, sniffning samt erfarenhet av narkotika.

Tabellen visar att en betydande andel av eleverna i den högsta konsumtionskategorin har en frekvent konsumtion av sprit. Bland pojkarna var det 29 procent och bland flickorna 38 i kategori 5–6 som drack sprit två gånger i månaden eller oftare, jämfört med färre än 0,5 procent bland pojkarna och inga bland flickorna i kategori 1–2.

Intensivkonsumtion av alkohol någon gång i månaden eller oftare var även det betydligt vanligare i de högre konsumentkategorierna än i de lägre. Det var nära 90 procent i kategorierna 5–6 som intensivkonsumerade en gång i månaden eller oftare, jämfört med ca sex procent i kategorierna 1–2.

Det var ett mycket tydligt samband mellan den beräknade årskonsumtionen av alkohol och åldern vid första berusningstillfället. Bland pojkarna och flickorna i den högsta konsumtionskategorin var det drygt 40 procent som var 13 år eller yngre första gången de berusade sig. I kategorierna 1–2 var motsvarande siffra ca sju procent.

Cirka 40 procent av storkonsumenterna hade druckit hemtillverkad sprit (hembränt) de senaste 12 månaderna, jämfört med färre än 10 procent i den lägsta konsumtionsgruppen. Bland storkonsumenterna var det drygt 70 procent som druckit smuggelsprit medan det i gruppen med lägst konsumtion var färre än 20 procent.

Att kombinera alkohol och läkemedel i berusningssyfte var vanligare bland dem med hög alkoholkonsumtion. Sålunda uppgav en procent av pojkarna i den lägsta konsumtionskategorin att de gjort detta någon gång jämfört med elva procent i kategori 5–6. Bland flickorna var motsvarande andelar tre respektive 36 procent.

Ju mer alkohol eleverna brukar dricka desto vanligare var det att de också använt tobak. I den lägsta konsumtionskategorin var det 16 procent av pojkarna och 19 procent av flickorna som rökte och/eller snusade jämfört med 75 respektive 77 procent i den högsta kategorin.

Erfarenhet av sniffning förekommer endast i mycket liten utsträckning bland de elever som inte dricker alkohol (ca 1%) liksom i gruppen med lägst konsumtion (2%). Bland dem som dricker mest hade 14 procent av pojkarna och 18 av flickorna sniffat någon gång.

Bilden när det gäller erfarenhet av narkotika liknar den för sniffning. Av dem som inte dricker alkohol var det nästan ingen som prövat narkotika (1%) och i gruppen med lägst alkoholkonsumtion tre procent av pojkarna och två av flickorna. I den högsta konsumtionsgruppen utgjorde de som använt narkotika 20 respektive 23 procent.

Alkoholkonsumtion och vissa andra variabler

På samma sätt som i tabell 81 har eleverna delats in i fyra olika grupper utifrån alkoholkonsumtionsindex för beräkning av eventuella samband med vissa andra variabler (tabell 82).

Trivseln i skolan var sämre ju högre den årliga alkoholkonsumtionen var, även om skillnaderna mellan grupperna var mycket små.

De elever som dricker mest är också de som skolkar mest. Som exempel kan nämnas att det bland icke-konsumenterna var ca fyra procent som skolkar ett par gånger i månaden eller oftare. I den högsta konsumtionskategorin var det 26 procent av pojkarna och 37 av flickorna som skolkar så ofta.

Ju mer man dricker desto större är naturligtvis sannolikheten att man råkat ut för alkoholrelaterade problem av något slag. I den högsta konsumtionskategorin var det 65 procent av pojkarna och 79 av flickorna som uppgav att de haft "individuella problem". "Relationsproblem" uppgavs i samma grupp av 61 procent av pojkarna och 85 av flickorna. Motsvarande andelar för "sexuella problem" var 34 respektive 49 procent och för "brottsrelaterade problem" uppgick andelen till ca 50 procent i högsta konsumtionsgruppen. I övriga konsumtionskategorier minskar andelarna med minskande alkoholkonsumtion.

Det var fler elever bland dem som dricker relativt mycket, jämfört med dem som inte dricker alkohol, som uppgav att de har ganska eller mycket svårt att prata med föräldrarna om problem. Dock var inte skillnaderna alls lika stora som de ovan. Bland dem i de högsta konsumtionsklasserna var det 15 procent av pojkarna och 25 av flickorna som uppgav detta. Motsvarande siffror bland dem som inte dricker alkohol var 10 respektive 20 procent. När det gäller möjligheten att prata med en annan vuxen person var skillnaderna mellan de olika konsumtionsklasserna relativt små, framförallt bland pojkarna.

Andelen som tycker att det är svårt att prata med elevvårdspersonal var högre i de övre konsumtionsklasserna (43 respektive 62% bland pojkarna och flickorna) medan motsvarande andel var lägre bland icke-konsumenterna (31 respektive 44%). Relationen mellan möjligheten att prata med kamrater och den uppgivna alkoholkonsumtionen följde inget entydigt mönster. När det gäller syskon som samtalspartner var det något fler som uppgav sig ha problem bland högkonsumenterna, men skillnaderna var små mellan de olika konsumtionsgrupperna.

Regionala skillnader

Genom att slå ihop svaren från tre års undersökningar kan resultaten redovisas uppdelade på regioner, vilket görs i form av skglidande medelvärde (för varje undersökning tas ett år bort och ett läggs till). Regionerna består av Stockholms län, Skåne län, Västra Götaland, samt övriga landet uppdelade i tre regioner, södra, mellersta och norra Sverige (se avsnittet Urval).

Alkoholkonsumtion

Det finns stora regionala skillnader i Sverige avseende alkoholkonsumtionen. Av tabell 86 och diagram 15 framgår att alkoholkonsumtionen bland pojkar var högre i Skåne län jämfört med övriga landet. Lägst var konsumtionen i norra Sverige. I varje region, förutom i norra Sverige, var pojkarnas konsumtion högre än flickornas. I samtliga regioner var flickornas konsumtion större jämfört med pojkarnas i norra Sverige.

Bland flickorna var skillnaderna mellan regionerna mindre. Den mest påtagliga skillnaden var att flickorna liksom pojkarna i norra Sverige redovisar en lägre genomsnittskonsumtion än övriga landet.

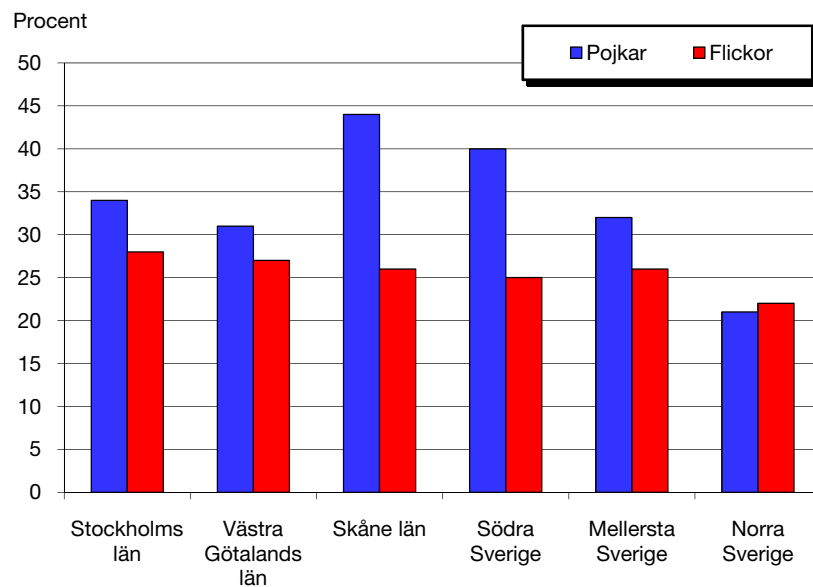

Diagram 15. Genomsnittskonsumtion i dl 100% alkohol i olika regioner i Sverige. Årskurs 9. Medeltal för perioden 2006–2008. (Tabell 86)

Även sett till andelen som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare uppvisade norra Sverige de lägsta värdena bland pojkarna. Vanligast var frekvent intensivkonsumerande bland pojkarna i Skåne län. Bland flickorna var skillnaderna mellan landsdelarna vad gäller frekvent intensivkonsumerande mycket små.

Erfarenheten av hembränt och smuggelsprit skiljer sig mellan olika delar av landet. Det var vanligast att ha druckit hembränt i de norra och mellersta delarna av Sverige. Minst andel som gjort detta återfinns i Stockholms län. Erfarenheten av smuggelsprit var störst i Skåne. Minst erfarenhet av att ha druckit smuggelsprit hade eleverna i norra Sverige.

Vad gäller varifrån eleverna får tag i alkoholen var den mest påtagliga regionala skillnaden att eleverna i Skåne oftare än eleverna i de övriga regionerna fick den från föräldrarna.

Detta gällde samtliga alkoholdrycker. Det var även betydligt vanligare att ha köpt alkohol i ett grannland i Skåne jämfört med resten av landet. Vanligast var dock, i samtliga regioner, att få alkoholdrycker från kompisar eller kompisars syskon (tabellerna 87–88).

Andelen elever som upplevt negativa konsekvenser av sin alkoholkonsumtion skiljde sig inte i samma utsträckning mellan regionerna som konsumtionsvanorna (tabell 89).

Tobak, narkotika och sniffning

Bland pojkarna var det små regionala skillnader när det gäller rökning, dock var andelen något lägre i Västra Götaland och regionen uppvisar en tydligt nedåtgående trend (tabell 90). Bland flickorna var skillnaderna mellan regionerna relativt små. Snusning var minst vanligt bland pojkarna i Västra Götaland och Stockholms län och bland flickorna i södra Sverige. Vanligast var snusning bland pojkarna i Södra Sverige och bland flickorna i norra Sverige.

Erfarenheterna av sniffning var relativt jämnt fördelade i landet och de regionala skillnaderna var små både bland pojkarna och flickorna.

Bland pojkarna var nära dubbelt så stor andel som använt narkotika i Stockholm jämfört de övriga delarna av landet. Bland flickorna var skillnaderna däremot små. Vad gäller lusten att pröva narkotika var skillnaderna mellan de olika delarna små, dock går det att skönja en svag uppåtgående trend bland pojkarna i Stockholm. Det var vanligare att ha haft möjlighet att pröva narkotika i Stockholms och Skåne län än i norra Sverige.

Gymnasiet, år 2

Alkohol

Konsumenter respektive icke-konsumenter

För att bli klassificerad som alkoholkonsument är det tillräckligt att vederbörande ”en gång om året eller mer sällan” dricker antingen ett glas öl (gäller ej lättöl), cider eller alkoläsk, 2 cl vin eller 2 cl sprit. Denna definition måste betraktas som relativt vid, vilket bör beaktas vid tolkningen och diskussion av resultaten.

I 2008 års undersökning klassificerades 84 procent av pojkarna respektive flickorna som alkoholkonsumenter till skillnad från startåret 2004, då 86 procent av pojkarna och 89 procent av flickorna klassificerades som alkoholkonsumenter (diagram 16 och tabell 91).

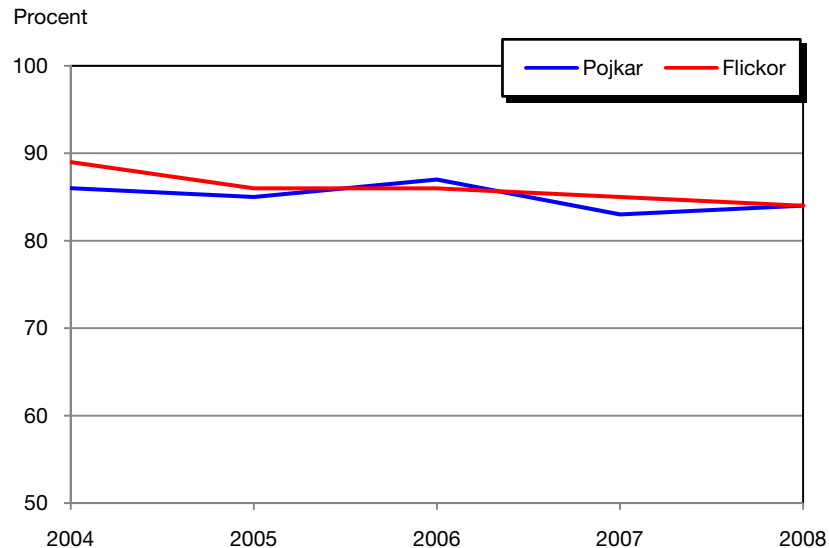

Diagram 16. Andelen alkoholkonsumenter bland gymnasieelever i årskurs 2 efter kön. 2004–2008. (Tabell 91)

Konsumtionen av enskilda alkoholdrycker

För att få en uppfattning om hur stor andel av eleverna som var konsumenter av folköl, starköl, vin, sprit och blanddrycker redovisas även dryckerna var för sig (tabell 92). Sett till enskilda drycker framgår det att fler pojkar än flickor var konsumenter av folk- och starköl medan fler flickor räknades som vinkonsumenter. Andelen starkölskonsumenter bland pojkarna har som mest legat på 76 procent (2006), andelen 2008 var 73 procent, motsvarande siffra bland flickorna var 2008 49 procent. Bland flickorna har andelen vinkonsumenter minskat jämfört med 2004 då 68 procent klassades som vinkonsumenter jämfört med 64 procent 2008. Trots en lägre andel vinkonsumenter bland flickorna de senaste åren ligger de fortfarande högt över pojkarnas andel som uppmättes till 41 procent 2008. Andelen spritkonsumenter bland pojkarna uppmättes till 78 procent, bland flickorna har andelen legat runt 80 procent sedan mätningarna startade, för att det senaste året sjunka till 78 procent.

Kombinationer av olika alkoholdrycker

I tabell 93 redovisas vilka olika dryckeskombinationer som var vanligast. År 2008 var 22 procent av pojkarna och 23 procent av flickorna på gymnasiet konsumenter av alla de dryckessorter som nämndes, det vill säga öl klass II, starköl, vin, sprit och blanddrycker. Bland pojkarna var den näst vanligaste kombinationen den som endast utesluter vin; 16 procent tillhörde den konsumtionskategorin i årets undersökning, jämfört med 19 procent 2006. Bland flickorna var det istället den kombination där öl inte ingick som var näst mest förekommande; 16 procent uppgav detta 2008.

Druckit alkohol under vårterminen eller senaste veckan

Vid undersökningarna 2004–2006 uppgav ungefär en av sex att han/hon inte druckit någon alkohol under vårterminen (tabell 94). Vid förra mättillfället gjordes frågan om och handlade istället om de senaste 12 månaderna. Bland pojkarna redovisade 13 procent och bland flickorna 15 procent att de inte druckit alkohol någon gång under de senaste tolv månaderna.

Cirka var tredje elev uppgav sig inte druckit något under de senaste 30 dagarna (tabell 97). Tidigare år gällde frågan endast den senaste veckan och då uppgav ungefär hälften att de inte druckit någon alkohol. Av de som druckit de senaste 30 dagarna var starköl den vanligaste drycken bland pojkarna och sprit bland flickorna, 51 respektive 42 procent.

Konsumtionen av olika drycker

I årets undersökning uppgav 54 procent av pojkarna och 35 av flickorna att de dricker folköl (tabell 98). Bland pojkarna svarade de flesta av konsumenterna att de dricker folköl någon gång per månad eller mer sällan. Hur mycket som dracks vid varje tillfälle varierade bland pojkarna, dock kan en nedåtgående trend skönjas bland de pojkar som dricker fem burkar eller mer, 2004 uppgav 20 procent detta jämfört med 10 procent 2008. Av flickorna svarade majoriteten av konsumenterna att de dricker mer sällan än en gång per månad och då rör det sig vanligtvis om en burk eller mindre.

Tre av fyra pojkar och varannan flicka på gymnasiet räknades som starkölskonsumenter (tabell 99). Bland pojkarna uppgav 20 procent och bland flickorna sju att de dricker starköl en gång i veckan eller oftare. Förra året var motsvarande siffror 21 respektive åtta procent. När det gäller kvantiteten per dryckestillfälle uppgav 18 procent av pojkarna att de brukar dricka 3–4 burkar och 38 procent att de brukar dricka fem burkar eller mer. Motsvarande bland flickorna var 15 respektive tio procent.

På gymnasiet uppgav 41 procent av pojkarna och 64 procent av flickorna att de är vinkonsumenter (tabell 100). Detta var en minskning bland flickorna jämfört med 2004 då motsvarande siffra var 68 procent. Bland pojkarna har andelen legat runt 40 procent sedan 2004, med undantag för 2006 då 37 procent uppgav att de var vinkonsumenter. Flertalet konsumenter drack vin mer sällan än en gång i månaden och när de drack brukade det enligt svaren vanligtvis bli 10–20 cl per dryckestillfälle, vilket gällde 21 procent av pojkarna och 29 procent av flickorna. Av samtliga gymnasieflickor var det 14 procent som svarade att de brukar dricka 60 cl eller mer vid varje tillfälle (7% bland pojkarna).

Nästan fyra av fem på gymnasiet räknades som spritkonsumenter både bland pojkarna och bland flickorna (tabell 102). De flesta uppgav att de dricker sprit någon gång i månaden eller mer sällan. Nio procent av pojkarna och sju av flickorna svarade att de dricker sprit en gång i veckan eller oftare. Bland pojkarna drack 38 procent en halvflaska eller mer per dryckestillfälle, motsvarande andel för flickorna var 22 procent.

För flickorna har andelen som säger sig aldrig ha druckit hembränt ökat för varje år sedan 2004, från 48 till 67 procent. Andelen pojkar som svarade att de aldrig druckit hembränt var 50 procent 2004 jämfört med 62 procent 2008 (tabell 103). Nitton procent av pojkarna uppgav att de druckit hembränt under de senaste tolv månaderna och bland flickorna var det 15 procent som uppgav detta.

När det gäller smuggelsprit (tabell 104) uppgav 39 procent av pojkarna och 47 av flickorna på gymnasiet att de aldrig druckit smuggelsprit. 49 procent av

pojkarna och 42 av flickorna redovisade att de druckit smuggelsprit under de senaste tolv månaderna.

Som konsumenter av blanddrycker (bl a stark cider och alkoholäsk) räknades 71 procent av pojkarna och 82 procent av flickorna (tabell 105). De flesta svarade att de dricker blanddrycker någon gång per månad eller mer sällan. Andelen pojkar som uppgav att de dricker fem flaskor eller mer per dryckestillfälle uppgick till 17 procent, nästan lika stor andel uppgav att de drack 3–4 flaskor per dryckestillfälle; bland flickorna utgörs den största gruppen av dem som uppgav att de dricker 3–4 flaskor per dryckestillfälle (26%).

Total årlig alkoholkonsumtion

Bland pojkarna var det 21 procent som uppgav att deras konsumtion var så hög att de hamnade i konsumtionsgrupp 6 medan 18 procent tillhörde konsumtionsgrupp 5. Bland flickorna var motsvarande andelar elva respektive 13 procent (tabell 106). Den grupp med flest individer var pojkar i konsumtionsgrupp 6 (21%) detta trots att den utgjorde en mindre andel 2008 jämfört med 2006–2007. Konsumtionsgrupp 1 var den vanligaste bland flickorna (19%) och det har den varit sedan 2004. Tolv procent bland pojkarna respektive flickorna uppgav sig vara icke-konsumenter.

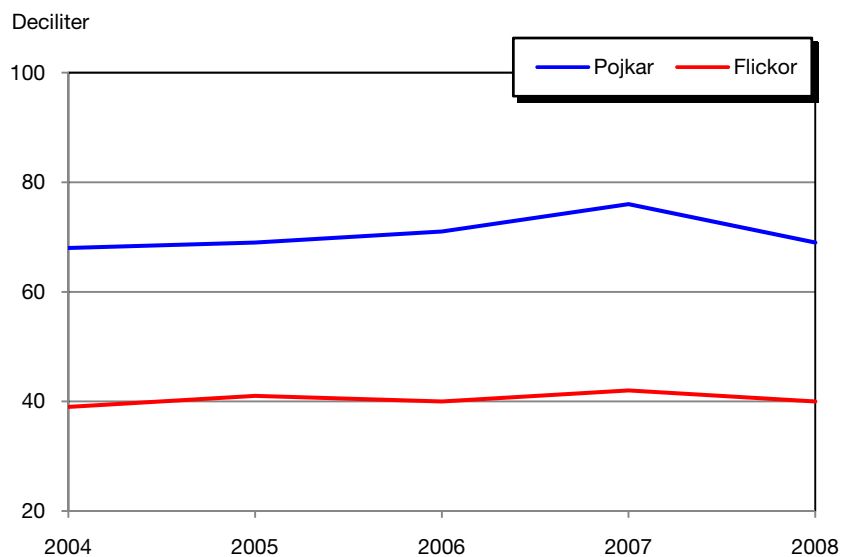

Diagram 17. Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av alkohol mätt i dl ren alkohol bland gymnasieelever i årskurs 2 efter kön. 2004–2008. (Tabell 107)

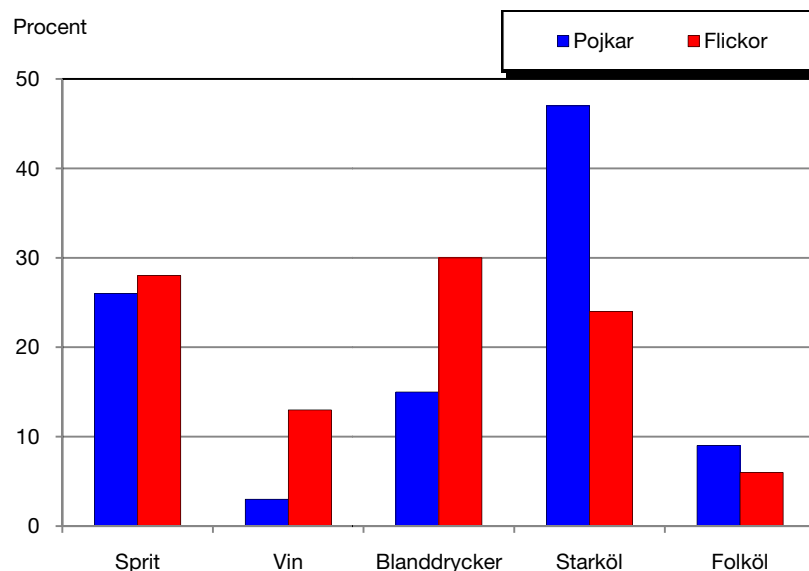

Diagram 18. Olika dryckers andel av den totala alkoholkonsumtionen för gymnasieelever i årskurs 2 efter kön. 2008. (Tabell 107)

Den genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i liter 100% alkohol beräknades ligga på 6,9 liter för pojkarna och 4,0 liter för flickorna, vilket är en minskning jämfört med föregående år då pojkarna beräknades ha en årskonsumtion på 7,6 liter ren alkohol och flickorna 4,2 liter (diagram 17 och tabell 107).

För pojkarna utgjorde starkölskonsumtionen 47 procent och spritkonsumtionen 26 procent (diagram 18 och tabell 107). De vanligaste dryckerna bland flickorna var sprit, blanddrycker och starköl, som var för sig utgjorde en andel på 24–30 procent.

Berusningsbenägenheten

Vid undersökningarna 2004 och 2006 frågades om hur ofta eleverna känner sig berusade när de dricker alkohol (tabell 108). Vid förra årets undersökning omformulerades frågan och kom att handla om man någon gång druckit så mycket alkohol att man känt sig berusad. Bland pojkarna svarade 79 procent att de någon gång känt sig berusade och bland flickorna var det 78 procent som uppgav detta (tabell 109).

Upplevelsen av berusning är subjektiv och säger ingenting om mängden alkohol som konsumerats. För att få en uppfattning om hur vanligt det är att eleverna dricker stora mängder alkohol vid ett och samma tillfälle (intensiv-

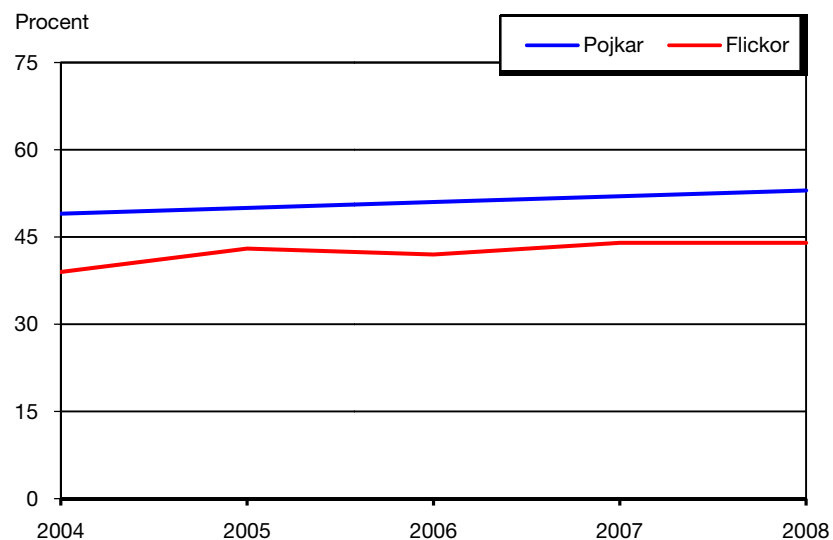

Diagram 19. Andelen gymnasielever i årskurs 2 som intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare efter kön. 2004–2008. (Tabell 110)

konsumtion) ställdes frågan: ”Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?”. Bland pojkarna svarade drygt varannan elev att de intensivkonsumerar någon gång per månad eller oftare. Bland flickorna var motsvarande andel 44 procent (diagram 19 och tabell 110). Elva procent bland pojkarna och sex bland flickorna uppgav att de intensivkonsumerar någon gång i veckan. Femton procent av flickorna svarade att de aldrig intensivkonsumerat och bland pojkarna var det tio procent som uppgav detta. Andelarna för de som aldrig varit berusade trots att de druckit alkohol låg på samma nivå vid föregående undersökning.

Problem i samband med alkoholkonsumtion

Eleverna fick besvara frågan: ”Har du någonsin fått något av följande problem på grund av att du druckit alkohol?”. De olika problemtyperna har grupperats som individuella problem, relationsproblem, sexuella problem samt brottsrelaterade problem och redovisas i tabell 112.

Bland de individuella problemen var det vanligaste att man förstört saker eller kläder i samband med alkoholkonsumtion; 34 procent av pojkarna och 38 av flickorna hade varit med om detta. Näst vanligast var att man tappat pengar eller värdesaker, vilket hade hänt 26 procent av pojkarna och 31 av flick-

orna. Mer än var femte elev hade råkat ut för en olycka eller skadats. För var tionde pojke har alkoholkonsumtionen någon gång lett till försämrade prestationer i skolan eller arbetet, detsamma gäller för 15 procent av flickorna. Bland pojkarna hade sex procent någon gång behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning i samband med alkoholkonsumtion, motsvarande andel hos flickorna var fem procent.

Bland relationsproblemen var det vanligaste att man grälat; 35 procent av pojkarna och 45 procent av flickorna uppgav att detta hänt sedan de druckit alkohol. Därefter kom problem med vänner (15 respektive 29%), problem med föräldrar (12 respektive 19%) och sist problem med lärare (3 respektive 2%).

När det gällde sexuella komplikationer som uppkommit på grund av alkoholkonsumtion var det 25 procent av pojkarna och 27 av flickorna som uppgav att konsumtionen lett till oskyddat sex och 14 respektive 17 procent uppgav att den lett till önskat sex.

Av de problem som rubricerats som brottsrelaterade var ”bråkat eller slagits” det vanligaste (27 respektive 14%). Av pojkarna svarade 13 procent och av flickorna sju att de råkat i bråk med polisen på grund av sin alkoholkonsumtion. Blivit ”bestulen eller rånad” hade sex procent av pojkarna och tio procent av flickorna råkat ut för.

Alkoholkonsumtionen och konsumtionen av andra medel

I diagram 20 samt i tabell 154 redovisas sambandet mellan alkoholkonsumtionen och vissa andra variabler. Därvid har vissa konsumtionskategorier av konsumtionsindex slagits samman så att fyra kategorier bildats; dels de som inte drack alls (0), och dels kategorierna 1–2, 3–4 respektive 5–6.

Föga oväntat är det fler elever i gruppen med högst alkoholkonsumtion än i övriga konsumtionsgrupper som svarat att de dricker sprit två gånger per månad eller oftare, intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare, använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte samt har druckit hembränt de senaste tolv månaderna.

Bland eleverna i kategori 5–6 rökte och/eller snusade 72 procent, detta skiljer sig markant från övriga konsumtionsgrupper. I kategorierna 3–4 och 1–2 var det 48 respektive 19 procent som rökte och/eller snusade, bland icke-konsumenterna uppgick motsvarande siffra endast till sex procent.

Andelen elever som var berusade för första gången vid 13 års ålder eller tidigare uppgick till 28 procent i kategori 5–6 och till 14 procent i kategori 3–4.

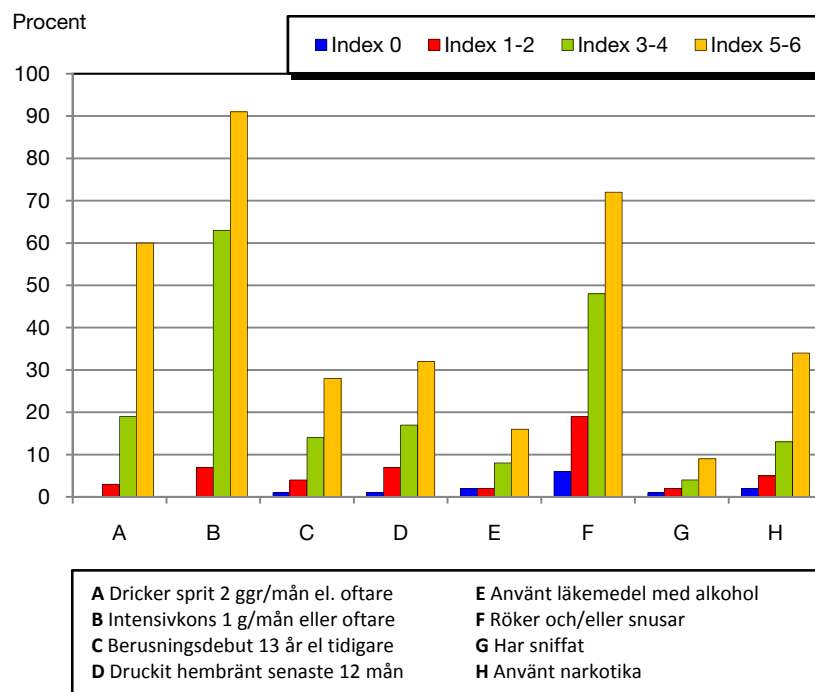

Diagram 20. Sambandet mellan alkoholkonsumtionen och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtionen av andra medel. Gymnasiet (samtlige elever) årskurs 2. 2008. (Tabell 154)

De med högst alkoholkonsumtion tenderade att både ha testat narkotika och sniffat i högre utsträckning än övriga elever. Bland elever i den högsta konsumtionsgruppen hade 34 procent använt narkotika och nio procent hade någon gång sniffat. I den näst högsta konsumtionsgruppen hade dessa siffror halverats till 13 procent som använt narkotika och fyra procent som sniffat. Bland icke-konsumenterna hade endast två procent använt narkotika och en procent provat att sniffa.

Sexton procent i kategori 5–6 uppgav att de någon gång blandat läkemedel med alkohol mot två procent i kategori 1–2. Det var vanligare bland flickorna där 24 procent i de högsta kategorierna svarade att de gjort så mot tre procent i kategorierna 1–2. Bland pojkarna var motsvarande andelar tio respektive en procent.

Alkoholkonsumtionen och vissa andra variabler

När det gäller dålig trivsel i skolan var skillnaden mellan eleverna i de olika alkoholkonsumtionskategorierna inte lika förutsägbar. Bland pojkarna svarade tre procent av icke-konsumenterna att de trivs ganska eller mycket dåligt i skolan, motsvarande siffra för de tre övriga kategorierna var tre till fyra procent. Bland flickorna svarade två procent av icke-konsumenterna att de trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan, i de två mellanliggande kategorierna svarade tre procent samma sak. Bland de som dricker mest, d v s i konsumtionskategori 5–6, svarade sex procent att de trivs ganska eller mycket dåligt i skolan (tabell 156).

Skolk ett par gånger per månad eller oftare var dock betydligt vanligare bland eleverna med högst alkoholkonsumtion. I kategorierna 5–6 svarade 41 procent av pojkarna och 44 av flickorna att de skolkar ett par gånger per månad eller oftare. Motsvarande andelar i kategorierna 1–2 var 17 respektive 13 procent och bland icke-konsumenterna nio respektive sju procent.

I tabellen redovisas också alkoholkonsumtionens samband med olika typer av problem som eleverna upplevt på grund av sin alkoholkonsumtion. Vilka de olika typerna av problem är framgår av tabell 112.

Individuella problem avser här om personen fått försämrade prestationer i skolan eller på arbetet, och/eller förstört saker eller kläder, och/eller tappat pengar eller andra värdesaker och/eller råkat ut för olycka eller skadats, och/eller behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning. I den högsta konsumtionskategorin hade 76 procent av pojkarna och 88 procent av flickorna råkat ut för en eller flera av dessa problem.

Relationsproblem avser om personen grälat och/eller haft problem med förhållandet till föräldrar, vänner eller lärare. Bland flickorna var det 86 procent och bland pojkarna nästan 66 procent i kategori 5–6 som upplevt sådana problem.

Sexuella problem avser om personen haft oskyddat sex och/eller oönskat sex. I de högsta kategorierna hade 68 procent av flickorna och 48 procent av pojkarna upplevt sådana problem.

Brottsrelaterade problem avser om personen råkat i bråk med polisen och/eller bråkat eller slagits och/eller blivit bestulen eller rånad. I kategorierna 5–6 uppgavs sådana problem av 58 procent bland pojkarna och 52 bland flickorna.

Eleverna i de högsta konsumtionsgrupperna svarade i något högre utsträckning än eleverna i de lägre att de hade mycket eller ganska svårt att tala med elevvårdspersonal. Förhållandet är det motsatta när det gäller svårigheter att tala med kamrater.

Upplevd tillgänglighet

I tabell 139 redovisas elevernas svar på frågan ”Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider/alkoläsk, vin eller sprit?”. Pojkarna bedömde det lättast att få tag på folköl och starköl, stark cider/alkoläsk; 70 respektive 67 procent svarade att det är ganska eller mycket lätt att få tag på. Därefter kom systembolagssprit (49%) följt av vin (48%). Hälften av pojkarna uppgav att det även är mycket eller ganska lätt att få tag på smugglad starköl, stark cider eller alkoläsk.

Bland flickorna var det flest som svarade att det är ganska eller mycket lätt att få tag på starköl, stark cider eller alkoläsk; 65 procent uppgav detta. På andra plats bland flickorna kom folköl (60%), följt av vin (57%) och systembolagssprit (49%). Bland flickorna var det 36 procent som uppgav att det är ganska eller mycket lätt att få tag på smugglad starköl, stark cider eller alkoläsk.

Hembränt och systembolagssprit bedömdes av både pojkarna och flickorna som den alkohol som är svårast att få tag på; 14 respektive elva procent svarade att det är mycket eller ganska svårt att få tag på hembränt och för systembolagssprit var motsvarande andel 13 procent bland pojkar och 15 procent bland flickor. Sett till alla alkoholdrycker var det vanligast att ungdomarna fick tag på alkoholen genom att de fått eller köpt den av kompisar eller kompisars syskon. Dock fanns en del variationer mellan olika drycker.

Bland dem som drack folköl var det vanligast att de fått tag på den genom kompisar eller kompisars syskon, följt av att de köpt själva och från egna föräldrar med lov (tabell 140). För flickorna var motsvarande ordningsföljd från kompisar eller kompisars syskon, från egna föräldrar med lov och köpt själva.

Starköl, stark cider och alkoläsk förvärvades enligt svaren vanligen genom kompisar eller kompisars syskon, andra vuxna som köpt ut och egna föräldrar med lov (tabell 140). För flickorna var det dock en lika stor andel som svarade att de fått tag på starköl, stark cider och alkoläsk på restaurang och pub som att en annan vuxen köpt ut.

För vin var det vanligaste svaret bland vinkonsumenterna att de fått tag på vinet genom kompisar eller kompisars syskon eller att de blivit bjudna av de egna föräldrarna (tabell 141). När det gällde sprit fick ungdomarna mest tag på det via kompisar och därefter genom någon vuxen som köpt ut. Vad gäller hembränt så hade hälften fått tag på det genom kompisar eller kompisars syskon.

Tobak

Rökning

För att bli klassificerad som rökare skall man ha svarat med ett ja-alternativ på frågan ”Röker du?”, vilket uppgavs av 34 procent av pojkarna och 41 procent av flickorna (diagram 21 och tabell 114). Bland pojkarna kan man se en ökning jämfört med tidigare år då andelen varierat mellan 31–33 procent, bland flickorna har dock andelen legat stabil på runt 40 procent.

Bland pojkarna var det tolv procent som uppgav att de röker dagligen eller nästan dagligen, motsvarande andel bland flickorna var 18 procent. Den största svars kategorin bland rökarna var för pojkarna att de bara röker på fest; 15 procent svarade att de bara feströker. Även bland flickorna utgjorde feströkare den största andelen av dem som rökte, 16 procent.

På frågan hur de vanligen får tag på cigaretter svarade 67 procent av de pojkar som röker att de köper själva, motsvarande andel bland flickorna var drygt 65 procent (tabell 119).

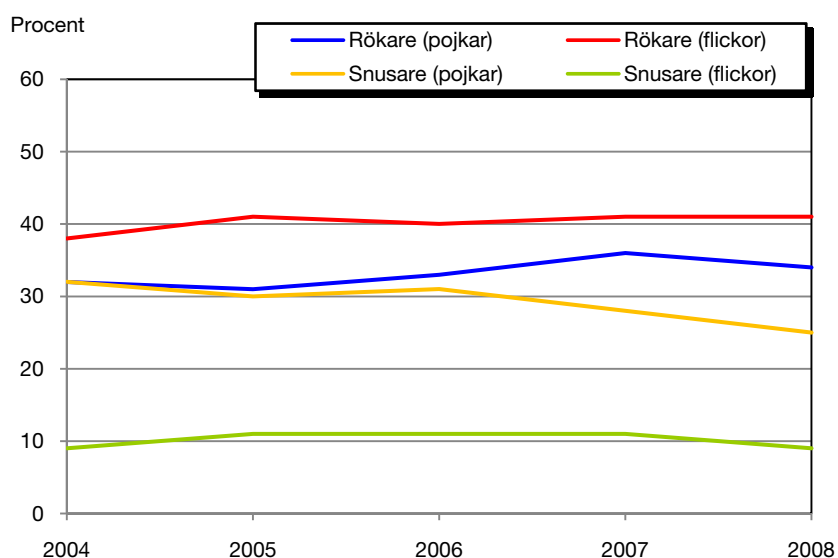

Diagram 21. Andelen rökare och snusare bland elever i gymnasiets årskurs 2, efter kön. 2004–2008. (Tabell 114 och 116)

Snusning

För att bli klassificerad som snusare skall man ha svarat med ett ja-alternativ på frågan ”Snusar du?”. Bland pojkarna svarade 25 procent att de snusar och av dem var det nästan 60 procent som snusade varje dag (diagram 21 och tabell 116). Av flickorna var det nio procent som svarade att de snusar. Fyra procent uppgav ett dagligt eller nästan dagligt bruk.

Bland de snusande pojkarna på gymnasiet var det 74 procent som uppgav att de köper sitt snus själva. Motsvarande andel för flickorna som snusar var 48 procent (tabell 120). Bland flickorna var det vanligast att få snus från kompisar (56%).

Den totala tobakskonsumtionen

Sett till den totala tobakskonsumtionen var det bland pojkarna 18 procent som uppgav sig både röka och snusa, 17 procent svarade att de är enbart rökare och sju procent att de enbart snusar (tabell 118 och diagram 22). Motsvarande för flickorna var sju procent som sa sig både röka och snusa, två procent som uppgav att de bara snusade och 34 procent som svarade att de bara rökte. Totalt sett var andelen tobakskonsumenter ungefär densamma både bland pojkarna och flickorna (drygt 40%).

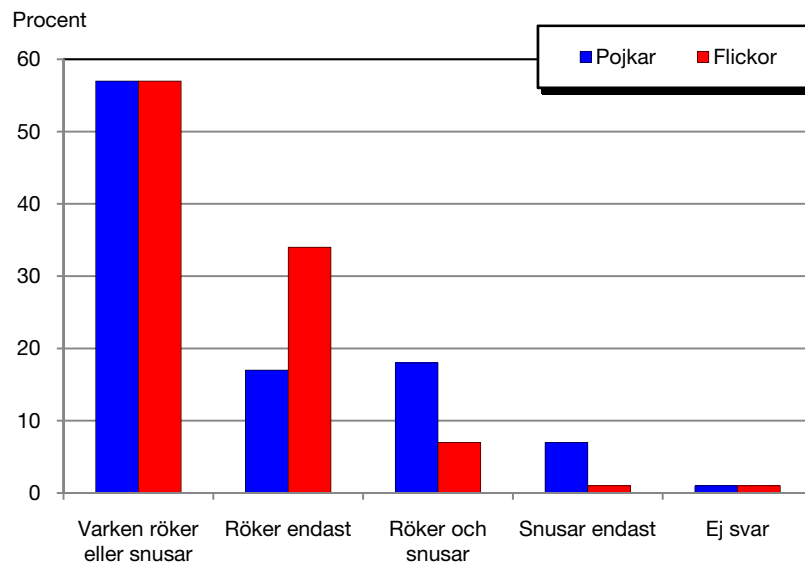

Diagram 22. Andelen tobakskonsumenter i gymnasiets årskurs 2 efter kön. 2008. (Tabell 118)

Narkotika

Narkotikaerfarenhet samt aktuell narkotikakonsumtion

Bland pojkarna i gymnasiet uppgav 17 procent i den senaste undersökningen att de har använt narkotika mot 15 procent av flickorna (diagram 23 och tabell 123). Fyra procent av pojkarna och två av flickorna svarade att de använt narkotika de senaste 30 dagarna. Samtliga dessa värden har i stort sett varit oförändrade sedan mätningarna startade 2004.

När det gäller erfarenhet av olika preparat var det 17 procent av pojkarna och 14 av flickorna i gymnasiets andra år som uppgav att de använt cannabis (tabell 124). Vid de tidigare undersökningarna var frågan om cannabis tudelad och gällde både hasch och marijuana vilket försvårar jämförelser med tidigare år. De vanligaste preparaten efter cannabis var ecstasy och bensodiazepiner, kokain och amfetamin vilka vardera uppgavs av två procent av eleverna.

Av de elever som använt narkotika var det vanligaste att de enbart använt cannabis. Detta gällde för 69 procent (tabell 127). Av de elever som prövat

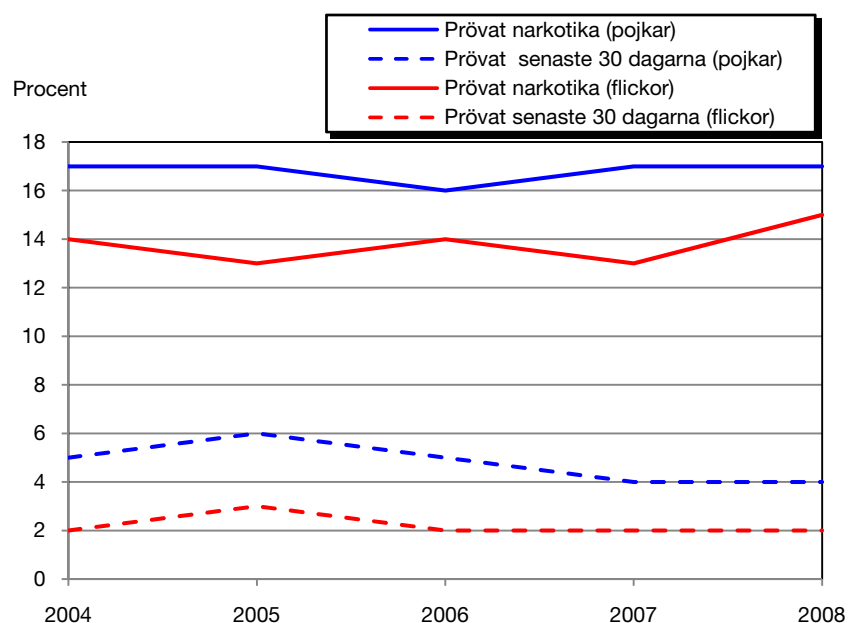

Diagram 23. Andelen elever i gymnasiets årskurs 2 som någon gång använt narkotika samt andelen elever som använt narkotika senaste månaden efter kön. 2004–2008. (Tabell 123)

narkotika var det tre procent av pojkarna och fem av flickorna som uppgav att de bara använt annan narkotika än cannabis. Av de elever som använt narkotika var det 15 procent bland pojkarna och elva bland flickorna som använt cannabis mer än 20 gånger (tabell 126). Majoriteten bland både pojkar och flickor hade endast använt cannabis 1–4 gånger.

I tabell 129 redovisas vilken narkotika som användes första gången bland dem som uppgett att de använt narkotika. Hasch var det vanligaste svaret, vilket lämnades av 62 procent av pojkarna och 60 av flickorna.

Föräldrarnas kännedom om narkotikaanvändningen

Av de 17 procent av pojkarna och 15 procent av flickorna i gymnasiets årskurs 2 som använt narkotika uppgav 19 procent av pojkarna att någon förälder kände till att de använt narkotika, bland flickorna uppgav 21 procent motsvarande (tabell 130). Det var alltså något vanligare att flickornas föräldrar kände till att de använt narkotika. Nästan 70 procent svarade att ingen av föräldrarna känner till att de använt narkotika.

Narkotikaerfarenheten och konsumtionen av andra medel

I tabell 153 samt diagram 24 redovisas sambandet mellan narkotikaerfarenheten och vissa andra variabler. Där framgår bland annat att 79 procent av pojkarna och 76 procent av flickorna som använt narkotika intensivkonsumerade någon gång per månad eller oftare och nästan 80 procent av dem uppgav att de röker eller snusar. Bland dem som ej använt narkotika var det 46 procent bland pojkarna som intensivkonsumerade alkohol någon gång i månaden eller oftare och 38 procent bland flickorna. Andelen personer som röker eller snusar, bland dem som inte använt narkotika, uppgick till 34 procent bland pojkarna och 36 procent bland flickorna.

Över 30 procent av de gymnasister som uppgav att de använt narkotika hade druckit hembränt de senaste tolv månaderna och för smuggelsprit var motsvarande värde 70 procent. Av de elever som inte använt narkotika var det betydligt färre som druckit hembränt (15%) eller smuggelsprit (40%) de senaste tolv månaderna.

Av de elever som använt narkotika hade en av fem sniffat mot två procent av dem utan narkotikaerfarenhet.

Bland pojkar med narkotikaerfarenhet återfanns 71 procent i konsumtionskategorierna 5–6 på alkoholkonsumtionsindex. Bland dem som ej använt narkotika var motsvarande andel 33 procent. Bland flickorna var det 60 procent av

dem med narkotikaerfarenhet och 18 procent bland dem som ej använt narkotika som låg i de två högsta kategorierna.

Bland de elever som prövat narkotika svarade 28 procent bland pojkarna och 42 av flickorna att de blev berusade för första gången när de var 13 år eller yngre. Bland dem som inte prövat narkotika var motsvarande andel nio procent bland pojkarna och tio procent bland flickorna.

Narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler

Bland dem som svarat att de använt narkotika uppgav fem procent av pojkarna respektive flickorna att de trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan. Motsvarande andel bland dem som inte använt narkotika var tre procent (tabell 155).

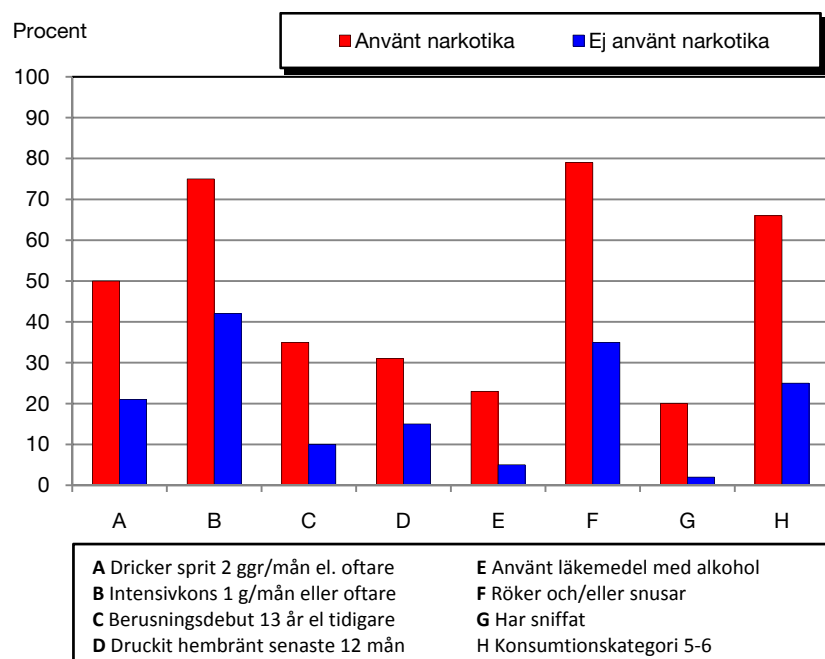

Diagram 24. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Gymnasiet (samtlige elever) årskurs 2. 2008. (Tabell 153)

De med narkotikaerfarenhet svarade i något högre utsträckning att de hade mycket eller ganska svårt att tala med föräldrar, elevvårdspersonal och syskon än de som inte använt narkotika.

Nästan hälften av gymnasisterna med narkotikaerfarenhet uppgav att de skolkar ett par gånger i månaden eller oftare jämfört med 23 procent av pojkarna och 20 procent av flickorna utan narkotikaerfarenhet.

I tabell 155 redovisas även sambandet mellan narkotikaerfarenhet och olika typer av problem.

Individuella problem avser här om personen fått försämrade prestationer i skolan eller på arbetet, och/eller förstört saker eller kläder, och/eller tappat pengar eller andra värdesaker och/eller råkat ut för olycka eller skadats, och/eller behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning. Av gymnasieeleverna med narkotikaerfarenhet hade 78 procent bland pojkarna och 83 bland flickorna upplevt sådana problem mot 41 procent respektive 45 bland dem som ej använt narkotika.

Relationsproblem avser om personen grälat och/eller haft problem med förhållandet till föräldrar, vänner eller lärare. Av de med narkotikaerfarenhet hade 73 procent av pojkarna och 86 procent av flickorna upplevt sådana problem. Motsvarande procenttal bland dem som ej använt narkotika var 34 respektive 45 procent.

Sexuella problem avser om personen haft oskyddat sex och/eller önskat sex. Av dem med narkotikaerfarenhet hade 53 procent av pojkarna och 68 procent av flickorna på gymnasiet upplevt sådana problem mot 23 procent bland dem som ej använt narkotika.

Brottsrelaterade problem avser om personen råkat i bråk med polisen, och/eller bråkat eller slagits och/eller blivit bestulen eller rånad. På gymnasiet hade sådana problem upplevts av 60 procent av pojkarna och 58 procent av flickorna med narkotikaerfarenhet jämfört med 26 respektive 16 procent bland dem som ej använt narkotika.

Bland flickorna var andelen som hade svårt att tala med sina föräldrar 23 procent bland dem som använt narkotika jämfört med 15 procent bland de övriga, motsvarande bland pojkarna var 13 respektive 12 procent. Eleverna med narkotikaerfarenhet svarade i något högre utsträckning att de hade mycket eller ganska svårt att tala med föräldrar, elevvårdspersonal och syskon.

Upplevd tillgänglighet

Fram till 2006 ställdes en fråga angående vilket eller vilka narkotiska preparat eleven tror sig kunna få tag på (tabell 134). Det sista året uppgav ungefär var fjärde gymnasieelev att de inte kan få tag på något narkotiskt preparat. Hälften trodde att de kan få tag på hasch, tätt följt av marijuana. Det tredje vanligaste svaret var ecstasy, som ca 25 procent svarade att de tror att de kan komma över.

Samma år svarade cirka 45 procent av de elever som inte använt narkotika att de kände till någon som skulle kunna sälja eller ge narkotika till dem (tabell 132).

Av dem som inte hade någon narkotikaerfarenhet svarade åtta procent av pojkarna och sex procent av flickorna att de haft lust att pröva 2008 (tabell 133). Fyra av fem svarade att de inte haft lust medan drygt tio procent var tveksamma.

Sniffning

På frågan ”Har du sniffat någon gång?” uppgav fem procent av både pojkarna och flickorna att så var fallet (tabell 135). Knappt hälften av dem som sniffat uppgav att de bara gjort det en gång. Andelen som uppgett att de sniffat har sedan 2004 legat mellan 6–8 procent bland pojkarna och 4–5 procent bland flickor.

Sömnmedel och lugnande medel

I årets undersökning uppgav sju procent bland pojkarna och tolv bland flickorna att de någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (tabell 136). För flickorna har andelen ökat något jämfört med starten 2004. Pojkarnas andel har däremot legat stabilt runt sju procent.

Fyra procent av pojkarna hade använt receptförskrivet medel. Av flickorna var det sex procent som hade recept. Tre procent av pojkarna och sex bland flickorna hade använt sömnmedel eller lugnande medel utan recept.

Läkemedel tillsammans med alkohol

På gymnasiet var det fem procent av pojkarna som blandat läkemedel och alkohol för att bli mer berusade. Bland flickorna var motsvarande andel tio

procent (tabell 137). De flesta som blandat läkemedel och alkohol hade bara gjort det 1–2 gånger; dock uppgav två procent bland pojkarna och tre bland flickorna att de gjort det fler gånger än så.

Dopning

I tabell 138 redovisas hur många som använt anabola androgena steroider utan läkarordination. Totalt var det en procent av pojkarna som svarade ja. För flickorna var det under en halv procent som uppgav att de någon gång använt anabola androgena steroider utan ordination. Det bör även noteras att detta är en avrundning och ingen av de tre separata svarskategorierna översteg en halv procent.

ANT-undervisning i skolan

Det åligger skolan att informera eleverna om olika beroendeframkallande medel och deras skadeverkningar. Några detaljerade föreskrifter om innehåll eller antal timmar finns emellertid inte. På gymnasiet är det än mer upp till skolorna att bestämma om de vill ha någon ANT-undervisning vilket innebär att ANT-undervisning är betydligt mindre vanligt än i årskurs 9.

Över 60 procent svarade att de inte haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak under läsåret (tabell 146). Bland dem som fått ANT-undervisning var det vanligaste svaret ”några timmar”, vilket 27 procent bland pojkarna och 24 bland flickorna uppgav.

Elevernas sociala situation i skolan

Skoltrivsel

De flesta trivs ganska bra eller mycket bra i skolan. Över 80 procent svarade att så var fallet (tabell 147). Cirka tre procent av eleverna uppgav emellertid att de trivs ganska eller mycket dåligt. Knappt en av tio trivdes varken särskilt bra eller dåligt i skolan.

Skolk

På frågan om de brukar skolka svarade 28 procent av pojkarna och 26 procent av flickorna att de aldrig skolkar (tabell 148). Det vanligaste svaret bland gymnasieungdomarna var att de skolkar någon gång per termin (32 re-

spektive 37%). Skolk en gång i veckan eller oftare uppgav 13 procent bland pojkarna och elva bland flickorna.

Spel

Spel om pengar är betydligt vanligare bland pojkarna. Av pojkarna svarade 28 procent att de deltagit i spel eller lotteri med pengar eller värdeföremål som vinst under de senaste 30 dagarna. För flickorna låg motsvarande andel på sju procent (tabell 152).

I tabell 149 redovisas vilka spel eller lotterier om pengar som eleverna deltagit i under de senaste tolv månaderna. Det som flest deltagit i var lotterier; ungefär 40 procent av såväl pojkarna som flickorna svarade att de deltagit i lotterier. Majoriteten hade gjort så en gång i månaden eller mer sällan.

Av pojkarna uppgav en procent att de alltid går tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar de förlorat på spel (tabell 150). Ytterligare två procent svarade att detta skedde nästan varje gång och åtta procent att det hände ibland. Motsvarande andelar för flickorna var noll, noll och två procent.

Bland pojkarna var det nio procent som känt att de måste spela för mer och mer pengar. Motsvarande bland flickorna var tre procent (tabell 151).

På frågan hur mycket de har spelat för de senaste 30 dagarna svarade 66 procent bland pojkarna och 89 bland flickorna att de inte spelat under perioden (tabell 152). Mellan 100 och 300 kronor uppgav åtta procent bland pojkarna och en procent bland flickorna att de spelat för. Tre procent av pojkarna svarade att de spelat för över 300 kronor.

Riskuppfattning vid några olika beteenden

Eleverna fick svara på hur stor risk de bedömer att det är att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid en rad olika beteenden. I tabell 158 redovisas andelarna som bedömt att det är ”stor risk” att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid rökning av tio cigaretter eller mer per dag, berusar sig på alkohol varje helg, prövar amfetamin 1–2 ggr, tar amfetamin regelbundet, prövar marijuana/hasch 1–2 ggr, prövar ecstasy 1–2 ggr, prövar heroin 1–2 ggr, prövar att sniffa 1–2 ggr.

Pojkarna bedömde flera av de olika beteendena som mindre riskabla än de jämnåriga flickorna. Regelbunden användning av amfetamin bedömdes vara

förknippat med "stor risk" av nästan 80 procent av pojkarna och nästan 90 procent av flickorna. Att röka tio cigaretter eller mer per dag uppgavs vara en stor risk av 53 procent av pojkarna och 65 procent av flickorna. Av alternativen som fanns uppgavs det vara minst farligt att röka marijuana eller hasch 1–2 gånger, endast 17 procent av pojkarna och 26 bland flickorna förknippade detta med stor risk.

Avslutande kommentarer

Det är positivt att andelen alkoholkonsumenter i årskurs 9 har minskat kontinuerligt sedan 1970-talet. Det är även positivt att den totala alkoholkonsumtionen minskat jämfört med de höga nivåerna i början av 2000-talet. Likväl är de nivåer som uppmätts fortfarande högre än de var i mitten av 1980-talet och den avstanning eller svaga uppgång som man kan skönja i 2008 års undersökning oroar. Kontinuerliga förebyggande insatser är viktiga och bör fortsätta för att den positiva trenden som vi såg fram till i år skall återupptas. Bland pojkarna har andelen som intensivkonsumerar så ofta som en gång i månaden eller oftare minskat sedan 2000. Bland flickorna har dock ingen minskning skett varför det idag är i princip lika vanligt bland pojkar och flickor i årskurs 9 att intensivkonsumera så frekvent. Frågan är om det krävs nya idéer för att nå även flickorna.

Den tidigare ökningen av den totala alkoholkonsumtionen i gymnasiet, som har gått att se framförallt hos pojkarna, har inte fortsatt 2008. Trenden är därmed bruten och årets konsumtion är nere i nästan samma siffror som 2004. Andelen alkoholkonsumenter fortsätter sjunka bland flickorna, det var 2008 en lika stor andel (84%) pojkar som flickor som räknades som alkoholkonsumenter i gymnasiet. Sett till enskilda drycker har det under hela perioden varit fler pojkar än flickor som varit konsumenter av folköl och starköl medan fler flickor räknats som vinkonsumenter.

Det var relativt många som prövade narkotika i årskurs 9 i början av 1970-talet, få under mitten av 1980-talet och åter relativt många i slutet av 1990-talet. Sedan 2000 har andelen elever i årskurs 9 som prövat narkotika minskat och uppgick till ca sex procent 2008. Även andelen som haft möjlighet och andelen som har haft lust att pröva narkotika har minskat sedan 2000.

I gymnasiet har andelen pojkar som prövat narkotika, med undantag för ett år, legat på 17 procent under hela undersökningsperioden. Bland flickorna har andelen varierat mellan 13–15 procent. Andelen elever som har haft möjlighet att pröva narkotika har minskat sedan 2004. För flickorna har det varit en kontinuerlig minskning fram till 2007 (de två senaste åren var det en lika stor andel) medan andelen pojkar har legat på ungefär samma nivå fram till 2008 då den sjönk något.

I årskurs 9 minskade andelen rökare från mitten av 1990-talet och fram till början av 2000-talet. Det är oroande att minskningen av andelen rökare i årskurs 9 har avstannat och att den till och med ökat i de senaste undersökningarna. I gymnasiet har andelen rökare ökat något jämfört med 2004, andelen flickor har dock legat stabilt de senaste fyra åren. Den största andelen av dem som röker uppger att de bara röker till fest.

Snusning har minskat bland eleverna i årskurs 9 sedan början av 2000-talet, framförallt bland pojkarna. Bland gymnasieeleverna har andelen pojkar som snusar sjunkit sedan 2004, flickornas andel har däremot varit relativt konstant sedan samma år, dock på en lägre nivå.

Insatser för att motverka drogkonsumtionen får inte bli en resurs- eller planeringsfråga, de bör naturligt ha en hög prioritet. Här finns viktiga uppgifter som åligger såväl skolan som andra aktörer på den lokala nivån.

Referenser

Andersson B, Hibell B (1993). *Skolelevers drogvanor 1993*. Rapportserie nr 36, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Andersson B, Hibell B (1995). *Skolelevers drogvanor 1994*. Rapportserie nr 44, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Andersson B, Hibell B (1996). *Skolelevers drogvanor 1995*. Stencilserie nr 45, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

CAN (2008). *Drogutvecklingen i Sverige*. Rapportserie nr 113, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

CAN, Riksförbundet Föräldraföreningen Mot Narkotika och Riksförbundet Hem och Skola (1997). *Tänk om dom sniffar...*, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Guttormsson U (2004). *Mönstrandens drogvanor 2003*. Rapportserie nr 78, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Skolöverstyrelsen (1983). *Skolungdomars alkohol-, tobaks- och narkotikavanor. Våren 1983. Årskurs 6 och 9*. Skolöverstyrelsen. Stockholm.

Skolöverstyrelsen (1986). *Skolungdomars alkohol-, tobaks- och narkotikavanor. Resultat från en enkät 1985. Årskurs 6 och 9*. Skolöverstyrelsen. Stockholm.

SOU (1969:53). *Narkotikaproblemet*. Undersökningar. Stockholm.

SOU (1971:72). *Svenska folkets alkoholvanor*. Stockholm.

Tabell 1. Antalet bearbetade formulär och bortfallet i procent ^{a)}. 1971–2008.

	Årskurs 6			Årskurs 9			Gymnasiet, år 2		
	Bearbetade formulär		Bortfall	Bearbetade formulär		Bortfall	Bearbetade formulär		Bortfall
	Pojkar	Flickor	%	Pojkar	Flickor	%	Pojkar	Flickor	%
1971	2 521	2 346	b)	1 914	1 921	b)			
1972	3 840	3 697	7	3 089	2 996	15			
1973	2 838	2 796	8	2 789	2 996	14			
1974	2 720	2 586	6	2 352	2 282	14			
1975	2 568	2 596	7	2 087	2 130	14			
1976	2 242	2 139	7	2 151	1 985	15			
1977	3 603	3 506	8	3 096	2 938	15			
1978	5 165	4 959	6	4 734	4 809	16			
1979	5 139	4 917	6	4 630	4 729	13			
1980	5 040	4 945	7	4 977	4 964	14			
1981	4 476	4 196	7	4 827	4 669	12			
1982	2 096	1 900	6	2 599	2 547	14			
1983 ^{c)}				833	808	14			
1983	688	711	8	825	796	13			
1984				16 832	15 987	14			
1985	783	652	8	795	707	14			
1986				2 942	2 878	12			
1987	1 961	1 941	7	2 958	2 820	11			
1988				2 722	2 708	14			
1989	1 792	1 773	7	2 863	2 851	13			
1990				3 019	2 958	13			
1991	1 917	1 820	9	2 980	2 903	14			
1992				3 000	2 851	13			
1993	1 962	1 995	7	3 024	2 880	10			
1994				2 919	2 949	10			
1995	1 882	1 740	8	2 827	2 750	12			
1996				3 071	2 956	11			
1997	2 046	1 913	6	2 935	2 748	11			
1998				2 760	2 695	13			
1999	1 904	1 862	7	2 683	2 515	14			
2000				2 598	2 692	14			
2001	1 837	1 756	11	2 796	2 773	15			
2002				2 726	2 623	15			
2003	1 910	1 855	9	2 667	2 559	14			
2004				2 661	2 753	15	2 246	2 248	17
2005	1 622	1 559	9	2 688	2 684	15	2 231	2 311	18
2006A				2 487	2 403	15	1 841	1 931	14
2006B				2 464	2 398	15	2 037	2 055	14
2007				2 752	2 550	17	2 046	2 257	18
2008				2 480	2 404	16	1 846	2 137	17

a) Bortfallet är beräknat utifrån elevfrånvaron i de medverkande klasserna. I några skolor har det hänt att hela klasser inte medverkat i undersökningen, t ex p g a skollov, prao eller att formulären kommit bort i posthanteringen. I 2008 års undersökning uppgick klassbortfallet till 44 av 300 klasser i årskurs 9 och 89 av 300 klasser i gymnasiets år 2.

b) Bortfallet för totalmaterialet var 12%.

c) Avser den s k länkundersökningen, d v s den studie som genomfördes med de frågor som använts i tidigare undersökningar.

Årskurs 9

Tabell 2. Svartsfördelningen för några variabler i den s k Stockholmsundersökningen 1993. Andelen som uppgett respektive svarsalternativ vid den ordinarie datainsamlingen, i bortfallsundersökningen samt totalt (inkl bortfallet), efter kön.

	Pojkar			Flickor		
	Ordinarie n=963	Bortfall n=89	Totalt n=1052	Ordinarie n=1007	Bortfall n=89	Totalt n=1096
Dricker vin en gång per vecka eller oftare	3	5	3	4	4	4
60 cl vin eller mer per tillfälle	15	23	16	15	13	15
Dricker sprit en gång per vecka eller oftare	5	10	6	3	7	3
37 cl sprit eller mer per tillfälle	22	27	23	11	19	11
Berusad varje/nästan varje gång	38	38	38	36	37	36
Storkonsumtion någon gång per månad eller oftare	27	32	27	21	31	22
Har sniffat	10	14	11	7	8	7
Röker och/eller snusar	25	33	25	32	45	33
Har använt narkotika	9	21	10	8	17	8

Tabell 3. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit ^{a)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2008.

	Konsumenter ^{b)}		Icke-konsumenter		Ej svar	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
1971	91	90	9	10	1	2
1972	90	91	10	9	..	..
1973	89	92	11	8	..	..
1974	87	89	11	10	2	1
1975	86	87	12	10	3	2
1976	90	90	9	9	1	1
1977	88	91	9	7	3	3
1978	90	92	13	10	2	2
1979	86	90	12	8	2	2
1980	86	87	13	11	2	1
1981	83	85	15	14	2	2
1982	79	81	19	18	2	1
1983	80	83	17	17	..	..
1984	.	.	.	.	.	.
1985	.	.	.	.	.	.
1986	79	77	18	21	2	2
1987	78	78	20	20	2	2
1988	76	73	22	25	2	2
1989	76	74	22	24	2	2
1990	78	78	20	20	2	2
1991	79	77	18	21	3	2
1992	79	76	18	20	3	4
1993	74	72	19	21	7	7
1994	75	74	18	20	7	6
1995	72	76	21	18	7	6
1996	69	72	22	20	9	8
1997	75	76	22	21	3	3
1998	73	79	21	17	6	4
1999	73	77	23	20	4	3
2000	75	76	19	18	6	6
2001	74	77	20	18	6	5
2002	72	72	23	23	5	5
2003	69	74	26	22	5	4
2004	67	72	28	25	5	3
2005	67	69	29	26	4	5
2006	64	66	32	30	4	5
2007	61	67	34	28	5	5
2008	63	66	32	29	5	5

a) Alkoholisk samt stark cider ingår i frågan från 1997.

b) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

Tabell 4a. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av cider och alkoholisk, folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning bland **pojkar** i årskurs 9. 1971–1982 och 1986–2008 ^{a)}.

Pojkar	Folköl		Starköl		Vin		Sprit		Blanddryck ^{b)}	
	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons
1971	.	.	.	.	75	23	76	24	.	.
1974	.	.	.	.	71	28	76	24	.	.
1977	40	59	51	49	76	23	78	22	.	.
1979	70	29	67	33	72	28	75	24	.	.
1981	71	29	61	39	73	27	68	32	.	.
1982	66	34	56	44	..	..	63	37	.	.
1986	65	35	59	40	66	34	67	32	.	.
1987	64	35	59	42	62	38	67	33	.	.
1989	62	38	60	40	52	48	65	36	.	.
1991	70	30	64	36	55	44	71	29	.	.
1993	68	30	64	35	51	48	68	30	.	.
1994	68	30	63	36	48	50	66	32	.	.
1995	68	30	58	40	46	53	63	35	.	.
1996	67	31	58	39	45	53	62	35	.	.
1997	64	35	58	41	45	54	63	36	.	.
1998	61	37	57	41	45	54	66	34	66	33
1999	58	41	55	44	41	58	63	37	62	37
2000	61	38	60	38	43	55	67	33	68	31
2001	56	43	58	41	42	57	64	36	68	31
2002	53	46	53	46	37	62	59	40	66	33
2003	47	51	50	48	34	64	53	46	65	35
2004	44	55	50	49	30	69	54	46	63	36
2005	38	61	47	52	29	71	52	47	62	37
2006	37	62	45	54	24	75	49	50	58	41
2007	36	63	44	55	23	76	47	52	53	46
2008	67	62	46	53	24	75	48	51	53	45

a) 1993 års värden för folk- och starköl avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

b) Avser bl a stark cider och s k alkoholisk. Från och med 2006 "Stark cider och alkoholisk mer än 3,5%".

Tabell 4b. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av cider och alkoholäsk, folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning bland **flickor** i årskurs 9. 1971–1982 och 1986–2008 ^{a)}.

Flickor	Folköl		Starköl		Vin		Sprit		Blanddryck ^{b)}	
	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons
1971	.	.	.	.	82	18	72	28	.	.
1974	.	.	.	.	78	22	75	25	.	.
1977	36	64	51	49	83	16	79	21	.	.
1979	64	35	66	35	81	18	81	19	.	.
1981	63	37	55	45	80	20	68	32	.	.
1982	56	44	50	50	..	..	63	37	.	.
1986	51	54	43	57	70	30	65	34	.	.
1987	45	49	47	54	70	30	68	32	.	.
1989	49	52	48	52	59	40	63	38	.	.
1991	56	44	53	47	65	35	70	30	.	.
1993	60	39	54	45	59	39	67	32	.	.
1994	61	37	54	45	60	40	68	31	.	.
1995	63	36	52	47	65	34	69	30	.	.
1996	62	36	53	46	61	38	67	32	.	.
1997	61	38	51	48	61	38	68	31	.	.
1998	56	43	50	49	60	39	69	30	74	25
1999	49	51	47	52	61	39	67	33	73	27
2000	48	51	48	51	63	36	68	32	73	26
2001	45	54	46	53	62	38	66	33	75	24
2002	42	58	44	55	56	44	63	36	71	28
2003	41	58	43	56	53	46	61	39	73	26
2004	35	65	39	60	49	50	58	41	69	30
2005	32	68	38	61	46	53	57	42	68	31
2006	30	69	35	65	40	59	56	43	65	34
2007	30	69	35	65	40	60	57	43	66	34
2008	30	69	34	65	37	62	56	44	63	36

a) 1993 års värden för folk- och starköl avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

b) Avser bl a stark cider och s k alkoholäsk. Från och med 2006 "Stark cider och alkoholäsk mer än 3,5%".

Tabell 5. Översikt av olika kombinationer med avseende på typ av dryck. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2008 ^{a)}.

	Dricker ej ^{b)}	Enbart bland- drycker	Vin+ sprit+ bland- drycker	Folköl+ starköl+ sprit+ bland- drycker	Starköl+ vin+ sprit+ bland- drycker	Folköl+ starköl+ vin+ sprit	Folköl+ starköl+ vin+ sprit+ bland- drycker	S:a av övriga möjliga komb.
Pojkar								
1991	17					38		45
1992	17					38		46
1993	18					36		42
1994	17					33		45
1995	20					31		49
1996	21					30		49
1997	22					30		45
1998	20	3	3	16	6	2	27	21
1999	23	2	2	15	4	2	25	23
2000	18	3	2	17	3	1	27	22
2001	19	3	2	16	4	1	23	24
2002	21	4	2	16	3	1	19	26
2003	25	4	2	14	4	1	14	28
2004	26	5	2	14	5	1	14	26
2005	28	5	2	12	5	0	12	27
2006	31	5	2	13	5	0	11	27
2007	34	4	2	12	4	1	9	29
2008	31	5	2	11	4	1	11	32
Flickor								
1991	20				.	36		45
1992	19				.	34		44
1993	20				.	36		39
1994	20				.	36		41
1995	17					37		46
1996	19					36		45
1997	20					36		42
1998	15	3	7	8	2	0	31	21
1999	19	3	9	7	2	1	30	15
2000	17	3	10	5	7	1	29	18
2001	17	4	11	6	6	1	28	19
2002	21	4	9	6	7	0	24	19
2003	21	6	8	6	6	0	23	18
2004	24	6	9	5	7	0	19	17
2005	25	6	9	5	9	0	16	18
2006	29	6	8	6	8	0	14	16
2007	27	7	9	6	7	0	14	22
2008	28	6	6	6	7	0	13	27

a) Beräkningarna för 1993 avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar och 1 466 flickor).

b) Indelningen är gjord med utgångspunkt från uppgifterna om konsumtionsfrekvensen. Andelen som inte dricker kan därför avvika med någon procentenhet från dem som redovisas i tabell 3.

Tabell 6. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkohol, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006 ^{a)}.

	Inte druckit under vårterminen	Druckit en gång under vårterminen	Druckit flera gånger under vårterminen	Ej svar
Pojkar				
1983	34	22	44	..
1984	31	19	49	..
1985	27	19	54	..
1986	26	21	53	0
1987	28	20	52	0
1988	32	20	47	0
1989	30	19	51	0
1990	32	18	50	0
1991	29	20	51	0
1992	28	18	53	0
1993	28	19	52	1
1994	30	18	50	1
1995	33	19	48	1
1996	32	20	47	0
1997	35	20	45	0
1998	32	18	50	0
1999	32	16	52	1
2000	27	16	57	0
2001	28	17	54	1
2002	33	17	50	0
2003	37	19	43	1
2004	37	18	44	0
2005	41	19	40	0
2006	43	18	38	0
Flickor				
1983	32	20	47	..
1984	33	20	47	..
1985	27	20	53	..
1986	29	21	49	0
1987	28	22	49	1
1988	34	21	44	0
1989	33	22	45	0
1990	31	20	49	0
1991	33	22	45	0
1992	32	23	45	0
1993	33	20	47	0
1994	32	20	47	1
1995	30	21	49	0
1996	33	22	44	0
1997	33	22	45	0
1998	32	22	45	0
1999	30	21	50	0
2000	28	18	53	1
2001	27	20	52	1
2002	32	18	49	0
2003	33	20	47	0
2004	35	19	45	0
2005	38	19	43	0
2006	40	18	42	0

a) Fr o m 1999: "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkohol, stark cider, vin eller sprit?"

Tabell 7. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholläsk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2008.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2006	37	62	1
2007	39	61	0
2008	38	62	0
Flickor			
2006	33	66	1
2007	32	68	0
2008	34	66	0

Tabell 8. "Har du druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan^{a)} (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
1983	24	76	
1985	29	71	
1987	29	70	2
1989	29	71	0
1991	34	65	1
1992	35	65	0
1993	35	65	0
1994	33	66	1
1995	33	66	1
1996	30	69	1
1997	35	64	1
1998	37	62	0
1999	35	64	1
2000	40	59	1
2001	36	63	1
2002	33	66	1
2003	31	69	0
2004	28	72	0
2005	26	74	0
2006	24	75	0
Flickor			
1983	22	78	
1985	28	72	
1987	26	72	1
1989	24	75	0
1991	28	72	1
1992	28	72	1
1993	27	73	0
1994	28	72	0
1995	30	70	0
1996	26	74	0
1997	30	70	0
1998	32	67	0
1999	29	71	0
2000	33	66	1
2001	31	68	1
2002	32	68	0
2003	30	70	1
2004	28	72	0
2005	27	73	0
2006	23	76	0

a) Före 1997 ingick ej alkoholisk och stark cider.

Tabell 9. "Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2008.

	Nej	Ja, folköl	Ja, starköl	Ja, alkoläsk	Ja, stark cider	Ja, vin	Ja, sprit
Pojkar							
2006	58	11	18	9	12	6	19
2007	58	10	20	10	11	5	20
2008	56	9	22	10	13	8	22
Flickor							
2006	55	6	14	12	17	11	22
2007	54	6	13	15	18	11	25
2008	54	7	14	14	20	12	24

Tabell 10a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland **pojkar** i årskurs 9.
1971–2008 ^{a)}.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar												
Mellanöl												
1971	15	84	33	32	19	1	15	28	7	14	34	2
1974	21	78	22	33	23	1	21	22	7	14	34	1
1977	19	81	23	33	25	0	19	17	6	13	44	0
Folköl												
1977	59	40	10	10	21	1	60	28	2	2	5	2
1979	29	70	16	24	30	1	30	29	8	10	24	1
1981	29	71	12	21	38	0	30	31	6	10	22	1
1983	37	64	11	24	29							
1985	33	67	11	22	34							
1987	35	64	11	23	30	1	36	28	7	10	18	1
1989	37	62	10	24	28	0	38	22	8	10	21	0
1991	30	70	14	25	31	1	32	25	8	11	23	1
1993	30	68	14	24	30	1	32	23	9	11	25	2
1995	30	68	14	24	30	2	32	18	6	11	31	2
1997	35	64	12	27	24	1	37	17	6	10	30	1
1998	37	61	13	25	23	1	38	16	6	9	30	2
1999	41	59	14	25	20	0	41	17	7	9	25	1
2000	38	61	15	27	19	2	38	17	7	10	26	2
2001	43	56	14	23	20	1	43	18	7	10	19	1
2002	46	53	10	22	21	1	46	16	7	10	20	1
2003	51	47	8	19	20	2	52	17	7	8	15	2
2004	55	44	7	17	20	1	56	17	6	8	13	1
2005	61	38	6	12	20	1	62	16	7	7	7	1
2006	62	37	5	14	19	0	62	16	7	7	8	1
2007	63	36	5	13	18	1	65	15	8	7	5	1
2008	62	37	5	12	20	1	63	16	7	7	6	1

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

Tabell 10b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland **flickor** i årskurs 9.
1971–2008 ^{a)}.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Flickor												
Mellanöl												
1971	21	78	28	28	22	1	21	42	13	16	8	0
1974	22	78	19	30	28	1	22	32	11	23	11	1
1977	21	79	23	33	23	0	21	22	10	22	25	0
Folköl												
1977	64	36	7	9	20	1	65	27	2	3	3	1
1979	35	64	10	22	32	0	36	38	8	8	9	1
1981	37	62	5	19	38	0	38	39	7	8	7	1
1983	50	50	6	14	30							
1985	46	54	5	14	35							
1987	49	51	5	16	30	1	50	28	7	8	6	1
1989	49	49	4	15	30	0	51	25	7	8	6	1
1991	44	56	5	18	33	0	46	26	8	11	9	1
1993	39	60	6	21	33	1	41	24	9	14	12	1
1995	36	63	6	26	31	1	37	19	10	16	17	2
1997	38	61	6	24	31	1	40	19	9	15	16	1
1998	43	56	7	18	31	1	43	20	9	13	14	1
1999	51	49	5	19	25	0	52	19	8	12	10	1
2000	51	48	6	18	24	1	52	20	8	12	8	1
2001	54	45	5	19	21	1	54	20	8	9	7	1
2002	58	42	6	15	21	1	58	17	7	10	8	1
2003	58	41	5	13	23	1	59	16	7	9	7	1
2004	65	35	3	13	18	1	66	14	8	7	5	1
2005	68	31	3	11	18	1	69	14	6	6	3	1
2006	69	30	3	10	18	0	71	14	6	7	3	0
2007	69	30	2	10	18	1	71	14	6	6	3	1
2008	69	30	2	9	19	1	71	13	7	6	3	1

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

Tabell 11a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1977–1983 ^{a)}
och 1986–2008 ^{b)}.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka)	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer kor)	Ej svar
Pojkar													
1977	49	51	2	14	35	0	49	11	6	8	14	11	1
1979	33	67	6	24	37	0	33	14	7	8	17	21	1
1981	39	61	4	17	40	0	39	16	5	8	16	14	0
1983	..	53	5	..	..	..	..	..	..	..	..	13	..
1986	40	59	4	18	37	0	40	15	7	9	15	14	1
1987	42	59	5	19	35	0	42	16	6	9	15	13	1
1989	39	60	4	21	35	0	40	14	5	8	17	15	0
1991	36	64	6	22	36	1	37	14	5	10	18	16	1
1993	35	64	5	21	38	1	36	13	6	10	18	16	1
1995	40	58	4	19	35	1	40	12	5	10	17	15	2
1997	41	58	5	21	31	2	42	11	6	10	16	14	1
1998	41	57	5	21	30	2	42	11	5	9	18	14	2
1999	44	54	7	21	26	1	44	11	5	11	16	14	1
2000	38	59	9	25	25	2	38	10	6	11	17	17	2
2001	41	58	9	24	25	1	41	10	6	9	16	16	1
2002	46	53	8	21	24	1	46	10	5	8	15	16	1
2003	48	50	9	19	22	2	49	9	5	7	13	15	2
2004	49	50	10	21	19	1	49	10	5	6	13	17	1
2005	52	47	8	19	20	1	52	10	4	6	11	15	1
2006	54	45	8	17	20	1	54	10	5	5	10	15	1
2007	55	44	7	18	19	1	55	8	4	7	10	15	1
2008	53	46	8	19	19	1	54	9	4	7	10	16	1

a) 1983 års värden avser den s k länkundertöknngen.

b) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

Tabell 11b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
 tillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1977–1983 ^{a)}
 och 1986–2008 ^{b)}.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka)	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer kor)	Ej svar
Flickor													
1977	49	51	2	13	35	0	49	15	8	10	14	4	1
1979	35	66	7	24	35	0	34	18	7	12	17	9	0
1981	45	55	4	16	35	0	45	19	7	10	14	5	0
1983	..	52	3	..	..	..	..	..	..	..	..	4	..
1986	57	43	2	12	29	0	57	18	5	7	8	3	1
1987	54	47	3	14	30	0	54	17	6	9	11	3	1
1989	52	48	3	14	31	0	52	16	5	10	13	3	0
1991	47	53	3	16	34	0	48	15	5	11	15	5	1
1993	45	54	3	18	33	1	45	14	6	13	17	5	1
1995	47	52	2	16	34	1	47	14	6	14	15	3	1
1997	48	51	3	16	33	1	49	14	5	12	15	4	1
1998	49	50	3	15	31	1	50	15	5	12	13	4	1
1999	51	47	3	17	27	0	53	15	6	11	11	4	1
2000	51	48	5	17	26	1	51	14	7	12	11	3	2
2001	53	46	4	17	24	1	54	15	8	10	10	4	1
2002	55	44	5	17	23	1	55	12	7	10	10	4	1
2003	56	43	5	15	23	1	57	12	7	7	11	5	1
2004	60	39	6	15	19	1	60	10	5	8	10	6	1
2005	61	38	6	14	18	1	61	9	5	7	10	6	0
2006	65	35	5	14	16	0	65	9	5	6	9	6	1
2007	65	35	4	12	19	1	64	9	6	7	8	5	1
2008	65	34	4	14	17	1	65	8	5	7	9	5	1

a) 1983 års värden avser den s k länkundersökningen.

b) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

Tabell 12a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–1983 ^{a)} och
1986–2008.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Pojkar												
1971	23	75	7	27	41	3	23	9	32	11	24	1
1974	28	71	4	21	46	0	29	8	34	8	18	3
1977	23	76	5	23	48	0	23	9	39	9	19	1
1979	28	72	5	22	45	1	28	10	31	8	21	1
1981	27	73	4	20	49	0	27	13	27	9	22	1
1983	..	68	5	..	..	..	..	..	..	..	22	..
1986	34	66	4	19	43	0	34	10	26	9	20	1
1987	38	62	3	17	42	0	38	12	25	8	16	1
1989	48	52	2	12	38	0	48	11	21	6	14	1
1991	44	55	3	13	39	0	45	12	22	6	14	1
1993	48	51	2	10	39	1	49	11	20	6	13	1
1995	53	46	2	11	33	1	54	10	17	5	12	2
1997	54	45	2	10	33	1	55	10	18	6	11	1
1998	54	45	2	11	32	2	53	9	18	5	11	3
1999	58	41	3	9	30	1	58	9	18	6	8	2
2000	54	43	3	10	30	2	57	9	18	7	8	1
2001	57	42	3	11	28	1	57	9	19	6	8	2
2002	62	37	2	9	26	1	63	9	16	4	6	1
2003	64	34	2	9	23	2	64	10	14	4	5	2
2004	69	30	2	8	20	1	69	8	14	3	4	2
2005	71	28	2	7	20	1	71	9	12	3	3	1
2006	75	24	2	6	17	1	75	8	11	3	2	1
2007	76	23	2	5	16	1	76	8	10	3	2	2
2008	75	24	2	7	16	1	75	7	10	3	3	1

a) 1983 års data avser den s k länkundersökningen.

Tabell 12b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–1983 ^{a)} och
1986–2008.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Flickor												
1971	18	82	8	30	43	0	18	14	46	15	8	0
1974	22	78	4	24	39	1	22	11	46	13	7	1
1977	16	83	6	29	47	0	16	10	49	12	13	0
1979	18	81	6	30	45	0	18	12	41	16	13	1
1981	20	80	5	24	50	0	21	17	34	13	16	0
1983	..	78	6	..	..	..	..	..	..	..	16	..
1986	30	70	4	20	45	1	30	16	30	12	11	1
1987	30	70	3	21	46	0	30	16	30	13	11	0
1989	40	59	2	16	41	0	40	15	25	9	9	1
1991	35	65	3	17	45	0	36	15	28	11	10	1
1993	39	59	1	15	43	1	40	13	26	10	10	1
1995	34	65	2	15	48	1	35	15	25	10	14	1
1997	38	61	3	15	43	1	39	13	24	11	13	0
1998	39	60	3	16	41	1	39	13	27	10	9	2
1999	39	60	4	16	40	0	40	14	29	8	9	1
2000	36	63	5	19	39	1	37	13	29	11	9	1
2001	38	61	3	20	39	1	38	15	28	8	8	1
2002	44	56	4	15	37	1	44	15	25	8	7	1
2003	46	53	3	15	34	1	46	15	24	8	5	2
2004	50	49	3	15	31	1	51	13	22	8	6	1
2005	53	46	3	13	30	1	53	14	20	6	5	1
2006	59	40	3	11	27	1	59	11	19	6	4	1
2007	60	40	3	10	27	1	60	12	18	6	3	1
2008	62	37	2	11	25	1	62	10	17	6	3	1

a) 1983 års data avser den s k länkundersökningen.

Tabell 13. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkat vin?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2006.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1991	20	14	4	1	1	39	12	48	0
1992	18	13	4	1	1	37	14	48	1
1993	19	14	4	1	1	39	11	49	1
1994	19	13	3	1	1	37	12	50	1
1995	18	12	3	1	1	35	12	51	1
1996	16	12	3	1	1	33	13	53	2
1997	18	11	2	1	1	34	13	53	1
1998	17	11	3	1	1	33	11	54	2
1999	17	10	3	1	1	32	10	58	1
2000	13	9	3	1	1	27	11	61	1
2001	13	8	3	1	1	25	11	63	1
2002	10	7	2	1	1	21	9	70	1
2003	10	5	1	0	0	17	8	74	1
2004	9	5	1	0	1	16	7	76	1
2005	8	4	1	0	0	13	6	80	1
2006	8	2	1	0	0	11	6	81	1
Flickor									
1991	18	12	3	1	1	34	16	50	0
1992	20	11	3	1	0	34	16	49	0
1993	18	12	4	1	1	35	14	51	0
1994	19	13	3	1	0	36	14	49	1
1995	18	14	3	1	0	36	14	49	1
1996	16	13	4	1	0	34	13	53	0
1997	17	12	3	1	1	35	14	51	1
1998	15	12	3	1	1	31	13	55	1
1999	14	11	3	1	1	30	15	56	0
2000	12	11	3	1	1	28	13	59	0
2001	13	9	2	1	0	25	12	62	1
2002	10	8	1	1	0	21	11	67	0
2003	9	6	1	0	0	18	11	71	1
2004	9	5	1	1	0	16	9	75	0
2005	8	4	1	0	0	13	8	79	1
2006	6	3	1	0	0	11	6	83	1

Tabell 14a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–1983^{a)} och
1986–2008.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Pojkar													
1971	24	76	9	32	35	0	24	3	14	10	11	38	0
1974	24	76	8	32	35	1	24	3	12	8	13	38	2
1977	22	78	7	31	40	0	22	4	14	9	11	40	1
1979	24	75	8	32	35	1	24	3	12	8	10	42	1
1981	32	68	5	20	43	0	32	6	13	9	12	28	0
1983	..	60	6	..	..	..	..	..	..	..	..	26	..
1986	32	67	5	22	40	0	32	5	14	10	11	27	1
1987	33	67	6	21	40	0	33	5	14	11	12	24	1
1989	35	65	5	22	38	0	36	4	12	10	12	25	0
1991	29	71	7	26	38	1	31	5	14	10	12	27	1
1993	30	68	5	24	39	1	31	5	13	11	10	27	3
1995	35	63	6	21	36	2	36	4	11	9	12	25	3
1997	36	63	5	22	36	0	37	5	12	9	9	26	1
1998	34	66	6	25	35	1	34	5	13	8	10	28	2
1999	37	63	8	24	30	0	38	4	12	10	9	27	1
2000	33	66	8	25	33	1	33	4	12	11	10	29	2
2001	36	63	9	23	32	1	36	6	10	10	9	27	2
2002	40	59	6	21	32	1	41	5	12	8	8	24	2
2003	46	53	6	17	30	1	47	6	11	8	7	19	1
2004	46	54	6	19	29	1	47	6	11	8	7	20	1
2005	47	52	6	20	27	1	48	6	10	9	6	19	1
2006	50	49	7	18	24	1	50	5	10	8	5	20	2
2007	52	47	5	17	24	1	53	5	9	8	5	20	2
2008	51	48	6	18	24	1	52	5	9	9	6	18	2

a) 1983 års data avser den s k länkundertsökningen.

Tabell 14b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–1983^{a)} och
1986–2008.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Flickor													
1971	28	72	8	28	35	0	28	6	26	17	11	12	0
1974	25	75	9	32	34	0	25	5	21	14	19	16	0
1977	21	79	9	35	35	0	21	4	18	14	16	26	1
1979	19	81	9	38	34	0	19	5	18	15	16	27	0
1981	32	68	3	22	42	0	32	7	18	13	16	14	0
1983	..	65	5	..	..	..	..	..	..	..	..	12	..
1986	34	65	3	21	41	0	34	8	17	13	15	12	1
1987	32	68	5	23	40	0	32	7	17	14	15	13	1
1989	38	63	3	22	38	0	38	6	16	12	15	12	1
1991	30	70	4	25	41	0	33	7	15	15	16	13	1
1993	32	67	5	22	40	1	32	6	16	13	15	15	3
1995	30	69	5	23	41	2	31	8	16	14	17	13	2
1997	31	68	4	24	40	1	33	6	17	13	14	15	1
1998	30	69	6	23	41	0	32	7	19	14	11	15	1
1999	33	67	6	25	35	0	34	6	18	14	11	16	1
2000	32	68	8	27	33	0	32	5	16	15	12	18	2
2001	33	66	8	26	32	1	34	8	13	14	12	17	2
2002	31	63	8	25	35	1	37	8	15	12	10	17	1
2003	39	61	6	23	32	1	39	8	15	13	9	15	1
2004	41	58	7	23	28	0	42	8	13	12	9	15	1
2005	42	57	8	21	29	1	43	8	13	10	9	14	3
2006	43	56	7	23	26	0	44	7	13	11	9	14	2
2007	43	57	7	22	28	1	44	7	14	11	8	14	3
2008	44	56	6	23	27	1	44	6	12	12	8	15	3

a) 1983 års data avser den s k länkundertsökningen.

Tabell 15. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2008.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1991	15	11	5	1	2	34	9	56	1
1992	16	12	4	2	2	35	9	55	0
1993	15	13	5	2	3	38	7	54	1
1994	16	14	6	3	2	41	7	51	1
1995	16	15	6	2	3	42	6	50	2
1996	15	12	6	2	2	38	7	53	2
1997	15	13	6	2	4	40	6	52	1
1998	14	13	7	3	3	40	6	52	2
1999	13	14	7	4	4	41	7	52	0
2000	11	12	6	3	4	36	6	56	1
2001	11	12	6	3	4	35	7	58	1
2002	10	10	4	2	2	28	7	64	1
2003	10	8	4	1	1	24	5	70	1
2004	11	8	3	1	2	24	5	70	1
2005	9	6	2	1	1	19	5	76	1
2006	9	5	2	1	1	16	5	77	1
2007 ^{a)}	6	5	1	1 ^{b)}	.	12	1	73	13
2008	5	4	1	1	.	11	1	72	15
Flickor									
1991	13	10	4	2	1	29	11	60	1
1992	14	12	3	1	1	31	9	59	0
1993	14	12	5	2	2	34	10	55	1
1994	15	14	7	3	2	42	9	49	1
1995	15	16	7	3	2	43	6	51	0
1996	14	14	6	2	3	38	7	54	1
1997	14	13	7	3	2	40	7	53	1
1998	13	12	6	3	4	38	8	52	1
1999	13	16	7	4	2	40	7	53	0
2000	12	13	6	4	3	38	6	55	0
2001	12	13	6	3	3	37	6	58	1
2002	10	12	4	2	4	31	8	60	1
2003	10	11	4	2	2	28	8	63	1
2004	10	8	4	2	2	26	7	67	0
2005	9	7	3	1	1	21	7	71	1
2006	9	6	2	1	1	19	5	75	0
2007 ^{a)}	7	4	2	2 ^{b)}	.	15	2	71	13
2008	6	5	1	1	.	14	2	71	13

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Svarsalternativet ändrat till "Mer än tio gånger" från och med 2007 års undersökning.

Tabell 16. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2008.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1997	8	8	3	0	1	20	8	71	2
1998	9	9	3	1	1	23	6	69	2
1999	10	9	3	1	2	25	6	69	1
2000	6	8	5	2	3	22	7	68	1
2001	7	8	4	2	3	23	5	70	2
2002	6	7	4	2	1	20	5	73	2
2003	5	6	3	2	2	18	5	76	1
2004	5	6	4	2	3	19	3	76	1
2005	5	7	4	2	4	21	4	74	1
2006	6	6	4	2	4	22	4	73	1
2007 ^{a)}	5	10	5	6 ^{b)}	.	26	2	63	10
2008	5	9	5	6	.	25	2	61	11
Flickor									
1997	6	6	2	0	1	15	9	75	2
1998	7	8	3	1	1	20	7	73	2
1999	7	8	2	1	0	18	8	73	1
2000	7	7	2	1	1	18	8	72	1
2001	5	6	2	1	1	16	7	75	2
2002	6	7	2	1	1	16	7	76	1
2003	6	6	2	1	1	16	6	77	1
2004	5	6	2	2	2	18	5	76	1
2005	6	7	4	2	3	21	5	73	1
2006	5	8	4	2	2	22	5	72	1
2007 ^{a)}	6	10	7	7 ^{b)}	.	30	2	59	10
2008	6	10	7	7	.	30	1	60	9

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Svarsalternativet ändrat till "Mer än tio gånger" från och med 2007 års undersökning.

Tabell 17. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholisk). Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2008.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Dricker ej	33	37	31	31	33	35	36	37	41	46	45
Dricker	66	62	69	68	66	65	63	62	58	53	53
1–2 ggr/vecka											
eller oftare	5	6	8	10	10	10	9	9	9	7	7
Någon g/månad	19	23	23	23	22	22	24	24	22	20	21
Mera sällan	42	34	38	35	34	33	30	30	28	26	26
Ej svar	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kvantitet											
Dricker ej	35	38	33	33	36	36	38	38	42	47	46
1 glas el mindre	14	13	12	11	12	11	11	11	10	9	10
1 liten flaska	9	10	11	10	10	10	11	11	10	9	9
1 stor flaska	7	10	12	12	13	12	11	11	10	10	10
2–4 flaskor	18	18	19	22	19	21	19	20	18	16	16
5–7 flaskor	10	8	8	8	8	7	7	6	6	5	5
8 flaskor el mer	5	3	3	3	2	3	3	4	3	3	3
Ej svar	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Dricker ej	25	25	26	24	28	26	30	31	34	34	36
Dricker	74	73	73	75	71	73	69	68	65	66	63
1–2 ggr/vecka											
eller oftare	4	5	7	8	9	9	10	10	9	8	7
Någon g/månad	24	25	27	29	26	28	28	27	27	27	27
Mera sällan	46	43	39	38	35	36	31	32	29	31	29
Ej svar	1	01	1	1	1	1	0	1	1	1	1
Kvantitet											
Dricker ej	26	28	28	25	29	28	31	32	35	35	36
1 glas el mindre	18	19	15	17	17	17	14	14	12	13	12
1 liten flaska	11	12	13	15	14	13	13	13	11	14	12
1 stor flaska	6	9	12	12	11	10	10	8	8	9	10
2–4 flaskor	29	24	26	25	24	27	26	26	26	24	23
5–7 flaskor	9	5	4	4	4	4	5	5	5	4	5
8 flaskor el mer	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tabell 18a. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1976–1982 och 1986–2008 ^{a) b)}.

Pojkar	0 ^{c)}	1	2	3	4	5	6	Ej svar
1976	9	22	13	13	14	14	14	1
1977	9	21	15	11	10	14	16	3
1978	11	22	14	13	11	15	13	2
1979	12	25	15	11	10	13	12	2
1980	13	30	17	11	10	10	9	2
1981	15	35	16	9	7	9	7	2
1982	19	31	13	9	8	9	9	2
1986	18	30	16	11	8	8	7	2
1987	20	31	14	10	7	9	7	2
1988	22	32	13	10	7	8	7	1
1989	22	27	15	11	8	9	7	2
1990	20	29	14	10	8	9	8	2
1991	18	27	13	10	9	10	8	3
1992	18	26	15	10	9	10	9	3
1993	19	26	14	9	8	9	7	7
1994	18	26	13	10	9	9	9	7
1995	21	25	13	9	7	9	7	7
1996	22	24	12	9	7	9	7	9
1997	22	25	13	10	8	9	9	3
1998	21	22	13	10	8	9	11	6
1999	23	21	12	9	8	10	13	4
2000	19	21	11	9	8	11	15	6
2001	20	21	12	9	7	10	14	6
2002	23	23	11	9	8	10	12	5
2003	26	24	11	8	7	8	11	5
2004	28	24	10	7	6	10	12	5
2005	29	25	10	8	6	8	10	4
2006	32	23	11	6	5	9	10	4
2007	34	23	9	7	6	8	9	5
2008	32	24	9	7	6	7	9	5

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

c) Icke-konsument.

Tabell 18b. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1976–1982 och 1986–2008 ^{a) b)}.

Flickor	0 ^{c)}	1	2	3	4	5	6	Ej svar
1976	9	31	17	14	11	11	8	1
1977	7	26	15	13	12	13	12	3
1978	8	28	17	13	12	12	8	2
1979	8	31	17	15	10	11	7	2
1980	11	36	19	12	8	8	5	1
1981	14	43	16	10	7	6	3	2
1982	18	40	15	10	6	5	4	1
1986	21	41	15	8	5	5	2	2
1987	20	39	17	10	5	5	3	2
1988	25	37	15	9	6	4	3	1
1989	24	37	15	9	6	5	3	2
1990	20	35	16	10	6	7	3	2
1991	21	34	16	11	7	6	3	2
1992	20	35	17	11	7	5	3	4
1993	21	33	14	9	7	6	3	7
1994	20	30	16	10	7	6	3	6
1995	18	32	16	11	7	6	4	6
1996	20	32	13	10	7	6	3	8
1997	21	32	16	10	7	6	4	3
1998	17	31	16	10	8	7	6	4
1999	20	31	14	10	8	8	7	3
2000	18	29	13	9	8	10	7	6
2001	18	30	14	10	8	9	7	5
2002	21	29	14	9	6	8	8	4
2003	22	29	14	9	7	8	7	4
2004	25	27	12	9	7	9	8	3
2005	26	27	11	8	6	9	8	5
2006	30	25	11	7	7	7	8	5
2007	28	28	12	8	6	7	5	5
2008	29	28	11	8	7	7	7	5

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

c) Icke-konsument.

Tabell 19. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen bland elever i årskurs 9 efter kön. 1989–2008 ^{a) b)}.

	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
Pojkar												
1989	9	32	2	6			8	29	9	32	27	100
1990	10	32	2	6			10	31	10	31	31	100
1991	11	35	2	6			9	28	10	31	33	100
1992	12	36	2	6			9	26	11	33	33	100
1993	11	34	2	5			8	26	11	35	31	100
1994	11	33	2	6			8	24	13	38	32	100
1995	10	33	2	5			6	21	12	41	28	100
1996	9	30	2	6			7	24	12	40	30	100
1997	10	31	2	5			8	25	13	39	32	100
1998	11	28	2	4	6	16	9	21	12	31	39	100
1999	13	31	1	3	6	14	10	23	12	29	42	100
2000	16	30	2	3	8	14	14	26	14	26	53	100
2001	15	30	2	3	8	17	14	28	11	22	48	100
2002	11	27	1	3	8	18	12	30	9	23	41	100
2003	10	25	1	3	8	21	13	34	7	18	38	100
2004	10	24	1	2	10	23	15	35	6	15	41	100
2005	10	29	1	3	8	23	12	35	3	10	35	100
2006	11	31	1	2	8	23	12	34	4	11	36	100
2007	9	30	1	3	6	20	11	37	3	10	30	100
2008	9	28	1	3	7	20	13	39	3	10	32	100
Flickor												
1989	5	37	2	13			4	26	4	24	15	100
1990	7	39	2	13			5	26	4	21	18	100
1991	7	41	2	13			4	25	4	22	16	100
1992	7	45	2	11			4	23	3	20	15	100
1993	7	38	2	10			4	23	5	29	17	100
1994	7	39	2	10			4	21	6	30	18	100
1995	7	35	2	13			3	17	7	35	19	100
1996	6	36	2	11			4	21	6	33	17	100
1997	7	37	2	11			4	20	6	32	20	100
1998	8	32	2	8	6	22	4	17	5	21	26	100
1999	9	35	2	8	6	22	4	17	5	18	26	100
2000	11	38	3	9	6	21	5	17	5	16	29	100
2001	11	38	2	8	6	22	5	18	4	14	28	100
2002	11	37	2	7	6	21	6	20	4	14	31	100
2003	9	32	2	7	8	26	6	22	4	13	29	100
2004	9	30	2	7	9	29	7	24	3	10	30	100
2005	10	33	2	6	9	29	8	26	2	7	32	100
2006	10	36	1	5	9	32	6	22	2	7	28	100
2007	8	36	1	5	6	27	4	18	2	9	22	100
2008	9	38	1	6	7	29	5	20	2	7	25	100

a) Sedan 1998 ingår blanddrycker i den totala årskonsumtionen.

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

Tabell 20a. "Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1972–2005 ^{b)}.

Pojkar	Varje gång	Nästan varje gång	Någon gång ibland	Sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	17	24	18	12	14	15	0
1973	18	24	16	12	13	16	1
1974	17	26	17	11	13	15	1
1975	17	25	19	10	14	15	0
1976	16	29	19	9	13	13	–
1977	16	28	18	11	14	13	0
1978	15	28	19	11	14	13	0
1979	14	26	18	11	16	15	1
1980	13	26	16	12	17	15	1
1981	12	23	15	12	17	21	0
1982	12	22	13	11	17	24	0
1983	32 ^{c)}	..	..	..	..	..	..
1984		..	..	..	..	..	..
1985	..	..	..	..	..	..	..
1986	11	22	15	12	18	21	1
1987	11	22	13	12	18	23	1
1988	12	20	12	11	18	26	1
1989	13	24	13	11	14	24	0
1990	13	23	12	10	17	24	1
1991	15	24	14	11	15	21	1
1992	16	24	13	11	15	20	1
1993	15	24	13	10	16	20	1
1994	15	25	13	10	14	21	2
1995	16	23	12	9	15	24	1
1996	16	23	11	10	15	24	2
1997	15	23	11	11	17	22	1
1998	17	24	11	10	13	23	1
1999	14	24	13	11	11	27	1
2000	16	23	14	12	11	22	1
2001	14	24	14	12	11	23	1
2002	12	22	14	12	13	26	1
2003	11	19	12	14	14	28	1
2005	9	14	10	16	18	29	4

a) T o m 1982: "Hur ofta händer det numera när du dricker alkohol att du känner dig berusad?"

b) Frågan utgick 2004.

c) Känner sig berusad varje/nästan varje gång man dricker.

Tabell 20b. "Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1972–2005 ^{b)}.

Flickor	Varje gång	Nästan varje gång	Någon gång ibland	Sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	8	23	23	14	16	16	0
1973	9	26	22	13	17	13	0
1974	9	25	21	13	17	15	1
1975	10	26	21	12	16	15	0
1976	7	26	23	14	16	14	–
1977	10	28	22	12	15	13	0
1978	9	27	23	14	15	12	0
1979	8	26	22	14	18	11	0
1980	7	25	21	14	18	15	0
1981	7	22	17	13	20	21	0
1982	6	23	17	11	19	23	0
1983	29 ^{c)}	..	..	..	..	..	..
1984		..	..	..	..	..	..
1985	..	..	..	..	..	..	..
1986	8	19	15	13	18	27	1
1987	8	22	15	12	18	25	1
1988	8	21	13	11	19	29	1
1989	9	20	14	12	16	29	0
1990	11	24	13	10	16	25	1
1991	10	25	13	11	17	24	0
1992	10	23	14	11	18	22	1
1993	11	25	13	10	16	23	1
1994	13	27	12	10	14	23	1
1995	14	28	10	11	17	20	1
1996	14	25	11	11	16	22	1
1997	12	27	12	11	15	22	1
1998	12	26	13	12	16	20	0
1999	11	25	13	13	15	24	0
2000	10	28	16	13	12	21	1
2001	11	27	15	13	12	21	1
2002	10	26	14	13	12	24	1
2003	10	25	13	13	14	24	1
2005	9	15	14	15	18	25	4

a) T o m 1982: "Hur ofta händer det numera när du dricker alkohol att du känner dig berusad?"

b) Frågan utgick 2004.

c) Känner sig berusad varje/nästan varje gång man dricker.

Tabell 21. "Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2008.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2007	46	52	2
2008	47	51	2
Flickor			
2007	53	45	2
2008	52	47	1

Tabell 22. "Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2003, 2004, 2006 och 2008.

	Någon gång i veckan	Ett par gånger i månaden	Någon gång i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
Pojkar								
2003	6	10	15	15	11	14	29	1
2004	5	8	14	14	13	16	28	1
2006	4	7	11	15	12	19	32	1
2008	4	6	13	12	10	22	31	2
Flickor								
2003	3	11	18	16	12	13	26	1
2004	4	8	15	17	12	17	26	1
2006	3	8	15	16	13	16	30	1
2008	3	6	15	15	11	21	28	1

Tabell 23a. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1972–1983 ^{a)} och 1986–2008 ^{b)}.

Pojkar	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	8	26	15	14	21	15	1
1974	6	26	18	14	21	15	1
1975	5	26	17	13	23	15	1
1976	8	30	17	10	21	13	1
1977	9	28	16	11	22	13	1
1979	6	29	19	11	20	15	1
1980	4	22	19	11	20	15	1
1981	3	18	19	14	23	22	1
1982	4	19	16	13	23	25	1
1983	..	22	..	..	..	..	..
1986	3	20	18	14	23	22	1
1987	3	19	17	13	24	23	1
1989	3	23	18	12	19	25	0
1990	3	23	17	11	21	24	1
1991	3	26	18	12	22	19	1
1992	5	24	19	13	21	17	1
1993	5	25	20	12	21	17	2
1994	4	26	17	12	21	17	2
1995	5	24	18	12	18	22	2
1996	5	25	17	11	19	22	2
1997	4	25	17	11	21	21	1
1998	3	26	18	11	16	24	1
1999	5	25	17	10	16	26	1
2000 ^{c)}	5	26	19	10	17	22	1
2000 ^{d)}	6	28	16	12	14	23	1
2001	5	25	18	11	17	23	2
2002	5	23	16	12	17	26	1
2003	4	21	15	11	19	29	1
2004	5	21	12	11	20	30	1
2005	5	20	13	12	17	33	0
2006	4	18	12	11	19	34	1
2007	3	20	14	10	18	34	1
2008	4	21	14	10	18	32	1

a) T o m 1977 års undersökning stod det "...5 burkar mellanöl...". Alternativet "4 burkar starköl" tillkom 1988. 1983 års data avser den s k länkundersökningen.

b) Alternativet "fyra stora flaskor stark cider" tillkom 1997. År 2000 omformulerades frågan från "en halv-flaska sprit" till "en halv halvflaska sprit".

c) Gamla frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 303

d) Nya frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 295

Tabell 23b. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1972–1983 ^{a)} och 1986–2008 ^{b)}.

Flickor	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	4	18	14	18	30	16	0
1974	2	17	13	17	35	15	1
1975	2	20	15	17	31	14	1
1976	4	21	14	16	31	14	1
1977	6	23	13	14	31	12	1
1979	4	26	15	14	29	12	0
1980	3	17	15	16	34	15	0
1981	2	14	14	14	34	21	0
1982	2	14	14	14	33	23	0
1983	..	18	..	..	..	..	..
1986	1	13	13	14	33	26	1
1987	2	13	13	13	35	24	1
1989	2	15	14	11	28	29	1
1990	2	17	17	13	26	25	0
1991	2	18	16	14	29	21	1
1992	1	17	16	13	32	19	1
1993	2	20	16	13	28	20	1
1994	3	21	16	14	27	19	2
1995	2	22	17	13	26	19	1
1996	2	18	16	15	27	20	2
1997	3	20	18	13	27	18	1
1998	3	19	15	14	26	21	0
1999	2	20	16	12	26	23	0
2000 ^{c)}	2	21	17	17	22	21	1
2000 ^{d)}	3	21	16	14	25	20	0
2001	3	22	15	14	24	20	1
2002	3	21	16	13	23	24	1
2003	3	20	13	14	25	24	1
2004	3	20	14	11	24	27	1
2005	4	19	13	12	23	28	1
2006	3	19	13	13	21	30	1
2007	3	20	16	12	21	27	1
2008	2	22	13	12	20	29	2

a) T o m 1977 års undersökning stod det "...5 burkar mellanöl...". Alternativet "4 burkar starköl" tillkom 1988. 1983 års data avser den s k länkundersökningen.

b) Alternativet "fyra stora flaskor stark cider" tillkom 1997. År 2000 omformulerades frågan från "en halvflaska sprit" till "en halv halvflaska sprit".

c) Gamla frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 303

d) Nya frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 295

Tabell 24. "Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1992–2000.

	Aldrig varit berusad	10 år eller yngre	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	Ej svar
Pojkar									
1992	36	1	2	6	14	23	16	1	0
1993	37	1	2	5	16	20	15	1	2
1994	37	1	2	7	15	20	14	1	2
1995	39	1	2	5	16	20	15	1	2
1996	39	2	1	5	13	21	13	1	5
1997	41	2	1	6	14	20	12	1	3
1998	36	2	2	6	14	22	13	1	2
1999	40	2	2	5	15	20	12	1	1
2000 ^{a)}	35	2	1	6	14	26	13	0	3
Flickor									
1992	41	0	0	3	13	22	17	1	2
1993	40	1	0	3	16	22	15	1	1
1994	39	0	1	5	14	22	16	0	2
1995	39	0	0	4	15	23	17	1	1
1996	40	1	1	4	16	22	14	1	1
1997	38	0	1	5	17	23	13	1	2
1998	37	1	1	5	15	24	15	1	1
1999	40	1	1	4	14	22	15	1	1
2000 ^{a)}	34	1	2	4	15	25	17	1	2

a) 2000 års värden avser endast de elever som besvarat det sk A-formuläret (1 303 pojkar och 1 353 flickor).

Tabell 25. "Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2008.

	Aldrig varit berusad ^{a)}	11 år eller yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år eller äldre ^{b)}	Ej svar
Pojkar								
2000	32	4	6	13	24	17	2	4
2001	34	2	5	13	22	19	1	4
2002	39	3	5	14	20	16	1	3
2003	43	3	4	11	19	16	1	3
2004	44	3	3	10	18	17	1	4
2005	48	2	3	9	18	16	1	3
2006	47	2	3	8	16	18	1	4
2007 ^{c)}	33	2	2	7	16	16	1	22
2008	33	2	3	8	15	17	1	21
Flickor								
2000	33	2	4	14	25	19	1	3
2001	34	1	3	14	25	20	1	2
2002	37	1	4	14	23	18	1	2
2003	39	1	4	13	23	18	1	2
2004	42	1	4	13	20	17	1	2
2005	43	1	3	12	20	17	1	3
2006	45	1	2	10	20	19	1	2
2007 ^{c)}	28	1	3	10	19	20	1	19
2008	30	1	3	10	20	17	1	19

a) Andelen "aldrig varit berusad" härrör från en annan fråga än den som redovisas i tabell 22 och kan därför avvika med någon procentenhet.

b) Från och med 2007 inkluderas personer äldre än 16 år.

c) Frågan ändrad till öppet svarsalternativ från och med år 2007.

Tabell 26a. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 1979–1982 och 1987–2006.

	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
Pojkar				
1979	20	30	16	33
1981	28	30	10	31
1982	32	29	9	30
1986	32	27	11	30
1987	33	26	10	32
1989	36	27	11	25
1991	34	31	10	24
1993	34	28	11	27
1994	35	29	12	24
1995	35	29	11	24
1998	30	28	14	25
1999	25	28	14	30
2000	29	29	14	26
2001	28	29	15	26
2002	27	24	14	31
2003	28	25	11	33
2004	30	24	13	34
2005	31	25	12	30
2006	35	23	10	29

a) 1986: n=2 223. 1987: n=2 075. 1989: n=2 062. 1991: n=2 213. 1993: n=2 206. 1994: n=2 132. 1995: n=1 983. 1998: n=1 985. 1999: n=1 896. 2000: n=1 925. 2001: n=2 010. 2002: n=1 916. 2003: n=1 764. 2004: n=1 670. 2005: n=1 720. 2006: n=1 540.

Tabell 26b. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 1979–1982 och 1987–2006.

	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
Flickor				
1979	20	28	14	38
1981	26	25	9	39
1982	29	26	8	37
1986	32	22	9	37
1987	32	23	8	37
1989	35	24	8	33
1991	35	26	9	29
1993	35	28	10	27
1994	36	29	10	25
1995	35	30	10	25
1998	34	28	11	25
1999	31	28	13	27
2000	31	30	11	25
2001	30	30	12	25
2002	28	28	11	30
2003	31	27	12	28
2004	30	30	12	28
2005	32	28	11	27
2006	33	28	10	27

a) 1986: n=2 165. 1987: n=2 050. 1989: n=1 890. 1991: n=2 046. 1993: n=2 003. 1994: n=2 108. 1995: n=2 002. 1998: n=1 973. 1999: n=1 872. 2000: n=2 039. 2001: n=2 082. 2002: n=1 892. 2003: n=1 823. 2004: n=1 797. 2005: n=1 783. 2006: n=1 553.

Tabell 27. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.

	Pojkar				Flickor			
	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a
Individuella problem								
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	2	1	1	4	4	1	2	7
Förstört saker eller kläder	8	3	3	14	13	5	6	23
Tappat pengar eller andra värdesaker	6	2	2	10	11	3	3	17
Råkat ut för en olycka eller skadats	6	1	2	9	7	2	2	12
Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning ^{a)}	2	0	1	3	2	0	0	3
Relationsproblem								
Grälat	8	3	6	16	11	5	10	26
Problem med vänner	5	1	1	8	12	4	4	20
Problem med föräldrar	4	2	2	8	10	3	4	17
Problem med lärare	1	1	1	2	1	0	0	2
Sexuella problem								
Lett till oönskat sex	3	1	2	6	5	1	1	8
Lett till oskyddat sex	4	1	4	9	6	2	4	12
Brottsrelaterade problem								
Bråkat eller slagits	6	2	4	13	5	2	1	8
Blivit bestulen eller rånad	2	0	0	2	3	1	1	4
Råkat i bråk med polisen	4	1	2	7	4	1	1	5

a) Nytt svarsalternativt från och med 2007.

Tabell 28a. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider och alkoholisk, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1998–2008.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Folköl											
Mycket svårt	.	.	.	.	.	.	2	2	2	2	2
Ganska svårt	.	.	.	.	.	.	2	2	2	2	2
Varken eller	.	.	.	.	.	.	6	7	7	6	7
Ganska lätt	.	.	.	.	.	.	16	15	14	15	15
Mycket lätt	.	.	.	.	.	.	31	28	27	28	26
Dricker aldrig	.	.	.	.	.	.	39	40	41	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	40	41
Ej svar	.	.	.	.	.	.	4	5	6	8	7
Starköl, stark cider och alkoholisk mer än 3,5%^{a)}											
Mycket svårt	4	3	4	3	2	3	3	2	3	3	2
Ganska svårt	8	8	8	7	6	6	5	6	4	4	4
Varken eller	14	15	13	13	12	11	10	10	9	10	9
Ganska lätt	24	22	24	23	22	22	22	20	19	22	21
Mycket lätt	20	20	23	23	22	20	20	22	20	22	22
Dricker aldrig	26	29	26	28	32	35	36	36	39	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	35	37
Ej svar/	4	4	3	3	3	3	4	5	6	5	6
Vin											
Mycket svårt	4	3	4	3	2	3	3	2	3	4	3
Ganska svårt	8	7	7	7	6	6	6	5	6	4	4
Varken eller	13	15	12	11	11	10	9	10	9	8	9
Ganska lätt	17	15	16	18	16	15	14	13	12	12	14
Mycket lätt	19	18	20	19	19	16	18	17	15	17	15
Dricker aldrig	33	36	36	36	41	43	45	46	48	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	47	46
Ej svar	6	7	5	7	6	6	5	7	8	9	9
Systembolagssprit											
Mycket svårt	8	8	9	8	7	8	8	8	7	7	7
Ganska svårt	14	14	12	14	12	11	12	10	9	9	7
Varken eller	16	13	15	12	10	11	10	11	11	9	9
Ganska lätt	17	16	17	16	16	15	14	12	13	13	13
Mycket lätt	13	14	15	14	14	14	13	14	12	13	13
Dricker aldrig	27	30	27	30	35	36	40	39	41	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	43	43
Ej svar	5	6	5	6	5	5	4	5	7	7	7
Hembränt											
Mycket svårt	8	8	8	8	8	9	10	11	9	9	8
Ganska svårt	7	7	6	7	7	8	6	7	7	4	4
Varken eller	9	9	10	7	7	7	7	5	6	5	5
Ganska lätt	13	13	11	11	10	7	8	7	6	6	6
Mycket lätt	21	21	21	20	16	13	13	12	9	11	10
Dricker aldrig	37	37	39	42	47	51	52	52	56	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	57	57
Ej svar	5	6	5	6	5	6	5	6	8	9	10
Smuggelsprit											
Mycket svårt	15	14	14	14	12	14	14	11	10	7	5
Ganska svårt	11	10	8	9	9	7	6	5	5	4	4
Varken eller	9	10	9	8	8	6	6	6	6	6	7
Ganska lätt	7	7	6	8	6	6	6	6	7	11	14
Mycket lätt	8	9	12	9	10	11	12	15	13	16	15
Dricker aldrig	44	43	44	45	49	49	56	50	52	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	49	46
Ej svar	7	7	6	7	6	7	–	7	7	7	8

a) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholisk i svarsalternativet.

Tabell 28b. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider och alkoholisk, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1998–2008.

Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Folköl											
Mycket svårt	.	.	.	.	.	.	1	2	2	2	2
Ganska svårt	.	.	.	.	.	.	2	2	2	2	2
Varken eller	.	.	.	.	.	.	7	7	7	7	8
Ganska lätt	.	.	.	.	.	.	14	13	15	17	17
Mycket lätt	.	.	.	.	.	.	27	24	21	23	21
Dricker aldrig	.	.	.	.	.	.	46	46	48	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	42	44
Ej svar	.	.	.	.	.	.	3	5	5	8	6
Starköl, stark cider och alkoholisk mer än 3,5%^{a)}											
Mycket svårt	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
Ganska svårt	8	8	7	6	6	7	5	5	5	5	5
Varken eller	15	15	16	15	12	12	11	10	9	13	12
Ganska lätt	22	18	19	20	19	19	18	17	18	24	25
Mycket lätt	18	18	16	17	18	16	16	17	15	19	18
Dricker aldrig	30	35	35	37	39	39	44	44	46	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	32	34
Ej svar	4	3	4	4	3	4	3	5	5	5	3
Vin											
Mycket svårt	3	3	3	2	2	2	2	2	3	2	3
Ganska svårt	9	8	8	8	7	7	5	6	6	5	5
Varken eller	15	15	14	14	12	13	12	11	10	11	10
Ganska lätt	21	21	22	21	20	19	17	17	15	17	17
Mycket lätt	20	20	21	22	21	20	21	20	16	17	15
Dricker aldrig	27	28	28	28	34	34	39	40	44	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	41	44
Ej svar	4	4	4	4	4	5	4	5	5	7	6
Systembolagssprit											
Mycket svårt	9	9	11	8	8	9	8	7	7	8	8
Ganska svårt	13	14	13	14	12	13	12	12	11	11	9
Varken eller	15	15	15	14	14	12	12	11	11	11	12
Ganska lätt	18	16	16	17	15	15	14	13	13	14	13
Mycket lätt	15	12	12	12	13	12	12	12	11	10	10
Dricker aldrig	27	29	29	31	34	34	39	40	42	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	40	42
Ej svar	4	4	4	4	4	4	4	5	5	7	5
Hembränt											
Mycket svårt	8	8	8	7	8	10	8	9	9	9	8
Ganska svårt	8	7	7	7	5	7	6	6	7	3	4
Varken eller	9	10	10	8	8	7	7	7	6	5	5
Ganska lätt	12	12	11	11	10	8	7	7	6	7	5
Mycket lätt	17	16	16	17	15	11	10	9	8	8	8
Dricker aldrig	41	43	44	45	50	52	57	57	60	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	59	62
Ej svar	5	4	4	5	4	5	4	5	5	9	7
Smuggelsprit											
Mycket svårt	16	17	16	14	14	14	11	10	9	8	6
Ganska svårt	8	7	8	8	7	8	5	5	6	4	6
Varken eller	8	8	9	8	7	7	7	7	6	8	8
Ganska lätt	5	5	5	5	4	5	4	6	7	10	10
Mycket lätt	5	5	6	6	5	7	9	11	9	13	12
Dricker aldrig	51	52	51	54	58	55	63	57	57	.	.
Vet ej	.	.	.	.	.	.	.	.	.	51	53
Ej svar	6	6	5	6	4	5	0	5	6	7	6

a) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholisk i svarsalternativet.

Tabell 29a. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?"
Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **pojkar**. 1998–2008 ^{a)}.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07 ^{b)}	–08
Folköl											
Dricker inte	36	41	37	42	45	51	54	60	61	56	54
Köper själv	16	15	16	13	13	10	7	6	6	3	2
Från syskon	7	7	6	5	6	5	5	3	3	3	3
Från kompisar/deras syskon	31	28	26	21	21	18	16	15	15	13	14
Från egna föräldrar (med/utan lov) (tom 1997)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	13	15	13	13	13	12	12	11	9	8	9
Från föräldrar (utan lov)	4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
Annan vuxen som bjuder	8	5	6	7	6	4	5	4	4	3	3
Annan vuxen som köpt ut	17	12	15	16	12	10	11	7	7	4	5
Restaurang, pub eller likn.	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1
På annat sätt	3	2	2	1	1	1	1	2	1	7	7
Ej svar	2	1	3	2	1	3	2	1	2	11	12
Starköl, stark cider och alkoholäsk mer än 3,5%^{c)}											
Dricker inte	41	44	39	41	46	49	48	52	54	43	41
Köper själv på Systemet	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2
Från syskon	6	6	6	5	6	5	6	4	4	6	5
Från kompisar/deras syskon	30	29	30	26	25	23	23	22	22	23	22
Från egna föräldrar (med/utan lov) (tom 1997)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	10	11	10	10	10	9	10	8	7	11	12
Från föräldrar (utan lov)	3	3	4	3	3	2	2	2	3	3	3
Annan vuxen som bjuder	7	5	7	7	6	4	5	4	4	4	3
Annan vuxen som köpt ut	20	16	19	18	15	14	14	13	12	10	11
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	1	1	1	1	1	0	.	.
Handlar i ett grannland	3	4	5	4	3	2	2	3	3	2	2
På annat sätt	2	2	2	2	2	2	2	2	3	9	10
Ej svar	2	1	3	2	2	3	2	2	2	5	7

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Ny design på frågan.

c) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäsk i svarsalternativet.

Tabell 29b. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?"
Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **flickor**. 1998–2008 ^{a)}.

Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07 ^{b)}	–08
Folköl											
Dricker inte	43	51	50	53	57	57	64	67	68	59	60
Köper själv	8	7	6	6	6	4	2	2	2	1	0
Från syskon	7	5	4	4	4	4	3	2	3	3	3
Från kompisar/deras syskon	34	31	28	24	21	22	18	17	16	15	16
Från egna föräldrar (med/utan lov) (tom 1997)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	11	10	10	9	10	9	8	7	5	6	5
Från föräldrar (utan lov)	6	5	4	4	4	4	3	3	4	4	3
Annan vuxen som bjuder	12	6	10	12	9	8	7	8	6	3	3
Annan vuxen som köpt ut	17	10	13	14	13	12	11	9	10	5	5
Restaurang, pub eller likn.	2	2	2	1	1	1	1	1	0	1	0
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1
På annat sätt	3	2	1	1	1	1	1	1	1	4	3
Ej svar	1	1	2	1	1	1	1	1	1	13	12
Starköl, stark cider och alkoholäsk mer än 3,5%^{c)}											
Dricker inte	49	53	51	53	55	56	60	61	64	35	37
Köper själv på Systemet	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Från syskon	5	4	4	4	4	4	3	3	3	7	7
Från kompisar/deras syskon	30	30	30	26	24	24	21	22	19	33	33
Från egna föräldrar (med/utan lov) (tom 1997)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	7	8	6	6	7	6	5	4	3	13	11
Från föräldrar (utan lov)	4	4	5	3	4	4	3	3	3	6	4
Annan vuxen som bjuder	11	8	10	11	10	9	8	9	6	5	5
Annan vuxen som köpt ut	19	13	15	14	15	14	14	14	13	14	15
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.
Handlar i ett grannland	2	3	2	2	2	1	1	1	1	2	1
På annat sätt	2	2	1	1	2	1	2	2	1	7	7
Ej svar	1	1	2	2	1	2	1	1	1	4	4

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Ny design på frågan.

c) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäsk mer än 3,5% i svarsalternativet.

Tabell 30a. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **pojkar**. 1998–2008 ^{a)}.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07 ^{b)}	–08
Vin											
Dricker inte	55	59	56	58	64	67	70	72	75	63	60
Köper på Systemet	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1
Från syskon	4	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1
Från kompisar/deras syskon	17	17	16	14	12	10	9	9	7	6	7
Från egna föräldrar (med/utan lov) (tom 1997)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	18	17	19	18	16	15	13	12	10	6	8
Från föräldrar (utan lov)	4	3	4	4	3	3	2	2	3	2	2
Annan vuxen som bjuder	4	4	6	4	4	3	3	3	2	2	2
Annan vuxen som köpt ut	7	4	7	5	4	4	3	3	3	3	4
Restaurang, pub eller likn.	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1
Tillverkar själv	2	1	1	1	1	0	1	1	0	.	.
Handlar i ett grannland ^{c)}	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
På annat sätt	2	2	2	1	1	1	1	1	1	5	6
Ej svar	2	1	1	2	1	1	1	1	1	15	17
Sprit											
Dricker inte	35	38	34	37	42	48	47	48	51	51	49
Köper på Systemet	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Från syskon	6	6	6	5	5	4	5	5	3	4	3
Från kompisar/deras syskon	37	36	38	33	30	25	26	25	25	19	19
Från egna föräldrar (med/utan lov) (tom 1997)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	11	9	9	9	8	8	9	8	7	5	5
Från föräldrar (utan lov)	11	7	10	7	6	5	4	4	4	3	3
Annan vuxen som bjuder	8	6	7	8	6	4	5	5	4	3	2
Annan vuxen som köpt ut	18	15	16	16	14	12	11	12	11	9	11
Restaurang, pub eller likn.	3	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	2	2	2	2	1	1	1	1	1	.	.
Handlar i ett grannland ^{c)}	4	5	5	4	3	2	3	3	3	2	2
På annat sätt	4	2	2	2	2	2	2	3	3	10	10
Ej svar	2	1	2	2	2	2	2	2	2	8	10

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Ny design på frågan.

c) Före 1999: "Handlar tullfritt".

Tabell 30b. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **flickor**. 1998–2008 ^{a)}.

Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07 ^{b)}	–08
Vin											
Dricker inte	40	40	37	39	44	47	51	54	59	53	55
Köper på Systemet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Från syskon	5	5	4	4	3	4	3	2	2	3	2
Från kompisar/deras syskon	26	23	26	22	20	20	18	18	17	12	13
Från egna föräldrar (med/utan lov) (tom 1997)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	26	29	29	28	26	22	20	18	13	10	10
Från föräldrar (utan lov)	8	7	7	7	6	7	6	6	6	7	6
Annan vuxen som bjuder	11	11	12	11	10	9	8	8	5	4	3
Annan vuxen som köpt ut	13	10	12	11	9	8	10	8	8	6	7
Restaurang, pub eller likn.	3	3	3	2	2	1	1	1	0	1	0
Tillverkar själv	1	1	0	0	0	0	0	0	0	.	.
Handlar i ett grannland ^{c)}	2	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1
På annat sätt	2	2	1	2	2	1	2	2	2	4	4
Ej svar	1	0	1	2	1	1	1	2	1	13	11
Sprit											
Dricker inte	33	34	32	34	37	40	43	43	44	43	45
Köper på Systemet	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Från syskon	7	6	6	6	5	5	4	4	4	5	4
Från kompisar/deras syskon	41	41	42	38	37	35	31	31	32	29	28
Från egna föräldrar (med/utan lov) (tom 1997)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	11	13	11	10	10	8	8	9	6	4	3
Från föräldrar (utan lov)	16	15	14	12	12	9	8	7	7	8	7
Annan vuxen som bjuder	13	11	14	14	11	10	11	11	7	4	4
Annan vuxen som köpt ut	21	15	18	18	18	17	18	17	17	13	12
Restaurang, pub eller likn.	4	3	3	2	2	1	2	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	0	0	0	0	0	1	0	0	.	.
Handlar i ett grannland ^{c)}	4	3	4	3	2	2	2	2	2	2	2
På annat sätt	4	3	2	2	2	2	2	3	2	7	9
Ej svar	1	0	1	1	1	1	1	1	2	7	6

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Ny design på frågan.

c) Före 1999: "Handlar tullfritt".

Tabell 31. "Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna ^{a)}. 1998–2008 ^{b)}.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Köpt direkt av tillverkare	19	17	15	11	14	16	11	13	17	.	.
Köpt av kompisar	48	43	46	45	42	32	35	30	30	.	.
Bjuden av kompisar	49	49	49	49	48	46	46	45	39	.	.
Från kompisar/ kompisars syskon	.	.	.	.	.	.	.	.	.	35	36
Från syskon	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	4
Från egna föräldrar med/utan lov (tom –97)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	4	5	3	2	3	5	4	3	3	2	3
Från föräldrar (utan lov)	9	4	4	3	3	5	3	5	2	2	5
Köpt av annan vuxen	8	7	4	6	6	6	5	5	4	12	11
Bjuden av annan vuxen	7	8	5	5	6	5	7	5	6	6	4
Tillverkat själv	.	3	3	2	3	3	3	5	4	4	9
På annat sätt	3	2	2	1	2	1	2	1	4	19	22
Ej svar	4	6	5	4	4	5	6	7	11	13	10
Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Köpt direkt av tillverkare	12	10	8	9	14	12	13	12	10	.	.
Köpt av kompisar	41	37	41	35	38	34	32	30	32	.	.
Bjuden av kompisar	64	66	67	67	59	62	55	60	56	.	.
Från kompisar/ kompisars syskon	.	.	.	.	.	.	.	.	.	53	48
Från syskon	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	4
Från egna föräldrar med/utan lov (tom –97)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Från föräldrar (med lov)	4	3	2	4	4	4	2	4	4	3	2
Från föräldrar (utan lov)	9	9	4	7	7	5	7	6	4	7	4
Köpt av annan vuxen	10	6	12	12	11	12	6	5	8	12	13
Bjuden av annan vuxen	12	12	5	5	7	7	11	12	8	9	7
Tillverkat själv	.	1	1	0	0	0	2	1	2	3	4
På annat sätt	3	2	0	1	1	1	2	2	1	11	15
Ej svar	3	2	2	2	3	5	5	5	6	10	8

a) 1998: n=1 088 pojkar och 1 050 flickor. 1999: n=1 117 pojkar och 1 044 flickor. 2000: n=965 pojkar och 1 062 flickor. 2001: n=956 pojkar och 1 010 flickor. 2002: n=729 pojkar och 809 flickor. 2003: n=619 pojkar och 704 flickor. 2004: n=608 pojkar och 703 flickor. 2005: n=488 pojkar och 537 flickor. 2006: n=408 pojkar och 463 flickor. 2007: n=336 pojkar och 364 flickor. 2008: n=294 pojkar och 345 flickor.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

Tabell 32. "Hur har kompisarna fått tag i den hembrända spriten?" Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hembränt under de senaste 12 månaderna samt uppgett att de köpt/blivit bjudna av kompisar. Årskurs 9. 1998–2006 ^{a)}.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Föräldrar (med eller utan lov)	14	15	10	12	11	12	12	11	11
Köpt av vuxen	29	31	36	31	29	25	23	24	23
Köpt av yngre (<20 år)	26	22	24	20	24	19	14	13	10
Tillverkat själv	20	13	19	19	16	18	12	17	14
Annat sätt	3	4	3	3	2	3	2	4	2
Vet inte	23	34	25	26	29	22	38	31	36
Ej svar	11	8	–	–	–	–	–	15	14
Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Föräldrar (med eller utan lov)	17	17	13	13	13	14	14	15	16
Köpt av vuxen	32	32	37	42	43	41	28	31	25
Köpt av yngre (<20 år)	21	22	28	28	28	27	15	19	15
Tillverkat själv	21	17	16	20	16	19	15	16	14
Annat sätt	4	4	3	4	4	5	5	3	3
Vet inte	32	34	32	24	26	27	37	32	37
Ej svar	6	4	–	–	–	–	–	11	6

a) 1998 n=846 pojkar och 879 flickor. 1999: n=847 pojkar och 893 flickor. 2000: n=491 pojkar och 510 flickor. 2001: n=487 pojkar och 424 flickor. 2002: n=364 pojkar och 347 flickor. 2003: n=245 pojkar och 278 flickor. 2004: n=433 pojkar och 531 flickor. 2005: n=329 pojkar och 408 flickor. 2006: n=258 pojkar och 361 flickor.

Tabell 33. "Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2006.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Dricker inte	35	38	33	32	36	37	37	38	43
Köper själv på Systemet	1	1	2	1	2	1	1	2	1
Syskon	8	8	9	8	7	6	7	6	5
Kompisar/kompisars syskon	36	35	35	31	31	28	27	27	28
Egna föräldrar (med lov)	13	14	15	18	17	18	18	17	14
Egna föräldrar (utan lov)	2	2	4	3	2	2	3	2	3
Annan vuxen som bjuder	7	7	8	8	6	6	6	6	5
Annan vuxen som köper	18	15	19	16	13	13	11	13	10
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	2	2	2	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	3	1	0	1	1	0
Handlar i ett grannland	3	5	4	0	3	2	3	3	3
Annat sätt	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Ej svar	2	1	2	2	2	2	2	2	2
Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Dricker inte	26	28	27	25	29	28	31	32	35
Köper själv på Systemet	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Syskon	9	8	9	8	7	8	7	6	7
Kompisar/kompisars syskon	43	43	43	41	36	37	34	36	36
Egna föräldrar (med lov)	17	20	22	25	23	23	22	19	16
Egna föräldrar (utan lov)	3	5	4	4	4	4	4	4	4
Annan vuxen som bjuder	12	11	13	15	14	13	11	12	9
Annan vuxen som köper	23	19	21	19	19	20	20	20	18
Restaurang, pub eller likn.	4	4	5	3	3	2	2	2	1
Tillverkar själv	0	0	0	2	0	0	0	0	–
Handlar i ett grannland	3	4	3	0	2	2	2	2	2
Annat sätt	3	2	1	2	1	1	1	2	1
Ej svar	1	1	1	2	1	1	2	1	1

Tabell 34. "Vet du någon person som har en hembränningsapparat?" Årskurs 9.
Procentuell fördelning efter kön. 1996–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
1996	43	55	1
1997	40	59	1
1998	37	60	3
1999	35	61	4
2000	34	63	3
2001	34	62	4
2002	29	66	5
2003	26	70	4
2004	27	67	5
2005	24	71	4
2006	21	73	6
Flickor			
1996	39	61	0
1997	37	62	1
1998	37	61	2
1999	33	65	2
2000	29	67	3
2001	32	65	3
2002	29	68	3
2003	25	72	4
2004	25	72	4
2005	22	75	3
2006	20	76	4

Tabell 35. Rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1997 ^{a)}.

	Röker		Har slutat	Har bara prövat	Har aldrig rökt	Ej svar
Pojkar						
1971	41		..	..	..	1
1974	31		..	..	..	1
1975	32		..	..	..	2
1976	27		..	..	..	2
1977	25		..	..	..	1
1978	25		..	..	..	1
1979	21		..	..	..	2
1980	21		..	..	..	1
1981	23		..	..	..	1
1982	25		..	..	..	1
1983 ^{b)}	19	15	6	42	36	..
1984		16	6	44	33	..
1985		16	4	44	35	..
1986		17	6	44	31	1
1987		17	6	42	33	1
1988		17	6	41	36	1
1989		23	6	36	34	0
1990		20	6	39	33	1
1991		19	8	42	31	1
1992		22	8	40	30	1
1993		20	8	41	31	1
1994		17	8	43	30	2
1995		19	8	41	31	1
1996		19	8	39	33	2
1997		17	9	40	33	1
Flickor						
1971	47		..	..	..	1
1974	45		..	..	..	1
1975	45		..	..	..	1
1976	40		..	..	..	1
1977	40		..	..	..	1
1978	38		..	..	..	1
1979	34		..	..	..	1
1980	33		..	..	..	1
1981	35		..	..	..	1
1982	32		..	..	..	1
1983 ^{b)}	30	22	6	41	30	..
1984		22	6	41	30	..
1985		21	4	40	36	..
1986		22	5	36	37	0
1987		24	6	37	33	0
1988		24	5	34	36	0
1989		30	5	30	35	0
1990		31	6	30	32	1
1991		27	7	33	33	0
1992		27	6	33	33	0
1993		26	7	35	31	1
1994		29	6	36	28	1
1995		27	7	32	33	1
1996		25	7	35	32	1
1997		25	8	35	31	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även avsnittet "Tobakskonsumtion".

b) Avser den s k länkundrökningsundersökningen.

Tabell 36. "Röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2008 ^{a)}.

Pojkar	–97	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Nej, aldrig rökt	30	30	35	33	32	36	40	45	45	49	47	44
Nej, bara prövat	35	33	28	29	31	32	33	32	31	28	28	29
Nej, slutat	7	7	6	7	6	6	6	4	4	3	4	4
Ja (totalt)	28	28	30	29	30	25	20	18	19	19	20	22
– varje dag	8	9	7	8	7	6	5	4	4	4	4	5
– nästan varje dag	3	2	3	2	3	3	2	2	1	2	2	3
– men bara vid vecko-sluten	2	2	3	2	2	2	1	1	1	2	.	.
– men bara på fest	11	9	12	11	11	9	7	8	8	7	9	8
– men bara ibland	5	5	5	6	6	5	5	4	5	4	5	6
Ej svar	–	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Flickor	–97	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Nej, aldrig rökt	29	31	35	33	32	37	39	39	42	44	43	44
Nej, bara prövat	28	29	25	25	25	25	25	27	23	25	23	24
Nej, slutat	6	5	4	5	5	4	5	4	5	4	3	4
Ja (totalt)	37	34	36	36	36	34	30	30	30	26	30	28
– varje dag	13	11	14	12	12	12	10	10	9	7	7	8
– nästan varje dag	4	3	4	3	4	3	3	3	4	3	3	3
– men bara vid vecko-sluten	3	2	3	3	3	2	2	1	1	1	.	.
– men bara på fest	12	11	10	12	11	10	9	10	11	10	11	11
– men bara ibland	5	7	6	6	7	6	6	5	5	5	8	6
Ej svar	–	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även tabell 35 och avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 37. "Hur ofta röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–1997 ^{a)}.

	Röker inte	Varje dag	Nästan varje dag	Bara vid vecko- sluten	Bara när jag är på fest	Nästan aldrig	Ej svar
Pojkar							
1983	85	7	4	2	2	1	..
1984	85	8	3	1	2	1	..
1985	84	8	3	2	3	1	..
1986	82	10	2	2	3	1	0
1987	83	8	2	2	4	1	0
1988	83	8	2	2	4	1	1
1989	77	10	2	3	6	2	1
1990	79	11	2	2	4	1	1
1991	80	11	2	2	4	0	1
1992	77	13	3	2	4	1	0
1993	80	13	1	1	4	0	1
1994	80	10	2	1	4	1	2
1995	81	11	2	1	4	1	0
1996	81	10	2	2	4	0	0
1997	82	10	2	2	3	0	..
Flickor							
1983	78	15	3	2	2	1	..
1984	78	13	3	2	3	1	..
1985	79	10	4	3	2	1	..
1986	78	12	3	2	4	1	0
1987	76	13	2	3	5	1	0
1988	76	12	3	3	5	1	0
1989	70	14	3	4	7	2	1
1990	68	16	3	3	7	1	2
1991	71	15	3	3	6	1	1
1992	72	15	3	3	6	1	0
1993	71	15	3	3	6	1	1
1994	69	17	3	3	6	1	1
1995	74	14	3	2	6	1	0
1996	75	15	2	2	5	0	1
1997	74	14	2	3	5	0	0

a) Se tabell 35.

Tabell 38. Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2008 ^{a)}.

	Antal cigaretter per dag						Ej svar	Antal daglig-rökare
	1–2	3–6	7–10	11–16	17–20	Fler än 20		
Pojkar								
1986	10	26	29	21	7	5	1	282
1987	9	25	27	21	12	5	0	237
1988	7	24	29	22	11	7	0	211
1989	5	28	25	24	10	5	1	278
1990	8	22	29	23	12	5	–	319
1991	6	24	25	24	14	5	1	336
1992	6	20	27	23	18	6	1	390
1993	7	25	27	22	12	5	2	371
1994	8	23	30	18	12	6	3	299
1995	7	21	32	18	17	2	3	269
1996	12	27	24	17	10	5	5	323
1997	5	31	30	17	11	6	–	147
1998	8	29	36	14	7	2	4	245
1999	9	23	35	16	11	3	3	196
2000	5	26	31	17	12	2	6	193
2001	8	25	34	16	7	4	6	196
2002	5	21	32	15	14	1	12	154
2003	8	16	26	24	11	4	11	124
2004	3	17	44	15	10	2	10	96
2005	4	17	32	23	13	0	12	90
2006	3	17	30	12	19	8	10	90
2007	4	29	33	13	12	3	7	106
2008	3	28	28	17	7	8	8	111
Flickor								
1986	4	21	36	23	15	2	0	343
1987	5	25	35	20	12	3	0	369
1988	5	25	35	20	12	2	1	344
1989	4	26	29	20	17	4	0	400
1990	5	25	29	21	16	3	–	439
1991	7	24	26	23	17	3	1	434
1993	4	26	34	19	12	3	3	418
1994	7	30	28	16	12	1	5	486
1995	8	30	31	19	9	1	3	368
1996	5	30	33	19	7	4	3	436
1997	6	28	30	28	7	1	0	176
1998	3	33	45	14	4	1	0	304
1999	6	33	36	16	6	0	3	350
2000	3	24	31	17	12	2	1	318
2001	3	29	41	15	8	3	2	342
2002	2	26	41	15	11	0	4	301
2003	2	29	38	18	11	1	2	252
2004	3	25	42	15	9	2	4	256
2005	2	18	42	19	11	1	7	218
2006	5	30	34	19	8	2	2	169
2007	4	33	32	17	6	2	7	184
2008	2	19	47	21	6	3	2	188

a) 1997 års data avser de elever som besvarat det s k A-formuläret (1 500 pojkar och 1 369 flickor).

Tabell 39. Snusvanor. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1974–1997 ^{a)}.

	Har aldrig snusat	Har bara prövat	Har slutat snusa	Snusar:	Ja, min- dre än en dosa/ vecka	Ja, en dosa/ vecka	Ja, två dosor/ vecka	Ja, tre dosor/ vecka	Ja, fyra el.fler dosor/ vecka	Ej svar
Pojkar										
1974	48	.	26	25	.	.	.	.	.	2
1975	49	.	23	26	.	.	.	.	.	1
1976	48	.	19	29	.	.	.	.	.	2
1977	50	.	18	30	.	.	.	.	.	2
1979	48	.	21	29	.	.	.	.	.	1
1980	47	.	21	30	.	.	.	.	.	2
1981	49	.	19	30	.	.	.	.	.	1
1982	54	.	15	30	.	.	.	.	.	1
1983	66	.	13	21	7	3	5	5	1	..
1984	62	.	16	24	6	4	6	5	3	..
1985	63	.	15	21	6	3	5	4	3	..
1986	59	.	15	24	8	4	5	4	3	3
1987	60	.	14	25	8	4	5	5	3	1
1988	61	.	14	22	7	3	4	5	3	2
1989	64	.	15	20	6	3	4	4	3	2
1990	64	.	15	20	7	3	4	3	3	2
1991	39	39	6	16	5	3	3	3	2	1
1992	38	37	6	19	6	3	3	4	3	1
1993	39	37	6	17	5	2	4	3	3	1
1994	39	36	4	19	6	3	4	3	3	1
1995	40	36	5	19	6	3	4	3	3	
1996	42	34	5	17	5	3	3	3	3	2
1997	41	35	6	17	6	3	3	4	2	2
Flickor										
1974	87	.	6	4	.	.	.	.	.	3
1975	85	.	7	5	.	.	.	.	.	3
1976	88	.	5	5	.	.	.	.	.	3
1977	82	.	9	8	.	.	.	.	.	3
1979	82	.	9	6	.	.	.	.	.	2
1980	80	.	8	8	.	.	.	.	.	3
1981	84	.	5	7	.	.	.	.	.	4
1982	86	.	5	7	.	.	.	.	.	2
1983	94	.	3	7	2	0	0	0	0	..
1984	94	.	4	1	1	0	0	0	0	..
1985	94	.	3	2	2	0	0	0	0	..
1986	91	.	4	2	2	0	0	0	0	2
1987	92	.	3	2	2	0	0	—	0	2
1988	91	.	4	2	2	0	0	0	—	3
1989	91	.	4	3	2	0	0	0	0	2
1990	92	.	4	2	2	0	0	0	0	2
1991	70	27	1	1	1	0	0	0	0	1
1992	72	26	0	0	0	0	0	0	0	1
1993	70	27	1	0	0	0	0	0	0	1
1994	70	27	1	1	1	0	0	0	0	1
1995	72	25	1	1	1	0	0	0	0	1
1996	75	22	1	1	1	0	0	0	0	1
1997	72	25	1	1	0	0	0	0	0	—

a) Fr o m 1991 har ett nytt svarsalternativ "Nej, har bara prövat" införts. 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 40. "Snusar du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2008 ^{a)}.

Pojkar	–97	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Nej, aldrig snusat	43	44	44	41	40	43	44	47	47	50	53	52
Nej, bara prövat	31	30	27	27	28	28	28	27	29	26	26	28
Nej, slutat	3	4	4	5	4	4	4	4	4	3	3	3
Ja (totalt)	21	20	23	26	27	25	24	21	20	20	17	16
– varje dag	10	11	13	14	15	15	14	12	12	11	9	7
– nästan varje dag	2	3	3	3	3	2	2	3	2	2	2	2
– men bara ibland	9	7	8	9	9	8	8	6	6	6	6	6
Ej svar	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Flickor	–97	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Nej, aldrig snusat	73	76	74	70	70	67	66	66	64	65	69	71
Nej, bara prövat	22	20	22	25	23	26	27	25	28	26	25	24
Nej, slutat	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ja (totalt)	3	2	3	4	5	5	6	8	6	7	5	4
– varje dag	0	0	1	0	1	1	1	2	2	2	1	0
– nästan varje dag	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0
– men bara ibland	3	2	2	3	4	3	4	5	4	4	3	3
Ej svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även tabell 39 och avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 41. Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar ^{a)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2008.

	Mindre än 1 dosa/ vecka	1 dosa/ vecka	2 dosor/ vecka	3 dosor/ vecka	4 dosor eller fler/ vecka	Ej svar
Pojkar						
1997	38	12	19	16	11	4
1998	36	14	21	16	9	4
1999	33	17	17	18	12	2
2000	37	15	17	17	12	2
2001	34	13	20	17	13	2
2002	33	11	15	22	16	3
2003	32	12	18	19	16	2
2004	34	12	19	19	15	2
2005	32	14	20	21	12	2
2006	34	16	15	18	16	2
2007 ^{b)}	.	20	16	13	19	30
2008	29	10	13	13	18	18
Flickor						
1997	67	6	–	7	7	13
1998	71	16	3	3	1	6
1999	60	12	10	9	3	5
2000	72	10	3	1	1	13
2001	70	10	5	6	2	7
2002	64	10	10	8	3	5
2003	70	11	6	7	1	4
2004	66	7	12	5	5	5
2005	59	10	11	7	5	8
2006	65	13	8	6	5	4
2007 ^{b)}	.	23	13	4	8	50
2008	66	14	3	2	2	14

a) 1997: n=544 pojkar och 80 flickor. 1998: n=548 pojkar och 71 flickor. 1999: n=648 pojkar och 102 flickor. 2000: n=657 pojkar och 130 flickor. 2001: n=759 pojkar och 148 flickor. 2002: n=659 pojkar och 144 flickor. 2003: n=631 pojkar och 152 flickor. 2004: n=561 pojkar och 218 flickor. 2005: n=523 pojkar och 163 flickor. 2006: n=478 pojkar och 174 flickor. 2007: n=457 pojkar och 122 flickor. 2008: n=409 pojkar och 101 flickor.

b) Frågan är ändrad till öppet svarsalternativ från och med 2007 och lyder: "Hur mycket snusar du per vecka?".

Tabell 42. Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1984–2008.

	Varken röker eller snusar		Röker endast		Röker och snusar		Snusar endast		Ej svar	
Pojkar										
1984	69		8		7		15		..	
1985	70		9		8		14		..	
1986	65		8		9		15		3	
1987	66		8		9		16		1	
1988	68		8		8		14		2	
1989	66		14		10		11		0	
1990	69		11		9		10		1	
1991	71		12		7		9		1	
1992	68		13		9		10		1	
1993	70		12		7		9		2	
1994	69		9		7		12		2	
1995	69		11		8		10		2	
1996	70		11		8		8		3	
1997 ^{a)}	72	63	9	13	8	14	10	7	2	2
1998		64		14		14		6		2
1999		60		14		16		8		2
2000		60		12		17		9		2
2001		58		13		17		10		2
2002		64		9		15		10		2
2003		67		7		12		12		2
2004		71		7		11		9		2
2005		72		8		11		9		1
2006		72		7		11		8		2
2007		73		8		12		5		2
2008		71		11		10		6		2
Flickor										
1984	77		21		1		1		..	
1985	78		20		1		1		..	
1986	75		20		1		1		3	
1987	74		21		1		1		2	
1988	73		22		1		1		3	
1989	69		28		2		1		0	
1990	67		30		1		1		1	
1991	72		26		1		0		1	
1992	72		27		0		0		1	
1993	72		26		0		0		2	
1994	70		28		1		0		1	
1995	71		26		1		1		1	
1996	73		24		1		1		2	
1997 ^{a)}	74	63	24	32	1	3	1	0	1	2
1998		65		31		2		0		2
1999		63		33		3		0		1
2000		61		33		3		1		2
2001		62		31		5		1		2
2002		64		29		4		1		2
2003		68		25		5		1		1
2004		68		23		6		1		1
2005		68		25		5		1		1
2006		71		21		5		2		1
2007		69		26		4		1		1
2008		71		24		3		0		1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 43. "Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker ^{a)}. 1997–2008 ^{b)}.

	Köper själv	Köper av kam- rater	Bjuden av kam- rater	Från egna för- äldrar (med lov) ^{c)}	Från egna för- äldrar (utan lov)	Annan (minst 18 år) som köper	Annan (minst 18 år) som bjuder	Smuggel- ciga- retter	Ej svar
Pojkar									
1997	61	19	50	11	.	25	7	.	2
1998	65	23	54	3	5	24	9	.	1
1999	68	21	56	4	4	25	10	.	0
2000	66	17	49	3	6	20	7	.	2
2001	58	19	53	3	3	23	8	.	1
2002	61	12	49	6	4	19	8	.	1
2003	58	12	47	6	6	22	7	.	1
2003	55		44 ^{d)}		4 ^{e)}		20 ^{f)}	.	3
2004	58		51		5		25	.	2
2005	56		49		5		21	.	0
2006	54		48		7		18	.	2
2007	46		55		5		17	5	1
2008	48		57		3		18	6	1
Flickor									
1997	59	17	53	16	.	42	12	.	1
1998	58	21	60	8	9	39	13	.	0
1999	66	19	53	9	8	32	13	.	0
2000	58	21	56	7	8	33	13	.	1
2001	61	15	54	6	6	37	17	.	0
2002	55	15	54	8	8	37	14	.	0
2003	54	17	53	8	6	36	13	.	–
2003	52		50 ^{d)}		7 ^{e)}		32 ^{f)}	.	0
2004	53		55		9		39	.	0
2005	53		55		12		37	.	1
2006	44		61		10		35	.	0
2007	39		69		8		25	8	1
2008	38		69		8		26	5	1

a) 1997: n=650 pojkar och 822 flickor. 1998: n=756 pojkar och 923 flickor. 1999: n=779 pojkar och 941 flickor. 2000: n=749 pojkar och 991 flickor. 2001: n=823 pojkar och 998 flickor. 2002: n=661 pojkar och 888 flickor. 2003: n=510 pojkar och 771 flickor. (2003: n=509 pojkar och 766 flickor). 2004: n=488 pojkar och 805 flickor. 2005: n=494 pojkar och 769 flickor. 2006: n=464 pojkar och 642 flickor. 2007: n=544 och 743 flickor. 2008: n=539 pojkar och 670 flickor.

b) Fler än ett svarsalternativ kunde markeras.

c) 1997: "Från egna föräldrar (med eller utan lov)".

d) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från kompisar".

e) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från föräldrar".

f) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från annan person".

Tabell 44. "Hur får du vanligen tag på snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar ^{a)}. 1997–2008 ^{b)}.

	Köper själv	Köper av kam- rater	Bjuden av kam- rater	Från egna föräldrar (med eller utan lov)	Annan (minst 18 år) som köper	Annan (minst 18 år) som bjuder	Ej svar
Pojkar							
1997	67	12	36	21	28	9	2
1998	74	17	41	12	23	8	1
1999	73	14	40	17	21	8	0
2000	72	14	41	12	24	6	1
2001	65	14	36	22	22	4	2
2002	66	12	35	23	19	6	2
2003	64	14	32	21	19	4	1
2004	63		34 ^{c)}	20		20 ^{d)}	2
2005	62		38	16		26	2
2006	63		35	19		21	3
2007	53		48	15		16	2
2008	55		47	17		17	2
Flickor							
1997	27	12	56	20	18	7	8
1998	45	13	67	9	22	9	6
1999	40	12	51	20	31	23	1
2000	43	15	64	6	20	12	4
2001	35	8	59	17	29	9	3
2002	34	7	57	18	36	17	–
2003	37	10	48	18	30	12	3
2004	35		56 ^{c)}	14		37 ^{d)}	5
2005	46		60	16		34	3
2006	37		59	14		41	2
2007	33		71	11		30	1
2008	31		74	11		27	0

a) 1997: n=544 pojkar och 80 flickor. 1998: n=548 pojkar och 71 flickor. 1999: n=648 pojkar och 102 flickor. 2000: n=657 pojkar och 130 flickor. 2001: n=759 pojkar och 148 flickor. 2002: n=659 pojkar och 144 flickor. 2003: n=631 pojkar och 152 flickor. 2004: n=561 pojkar och 218 flickor. 2005: n=523 pojkar och 163 flickor. 2006: n=478 pojkar och 174 flickor. 2007: n=457 pojkar och 122 flickor. 2008: n=409 pojkar och 101 flickor.

b) Fler än ett svarsalternativ kunde markeras.

c) Från och med 2004 är svarsalternativet "Från kompisar".

d) Från och med 2004 är svarsalternativet "Från annan person".

Tabell 45. "Var köper du vanligen cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva ^{a)}. 2003–2008 ^{b)}.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2003	34	52	75	37	20	26	7
2004	28	38	80	30	11	15	8
2005	21	33	69	28	9	19	23
2006	24	34	66	22	7	13	20
2007	16	36	73	24	7	19	4
2008	21	33	81	24	8	26	2
Flickor							
2003	19	34	83	18	8	17	5
2004	15	36	84	18	9	16	6
2005	13	38	81	16	8	15	11
2006	17	34	75	17	6	14	15
2007	13	34	84	12	7	24	2
2008	6	30	82	11	2	16	2

a) 2003: n=288 pojkar och 395 flickor. 2004: n=281 pojkar och 417 flickor. 2005: n=275 pojkar och 404 flickor. 2006: n=246 pojkar och 284 flickor. 2007: n=254 pojkar och 290 flickor. 2008: n=258 pojkar och 254 flickor.

b) År 2003 fanns frågan bara i det omarbetade formuläret (se avsnittet "Frågeformuläret").

Tabell 46. "Var köper du vanligen snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva ^{a)}. 2003–2008 ^{b)}.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2003	39	50	78	43	16	29	4
2004	27	40	79	31	8	23	5
2005	29	43	79	34	9	21	6
2006	26	37	77	30	8	16	6
2007	20	37	71	28	7	17	5
2008	24	35	79	26	6	22	6
Flickor							
2003	24	40	92	19	5	18	–
2004	17	28	82	30	5	14	5
2005	22	51	84	26	9	15	6
2006	23	36	83	27	10	17	6
2007	22	35	82	19	8	29	6
2008	24	30	82	18	0	17	0

a) 2003: n=288 pojkar och 395 flickor. 2004: n=344 pojkar och 78 flickor. 2005: n=320 pojkar och 71 flickor. 2006: n=292 pojkar och 65 flickor. 2007: n=239 pojkar och 39 flickor. 2008: n=221 pojkar och 29 flickor.

b) År 2003 fanns frågan bara i det omarbetade formuläret (se avsnittet "Frågeformuläret").

Tabell 47. Andelen elever som använt narkotika, andelen som fortfarande använder narkotika, andelen som använt narkotika under vårterminen samt andelen som använt narkotika senaste månaden. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2008.

	Har använt narkotika någon gång		Använder fortfarande narkotika		Använt narkotika under vårterminen		Använt narkotika senaste månaden	
	Po	Fi	Po	Fi	Po	Fi	Po	Fi
1971	14	16	5	4	.	.	5	5
1972	15	14	6	5	.	.	7	6
1973	12	14	5	3	.	.	5	4
1974	8	7	3	2	.	.	3	2
1975	6	6	2	2	.	.	2	2
1976	7	6	3	1	.	.	3	1
1977	9	8	2	3	.	.	3	3
1978	8	8	2	2	.	.	3	3
1979	7	6	2	1	.	.	2	1
1980	8	8	2	2	.	.	3	2
1981	9	9	2	2	.	.	4	3
1982	8	8	3	2	.	.	3	3
1983	5	6	1	1	1	1	2	1
1984	5	5	..	..	2	2	.	.
1985	4	4	..	..	.	.	.	.
1986	5	3	0	0	..	..	1	1
1987	3	3	1	0	1	1	1	0
1988	4	3	1	0	..	..	1	1
1989	3	3	0	0	0	1	1	0
1990	4	3	1	1	..	..	1	1
1991	4	3	0	0	1	1	1	1
1992	5	3	1	0	.	.	2	1
1993	5	5	1	1	2	1	1	1
1994	5	4	1	1	.	.	1	1
1995	7	5	.	.	3	2	2	1
1996	8	7	.	.	3	3	3	2
1997	8	7	.	.	4	3	2	1
1998	9	6	.	.	.	.	3	3
1999	9	7	.	.	.	.	3	2
2000	10	8	.	.	.	.	3	2
2001	10	9	.	.	.	.	3	2
2002	8	8	.	.	.	.	3	2
2003	7	7	.	.	.	.	2	2
2004	7	7	.	.	.	.	3	3
2005	7	7	.	.	.	.	4	3
2006	7	5	.	.	.	.	4	3
2007	6	5	.	.	.	.	2	1
2008	7	5	.	.	.	.	2	1

Tabell 48. Erfarenhet av olika sorters narkotika bland elever i årskurs 9. 2000–2008.

Pojkar	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Hasch	7	6	6	5	5	4	4	5 ^{a)}	6
Marijuana	5	5	5	4	4	3	3		
Amfetamin	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Heroin som röks	1	1	0	0	1	0	1	0 ^{b)}	1
Heroin som injiceras	0	0	0	0	0	0	0		
Morfin el liknande	0	1	0	0	1	0	1	.	.
Kokain	0	1	1	0	1	0	1	1	1
LSD	1	1	1	1	1	0	1	0	1
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	.	.	.	.	1	1
Ecstasy	1	1	1	1	2	1	1	1	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Annat	0	1	0	0	0	1	0	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Flickor	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08
Hasch	6	6	6	5	5	5	3	4 ^{a)}	4
Marijuana	4	4	4	3	3	3	2		
Amfetamin	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Heroin som röks	0	1	0	0	1	0	0	1 ^{b)}	0
Heroin som injiceras	0	0	0	0	0	0	0		
Morfin el liknande	0	1	0	0	0	1	0	.	.
Kokain	1	1	1	1	0	1	0	1	0
LSD	1	1	0	0	0	0	0	1	0
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	.	.	.	.	1	1
Ecstasy	1	1	1	1	1	1	1	1	0
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Annat	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Ej svar	1	1	1	1	1	1	2	1	1

a) Från och med år 2007 är svarsalternativet "Hasch/marijuana (cannabis)".

b) Från och med år 2007 är svarsalternativet "Heroin".

c) Nytt svarsalternativ 2007: "Sömn-/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination (t ex Rohypnol, Propavan, Imovane och Stilnoct)".

Tabell 49a. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?"^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som använt narkotika^{b)}. 1971–1982 och 1986–2006.

Pojkar	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
1971	60	27	7	4	38	2
1974	63	19	11	5	35	2
1977	62	23	8	4	35	4
1979	71	22	4	2	28	0
1981	57	30	8	2	40	3
1982	56	25	8	4	37	7
1986	68	19	1	0	20	13
1987	70	14	4	0	18	12
1989	83	14	1	–	15	1
1991	78	15	2	1	18	4
1993	74	17	6	–	23	3
1995	73	24	2	0	26	0
1997	69	26	5	0	31	1
1998	70	25	4	–	29	1
1999	74	23	3	1	25	1
2000	69	20	2	2	24	7
2001	67	26	2	1	29	5
2002	69	22	6	0	28	3
2003	72	15	6	3	24	4
2004	62	22	7	4	32	5
2005	70	19	3	3	25	5
2006	58	25	6	1	32	10

a) T o m 1982: "Hur många gånger har du använt narkotika den senaste månaden?"

b) 1986: n=133 pojkar. 1987: n=96 pojkar. 1987: n=96 pojkar. 1989: n=95 pojkar. 1991: n=105 pojkar. 1993: n=144 pojkar. 1995: n=188 pojkar. 1996: n=247 pojkar. 1997: n=249 pojkar. 1998: n=243 pojkar. 1999: n=259 pojkar. 2000: n=224 pojkar. 2001: n=261 pojkar. 2002: n=220 pojkar. 2003: n=189 pojkar. 2004: n=203 pojkar. 2005: n=174 pojkar. 2006: n=161 pojkar.

Tabell 49b. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?"^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som använt narkotika^{b)}. 1971–1982 och 1986–2006.

Flickor	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
1971	68	20	7	4	31	1
1974	69	18	9	2	29	2
1977	62	26	7	2	35	3
1979	83	11	4	1	19	0
1981	67	25	5	1	31	2
1982	66	24	4	2	30	3
1986	66	13	0	0	13	21
1987	69	10	1	0	11	19
1989	79	13	1	–	14	7
1991	75	18	3	1	22	3
1993	78	17	2	1	20	2
1995	81	16	0	0	16	3
1997	83	13	1	–	14	2
1998	57	33	4	2	40	4
1999	81	16	1	1	18	1
2000	69	21	4	–	25	6
2001	63	26	4	2	32	5
2002	69	21	4	2	26	5
2003	73	19	3	–	22	5
2004	68	21	4	1	26	6
2005	68	22	3	0	26	6
2006	66	23	2	0	24	9

a) T o m 1982: "Hur många gånger har du använt narkotika den senaste månaden?"

b) 1986: n=100 flickor. 1987: n=95 flickor. 1987: n=95 flickor. 1989: n=75 flickor. 1991: n=103 flickor. 1993: n=132 flickor. 1995: n=153 flickor. 1996: n=198 flickor. 1997: n=193 flickor. 1998: n=153 flickor. 1999: n=195 flickor. 2000: n=221 flickor. 2001: n=246 flickor. 2002: n=202 flickor. 2003: n=179 flickor. 2004: n=192 flickor. 2005: n=185 flickor. 2006: n=135 flickor.

Tabell 50. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2007–2008.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2007	10	51	20	13	83	6
2008	6	55	17	15	87	7
Flickor						
2007	10	61	13	9	84	7
2008	6	65	15	4	84	10

a) 2007: n=156 pojkar och 129 flickor. 2008: n=167 pojkar och 134 flickor.

Tabell 51. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1989–2008.

	Enbart cannabis- preparat	Enbart annan narkotika	Både och	Ej svar
Pojkar				
1989	69	7	14	10
1990	59	8	28	5
1991	75	5	10	10
1992	73	5	19	3
1993	64	4	29	3
1994	60	11	28	1
1995	70	9	17	4
1996	73	3	19	5
1997	68	4	26	2
1998	67	4	26	2
1999	64	7	27	2
2000	57	8	27	8
2001	53	8	32	8
2002	62	7	25	6
2003	64	8	21	7
2004	59	6	29	7
2005	59	13	20	9
2006	50	13	27	10
2007	59	12	27	3
2008	56	6	31	8
Flickor				
1989	66	2	16	16
1990	75	4	18	3
1991	73	2	20	5
1992	75	2	19	4
1993	67	6	20	7
1994	67	7	24	2
1995	58	11	27	4
1996	69	5	22	4
1997	67	9	17	8
1998	57	7	30	7
1999	62	14	22	2
2000	59	6	27	10
2001	55	11	28	7
2002	57	7	25	11
2003	60	11	20	9
2004	59	5	22	13
2005	57	6	28	9
2006	50	14	23	13
2007	41	11	44	4
2008	53	9	30	8

a) Bastal: Se tabellerna 49 och 50.

Tabell 52. "Hur gammal var du när du använde narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1989–1999.

	10 år el. yngre	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	Ej svar
Pojkar								
1989	–	1	3	12	24	45	4	11
1990	1	2	3	15	31	40	4	4
1991	1	1	7	8	27	40	2	14
1992	–	1	3	19	29	44	1	3
1993	1	1	3	11	31	41	1	11
1994	3	–	1	12	33	41	3	7
1995	–	1	1	11	26	47	5	9
1996	1	0	2	8	33	44	4	8
1997	0	3	2	10	31	42	2	9
1998	3	1	3	9	27	45	4	8
1999	2	1	5	6	34	41	3	7
Flickor								
1989	4	1	2	9	29	41	1	13
1990	–	1	3	8	32	52	1	3
1991	–	1	6	13	31	41	1	7
1992	–	–	5	13	42	36	–	4
1993	2	2	3	14	32	38	1	8
1994	1	–	6	14	31	40	3	5
1995	–	0	1	12	32	43	2	10
1996	1	0	1	13	31	42	2	10
1997	0	0	2	5	37	41	5	8
1998	2	0	3	12	29	43	2	9
1999	0	2	1	11	45	38	1	3

a) Bastal: Se tabellerna 49 och 50.

Tabell 53a. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som på denna fråga själva angett att de använt respektive narkotika ^{a)}. 2000–2008.

Pojkar	11 år el. yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år el. äldre ^{b)}	Ej svar
2000							
Marijuana/hasch	1	3	9	30	45	5	8
Annan narkotika	3	5	6	16	54	1	16
2001							
Marijuana/hasch	3	2	9	26	44	5	11
Annan narkotika	5	1	4	24	39	4	22
2002							
Marijuana/hasch	3	4	8	37	38	3	6
Annan narkotika	1	5	9	28	35	9	14
2003							
Marijuana/hasch	4	4	14	38	31	1	9
Annan narkotika	7	4	7	22	34	3	23
2004							
Marijuana/hasch	4	6	11	19	45	4	11
Annan narkotika	6	4	9	18	31	7	25
2005							
Marijuana/hasch	3	4	13	24	44	2	9
Annan narkotika	4	6	7	25	35	4	18
2006							
Marijuana/hasch	7	5	10	29	29	4	15
Annan narkotika	7	6	8	9	32	8	29
2007 ^{c)}							
Marijuana/hasch	7	1	10	18	48	2	14
Annan narkotika	9	–	8	13	33	2	35
2008							
Marijuana/hasch	5	1	10	27	45	1	10
Annan narkotika	10	4	6	18	32	1	30

a) 2000: cannabis: 206 pojkar, annan narkotika: 101 pojkar. 2001: cannabis: 257 pojkar, annan narkotika: 143 pojkar. 2002: cannabis: 209 pojkar, annan narkotika: 95 pojkar. 2003: cannabis: 177 pojkar, annan narkotika: 79 pojkar. 2004: cannabis: 191 pojkar, annan narkotika: 99 pojkar. 2005: cannabis: 154 pojkar, annan narkotika: 77 pojkar. 2006: cannabis: 147 pojkar, annan narkotika: 86 pojkar. 2007: cannabis: 150 pojkar, annan narkotika: 83 pojkar. 2008: cannabis: 159 pojkar, annan narkotika: 74 pojkar.

b) Från och med år 2007 inkluderas personer äldre än 16 år.

c) Båda frågorna ändrade till öppet svarsalternativ.

Tabell 53b. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som på denna fråga själva angett att de använt respektive narkotika ^{a)}. 2000–2008.

Flickor	11 år el. yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år el. äldre ^{b)}	Ej svar
2000							
Marijuana/hasch	–	4	12	29	42	3	9
Annan narkotika	–	2	10	21	39	5	23
2001							
Marijuana/hasch	0	3	14	27	42	5	10
Annan narkotika	1	3	10	25	39	4	18
2002							
Marijuana/hasch	1	3	6	37	43	1	9
Annan narkotika	–	2	9	33	33	2	21
2003							
Marijuana/hasch	1	4	14	44	30	2	4
Annan narkotika	1	6	12	37	25	3	16
2004							
Marijuana/hasch	4	3	19	25	37	3	9
Annan narkotika	4	1	14	32	33	3	12
2005							
Marijuana/hasch	1	5	15	27	41	2	7
Annan narkotika	2	9	14	28	29	2	16
2006							
Marijuana/hasch	0	3	9	29	49	5	5
Annan narkotika	2	2	13	35	34	2	12
2007 ^{c)}							
Marijuana/hasch	4	3	8	28	45	3	9
Annan narkotika	7	2	10	20	37	4	20
2008							
Marijuana/hasch	3	1	10	35	38	1	12
Annan narkotika	6	–	7	25	26	2	34

a) 2000: cannabis: 197 flickor, annan narkotika: 98 flickor. 2001: cannabis: 220 flickor, annan narkotika: 113 flickor. 2002: cannabis: 182 flickor, annan narkotika: 85 flickor. 2003: cannabis: 161 flickor, annan narkotika: 85 flickor. 2004: cannabis: 170 flickor, annan narkotika: 73 flickor. 2005: cannabis: 163 flickor, annan narkotika: 86 flickor. 2006: cannabis: 110 flickor, annan narkotika: 61 flickor. 2007: cannabis: 115 flickor, annan narkotika: 71 flickor. 2008: cannabis: 129 flickor, annan narkotika: 72 flickor.

b) Från och med år 2007 inkluderas personer äldre än 16 år.

c) Båda frågorna ändrade till öppet svarsalternativ.

Tabell 54. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1989–2008.

	Hasch	Marijuana	Annat	Ej svar
Pojkar				
1989	58	26	8	7
1990	60	18	16	6
1991	70	11	5	14
1992	78	14	6	2
1993	71	15	8	6
1994	51	33	11	5
1995	54	26	16	4
1996	52	36	5	8
1997	62	26	9	3
1998	52	36	6	5
1999	53	34	10	3
2000	47	36	8	9
2001	50	31	8	11
2002	58	27	7	8
2003	51	32	5	13
2004	52	32	7	9
2005	49	27	12	12
2006	47	30	11	11
2007	55	25	10	9
2008	55	23	11	10
Flickor				
1989	71	12	5	12
1990	69	21	8	2
1991	78	7	8	7
1992	73	18	6	3
1993	67	19	8	7
1994	66	17	12	4
1995	54	25	14	7
1996	60	23	3	14
1997	57	23	14	5
1998	48	35	7	9
1999	51	29	17	3
2000	57	23	8	12
2001	53	26	10	11
2002	60	19	8	13
2003	57	20	10	12
2004	59	20	7	14
2005	63	18	8	11
2006	51	19	15	15
2007	59	16	16	9
2008	53	27	10	10

a) Bastal: Se tabellerna 49 och 50.

Tabell 55a. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som någon gång använt narkotika ^{a)}. 1979–1982 och 1986–2008.

Pojkar	Ja	Nej	Vet inte	Ej svar
1979	12	75	12	1
1980	10	69	13	7
1981	15	69	10	6
1982	25	49	9	17
1986	12	66	5	17
1987	9	67	4	17
1988	15	71	5	8
1989	11	71	11	8
1990	15	69	11	6
1991	9	78	5	9
1992	15	73	9	4
1993	15	69	11	4
1994	9	75	15	1
1995	8	77	12	2
1996	10	77	10	3
1997	16	63	13	8
1998	15	71	11	3
1999	9	84	5	2
2000	11	61	18	10
2001	11	71	10	9
2002	16	72	7	5
2003	17	60	16	7
2004	18	65	10	7
2005	22	61	11	6
2006	22	55	15	9
2007	23	57	16	3
2008	11	67	15	7

a) Bastal: Se tabellerna 49a och 50.

Tabell 55b. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som någon gång använt narkotika ^{a)}. 1979–1982 och 1986–2008.

Flickor	Ja	Nej	Vet inte	Ej svar
1979	16	69	14	1
1980	16	64	10	10
1981	19	71	7	3
1982	16	64	6	14
1986	10	66	4	20
1987	13	60	8	19
1988	16	80	2	2
1989	23	57	7	13
1990	16	71	9	5
1991	16	73	7	4
1992	13	56	31	0
1993	14	73	9	4
1994	12	74	9	4
1995	14	77	7	3
1996	10	77	8	5
1997	18	68	8	5
1998	10	68	18	4
1999	12	77	9	2
2000	20	70	2	7
2001	19	68	8	5
2002	17	68	7	8
2003	18	65	11	6
2004	15	67	9	8
2005	18	61	13	7
2006	21	60	9	9
2007	11	69	15	6
2008	15	70	9	5

a) Bastal: Se tabellerna 49b och 50.

Tabell 56. "Känner du till någon person i din egen ålder som du tror eller säkert vet har använt något av följande medel?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2006.

	Hasch/ marijuana		Amfetamin		Heroin		Kokain		Ecstasy		LSD		GHB	
	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det
Pojkar														
1991	19	19	3	5	2	4	2	4	.	.	.	.	.	.
1992	21	20	3	5	2	4	2	3	.	.	.	.	.	.
1993	21	20	4	6	3	4	2	4	5	8	.	.	.	.
1994	23	18	4	5	2	4	3	4	4	7	.	.	.	.
1995	27	21	6	7	3	4	2	5	4	6	4	7	.	.
1996	32	20	8	9	4	6	4	6	6	10	8	10	.	.
1997	32	22	7	9	4	6	4	6	8	12	7	11	.	.
1998	38	21	11	12	6	10	5	10	12	13	13	17	.	.
1999	36	21	9	14	7	11	7	10	8	13	9	12	.	.
2000	40	19	10	12	7	10	8	9	11	13	10	11	10	10
2001	37	21	10	12	6	11	6	10	12	14	10	12	8	10
2002	37	21	9	12	6	10	6	10	14	15	8	11	8	10
2003	33	21	8	11	5	10	5	9	12	14	8	11	5	8
2004	30	20	7	10	6	9	6	9	11	13	6	8	4	7
2005	29	19	7	10	7	9	7	9	10	12	5	8	4	7
2006	27	18	7	11	6	10	6	11	9	11	6	8	4	8
Flickor														
1991	24	22	5	6	2	5	3	5	.	.	.	.	.	.
1992	25	22	4	6	2	5	2	5	.	.	.	.	.	.
1993	27	23	5	7	3	5	3	6	6	10	.	.	.	.
1994	26	22	4	7	3	5	3	5	5	10	.	.	.	.
1995	32	23	7	9	4	6	4	6	5	9	6	9	.	.
1996	34	21	8	11	5	7	5	7	6	11	8	11	.	.
1997	38	23	9	12	5	8	5	9	10	15	9	12	.	.
1998	41	23	13	15	9	13	7	13	14	16	13	14	.	.
1999	38	24	11	16	8	14	7	14	11	16	10	14	.	.
2000	41	22	10	14	7	14	7	12	11	14	8	12	9	10
2001	42	22	10	14	7	13	8	13	15	16	9	14	8	11
2002	39	22	10	13	7	14	7	13	16	16	7	12	6	11
2003	36	24	8	13	7	12	6	12	15	17	7	10	4	8
2004	34	22	8	11	7	11	7	12	14	16	6	9	4	7
2005	34	20	8	11	8	11	8	12	14	13	7	8	4	7
2006	28	20	7	12	7	11	7	13	10	13	4	8	3	7

Tabell 57a. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?"^{a)} samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?"^{b)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som ej använt narkotika^{c)}. 1971–1982 och 1986–2008.

Pojkar	Haft möjlighet	Nej, vet ingen	Ja, tror det	Ja, vet säkert	Ej svar
1971	30	.	.	.	.
1974	21	.	.	.	.
1977	23	64	27	7	2
1979	19	72	20	6	1
1981	22	72	21	6	1
1982	19	77	17	5	0
1986	13	85	11	5	0
1987	11	84	11	5	0
1989	13	83	12	5	0
1990	13				
1991	14	78	15	6	1
1992	14				
1993	17	75	18	6	0
1994	17				
1995	22	64	25	10	1
1996	25	63	24	13	1
1997	26	60	25	14	0
1998	27	59	27	14	0
1999	27	63	26	11	0
2000	28	61	25	13	1
2001	25	60	27	12	1
2002	26	62	27	10	1
2003	23	66	23	10	1
2004	20	70	22	8	0
2005	21	68	22	10	0
2006	19	70	21	8	1
2007 ^{d)}	20	.	.	.	0
2008	19	.	.	.	0

a) Tom 1982: "Har du någon gång blivit erbjuden narkotika eller på annat sätt haft möjlighet att pröva det?"

b) T o m 1982: "Vet du någon person som skulle kunna förse dig med narkotika?"

c) 1986: n=2 789 pojkar. 1987: n=2 848 pojkar. 1987: n=2 848 pojkar. 1989: n=2 759 pojkar. 1991: n=2 864 pojkar. 1993: n=2 873 pojkar. 1995: n=2 622 pojkar. 1996: n=2 777 pojkar. 1997: n=2 656 pojkar. 1998: n=2 450 pojkar. 1999: n=2 392 pojkar. 2000: n=2 343 pojkar. 2001: n=2 493 pojkar. 2002: n=2 483 pojkar. 2003: n=2 456 pojkar. 2004: n=2 437 pojkar. 2005: n=2 499 pojkar. 2006: n=2 295 pojkar. 2007: n=2 556 pojkar. 2008: n=2 287 pojkar.

d) Frågan omgjord från och med år 2007.

Tabell 57b. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?"^{a)} samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?"^{b)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som ej använt narkotika^{c)}. 1971–1982 och 1986–2008.

Flickor	Haft möjlighet	Nej, vet ingen	Ja, tror det	Ja, vet säkert	Ej svar
1971	34	.	.	.	.
1974	27	.	.	.	.
1977	25	62	28	9	1
1979	20	69	24	5	1
1981	23	68	25	6	1
1982	19	73	22	5	0
1986	10	82	12	5	0
1987	11	81	13	6	0
1989	12	78	16	6	0
1990	13				
1991	14	75	18	6	0
1992	14				
1993	16	72	21	7	0
1994	15				
1995	23	62	28	10	0
1996	20	63	27	10	0
1997	26	56	29	15	0
1998	26	54	32	13	0
1999	24	59	29	12	0
2000	26	59	29	11	1
2001	25	56	31	13	0
2002	24	60	29	10	1
2003	23	61	29	10	0
2004	22	64	26	10	0
2005	22	64	26	10	1
2006	19	66	25	9	1
2007 ^{d)}	20	.	.	.	0
2008	19	.	.	.	1

a) T o m 1982: "Har du någon gång blivit erbjuden narkotika eller på annat sätt haft möjlighet att pröva det?"

b) T o m 1982: "Vet du någon person som skulle kunna förse dig med narkotika?"

c) 1986: n=2 775 flickor. 1987: n=2 720 flickor. 1987: n=2 720 flickor. 1989: n=2 766 flickor. 1991: n=2 796 flickor. 1993: n=2 736 flickor. 1995: n=2 582 flickor. 1996: n=2 738 flickor. 1997: n=2 538 flickor. 1998: n=2 521 flickor. 1999: n=2 304 flickor. 2000: n=2 452 flickor. 2001: n=2 501 flickor. 2002: n=2 402 flickor. 2003: n=2 358 flickor. 2004: n=2 547 flickor. 2005: n=2 482 flickor. 2006: n=2 242 flickor. 2007: n=2 400 flickor. 2008: n=2 249 flickor.

d) Frågan omgjord från och med år 2007.

Tabell 58a. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som ej använt narkotika ^{a)}. 1971–1982 och 1986–2008.

Pojkar	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
1971	5	84	9	2
1974	3	92	4	1
1977	3	91	4	2
1979	2	93	4	1
1981	3	92	4	1
1982	2	94	4	0
1986	2	93	4	0
1987	2	95	4	0
1989	2	95	3	0
1991	2	93	4	0
1993	2	92	6	0
1995	5	85	10	1
1996	6	84	10	1
1997	6	82	11	0
1998	6	83	10	0
1999	5	85	11	0
2000	4	85	10	1
2001	4	85	10	1
2002	4	84	12	0
2003	4	86	9	1
2004	4	89	7	0
2005	4	85	10	1
2006	5	86	9	0
2007	3	85	12	0
2008	5	82	12	0

a) Bastal: Se tabellerna 49a och 50.

Tabell 58b. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som ej använt narkotika ^{a)}. 1971–1982 och 1986–2008.

Flickor	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
1971	6	84	9	1
1974	3	90	6	1
1977	4	88	6	1
1979	2	91	6	1
1981	4	89	6	1
1982	3	92	5	0
1986	3	93	4	0
1987	3	92	4	0
1989	3	92	5	0
1991	3	91	5	0
1993	5	88	7	0
1995	8	81	11	0
1996	7	82	10	0
1997	9	78	12	0
1998	8	78	13	0
1999	8	80	12	0
2000	8	79	13	1
2001	8	80	12	0
2002	5	82	12	0
2003	6	82	12	0
2004	6	81	12	1
2005	6	83	10	1
2006	6	83	10	1
2007	7	82	11	0
2008	6	82	11	0

a) Bastal: Se tabellerna 49b och 50.

Tabell 59. "Vilket eller vilka slag av narkotika tror du att du skulle kunna få tag på?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2006.

	Inget	Hasch	Mari- juana	Amfe- tamin	Hero- in	Hero- in som injec- ras ^{a)}	Hero- in som röks ^{b)}	Mor- fin	Koka- in	LSD	Ecsta- sy	GHB	Vet ej
Pojkar													
1991	50	32	17	10	8	.	.	5	8	5	.	.	14
1992	49	34	20	11	7	.	.	6	8	7	.	.	16
1993	37	34	20	11	9	.	.	6	7	13	16	.	24
1994	37	34	22	11	.	7	9	7	8	16	13	.	25
1995	31	41	32	15	.	10	13	10	11	16	14	.	24
1996	32	42	35	17	.	11	13	10	12	21	18	.	21
1997	30	42	36	16	.	10	15	10	11	20	22	.	21
1998	33	44	38	17	.	6	15	8	10	22	21	.	19
1999	35	40	35	14	.	7	14	7	10	16	15	.	21
2000	33	42	36	14	.	8	13	7	11	16	17	15	20
2001	34	41	36	14	.	7	14	9	11	17	21	14	19
2002	36	41	37	13	.	7	13	8	10	14	22	10	21
2003	38	35	32	12	.	7	11	7	10	12	20	8	23
2004	40	33	31	10	.	6	11	7	10	10	17	6	23
2005	43	28	25	8	.	5	10	6	8	8	14	5	25
2006	42	29	26	9	.	6	11	7	10	8	14	6	26
Flickor													
1991	47	31	15	9	6	.	.	4	6	3	.	.	21
1992	44	32	16	9	6	.	.	5	6	4	.	.	24
1993	35	33	17	9	7	.	.	5	7	12	15	.	30
1994	33	31	17	8	.	5	8	5	6	14	14	.	32
1995	26	38	29	13	.	7	13	8	8	16	13	.	33
1996	29	38	29	14	.	8	13	10	9	17	15	.	30
1997	27	42	32	14	.	7	14	8	9	19	20	.	25
1998	28	42	35	15	.	5	17	7	9	18	20	.	29
1999	32	39	33	13	.	4	16	7	9	14	15	.	28
2000	32	39	31	11	.	3	13	6	7	12	14	11	26
2001	28	43	35	13	.	5	14	7	11	15	22	11	25
2002	31	38	33	10	.	4	13	6	9	10	22	8	27
2003	33	35	30	10	.	4	11	5	9	10	22	5	27
2004	36	34	29	9	.	5	11	6	8	8	20	5	29
2005	40	28	22	7	.	3	10	5	8	5	14	3	30
2006	40	28	24	9	.	4	12	6	10	7	14	4	29

a) T o m 1997: Vanligt heroin.

b) T o m 1997: Rökheroin.

Tabell 60. Erfarenhet av sniffning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1983.

	1971	1974	1977	1979	1981	1982	1983
Pojkar							
Har aldrig sniffat	73	87	93	95	95	95	..
Slutat sniffa } Sniffar }	27	10 3	4 2	3 2	3 1	2 2	5
Ej svar	0	1	1	1	1	1	..
Flickor							
Har aldrig sniffat	88	89	94	96	96	97	..
Slutat sniffa } Sniffar }	17	9 2	4 2	3 1	3 1	2 1	2
Ej svar	0	0	0	0	0	0	..

Tabell 61a. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1983–2008.

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat totalt	Ej svar	Sniffar fortfarande
Pojkar						
1983	92	5	3	8	..	..
1984	91	6	3	9	..	..
1985	90	5	4	9	..	..
1986	92	6	2	8	..	..
1987	92	5	2	7	1	1
1988	92	5	2	7	1	2
1989	94	4	2	5	0	1
1990	93	4	2	6	0	1
1991	93	4	2	6	1	1
1992	92	4	2	7	1	0
1993	90	6	3	9	2	2
1994	90	5	3	8	2	2
1995	87	6	6	12	1	3
1996	87	7	4	11	2	2
1997	89	5	5	10	1	3
1998	88	6	4	10	2	2
1999	87	8	5	13	0	3
2000	88	6	5	11	2	4
2001	90	6	3	8	2	2
2002	89	5	4	9	2	2
2003	90	5	3	8	1	2
2004	91	4	4	8	1	2
2005	92	5	3	7	1	2
2006	91	4	3	7	1	2
2007 ^{a)}	94	1	3	5	1	.
2008	94	1	3	5	1	.

a) Frågan omformulerad från och med 2007 års undersökning.

Tabell 61b. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1983–2008.

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat totalt	Ej svar	Sniffar fortfarande
Flickor						
1983	94	4	2	6	..	..
1984	94	4	2	6	..	..
1985	93	4	2	6	..	..
1986	95	3	1	4	1	1
1987	95	3	2	5	0	1
1988	95	3	2	5	0	1
1989	94	4	2	5	0	1
1990	95	3	1	4	0	1
1991	95	2	1	4	1	1
1992	94	3	2	4	1	0
1993	93	3	1	5	2	1
1994	91	4	2	6	2	1
1995	91	5	2	7	2	1
1996	91	5	2	7	2	1
1997	91	5	2	7	2	2
1998	92	3	3	6	1	2
1999	89	6	4	10	0	3
2000	91	5	3	8	2	2
2001	90	4	3	8	2	2
2002	92	4	2	7	2	2
2003	92	4	2	6	2	2
2004	92	4	2	6	2	2
2005	91	4	4	8	1	3
2006	93	3	2	6	1	2
2007 ^{a)}	94	2	2	4	1	.
2008	95	1	3	4	1	.

a) Frågan omformulerad från och med 2007 års undersökning.

Tabell 62. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel som läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2003.

	Nej	Ja, sömnmedel	Ja, lugnande medel	Ej svar
Pojkar				
1986	95	2	2	1
1987	96	2	1	1
1988	97	1	1	1
1989	97	1	2	0
1990	96	2	2	1
1991	96	2	2	1
1992	95	2	2	1
1993	96	2	2	1
1994	94	1	2	3
1995	94	2	2	3
1996	94	2	2	2
1997	95	2	2	1
1998	94	2	3	1
1999	95	3	3	1
2000	94	3	3	2
2001	93	3	3	2
2002	94	3	3	2
2003	94	2	3	1
Flickor				
1986	95	2	2	1
1987	96	2	2	1
1988	96	2	2	0
1989	97	2	1	0
1990	96	2	2	0
1991	95	2	3	1
1992	95	2	2	1
1993	95	2	3	1
1994	94	2	2	2
1995	93	2	3	2
1996	93	2	2	2
1997	95	2	2	1
1998	94	3	3	1
1999	95	3	2	1
2000	94	3	3	2
2001	93	3	4	1
2002	92	4	3	2
2003	92	4	4	1

Tabell 63. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel *utan att läkare skrivit ut åt dig?*" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1988–2003.

	Nej	Ja, sömnmedel	Ja, lugnande medel	Ej svar
Pojkar				
1988	97	1	1	1
1989	97	1	1	0
1990	97	1	1	1
1991	97	2	1	1
1992	97	1	1	1
1993	97	1	2	1
1994	95	2	2	1
1995	96	2	2	1
1996	96	1	2	1
1997	95	2	2	1
1998	94	2	3	1
1999	96	2	2	1
2000	96	2	2	1
2001	95	2	2	2
2002	95	2	2	1
2003	95	2	1	2
Flickor				
1988	95	3	2	0
1989	96	2	2	0
1990	95	2	2	0
1991	96	2	2	0
1992	95	2	2	1
1993	95	2	2	1
1994	95	2	2	1
1995	94	3	3	1
1996	94	3	3	1
1997	94	3	3	1
1998	94	3	2	1
1999	96	3	2	1
2000	94	3	3	1
2001	93	3	2	2
2002	94	3	2	1
2003	93	4	3	1

Tabell 64. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av *benzodiazepintyp* (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Nej	Ja, med recept	Ja, utan recept	Ej svar
Pojkar				
2004	92	4	2	2
2005	91	6	2	2
2006	92	4	2	3
2007	92	5	2	2
2008	92	4	3	1
Flickor				
2004	91	6	3	1
2005	91	5	4	2
2006	90	5	4	2
2007	91	5	4	2
2008	89	7	4	1

Tabell 65a. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1979–1982 och 1986–2008.

Pojkar	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
1979	89	9	2	11	1
1981	90	8	2	10	1
1982	90	6	2	8	1
1986	91	7	1	8	1
1987	90	8	2	10	0
1989	91	7	2	9	0
1991	90	8	2	10	0
1992	88	9	3	12	0
1993	88	10	2	12	1
1994	88	8	2	10	1
1995	88	9	2	11	1
1996	91	7	1	8	1
1997	92	6	2	8	1
1998	92	5	1	7	1
1999	92	6	2	7	1
2000	91	6	1	7	1
2001	93	4	1	5	2
2002	94	4	1	5	2
2003	94	3	1	4	1
2004	95	3	1	3	2
2005	96	2	1	3	2
2006	95	2	1	3	2
2007	96	2	1	2	1
2008	95	2	1	3	2

a) Före 1995: "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?"

Tabell 65b. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i brusningssyfte?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1979–1982 och 1986–2008.

Flickor	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
1979	80	16	4	20	1
1981	82	15	3	18	0
1982	83	12	5	17	0
1986	84	13	3	16	0
1987	83	12	4	16	0
1989	84	11	4	15	0
1991	82	13	4	17	0
1992	82	13	4	17	1
1993	80	14	5	19	1
1994	78	16	5	21	1
1995	82	13	4	17	0
1996	81	14	4	18	0
1997	85	12	3	15	0
1998	87	9	3	12	1
1999	86	11	3	14	1
2000	86	10	2	12	1
2001	86	10	2	12	1
2002	89	8	2	10	1
2003	90	7	2	9	1
2004	91	7	1	8	1
2005	90	7	2	8	2
2006	92	5	2	7	1
2007	92	6	2	8	1
2008	91	6	2	8	1

a) Fr o m 1995: "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?"

Tabell 66. Erfarenhet av dopningsmedel. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1993–2003.

	Anabola steroider	Tillväxthormon ^{a)}	Testosteron
Pojkar			
1993	1	1	.
1994	1	0	.
1995	0	0	0
1996	1	0	0
1997	1	0	0
1998	1	0	0
1999	1	0	0
2000	1	0	0
2001	1	1	1
2002	1	0	1
2003	1	0	1
Flickor			
1993	0	0	.
1994	0	—	.
1995	0	0	—
1996	0	0	0
1997	0	0	0
1998	0	0	0
1999	0	0	0
2000	0	0	0
2001	0	0	0
2002	0	0	0
2003	0	0	0

a) Fr o m 1995 avser data enbart de som uppgett injektionsbruk.

Tabell 67. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination"? Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Nej	Ja, en gång	Ja, ett fåtal ggr	Ja, flera gånger	Ja (totalt)	Ej svar
Pojkar						
2004	96	1	0	1	2	2
2005	97	0	1	1	2	1
2006	96	0	1	1	1	3
2007	94	1	0	1	2	4
2008	97	1	1	1	2	1
Flickor						
2004	98	0	0	0	1	1
2005	98	0	0	0	1	1
2006	98	0	0	0	1	1
2007	96	1	0	0	1	3
2008	98	0	0	0	1	1

Tabell 68a. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1979–1982 och 1986–2008.

	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
Pojkar								
1979	13	27	34	9	5	11	86	1
1980	14	24	29	10	9	12	84	2
1981	11	22	30	15	9	11	88	1
1982	11	23	32	14	7	12	88	1
1986	19	28	28	9	6	9	80	1
1987	21	27	28	10	5	8	78	1
1988	28	27	25	10	3	5	71	1
1989	22	29	27	9	5	7	77	1
1990	24	29	25	10	5	5	75	1
1991	25	30	25	9	5	5	75	–
1992	30	27	21	9	4	7	70	–
1993	27	27	23	11	5	6	73	–
1994	30	27	21	10	5	7	69	1
1995	27	28	22	8	5	8	71	2
1996	25	29	24	9	4	6	73	2
1997	25	28	24	9	4	9	73	2
1998	31	28	21	6	3	8	67	2
1999	36	27	17	8	3	7	62	1
2000	35	27	19	6	3	8	63	2
2001	36	26	20	6	4	8	63	1
2002	39	27	19	5	4	8	62	1
2003	38	27	17	6	4	8	61	1
2004	38	28	17	5	3	7	60	2
2005	41	24	18	4	3	8	58	1
2006	43	26	17	4	2	6	55	2
2007	47	.	36	6	3	6	51	2
2008	46	.	37	7	3	5	52	2

a) Svarsalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 68b. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1979–1982 och 1986–2008.

Flickor	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
1979	14	26	34	8	5	13	86	0
1980	10	21	29	12	9	19	89	1
1981	11	21	28	13	10	16	88	1
1982	9	22	31	13	9	15	90	1
1986	19	26	27	10	7	9	80	1
1987	20	29	26	9	5	11	79	1
1988	29	25	26	11	5	8	70	1
1989	21	27	23	10	5	9	79	0
1990	27	30	23	9	5	6	72	1
1991	26	30	25	9	5	6	74	–
1992	32	25	20	9	4	9	68	–
1993	26	28	21	11	5	8	74	–
1994	28	26	20	10	5	10	71	1
1995	26	25	22	12	6	8	73	1
1996	26	30	22	8	5	8	73	1
1997	26	29	20	9	5	11	73	1
1998	36	28	17	6	3	8	62	1
1999	36	28	18	8	4	6	64	1
2000	39	27	16	5	5	8	61	1
2001	36	27	16	6	5	8	63	1
2002	39	28	14	6	3	9	60	1
2003	43	24	14	6	4	8	57	1
2004	41	24	15	7	4	8	58	1
2005	45	25	13	5	4	7	54	2
2006	43	28	15	4	3	6	56	1
2007	53	.	28	7	3	7	46	2
2008	54	.	30	7	3	5	45	1

a) Svarsalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 69. "Tycker du att du har fått för mycket eller för lite undervisning om alkohol, narkotika och tobak under det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1982 och 1986–2003.

	Alldeles för mycket	Lite för mycket	Lagom	Lite för lite	Alldeles för lite	Ej svar
Pojkar						
1982	7	4	49	23	17	1
1986	4	3	54	24	14	1
1987	4	3	50	26	16	1
1988	5	3	49	25	18	1
1989	4	3	51	25	16	1
1990	4	2	47	27	19	1
1991	5	4	44	27	19	2
1992	4	2	48	26	19	1
1993	4	3	48	27	16	1
1994	4	3	51	25	16	1
1995	5	4	50	24	14	1
1996	7	5	47	24	16	2
1997	6	5	51	22	15	2
1998	8	5	51	21	13	2
1999	7	3	51	20	17	2
2000	6	4	47	19	20	3
2001	7	4	49	21	17	2
2002	7	4	48	22	18	2
2003	6	4	50	20	18	2
Flickor						
1982	2	4	51	27	15	1
1986	2	2	52	29	14	1
1987	1	2	47	31	18	1
1988	2	2	45	33	18	1
1989	1	1	46	33	18	1
1990	2	2	41	33	22	1
1991	2	2	41	34	20	2
1992	1	2	43	32	20	1
1993	2	3	43	33	18	1
1994	2	3	46	31	17	1
1995	2	4	52	28	13	1
1996	2	4	46	30	16	2
1997	3	5	47	28	16	2
1998	3	5	50	25	16	2
1999	3	3	51	27	16	1
2000	3	3	44	30	19	2
2001	2	3	44	30	19	1
2002	2	4	46	27	19	2
2003	2	3	46	28	19	1

Tabell 70. "Tycker du att undervisningen om alkohol, narkotika och tobak varit bra eller dålig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1990–2003.

	Mycket bra	Bra	Varken bra el. dålig	Dålig	Mycket dålig	Har inte haft ngn ANT-und- visning	Ej svar
Pojkar							
1990	11	38	31	8	4	6	1
1991	11	36	33	8	4	6	2
1992	12	41	30	8	4	4	1
1993	13	42	30	7	4	4	1
1994	14	41	30	6	4	4	1
1995	14	41	31	6	4	3	1
1996	12	37	32	8	4	5	2
1997	13	40	31	6	5	5	1
1998	14	37	31	6	4	6	2
1999	14	34	32	6	5	7	2
2000	13	33	29	7	6	9	3
2001	15	34	28	7	5	9	2
2002	12	35	29	7	4	10	2
2003	14	35	29	6	4	10	2
Flickor							
1990	11	35	35	8	3	7	1
1991	12	38	33	8	3	7	1
1992	14	38	32	8	2	5	1
1993	13	40	31	8	3	4	1
1994	17	38	31	6	2	4	1
1995	15	43	31	5	2	3	1
1996	12	39	31	7	3	6	1
1997	13	42	30	6	3	5	1
1998	14	38	30	6	3	7	2
1999	13	39	30	8	3	7	1
2000	11	34	31	8	5	9	2
2001	12	36	30	6	4	10	1
2002	13	36	29	7	4	10	2
2003	14	36	29	6	3	12	1

Tabell 71a. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1984–2008.

Pojkar	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el. dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
1984	16	38	29	8	7	.
1985	19	39	29	7	6	.
1986	20	42	26	7	5	1
1987	20	42	26	7	5	0
1988	22	42	25	6	5	1
1989	25	42	24	5	4	1
1990	25	42	23	5	4	1
1991	22	40	26	6	5	2
1992	23	42	26	5	4	1
1993	25	42	23	6	3	1
1994	27	40	23	6	3	2
1995	23	42	26	6	2	2
1996	28	43	20	4	2	2
1997	30	41	20	5	3	1
1998	37	41	15	4	2	1
1999	37	42	15	3	2	1
2000	35	40	17	4	3	1
2001	39	41	13	4	3	1
2002	41	41	11	4	2	1
2003	43	38	12	4	3	1
2004	41	39	13	3	2	1
2005	40	39	14	4	2	1
2006	40	41	12	3	3	2
2007	45	40	10	2	2	1
2008	41	41	12	3	2	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 71b. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1984–2008.

Flickor	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el. dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
1984	19	41	28	7	4	.
1985	22	41	26	7	4	.
1986	22	42	25	7	3	1
1987	26	42	25	5	2	0
1988	24	41	25	5	3	0
1989	27	42	24	4	3	0
1990	29	42	20	5	4	0
1991	28	42	23	5	2	1
1992	27	42	23	5	3	1
1993	27	43	22	5	2	1
1994	30	41	21	5	2	1
1995	27	43	21	5	2	1
1996	32	42	19	4	2	1
1997	32	39	20	6	3	0
1998	37	40	17	4	2	0
1999	38	39	17	4	2	1
2000	33	45	15	4	2	1
2001	36	43	14	5	2	1
2002	40	39	14	5	3	1
2003	37	41	14	6	2	1
2004	35	42	16	4	2	1
2005	34	43	15	5	2	1
2006	37	41	15	4	3	1
2007	39	42	14	3	2	0
2008	38	42	13	4	2	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 72. "Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1984–2008.

	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i måna- den	2–3 ggr i måna- den	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
Pojkar								
1984	49	33	5	5	3	3	51	.
1985	55	29	5	5	3	4	45	.
1986	53	31	5	5	3	2	46	1
1987	57	30	4	4	3	2	42	1
1988	59	28	4	4	3	2	40	1
1989	54	33	4	4	2	2	45	1
1990	50	34	5	5	3	3	49	1
1991	52	33	5	5	2	2	47	1
1992	50	34	6	5	2	2	49	1
1993	50	34	5	5	3	2	49	1
1994	52	31	6	5	2	2	47	1
1995	47	35	6	5	3	2	52	1
1996	47	34	6	5	3	2	50	3
1997	50	30	7	6	3	3	49	1
1998	47	34	5	5	4	3	52	1
1999	47	34	6	6	4	3	53	1
2000	47	31	6	7	4	3	52	1
2001	45	32	7	6	5	3	53	2
2002	52	30	6	5	4	2	46	1
2003	52	29	6	6	4	3	47	1
2004	57	28	4	5	3	2	42	1
2005	50	30	6	4	3	3	47	1
2006	53	29	5	5	4	3	46	1
2007	51	31	6	5	3	3	48	1
2008	50	31	6	6	3	3	49	1
Flickor								
1984	53	31	4	5	3	3	47	.
1985	52	34	4	6	2	2	48	.
1986	56	32	4	4	2	2	44	0
1987	55	33	4	4	3	2	45	0
1988	60	27	4	4	2	1	40	0
1989	55	32	4	4	2	2	45	0
1990	49	34	5	6	3	2	50	1
1991	54	33	5	5	2	1	46	0
1992	53	33	6	4	2	1	46	1
1993	51	33	5	6	2	2	48	1
1994	50	33	6	5	3	1	49	1
1995	47	35	7	5	3	2	52	1
1996	48	33	6	6	3	2	50	2
1997	47	34	6	6	4	3	52	1
1998	45	34	7	7	4	3	54	0
1999	47	33	6	5	4	4	52	1
2000	46	32	6	7	5	3	53	1
2001	46	32	7	7	5	3	53	1
2002	50	31	5	6	4	3	49	1
2003	51	30	6	6	4	3	48	1
2004	52	31	5	4	3	3	48	1
2005	50	32	5	6	4	3	50	1
2006	51	30	6	5	4	3	48	1
2007	49	32	6	6	4	3	51	1
2008	49	31	5	6	4	3	50	1

Tabell 73. "Har du under de senaste 30 dagarna deltagit i spel eller lotteri med pengar som vinst?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2004.

	2000	2001	2002	2003	2004
Pojkar					
Ja	44	50	45	40	39
Nej	53	48	53	59	59
Ej svar	2	2	2	2	2
Flickor					
Ja	18	28	27	22	20
Nej	80	70	72	77	79
Ej svar	2	2	2	1	1

Tabell 74. "Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.

	Flera ggr i veckan	Flera ggr i månaden	En gång i månaden el mer sällan	Inte spelat de senaste 12 månaderna	Ej svar
Pojkar					
Spelautomater (t ex Jack Vegas)	2	1	10	73	14
Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	2	4	28	52	14
Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	2	4	11	69	14
Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	2	3	7	74	14
Poker	3	4	12	68	13
Övriga spel	5	3	10	68	14
Flickor					
Spelautomater (t ex Jack Vegas)	0	0	5	85	10
Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	0	3	35	54	8
Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	0	0	5	84	10
Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	0	0	3	87	10
Poker	0	1	4	86	10
Övriga spel	1	1	8	80	10

Tabell 75. "Vilka spel om pengar på Internet har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.

	Flera ggr i veckan	Flera ggr i månaden	En gång i månaden el mer sällan	Inte spelat de senaste 12 månaderna	Ej svar
Pojkar					
Poker på Internet	3	2	5	74	15
Casino på Internet	1	1	1	79	18
Övriga spel på Internet	13	5	7	65	11
Flickor					
Poker på Internet	0	0	1	88	10
Casino på Internet	0	0	0	89	10
Övriga spel på Internet	2	3	8	78	8

Tabell 76. "Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.

	Varje gång	Nästan varje gång	Ibland	Aldrig	Ej svar
Pojkar	2	1	7	85	5
Flickor	0	0	3	92	4

Tabell 77. "Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2008.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar	8	87	5
Flickor	4	92	4

Tabell 78. "Hur mycket spelade du för de senaste 30 dagarna?" Procentuell fördelning efter kön bland de som uppger att de spelat för pengar de senaste 30 dagarna. Årskurs 9. 2000–2008 ^{a)}.

	Mindre än 50 kr	50–99 kr	100–300 kr	Mer än 300 kr	Ej svar
Pojkar					
2000	50	24	18	6	2
2001	49	26	16	7	2
2002	48	28	14	7	2
2003	55	23	13	7	2
2004	57	21	13	7	1
2005 ^{b)}	45	21	13	6	14
2006	41	18	13	11	16
2007	34	16	15	9	26
2008	29	18	13	11	29
Flickor					
2000	74	16	5	2	3
2001	73	17	5	1	4
2002	71	19	6	2	3
2003	70	20	5	2	3
2004	71	17	6	5	2
2005 ^{b)}	49	10	4	3	35
2006	46	11	7	1	35
2007	26	8	3	3	61
2008	34	7	5	2	52

a) 2000: n=1 131 pojkar och 524 flickor. 2001: n=1 401 pojkar och 757 flickor. 2002: n=1 219 pojkar och 667 flickor. 2003: n=1 061 pojkar och 550 flickor. 2004: n=1 034 pojkar och 560 flickor. 2005: n=951 pojkar och 400 flickor. 2006A: n=861 pojkar och 313 flickor. 2007: n=581 pojkar och 140 flickor. 2008: n=631 pojkar och 284 flickor.

b) Frågan ställs i ett annat sammanhang från och med 2005.

Tabell 79. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=167	Ej använt narkotika n=2 287	Använt narkotika n=134	Ej använt narkotika n=2 249
Dricker sprit 2 ggr per månad eller oftare	20	5	32	4
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	49	14	55	11
Intensivkonsumtion ^{b)} av alkohol någon gång/månad eller oftare	65	22	72	22
Berusningsdebut 13 år eller yngre	43	10	54	11
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	36	9	42	12
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	58	23	76	27
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	20	2	36	6
Röker och/eller snusar	74	24	82	25
Har sniffat	29	3	32	2

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 80. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=167	Ej använt narkotika n=2 287	Använt narkotika n=134	Ej använt narkotika n=2 249
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	9	4	15	6
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	32	11	41	12
<i>Problem p g a alkohol</i>				
Individuella problem	64	19	80	29
Relationsproblem	57	19	89	31
Sexuella problem	40	8	60	11
Brottsrelaterade problem	58	12	52	10
<i>Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:</i>				
Förälder eller annan vuxen du bor med	20	12	29	19
Annan vuxen	34	32	49	40
Elevvårdspersonal	46	36	70	51
Kamrater	8	8	7	6
Syskon	17	19	29	21

Tabell 81. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1–2	3–4	5–6	0	1–2	3–4	5–6
Dricker sprit 2 ggr per månad el oftare	-	0	4	29	-	-	5	38
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång per månad eller oftare	-	5	56	86	-	7	60	91
Berusningsdebut 13 år eller yngre	1	6	21	40	1	8	23	45
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	1	5	21	35	0	9	27	44
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	1	15	50	71	1	20	70	78
Använt läkemedel till- sammans med alkohol i berusningssyfte	0	1	3	11	0	3	11	36
Röker och/eller snusar	3	16	51	75	1	19	57	77
Har sniffat	2	2	6	14	0	2	4	18
Har använt narkotika	1	3	12	20	0	2	8	23

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 82. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1–2	3–4	5–6	0	1–2	3–4	5–6
	818	811	321	402	695	930	337	315
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	3	3	4	10	3	5	6	13
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	6	7	22	26	3	10	19	37
<i>Problem p g a alkohol</i>								
Individuella problem	1	12	41	65	1	23	69	79
Relationsproblem	1	13	38	61	2	28	70	85
Sexuella problem	1	4	17	34	0	6	25	49
Brottsrelaterade problem	1	6	27	50	1	4	23	49
<i>Mycket svårt att prata, t ex om problem, med:</i>								
Förälder eller annan vuxen du bor med	10	13	12	15	13	20	25	25
Annan vuxen	32	33	28	32	38	40	45	41
Elefvårdspersonal	31	38	36	43	44	52	59	62
Kamrater	10	8	6	7	7	7	5	5
Syskon	19	20	16	17	22	23	21	20

Tabell 83. Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.

	Antal dagar i veckan								
	0	1	2	3	4	5	6	7	Ej svar
Pojkar									
– vara på fritidsgård	74	8	5	4	2	2	0	1	2
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	20	7	14	17	14	12	6	7	3
– vara ute på stan med kamrater	26	31	17	10	5	3	2	3	3
– vara hemma hos en kamrat	9	20	24	20	10	7	3	3	3
– vara hemma hela kvällen	5	15	14	12	15	16	9	10	4
– spela dator- eller tv- spel	7	9	10	10	9	12	9	32	3
Flickor									
– vara på fritidsgård	84	8	3	1	1	1	0	0	1
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	19	12	17	18	12	9	6	7	2
– vara ute på stan med kamrater	15	38	23	11	6	3	1	2	2
– vara hemma hos en kamrat	9	25	25	19	9	5	3	2	2
– vara hemma hela kvällen	3	13	13	13	18	18	10	10	3
– spela dator- eller tv- spel	32	14	10	8	8	7	6	13	2

Tabell 84. Andelen elever i konsumentkategori 5–6 efter hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.

	Antal dagar i veckan								
	0	1	2	3	4	5	6	7	Ej svar
Pojkar									
– vara på fritidsgård	66	10	8	6	3	2	0	2	2
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	21	6	13	21	12	11	6	6	3
– vara ute på stan med kamrater	9	23	21	14	14	6	4	6	2
– vara hemma hos en kamrat	4	10	20	20	13	16	6	9	3
– vara hemma hela kvällen	10	21	21	14	10	12	3	4	5
– spela dator- eller tv-spel	10	10	12	10	8	11	7	29	2
Flickor									
– vara på fritidsgård	76	11	5	3	3	1	0	0	1
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	30	11	15	17	9	5	5	7	1
– vara ute på stan med kamrater	7	22	24	17	13	7	3	6	1
– vara hemma hos en kamrat	2	14	22	21	13	13	5	7	2
– vara hemma hela kvällen	8	23	21	14	15	12	2	4	1
– spela dator- eller tv-spel	32	10	11	7	6	5	6	21	1

a) Bastal: Se tabell 82.

Tabell 85. Andelen elever som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare^{a)} efter hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.

	Antal dagar i veckan								
	0	1	2	3	4	5	6	7	Ej svar
Pojkar									
– vara på fritidsgård	69	10	8	5	3	2	0	2	2
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	22	6	14	20	13	12	5	6	2
– vara ute på stan med kamrater	11	28	21	12	11	6	4	5	2
– vara hemma hos en kamrat	4	11	22	22	14	12	5	7	3
– vara hemma hela kvällen	8	23	20	13	12	13	3	5	4
– spela dator- eller tv- spel	9	11	12	10	9	11	9	28	2
Flickor									
– vara på fritidsgård	80	9	4	2	2	2	0	0	1
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	26	13	16	17	10	6	4	7	2
– vara ute på stan med kamrater	7	25	24	17	12	7	3	4	1
– vara hemma hos en kamrat	4	14	23	22	14	9	6	6	2
– vara hemma hela kvällen	6	21	19	14	15	15	2	3	3
– spela dator- eller tv- spel	33	12	11	8	5	5	5	19	2

a) n=601 pojkar och 574 flickor.

Tabell 86a. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2008.

Pojkar	Genomsnittskons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/mån el. oftare	Druckit hembränt de senaste 12 mån.	Druckit smugelsprit de senaste 12 mån.
Stockholms län				
2001–2003 (n = 1 548)	36	27	19	15
2002–2004 (n = 1 502)	30	23	18	14
2003–2005 (n = 1 605)	27	22	17	14
2004–2006 (n = 1 506)	31	22	14	18
2005–2007 (n = 1 504)	33	24	12	22
2006–2008 (n = 1 439)	34	25	10	24
Västra Götalands län				
2001–2003 (n = 1 380)	42	31	29	24
2002–2004 (n = 1 324)	43	29	25	23
2003–2005 (n = 1 342)	40	28	23	23
2004–2006 (n = 1 353)	36	24	17	21
2005–2007 (n = 1 378)	31	21	12	20
2006–2008 (n = 1 351)	31	21	10	20
Skåne län				
2001–2003 (n = 1 179)	54	32	28	35
2002–2004 (n = 1 181)	52	30	20	31
2003–2005 (n = 1 242)	49	29	17	30
2004–2006 (n = 1 188)	48	29	16	31
2005–2007 (n = 1 230)	43	29	15	31
2006–2008 (n = 1 074)	44	29	14	32
Södra Sverige				
2001–2003 (n = 1 440)	43	32	29	27
2002–2004 (n = 1 448)	44	32	26	25
2003–2005 (n = 1 412)	39	29	21	23
2004–2006 (n = 1 392)	40	27	18	23
2005–2007 (n = 1 338)	39	26	16	23
2006–2008 (n = 1 347)	40	27	15	25
Mellersta Sverige				
2001–2003 (n = 1 357)	32	26	34	15
2002–2004 (n = 1 333)	36	27	30	15
2003–2005 (n = 1 289)	38	26	28	17
2004–2006 (n = 1 226)	38	25	23	21
2005–2007 (n = 1 267)	34	23	20	24
2006–2008 (n = 1 304)	32	22	16	23
Norra Sverige				
2001–2003 (n = 1 170)	27	19	33	10
2002–2004 (n = 1 159)	25	17	30	8
2003–2005 (n = 1 127)	23	16	27	8
2004–2006 (n = 1 150)	21	15	25	11
2005–2007 (n = 1 189)	20	15	22	14
2006–2008 (n = 1 169)	21	16	21	18

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 86b. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2008.

Flickor	Genomsnitts- kons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/ mån el. oftare	Druckit hem- bränt de se- naste 12 mån.	Druckit smug- gelsprit de se- naste 12 mån.
Stockholms län				
2001–2003 (n = 1 534)	26	20	20	12
2002–2004 (n = 1 505)	25	20	18	14
2003–2005 (n = 1 594)	28	22	17	15
2004–2006 (n = 1 485)	29	22	14	19
2005–2007 (n = 1 400)	28	22	12	24
2006–2008 (n = 1 313)	28	23	11	29
Västra Götalands län				
2001–2003 (n = 1 309)	32	26	33	19
2002–2004 (n = 1 278)	32	23	28	21
2003–2005 (n = 1 333)	33	23	23	21
2004–2006 (n = 1 266)	32	24	20	23
2005–2007 (n = 1 244)	30	24	17	25
2006–2008 (n = 1 171)	27	24	15	26
Skåne län				
2001–2003 (n = 1 187)	34	27	32	27
2002–2004 (n = 1 162)	32	25	25	29
2003–2005 (n = 1 171)	31	25	20	29
2004–2006 (n = 1 141)	28	22	16	28
2005–2007 (n = 1 148)	27	22	14	29
2006–2008 (n = 1 015)	26	21	12	30
Södra Sverige				
2001–2003 (n = 1 376)	30	27	33	21
2002–2004 (n = 1 339)	30	26	30	20
2003–2005 (n = 1 283)	26	23	24	20
2004–2006 (n = 1 322)	28	22	18	22
2005–2007 (n = 1 291)	26	23	15	24
2006–2008 (n = 1 335)	25	22	13	26
Mellersta Sverige				
2001–2003 (n = 1 276)	26	24	37	12
2002–2004 (n = 1 404)	29	25	33	13
2003–2005 (n = 1 449)	31	25	31	17
2004–2006 (n = 1 372)	30	23	27	20
2005–2007 (n = 1 315)	28	23	24	24
2006–2008 (n = 1 314)	26	24	21	25
Norra Sverige				
2001–2003 (n = 1 164)	22	22	38	10
2002–2004 (n = 1 152)	23	21	35	9
2003–2005 (n = 1 166)	20	19	31	9
2004–2006 (n = 1 229)	23	18	31	12
2005–2007 (n = 1 214)	21	19	28	16
2006–2008 (n = 1 168)	22	20	27	19

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 87. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 efter alkoholsort ^{a)} i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008 ^{b)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Folköl						
Dricker inte	58	58	55	56	57	60
Köper själv	2	2	1	1	1	1
Från syskon	3	3	2	3	3	3
Från kompisar/deras syskon	16	14	13	14	15	14
Från föräldrar (med lov)	5	8	10	8	6	5
Från föräldrar (utan lov)	3	3	2	3	3	2
Från annan vuxen som bjuder	3	2	2	3	3	3
Från annan vuxen som köpt ut	6	4	3	4	5	5
Restaurang, pub eller liknande	1	1	1	1	1	1
Handlar i ett grannland	1	1	3	0	0	0
På annat sätt	5	5	7	5	4	6
Ej svar	12	11	11	13	12	12
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5 % ^{c)}						
Dricker inte	41	42	36	35	38	44
Köper på Systemet	1	1	2	0	1	1
Från syskon	5	7	5	7	7	6
Från kompisar/deras syskon	28	26	24	30	30	26
Från föräldrar (med lov)	8	12	18	16	10	7
Från föräldrar (utan lov)	4	4	3	5	5	3
Från annan vuxen som bjuder	5	4	4	5	4	5
Från annan vuxen som köpt ut	15	11	8	11	15	13
Restaurang, pub eller liknande	2	2	2	1	1	1
Handlar i ett grannland	1	1	7	1	1	1
På annat sätt	8	8	10	10	7	8
Ej svar	6	5	6	4	5	5

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) Bastal: Se tabell 86.

c) Från och med år 2007 utgör blanddrycker (stark cider och alkoläsk) och starköl en gemensam kategori. För att möjliggöra ett genomsnittsvärde har svaren från 2006 rörande starköl respektive stark cider och alkoläsk slagits samman.

Tabell 88. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 efter alkoholsort ^{a)} i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008 ^{b)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Vin						
Dricker inte	56	59	57	54	59	62
Köper på Systemet	1	1	1	0	0	1
Från syskon	2	2	2	2	2	1
Från kompisar/deras syskon	13	8	8	12	9	8
Från föräldrar (med lov)	8	8	13	9	7	5
Från föräldrar (utan lov)	5	3	3	4	4	3
Från annan vuxen som bjuder	3	3	3	3	2	2
Från annan vuxen som köpt ut	7	4	3	4	5	5
Restaurang, pub eller liknande	1	0	1	1	0	0
Handlar i ett grannland	1	0	2	0	1	0
På annat sätt	5	5	6	5	4	5
Ej svar	14	14	13	14	14	14
Sprit						
Dricker inte	47	48	43	45	48	53
Köper på Systemet	1	1	1	0	1	0
Från syskon	3	4	4	4	4	3
Från kompisar/deras syskon	26	23	23	24	24	21
Från föräldrar (med lov)	3	4	8	6	3	3
Från föräldrar (utan lov)	6	6	5	5	5	5
Från annan vuxen som bjuder	4	2	3	3	3	3
Från annan vuxen som köpt ut	14	9	7	11	12	11
Restaurang, pub eller liknande	1	1	1	1	1	1
Handlar i ett grannland	1	1	7	1	1	0
På annat sätt	9	8	12	9	8	8
Ej svar	7	7	7	8	9	7

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) Bastal: Se tabell 86.

Tabell 89. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008 ^{a)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Individuella problem						
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	6	4	5	6	4	4
Förstört saker eller kläder	17	15	18	16	18	14
Tappat pengar eller andra värdesaker	13	12	14	13	12	12
Råkat ut för en olycka eller skadats	10	9	11	9	11	10
Relationsproblem						
Grälat	20	19	22	22	21	20
Problem med vänner	13	11	14	13	12	12
Problem med föräldrar	12	11	11	10	11	10
Problem med lärare	2	2	3	2	2	2
Sexuella problem						
Lett till oönskat sex	7	6	7	7	8	8
Lett till oskyddat sex	10	9	10	9	10	10
Brottsrelaterade problem						
Bråkat eller slagits	12	11	13	12	11	10
Blivit bestulen eller rånad	4	3	4	3	3	2
Råkat i bråk med polisen	6	5	5	5	6	4

a) Bastal: Se tabell 86.

Tabell 90a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2008 ^{a)}.

	Röker	Snusar	Röker och/eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika	Haft lust att pröva narkotika ^{b)}	Haft möjlighet att pröva narkotika ^{b)}
Pojkar							
Stockholms län							
2001–2003	24	24	33	10	11	4	28
2002–2004	20	21	29	10	10	5	26
2003–2005	17	20	27	8	9	4	25
2004–2006	17	17	25	8	9	6	24
2005–2007	18	16	24	6	8	6	23
2006–2008	21	15	25	7	10	7	22
Västra Götaland							
2001–2003	24	27	36	7	8	5	25
2002–2004	20	26	32	8	7	4	23
2003–2005	19	24	30	8	7	4	21
2004–2006	17	19	25	7	6	4	21
2005–2007	17	17	23	6	6	4	21
2006–2008	16	15	22	5	5	4	20
Skåne län							
2001–2003	26	23	35	9	12	5	30
2002–2004	22	22	31	9	10	4	27
2003–2005	20	19	28	8	9	4	25
2004–2006	22	19	27	8	7	4	21
2005–2007	21	16	26	7	7	4	22
2006–2008	22	17	27	6	6	5	23
Södra Sverige							
2001–2003	27	28	38	8	7	4	25
2002–2004	24	26	34	8	7	4	23
2003–2005	21	23	32	7	7	4	20
2004–2006	19	22	29	7	6	5	17
2005–2007	19	20	28	6	5	5	17
2006–2008	20	20	28	6	5	5	17
Mellersta Sverige							
2001–2003	25	26	35	9	7	4	23
2002–2004	21	24	30	8	5	4	23
2003–2005	19	22	29	8	6	4	21
2004–2006	20	22	28	8	7	3	20
2005–2007	21	22	29	7	8	3	20
2006–2008	21	19	28	6	6	4	19
Norra Sverige							
2001–2003	22	24	31	7	5	3	16
2002–2004	18	22	27	7	5	3	14
2003–2005	16	21	26	6	5	4	14
2004–2006	16	21	26	7	4	5	14
2005–2007	18	20	26	6	4	5	15
2006–2008	21	19	28	6	4	4	15

a) Bastal: Se tabell 86a.

b) Endast pojkar som ej använt narkotika: 2001–2003: Stockholms län: n=1 365. Västra Götalands län: n=1 265. Skåne län: n=1 030. Södra Sverige: n=1 322. Mellersta Sverige: n=1 285. Norra Sverige: n=1 093. 2002–2004: Stockholms län: n=1 328. Västra Götalands län: n=1 220. Skåne län: n=1 051. Södra Sverige: n=1 335. Mellersta Sverige: n=1 254. Norra Sverige: n=1 095. 2003–2005: Stockholms län: n=1 447. Västra Götalands län: n=1 241. Skåne län: n=1 121. Södra Sverige: n=1 313. Mellersta Sverige: n=1 201. Norra Sverige: n=1 070. 2004–2006: Stockholms län: n=1 356. Västra Götalands län: n=1 262. Skåne län: n=1 083. Södra Sverige: n=1 296. Mellersta Sverige: n=1 126. Norra Sverige: n=1 091. 2005–2007: Stockholms län: n=1 368. Västra Götalands län: n=1 290. Skåne län: n=1 132. Södra Sverige: n=1 259. Mellersta Sverige: n=1 158. Norra Sverige: n=1 126. 2006–2008: Stockholms län: n=1 278. Västra Götalands län: n=1 270. Skåne län: n=992. Södra Sverige: n=1 259. Mellersta Sverige: n=1 211. Norra Sverige: n=1 097.

Tabell 90b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2008 ^{a)}.

	Röker	Snusar	Röker och/eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika	Haft lust att pröva narkotika ^{b)}	Haft möjlighet att pröva narkotika ^{b)}
Flickor							
Stockholms län							
2001–2003	30	3	31	7	9	6	27
2002–2004	30	5	31	8	8	6	27
2003–2005	31	5	32	9	9	7	26
2004–2006	30	6	31	8	7	8	24
2005–2007	27	5	28	7	7	7	22
2006–2008	29	5	29	5	6	7	23
Västra Götaland							
2001–2003	33	5	33	8	8	7	25
2002–2004	32	6	33	7	8	6	24
2003–2005	30	6	31	7	7	6	22
2004–2006	30	7	31	7	7	5	21
2005–2007	30	5	30	6	6	5	20
2006–2008	27	5	28	5	5	6	19
Skåne län							
2001–2003	33	3	34	7	9	8	28
2002–2004	29	3	29	6	8	7	25
2003–2005	28	3	28	7	8	6	24
2004–2006	28	3	28	7	8	4	21
2005–2007	29	3	29	6	7	5	22
2006–2008	31	2	31	4	7	5	22
Södra Sverige							
2001–2003	36	4	36	7	8	5	22
2002–2004	32	5	32	5	7	4	21
2003–2005	29	5	30	5	5	5	20
2004–2006	27	5	27	4	5	6	20
2005–2007	28	5	28	4	5	6	19
2006–2008	26	4	26	4	5	6	18
Mellersta Sverige							
2001–2003	34	6	35	7	7	6	22
2002–2004	32	7	33	6	7	5	22
2003–2005	31	8	32	7	7	5	21
2004–2006	28	8	29	8	6	5	20
2005–2007	29	7	30	7	5	6	19
2006–2008	29	5	28	6	4	6	19
Norra Sverige							
2001–2003	33	12	35	6	6	7	19
2002–2004	30	14	33	6	6	6	18
2003–2005	24	14	28	6	6	6	17
2004–2006	23	14	28	6	6	6	16
2005–2007	25	13	28	5	6	6	15
2006–2008	27	11	29	5	6	6	15

a) Bastal: Se tabell 86b.

b) Endast flickor som ej använt narkotika: 2001–2003: Stockholms län: n=1 388. Västra Götalands län: n=1 195. Skåne län: n=1 063. Södra Sverige: n=1 255. Mellersta Sverige: n=1 180. Norra Sverige: n=1 082. 2002–2004: Stockholms län: n=1 370. Västra Götalands län: n=1 170. Skåne län: n=1 059. Södra Sverige: n=1 245. Mellersta Sverige: n=1 301. Norra Sverige: n=1 076. 2003–2005: Stockholms län: n=1 464. Västra Götalands län: n=1 230. Skåne län: n=1 069. Södra Sverige: n=1 207. Mellersta Sverige: n=1 333. Norra Sverige: n=1 084. 2004–2006: Stockholms län: n=1 373. Västra Götalands län: n=1 173. Skåne län: n=1 039. Södra Sverige: n=1 245. Mellersta Sverige: n=1 276. Norra Sverige: n=1 141. 2005–2007: Stockholms län: n=1 299. Västra Götalands län: n=1 168. Skåne län: n=1 056. Södra Sverige: n=1 222. Mellersta Sverige: n=1 227. Norra Sverige: n=1 128. 2006–2008: Stockholms län: n=1 209. Västra Götalands län: n=1 107. Skåne län: n=935. Södra Sverige: n=1 265. Mellersta Sverige: n=1 247. Norra Sverige: n=1 089.

Gymnasiet, år 2

Tabell 91. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol. Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet, år 2. 2004–2008.

	Konsumenter ^{a)}		Icke-konsumenter		Ej relevant	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
2004	86	89	10	9	3	3
2005	85	86	11	9	4	4
2006	87	86	11	11	3	3
2007	83	85	12	10	5	5
2008	84	84	12	12	4	4

a) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

Tabell 92. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet, år 2. 2004–2008.

	Folköl		Starköl		Vin		Sprit		Blanddryck ^{a)}	
	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons
Pojkar										
2004	58	41	75	24	41	58	80	20	78	21
2005	53	46	74	25	41	58	78	21	77	23
2006	51	48	76	24	37	62	78	21	79	20
2007	53	46	72	26	40	59	75	24	72	28
2008	54	45	73	26	41	58	78	21	71	28
Flickor										
2004	38	62	51	48	68	32	81	18	88	12
2005	34	66	51	48	65	35	81	19	87	13
2006	36	64	48	51	64	35	80	19	84	16
2007	35	64	52	48	63	36	81	19	85	14
2008	35	65	49	50	64	36	78	21	82	18

a) Avser bl a stark cider och s k alkoholisk.

Tabell 93. Översikt av olika kombinationer med avseende på typ av dryck. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Dricker ej ^{a)}	Enbart bland-drycker ^{b)}	Vin+ sprit+ bland-drycker	Folköl+ starköl+ vin+ sprit	Folköl+ starköl+ sprit+ bland-drycker	Starköl+ vin+ sprit+ bland-drycker	Folköl+ starköl+ vin+ sprit+ bland-drycker	S:a av övriga möjliga komb.
Pojkar								
2004	10	2	3	3	21	7	24	25
2005	11	2	2	2	17	8	24	27
2006	10	2	2	2	19	8	21	29
2007	11	2	2	2	16	7	21	35
2008	11	1	2	3	16	7	22	36
Flickor								
2004	8	3	19	1	4	14	25	16
2005	9	3	18	1	5	15	21	14
2006	10	3	17	1	4	15	22	15
2007	10	4	15	1	4	16	24	24
2008	12	3	16	1	4	14	23	27

a) Indelningen är gjord med utgångspunkt från uppgifterna om konsumtionsfrekvensen. Andelen som inte dricker kan därför avvika med någon procentenhet från dem som redovisas i tabell 91.
b) Avser bl a stark cider och s k alkoläsk.

Tabell 94. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2004	17	83	0
2005	17	82	0
2006	16	83	0
Flickor			
2004	16	85	0
2005	16	84	0
2006	17	82	0

Tabell 95. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2008.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2007	14	86	0
2008	13	87	0
Flickor			
2007	11	88	0
2008	15	85	0

Tabell 96. "Har du druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2004	47	53	0
2005	49	51	0
2006	49	51	0
Flickor			
2004	44	56	0
2005	44	56	0
2006	45	55	0

Tabell 97. "Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2008.

	Nej	Ja, folköl	Ja, starköl	Ja, alkoläsk	Ja, stark cider	Ja, vin	Ja, sprit
Pojkar							
2007	28	20	51	21	27	17	46
2008	29	21	51	19	24	18	46
Flickor							
2007	28	10	28	28	36	31	43
2008	32	11	27	27	35	31	42

Tabell 98. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för folköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar												
2004	41	58	13	24	21	1	43	14	10	11	20	1
2005	46	53	11	20	22	1	48	14	10	13	15	1
2006	48	51	12	19	20	1	50	13	9	12	15	1
2007	46	54	11	22	20	1	49	15	12	13	10	1
2008	45	54	10	20	23	1	48	16	12	12	10	1
Flickor												
2004	62	38	4	12	22	1	63	14	7	9	6	1
2005	66	34	3	11	20	0	67	13	7	7	4	1
2006	64	36	3	12	20	1	65	13	8	7	5	1
2007	64	36	4	11	21	0	67	14	8	8	2	1
2008	65	35	3	11	20	1	67	12	8	8	4	1

Tabell 99. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka) el min- dre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar													
2004	24	75	18	36	21	1	24	5	4	8	18	41	1
2005	25	74	19	35	20	1	26	5	4	8	17	41	1
2006	24	76	22	34	20	1	24	5	4	8	16	42	1
2007	26	73	21	34	18	1	26	4	4	8	17	39	1
2008	26	73	20	33	20	1	26	5	5	7	18	38	1
Flickor													
2004	48	51	6	19	25	1	49	10	7	9	16	10	0
2005	48	51	9	21	21	0	48	8	6	10	16	12	1
2006	51	48	8	21	20	1	51	6	5	10	15	12	1
2007	48	52	8	20	24	1	48	10	7	9	14	11	1
2008	50	49	7	22	21	1	50	8	7	9	15	10	1

Tabell 100. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för vin. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Pojkar												
2004	58	41	2	10	29	1	58	4	22	6	8	2
2005	58	41	2	11	28	0	58	3	22	8	8	1
2006	62	37	2	11	24	1	62	5	20	6	6	2
2007	59	39	3	11	25	1	60	5	22	5	6	2
2008	58	41	2	12	27	1	59	5	21	7	7	1
Flickor												
2004	32	68	5	24	38	0	32	6	33	13	15	1
2005	35	65	5	23	36	0	35	7	30	13	14	1
2006	35	64	6	24	34	1	35	8	29	14	13	2
2007	36	63	6	23	34	1	36	7	29	13	13	1
2008	36	64	7	24	32	0	36	7	29	14	14	1

Tabell 101. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtill-
verkat vin?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	12	8	2	1	0	23	17	59	1
2005	10	7	1	1	1	20	15	64	1
2006	8	5	1	0	1	16	16	67	1
Flickor									
2004	10	7	2	0	0	20	20	60	0
2005	9	7	2	0	0	18	19	62	0
2006	7	4	1	0	0	13	17	70	1

Tabell 102. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Pojkar													
2004	20	80	10	36	34	0	20	3	11	13	12	39	1
2005	21	78	10	36	33	0	22	2	11	14	12	38	1
2006	21	78	11	37	30	1	21	2	8	15	12	40	1
2007	24	75	12	36	27	1	24	2	9	13	11	38	2
2008	21	78	9	38	31	1	22	2	10	15	12	38	2
Flickor													
2004	18	81	8	34	40	0	19	5	17	21	15	23	1
2005	19	81	7	38	35	0	19	4	16	18	16	24	2
2006	19	80	9	36	34	1	20	5	17	16	17	24	2
2007	19	81	9	38	34	0	19	4	15	20	15	24	2
2008	21	78	7	37	34	1	22	5	17	18	14	22	2

Tabell 103. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtill-
verkad sprit (s k hembränt)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön.
2004–2008.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	10	12	5	3	3	34	15	50	1
2005	9	9	5	2	2	27	15	58	0
2006	8	9	4	1	2	25	15	59	1
2007 ^{a)}	8	6	2		3 ^{b)}	19	2	63	16
2008	8	6	3	3		19	3	62	17
Flickor									
2004	10	12	5	3	2	32	20	48	0
2005	9	9	5	1	2	26	19	54	1
2006	10	8	2	2	1	22	17	60	1
2007 ^{a)}	8	5	2		2 ^{b)}	17	4	65	15
2008	7	6	2	2		15	3	67	14

a) Ny design på frågan.

b) Från och med 2007 är svarsalternativet "Ja, mer än 10 ggr".

Tabell 104. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	9	14	9	4	7	43	7	49	1
2005	8	14	10	6	8	45	8	45	2
2006	8	16	11	7	11	52	6	41	1
2007 ^{a)}	6	16	12	16 ^{b)}		49	2	39	10
2008	6	17	11	15		49	2	39	11
Flickor									
2004	6	9	7	3	2	28	10	62	1
2005	7	14	8	4	5	38	9	51	1
2006	7	13	8	5	5	38	10	50	1
2007 ^{a)}	6	13	11	12 ^{b)}		41	3	45	11
2008	7	13	10	12		42	3	47	9

a) Ny design på frågan.

b) Från och med 2007 är svarsalternativet "Ja, mer än 10 ggr".

Tabell 105. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes- tillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 stor flas- ka	2 flas- kor	3–4 flas- kor	5 flas- kor el. mer	Ej svar
Pojkar													
2004	21	78	8	33	36	1	22	13	10	17	18	20	1
2005	23	77	8	31	37	1	24	12	9	17	18	19	1
2006	20	79	11	34	34	1	20	13	10	16	17	22	1
2007	28	72	9	31	32	0	29	13	9	14	17	17	1
2008	28	71	9	31	31	0	29	12	11	14	16	17	1
Flickor													
2004	12	88	12	41	34	0	13	16	9	22	29	11	0
2005	13	87	11	45	31	0	13	15	9	21	28	14	1
2006	16	84	13	43	28	1	16	14	8	21	30	11	1
2007	14	85	9	44	32	1	15	16	10	19	27	12	1
2008	18	82	9	41	31	1	18	17	8	19	26	12	1

Tabell 106. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	0 ^{a)}	1	2	3	4	5	6	Ej relevant
Pojkar								
2004	10	13	11	12	11	19	22	3
2005	11	12	13	11	11	22	21	4
2006	11	11	12	11	12	17	24	3
2007	12	12	10	11	10	17	24	5
2008	12	13	11	10	11	18	21	4
Flickor								
2004	9	20	18	15	13	13	9	3
2005	9	18	17	16	12	13	11	4
2006	11	20	17	14	12	13	10	3
2007	10	17	16	15	12	15	11	5
2008	12	19	15	15	11	13	11	4

a) Icke-konsument.

Tabell 107. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
Pojkar												
2004	19	27	1	2	10	15	30	44	9	13	68	100
2005	19	28	1	2	10	14	31	45	7	10	69	100
2006	20	28	1	2	8	12	34	48	7	11	71	100
2007	20	26	2	3	12	16	35	46	7	9	76	100
2008	18	26	2	3	10	15	33	47	6	9	69	100
Flickor												
2004	12	31	4	9	11	29	9	24	3	7	39	100
2005	12	30	3	8	12	29	12	30	2	5	41	100
2006	15	38	4	9	8	21	11	26	2	6	40	100
2007	12	29	5	12	11	26	12	29	2	5	42	100
2008	11	28	5	13	12	30	9	24	2	6	40	100

Tabell 108. "Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?"
Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004 och 2006.

	Dricker inte	Någon gång/ vecka	Ett par gång/ månad	Någon gång/ månad	Några gång/ år	Mer sällan	Aldrig	Ej svar
Pojkar								
2004	10	8	19	25	21	9	8	1
2006	11	8	18	25	19	7	10	1
Flickor								
2004	9	6	12	27	26	12	7	0
2006	12	5	15	27	21	9	10	1

Tabell 109. "Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2008.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2007	79	20	1
2008	79	20	1
Flickor			
2007	80	19	1
2008	78	22	1

Tabell 110. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
Pojkar							
2004	9	40	19	10	10	11	1
2005	9	41	18	10	9	12	1
2006	10	41	18	9	10	11	1
2007	11	41	18	8	11	11	1
2008	11	42	18	8	10	11	1
Flickor							
2004	5	34	22	13	9	16	0
2005	6	37	20	12	14	10	0
2006	5	37	19	12	15	12	1
2007	6	38	20	11	15	10	1
2008	6	38	18	10	15	12	1

Tabell 111. "Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Aldrig varit berusad	11 år eller yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år eller äldre ^{a)}	Ej svar
Pojkar										
2004	17	2	4	13	19	23	18	..	..	3
2005	16	2	6	12	19	21	16	6	0	3
2006	17	2	4	12	18	21	16	6	2	3
2007 ^{b) c)}	11	2	3	10	15	23	18	6	1	11
2008	10	1	2	8	16	22	18	8	2	11
Flickor										
2004	16	1	4	13	21	22	21	..	..	2
2005	16	1	4	15	19	21	16	7	0	1
2006	18	1	4	12	18	19	19	7	1	2
2007 ^{b) c)}	10	1	4	11	18	22	16	7	1	10
2008	11	1	3	11	16	20	17	8	1	11

a) Tidigare inkluderas ej personer äldre än 18 år.

b) Andelen "Aldrig varit berusad" härrör från en annan fråga än den som redovisas i tabell 109 och kan därför avvika med någon procentenhet.

c) Frågan ändrad till öppet svarsalternativ.

Tabell 112. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008.

	Pojkar				Flickor			
	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a
Individuella problem								
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	4	2	3	9	7	3	5	15
Förstört saker eller kläder	16	6	11	34	18	9	11	38
Tappat pengar eller andra värdesaker	13	5	7	26	17	6	9	31
Råkat ut för en olycka eller skadats	12	5	6	23	11	4	6	21
Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning ^{a)}	4	1	1	6	4	1	0	5
Relationsproblem								
Grälat	13	5	18	35	13	9	22	45
Problem med vänner	9	3	3	15	15	7	7	29
Problem med föräldrar	7	3	3	12	10	3	6	19
Problem med lärare	2	0	1	3	1	0	1	2
Sexuella problem								
Lett till oönskat sex	7	3	4	14	9	4	4	17
Lett till oskyddat sex	9	3	12	25	9	5	13	27
Brottsrelaterade problem								
Bråkat eller slagits	10	5	11	27	8	3	3	14
Blivit bestulen eller rånad	5	1	1	6	7	1	1	10
Råkat i bråk med polisen	7	3	3	13	4	1	1	7

a) Nytt svarsalternativt från och med 2007.

Tabell 113. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 2004–2006.

	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
Pojkar				
2004	7	17	21	54
2005	9	16	21	52
2006	9	17	21	51
Flickor				
2004	10	20	21	48
2005	9	21	21	48
2006	10	22	20	47

a) 2004: n=1 935 pojkar och 1 977 flickor. 2005: n=1 900 pojkar och 2 036 flickor. 2006: n=1 587 pojkar och 1 672 flickor.

Tabell 114. "Röker du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
Nej, aldrig rökt	27	30	30	28	32
Nej, bara prövat	34	32	31	30	28
Nej, slutat	6	5	5	5	4
Ja (totalt)	32	31	33	36	34
– varje dag	7	6	6	7	8
– nästan varje dag	3	3	3	4	4
– men bara vid veckosluten	2	2	2	.	.
– men bara på fest	14	16	16	17	15
– men bara ibland	6	6	7	8	7
Ej svar	1	1	2	1	1
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
Nej, aldrig rökt	29	29	29	29	29
Nej, bara prövat	27	25	25	25	24
Nej, slutat	6	5	6	5	6
Ja (totalt)	38	41	40	41	41
– varje dag	13	15	13	13	13
– nästan varje dag	4	4	4	3	5
– men bara vid veckosluten	2	2	3	.	.
– men bara på fest	14	15	15	19	16
– men bara ibland	6	5	6	7	7
Ej svar	0	0	1	0	0

Tabell 115. Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Antal cigaretter per dag						Ej svar	Antal daglig-rökare
	1–2	3–6	7–10	11–16	17–20	Fler än 20		
Pojkar								
2004	4	24	29	25	11	1	4	128
2005	2	20	26	22	16	7	7	111
2006	5	16	33	25	6	6	9	91
2007	1	24	30	18	15	4	8	132
2008	1	27	26	19	14	5	7	124
Flickor								
2004	3	27	37	19	9	1	4	287
2005	1	28	41	20	8	1	2	309
2006	1	25	41	21	7	1	5	225
2007	2	24	42	25	2	2	3	252
2008	1	27	44	14	10	1	3	262

Tabell 116. "Snusar du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Pojkar					Flickor				
	–04	–05	–06	–07	–08	–04	–05	–06	–07	–08
Nej, aldrig snusat	34	33	34	36	39	55	51	52	50	55
Nej, bara prövat	28	31	30	30	31	35	36	35	37	33
Nej, slutat	5	4	5	5	4	1	2	1	2	2
Ja (totalt)	32	30	31	28	25	9	11	11	11	9
– varje dag	23	21	22	19	15	3	4	4	3	3
– nästan varje dag	2	2	3	2	3	1	1	2	1	1
– men bara ibland	7	7	7	7	8	5	7	6	7	6
Ej svar	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0

Tabell 117. Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008 ^{a)}.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
n=	639	629	542	545	419
Mindre än 1 dosa/vecka	23	24	24	2	31
1 dosa/vecka	11	12	13	14	7
2 dosor/vecka	15	18	17	16	13
3 dosor/vecka	29	21	25	16	13
4 dosor eller fler/vecka	21	23	21	32	24
Ej svar	1	2	1	20	13
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
n=	189	265	199	222	179
Mindre än 1 dosa/vecka	65	61	55	6	57
1 dosa/vecka	7	11	12	29	10
2 dosor/vecka	12	7	12	11	6
3 dosor/vecka	6	9	10	6	11
4 dosor eller fler/vecka	8	8	8	11	8
Ej svar	1	3	2	38	8

a) Från och med 2007 är frågan ändrad till öppet svarsalternativ och lyder: "Hur mycket snusar du per vecka?". Från och med 2008 är frågan ändrad till att inkludera svarsalternativet "Snusar mindre än en dosa per vecka".

Tabell 118. Snusning och rökning. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar
Pojkar					
2004	55	12	19	12	1
2005	56	13	18	12	1
2006	53	14	19	12	2
2007	54	17	19	9	1
2008	57	17	18	7	1
Flickor					
2004	59	31	7	2	0
2005	56	32	9	3	1
2006	57	31	8	3	1
2007	55	33	8	3	1
2008	57	34	7	2	1

Tabell 119. "Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 2004–2008.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
n=	675	672	589	722	613
Köper själv	76	75	69	67	67
Från kompisar	37	38	45	47	54
Från föräldrar	3	4	3	4	2
Från försäljare av smuggelcigaretter	.	.	.	3	3
Annan person ^{a)}	13	14	18	7	7
Ej svar	1	1	2	2	1
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
n=	832	905	749	892	855
Köper själv	72	66	64	63	65
Från kompisar	44	45	51	56	60
Från föräldrar	6	6	4	5	6
Från försäljare av smuggelcigaretter	.	.	.	3	3
Annan person ^{a)}	26	30	30	10	11
Ej svar	1	1	0	1	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Annan (minst 18 år)".

Tabell 120. "Hur får du vanligen tag på snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 2004–2008.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
n=	639	629	542	545	419
Köper själv	86	80	79	79	74
Från kompisar	24	31	28	35	35
Egna föräldrar	18	15	12	14	14
Annan person ^{a)}	11	13	13	7	8
Ej svar	2	1	2	1	1
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
n=	189	265	199	222	179
Köper själv	66	64	55	61	48
Från kompisar	39	43	46	58	56
Egna föräldrar	11	10	9	8	8
Annan person ^{a)}	25	34	32	11	13
Ej svar	3	1	0	1	0

a) Före 2007 var svarsalternativet "Annan (minst 18 år)".

Tabell 121. "Var har du köpt cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2004–2008.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
n=	513	480	396	475	409
Varuhus/mataffär	57	60	53	60	62
Närbutik/jourbutik	63	65	57	66	70
Kiosk	78	79	76	83	89
Bensinstation	58	61	55	64	61
Restaurang	34	36	29	23	27
Annat	25	27	25	28	32
Ej svar	14	12	18	5	4
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
n=	604	605	495	559	550
Varuhus/mataffär	47	47	50	52	49
Närbutik/jourbutik	61	57	56	56	59
Kiosk	85	82	84	85	89
Bensinstation	46	48	45	47	44
Restaurang	29	26	17	19	18
Annat	16	17	13	20	18
Ej svar	8	8	9	3	2

Tabell 122. "Var har du köpt snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2004–2008.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
n=	547	507	432	435	312
Varuhus/mataffär	68	65	69	68	67
Närbutik/jourbutik	71	75	71	69	74
Kiosk	88	89	90	86	87
Bensinstation	68	68	72	72	65
Restaurang	30	31	28	23	24
Annat	26	26	26	25	29
Ej svar	4	5	4	3	0
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
n=	124	168	116	127	80
Varuhus/mataffär	65	62	38	66	62
Närbutik/jourbutik	72	57	34	54	62
Kiosk	91	88	89	84	90
Bensinstation	63	58	60	60	57
Restaurang	25	22	14	15	21
Annat	17	17	12	17	14
Ej svar	2	4	4	3	0

Tabell 123. Andelen elever som använt narkotika samt andelen som använt narkotika senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Har använt narkotika någon gång		Använt narkotika senaste månaden	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
2004	17	14	5	2
2005	17	13	6	3
2006	16	14	5	2
2007	17	13	4	2
2008	17	15	4	2

Tabell 124. Erfarenhet av olika preparat. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
Hasch	14	15	13	16 ^{a)}	17
Marijuana	11	12	11		
Amfetamin	2	2	2	1	2
Heroin som röks	0	0	0	1 ^{b)}	1
Heroin som injiceras	0	0	0		
Morfin eller liknande	1	1	1	.	.
Kokain	1	1	2	1	2
LSD	1	1	1	1	0
Ecstasy	3	3	2	2	2
GHB	1	1	0	1	0
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	2	2
Annat	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
Hasch	11	10	11	12 ^{a)}	14
Marijuana	7	8	8		
Amfetamin	2	2	1	2	2
Heroin som röks	1	0	1	0 ^{b)}	0
Heroin som injiceras	0	0	0		
Morfin eller liknande	0	1	1	.	.
Kokain	1	1	1	1	2
LSD	1	0	0	0	0
Ecstasy	3	2	2	2	2
GHB	1	1	0	0	0
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	2	2
Annat	0	1	1	0	1
Ej svar	1	1	2	1	1

a) Fr o m 2007 är svarsalternativet "Hasch/marijuana (cannabis)".

b) Fr o m 2007 är svarsalternativet enbart "Heroin".

c) Nytt svarsalternativ 2007: "Sömn- och lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination (t ex Rohypnol, Propavan, Imovane och Stilnoct)".

Tabell 125. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2004–2006.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2004	75	18	2	2	22	3
2005	68	19	7	4	30	2
2006	71	18	6	4	28	1
Flickor						
2004	81	13	3	–	16	3
2005	83	15	1	0	15	2
2006	81	12	1	0	14	6

a) 2004: 355 pojkar och 294 flickor. 2005: 364 pojkar och 288 flickor. 2006: 289 pojkar och 265 flickor.

Tabell 126. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2007–2008.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2007	3	57	22	15	94	3
2008	4	59	21	15	95	1
Flickor						
2007	3	60	19	13	92	5
2008	5	62	17	11	90	5

a) 2007: 347 pojkar och 299 flickor. 2008: 317 pojkar och 296 flickor.

Tabell 127. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika^{a)}. 2004–2008.

	Enbart cannabis- preparat	Enbart annan narkotika	Både och	Ej svar
Pojkar				
2004	68	3	25	3
2005	71	1	25	2
2006	74	3	21	2
2007	68	5	26	1
2008	74	3	22	2
Flickor				
2004	57	8	32	4
2005	70	3	21	5
2006	65	6	22	8
2007	63	4	30	3
2008	63	5	28	4

a) Bastal: Se tabellerna 125 och 126.

Tabell 128. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på dessa frågor angett att de använt respektive narkotika^{a)}. 2004–2008.

	11 år el. yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år el. äldre ^{b)}	Ej svar
Pojkar									
2004									
Marijuana/hasch	1	2	3	11	26	49	..	..	9
Annan narkotika	1	3	0	12	25	47	..	..	11
2005									
Marijuana/hasch	0	2	3	13	17	31	26	2	4
Annan narkotika	1	4	4	1	21	27	28	8	5
2006									
Marijuana/hasch	1	2	4	10	22	34	23	2	2
Annan narkotika	5	3	4	9	27	14	29	5	4
2007^{c)}									
Marijuana/hasch	0	1	4	7	17	32	29	5	5
Annan narkotika	1	2	1	6	8	26	35	8	15
2008									
Marijuana/hasch	1	1	3	6	17	30	35	3	5
Annan narkotika	.	3	2	6	14	26	22	6	22
Flickor									
2004									
Marijuana/hasch	0	1	4	10	34	43	..	..	8
Annan narkotika	0	0	2	11	31	44	..	..	12
2005									
Marijuana/hasch	0	0	7	13	22	26	26	3	2
Annan narkotika	0	0	11	16	19	33	17	1	3
2006									
Marijuana/hasch	0	1	4	16	16	31	26	3	2
Annan narkotika	0	0	4	13	32	25	19	5	2
2007^{c)}									
Marijuana/hasch	—	2	4	16	17	28	28	2	3
Annan narkotika	1	2	3	11	23	28	18	1	14
2008									
Marijuana/hasch	0	0	7	7	19	29	27	6	5
Annan narkotika	1	1	2	10	23	24	22	3	14

a) 2004: cannabis: 322 pojkar och 254 flickor, annan narkotika: 93 pojkar och 94 flickor. 2005: cannabis: 350 pojkar och 263 flickor, annan narkotika: 80 pojkar och 72 flickor. 2006: cannabis: 273 pojkar och 238 flickor, annan narkotika: 63 pojkar och 77 flickor. 2007: cannabis: 338 pojkar och 286 flickor, annan narkotika: 114 pojkar och 118 flickor. 2008: cannabis: 308 pojkar och 280 flickor, annan narkotika: 84 pojkar och 115 flickor.

b) Tidigare inkluderas ej personer äldre än 18 år.

c) Från och med 2007 har frågorna öppet svarsalternativ.

Tabell 129. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika^{a)}. 2004–2008.

	Hasch	Marijuana	Annat	Ej svar
Pojkar				
2004	57	31	8	4
2005	59	34	4	4
2006	59	32	4	5
2007	62	29	7	2
2008	62	28	8	2
Flickor				
2004	61	20	11	7
2005	61	27	6	6
2006	58	25	7	9
2007	68	21	6	4
2008	60	25	9	7

a) Bastal: Se tabellerna 125 och 126.

Tabell 130. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som någon gång använt narkotika^{a)}. 2004–2008.

	Ja	Nej	Vet inte	Ej svar
Pojkar				
2004	19	69	8	3
2005	19	70	9	2
2006	19	65	11	5
2007	17	63	17	2
2008	19	70	9	2
Flickor				
2004	19	70	7	4
2005	23	68	6	2
2006	19	68	7	6
2007	25	62	11	2
2008	21	69	7	4

a) Bastal: Se tabellerna 125 och 126.

Tabell 131. "Känner du till någon person i din egen ålder som du tror eller säkert vet har använt något av följande medel?" ^{a)} Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Hasch/ marijuana		Amfetamin		Heroin		Kokain		Ecstasy		LSD		GHB	
	Ja, sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det	Ja, vet sä- kert	Ja, tror det
Pojkar														
2004	55	20	15	15	10	11	12	11	21	17	12	13	9	12
2005	55	17	13	14	9	12	12	13	19	16	11	12	8	10
2006	52	16	14	14	9	11	13	11	18	15	11	13	7	9
Flickor														
2004	57	18	17	14	11	14	11	15	27	16	13	14	8	10
2005	54	20	15	15	10	15	12	14	23	18	11	15	7	11
2006	53	19	15	16	10	15	13	16	19	18	9	14	7	11

Tabell 132. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?" ^{b)} Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika ^{a)}. 2004–2008.

	Haft möjlighet	Nej, vet ingen	Ja, tror det	Ja, vet säkert	Ej svar
Pojkar					
2004	37	53	31	15	0
2005	36	54	30	15	1
2006	37	56	30	13	0
2007	36	.	.	.	1
2008	32	.	.	.	0
Flickor					
2004	36	52	34	14	0
2005	33	52	35	13	0
2006	34	54	33	13	0
2007	31	.	.	.	1
2008	31	.	.	.	0

a) 2004: n=1 867 pojkar och 1 940 flickor. 2005: n=1 845 pojkar och 2 010 flickor. 2006: n=1 528 pojkar och 1 644 flickor. 2007: n=1 679 pojkar och 1 947 flickor. 2008: n=1516 pojkar och 1829 flickor.

b) Frågan förändrad från och med år 2007.

Tabell 133. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som ej använt narkotika ^{a)}. 2004–2008.

	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
Pojkar				
2004	7	82	11	0
2005	7	82	11	0
2006	6	83	11	1
2007	6	81	12	0
2008	8	81	11	0
Flickor				
2004	7	82	11	0
2005	8	79	13	0
2006	6	81	12	0
2007	6	81	12	1
2008	6	81	12	0

a) Bastal: Se tabell 132.

Tabell 134. "Vilket eller vilka slag av narkotika tror du att du skulle kunna få tag på?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Inget	Hasch	Mariju- ana	Amfeta- min	Hero- in som injec- ras	Rök- hero- in	Morfin	Ko- kain	LSD	Ecsta- sy	GHB	Vet ej
Pojkar												
2004	26	53	50	17	14	8	11	13	18	29	13	18
2005	26	51	50	15	13	8	11	14	16	26	11	21
2006	27	50	45	16	8	13	9	16	16	25	10	20
Flickor												
2004	24	49	44	15	13	5	7	11	16	30	9	24
2005	23	48	43	15	13	5	8	12	12	26	8	25
2006	24	49	39	14	4	13	8	13	11	24	7	26

Tabell 135. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat totalt	Ej svar	Sniffar fortfarande
Pojkar						
2004	92	3	3	6	1	1
2005	91	4	4	8	1	2
2006	91	4	4	8	2	2
2007 ^{a)}	94	2	4	6	1	.
2008	94	2	4	5	1	.
Flickor						
2004	94	3	2	5	1	1
2005	94	3	2	5	1	0
2006	94	2	2	5	1	0
2007 ^{a)}	95	2	3	4	1	.
2008	95	2	3	5	1	.

a) Frågan omformulerad i 2007 års undersökning.

Tabell 136. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Nej	Ja, med recept	Ja, utan recept	Ja, totalt	Ej svar
Pojkar					
2004	91	4	3	7	2
2005	90	4	4	7	2
2006	90	4	3	7	3
2007	92	5	3	8	1
2008	93	4	3	7	1
Flickor					
2004	89	5	3	9	2
2005	89	6	4	10	1
2006	86	6	5	11	3
2007	89	7	5	12	1
2008	88	6	6	12	1

Tabell 137. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar					
2004	93	4	2	6	1
2005	93	4	2	6	2
2006	93	4	1	5	2
2007	95	3	1	4	1
2008	94	3	2	5	1
Flickor					
2004	90	6	2	8	2
2005	89	8	1	9	1
2006	88	7	3	10	2
2007	90	7	2	9	1
2008	89	7	3	10	1

Tabell 138. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Nej	Ja, en gång	Ja ett fåtal ggr	Ja, flera ggr	Ja (totalt)	Ej svar
Pojkar						
2004	97	1	1	0	2	2
2005	97	1	0	0	2	1
2006	97	0	1	0	1	2
2007	94	1	1	1	2	4
2008	98	0	0	0	1	2
Flickor						
2004	99	0	–	0	0	1
2005	98	0	0	0	1	1
2006	98	0	0	–	0	1
2007	96	1	0	0	1	3
2008	98	0	0	0	0	1

Tabell 139a. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller bland-
drycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 2004–2008.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
Folköl					
Mycket svårt	1	1	1	1	1
Ganska svårt	0	1	1	0	1
Varken eller	2	4	3	4	5
Ganska lätt	9	10	9	10	11
Mycket lätt	63	59	60	59	59
Dricker aldrig	22	23	23	.	.
Ej svar	3	3	4	7	6
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5%^{a)}					
Mycket svårt	1	1	1	1	1
Ganska svårt	3	3	2	3	3
Varken eller	10	10	9	10	12
Ganska lätt	31	28	29	29	28
Mycket lätt	38	40	40	39	39
Dricker aldrig	16	17	16	.	.
Ej svar	2	2	3	4	2
Vin					
Mycket svårt	1	1	2	2	2
Ganska svårt	4	4	3	3	4
Varken eller	10	11	10	11	11
Ganska lätt	21	19	19	19	18
Mycket lätt	32	31	32	30	30
Dricker aldrig	30	30	30	.	.
Ej svar	3	4	4	7	7
Systembolagssprit					
Mycket svårt	4	4	5	4	4
Ganska svårt	10	10	10	8	9
Varken eller	15	14	13	16	14
Ganska lätt	25	23	22	20	22
Mycket lätt	27	29	31	27	27
Dricker aldrig	17	17	16	.	.
Ej svar	3	3	3	5	5
Hembränt					
Mycket svårt	7	8	11	7	8
Ganska svårt	9	11	9	5	6
Varken eller	11	11	11	7	7
Ganska lätt	11	9	8	8	7
Mycket lätt	21	18	17	16	15
Dricker aldrig	38	39	39	.	.
Ej svar	3	4	5	8	8
Smuggelsprit					
Mycket svårt	9	7	6	4	5
Ganska svårt	8	8	7	6	6
Varken eller	9	11	11	11	10
Ganska lätt	13	14	14	15	16
Mycket lätt	24	26	30	29	28
Dricker aldrig	35	31	28	.	.
Ej svar	3	3	4	6	6

a) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoläsk i svarsalternativet.

Forts.

Forts. Tabell 139a. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 2004–2008.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
Blanddrycker					
Mycket svårt	1	1	1	.	.
Ganska svårt	4	3	5	.	.
Varken eller	12	13	12	.	.
Ganska lätt	29	27	25	.	.
Mycket lätt	36	39	39	.	.
Dricker aldrig	15	15	14	.	.
Ej svar	3	3	3	.	.
Smugglad starköl, stark cider eller alkoläsk					
Mycket svårt	.	.	.	3	3
Ganska svårt	.	.	.	5	7
Varken eller	.	.	.	11	11
Ganska lätt	.	.	.	18	19
Mycket lätt	.	.	.	32	29
Vet ej	.	.	.	26	26
Ej svar	.	.	.	5	5

Tabell 139b. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller bland-
drycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **flickor**. 2004–2008.

Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
Folköl					
Mycket svårt	0	1	1	1	1
Ganska svårt	1	1	1	1	1
Varken eller	4	4	5	4	5
Ganska lätt	8	8	9	13	12
Mycket lätt	45	43	42	50	48
Dricker aldrig	40	40	39	.	.
Ej svar	2	3	4	7	6
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5%^{a)}					
Mycket svårt	1	1	1	1	1
Ganska svårt	3	3	4	2	4
Varken eller	10	9	7	10	14
Ganska lätt	23	20	22	29	31
Mycket lätt	28	31	28	42	34
Dricker aldrig	32	33	33	.	.
Ej svar	3	3	4	3	2
Vin					
Mycket svårt	1	1	2	1	1
Ganska svårt	4	4	4	3	3
Varken eller	10	10	11	10	13
Ganska lätt	25	22	22	22	25
Mycket lätt	37	37	34	38	32
Dricker aldrig	21	22	24	.	.
Ej svar	2	3	4	5	4
Systembolagssprit					
Mycket svårt	4	5	5	4	5
Ganska svårt	10	9	11	8	10
Varken eller	15	14	15	13	14
Ganska lätt	23	24	22	24	25
Mycket lätt	28	29	25	30	24
Dricker aldrig	17	17	20	.	.
Ej svar	2	3	4	5	3
Hembränt					
Mycket svårt	7	8	9	6	7
Ganska svårt	7	8	7	4	4
Varken eller	10	10	9	7	7
Ganska lätt	8	9	8	7	6
Mycket lätt	16	12	9	11	9
Dricker aldrig	48	50	53	.	.
Ej svar	3	4	5	9	7
Smuggelsprit					
Mycket svårt	10	8	7	4	5
Ganska svårt	7	7	6	7	5
Varken eller	8	12	12	10	11
Ganska lätt	8	11	11	14	14
Mycket lätt	12	17	17	21	20
Dricker aldrig	50	40	43	.	.
Ej svar	3	4	5	7	5

a) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoläsk i svarsalternativet.

Forts.

Forts. Tabell 139b. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **flickor**. 2004–2008.

Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
Blanddrycker					
Mycket svårt	0	1	1	.	.
Ganska svårt	3	3	4	.	.
Varken eller	11	12	12	.	.
Ganska lätt	30	27	28	.	.
Mycket lätt	42	44	40	.	.
Dricker aldrig	11	10	13	.	.
Ej svar	1	2	3	.	.
Smugglad starköl, stark cider eller alkoläsk					
Mycket svårt	.	.	.	3	4
Ganska svårt	.	.	.	6	5
Varken eller	.	.	.	12	14
Ganska lätt	.	.	.	16	17
Mycket lätt	.	.	.	22	19
Vet ej	.	.	.	34	36
Ej svar	.	.	.	6	5

Tabell 140a. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoläsk?"
Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 2004–2008^{a)}.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
Folköl					
Dricker inte	40	44	45	38	38
Köper själv	30	27	26	20	16
Syskon	5	4	4	3	5
Kamrater/kamraters syskon	18	19	17	17	21
Egna föräldrar (med lov)	15	13	11	10	11
Egna föräldrar (utan lov)	0	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	6	6	6	3	4
Annan vuxen som köper ut	10	8	8	3	4
Restaurang, pub el liknande	3	4	4	4	3
Tillverkar själv	1	1	1	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	2	1
Annat sätt	1	1	1	4	5
Ej svar	1	1	1	14	14
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5%^{b)}					
Dricker inte	24	25	24	16	17
Köper själv på systemet	2	3	1	3	3
Syskon	9	10	8	11	12
Kompisar/kompisars syskon	31	34	34	40	42
Egna föräldrar (med lov)	22	19	16	21	23
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	2
Annan vuxen som bjuder	7	6	7	7	7
Annan vuxen som köper ut	22	20	21	17	16
Restaurang, pub el liknande	14	14	12	18	15
Tillverkar själv	1	1	1	.	.
Handlar i ett grannland	9	7	9	7	6
Annat sätt	4	3	5	11	11
Ej svar	2	2	2	5	3

a) 2007: Ny design på frågan.

b) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoläsk i svarsalternativet.

Tabell 140b. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?"
Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **flickor**. 2004–2008^{a)}.

Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
Folköl					
Dricker inte	61	65	63	54	56
Köper själv	12	10	10	7	6
Syskon	3	4	3	3	3
Kamrater/kamraters syskon	16	14	16	14	15
Egna föräldrar (med lov)	11	9	8	8	7
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	9	8	10	3	3
Annan vuxen som köper ut	8	8	9	3	4
Restaurang, pub el liknande	4	4	3	4	4
Tillverkar själv	0	–	0	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	1	1
Annat sätt	1	0	1	2	3
Ej svar	1	1	1	18	15
Starköl, stark cider och alkoholäsk mer än 3,5%^{b)}					
Dricker inte	48	48	51	15	17
Köper själv på systemet	1	1	1	2	1
Syskon	7	6	6	14	15
Kompisar/kompisars syskon	24	24	24	44	45
Egna föräldrar (med lov)	12	13	10	27	27
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	3
Annan vuxen som bjuder	10	11	11	10	9
Annan vuxen som köper ut	17	19	19	17	19
Restaurang, pub el liknande	11	11	10	18	19
Tillverkar själv	0	0	0	.	.
Handlar i ett grannland	4	4	3	5	4
Annat sätt	1	2	2	6	7
Ej svar	1	1	1	4	3

a) 2007: Ny design på frågan.

b) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäsk i svarsalternativet.

Tabell 141a. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort ^{a)} bland **pojkar**. 2004–2008 ^{b)}.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
Vin					
Dricker inte	58	59	63	46	46
Köper själv på systemet	1	1	1	1	1
Syskon	4	4	3	2	3
Kompisar/kompisars syskon	13	15	13	13	15
Egna föräldrar (med lov)	20	18	15	11	12
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	2
Annan vuxen som bjuder	6	6	4	4	4
Annan vuxen som köper ut	6	6	5	5	5
Restaurang, pub el liknande	5	4	4	5	5
Tillverkar själv	1	2	2	.	.
Handlar i ett grannland	2	1	2	2	2
Annat sätt	2	2	2	6	6
Ej svar	1	1	1	19	19
Sprit					
Dricker inte	21	22	21	22	23
Köper själv på systemet	2	2	2	2	1
Syskon	9	10	8	8	8
Kompisar/kompisars syskon	38	40	38	38	43
Egna föräldrar (med lov)	16	14	12	10	10
Egna föräldrar (utan lov)	2	2	2	3	5
Annan vuxen som bjuder	9	9	8	5	7
Annan vuxen som köper ut	21	20	22	15	17
Restaurang, pub el liknande	13	13	12	13	13
Tillverkar själv	1	1	2	.	.
Handlar i ett grannland	9	9	10	8	6
Annat sätt	5	4	5	13	9
Ej svar	2	2	2	7	6

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) 2007: Ny design på frågan.

Tabell 141b. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort ^{a)} bland **flickor**. 2004–2008 ^{b)}.

Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
Vin					
Dricker inte	32	35	35	31	31
Köper själv på systemet	1	1	0	1	1
Syskon	8	6	6	8	7
Kompisar/kompisars syskon	25	25	26	27	28
Egna föräldrar (med lov)	32	28	28	23	22
Egna föräldrar (utan lov)	2	2	2	3	4
Annan vuxen som bjuder	14	14	15	9	9
Annan vuxen som köper ut	17	18	19	11	13
Restaurang, pub el liknande	10	10	8	9	11
Tillverkar själv	0	0	0	.	.
Handlar i ett grannland	4	4	4	3	3
Annat sätt	2	2	2	5	5
Ej svar	0	1	1	11	9
Sprit					
Dricker inte	19	19	20	21	23
Köper själv på systemet	1	1	0	1	1
Syskon	9	9	8	10	8
Kompisar/kompisars syskon	41	41	42	42	43
Egna föräldrar (med lov)	15	16	13	10	10
Egna föräldrar (utan lov)	4	3	3	4	5
Annan vuxen som bjuder	17	18	18	7	7
Annan vuxen som köper ut	29	28	30	16	17
Restaurang, pub el liknande	18	16	14	12	13
Tillverkar själv	0	0	0	.	.
Handlar i ett grannland	7	7	7	6	6
Annat sätt	3	3	3	8	9
Ej svar	1	1	2	8	6

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) 2007: Ny design på frågan.

Tabell 142. "Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna ^{a)}. 2004–2008^{b)}.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08
Köpt av tillverkare	22	23	17	.	.
Köpt av kompisar	42	43	39	.	.
Bjuden av kompisar	48	46	44	.	.
Kompisar/kompisars syskon	.	.	.	49	48
Från syskon	.	.	.	4	4
Egna föräldrar (med lov)	6	4	4	6	4
Egna föräldrar (utan lov)	1	2	1	3	3
Annan vuxen som köpt	5	4	4	5	6
Annan vuxen som bjudit	10	9	8	5	7
Tillverkat själv	3	3	6	7	6
Annat sätt	2	2	2	17	14
Ej svar	3	4	4	9	8
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08
Köpt av tillverkare	16	17	17	.	.
Köpt av kompisar	38	47	37	.	.
Bjuden av kompisar	59	53	60	.	.
Kompisar/kompisars syskon	.	.	.	47	55
Från syskon	.	.	.	6	5
Egna föräldrar (med lov)	6	3	5	5	4
Egna föräldrar (utan lov)	3	2	2	2	4
Annan vuxen som köpt	7	6	4	6	7
Annan vuxen som bjudit	15	10	14	10	12
Tillverkat själv	0	0	–	2	2
Annat sätt	1	1	1	13	9
Ej svar	1	2	2	10	5

a) 2004: n=677 pojkar och 640 flickor. 2005: n=563 pojkar och 546 flickor. 2006: n=427 pojkar och 397 flickor. 2007: n=382 pojkar och 373 flickor. 2008: n=338 pojkar och 308 flickor.

b) 2007: Ny design på frågan.

Tabell 143. "Hur har kompisarna fått tag i den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som har druckit hembränt under de senaste 12 månaderna samt uppgett att de köpt/blivit bjudna av kompisar ^{a)}. 2004–2006.

	Pojkar			Flickor		
	–04	–05	–06	–04	–05	–06
Föräldrar (med/utan lov)	10	12	8	13	13	12
Köpt av vuxen	35	31	26	39	33	40
Köpt av yngre (<20 år)	15	14	14	17	11	18
Tillverkat själv	22	24	20	19	22	28
Annat sätt	4	3	4	5	8	4
Vet inte	28	29	35	29	30	27
Ej svar	0	11	10	5	5	2

a) 2004: n=502 pojkar och 512 flickor. 2005: n=417 pojkar och 441 flickor. 2006: n=305 pojkar och 320 flickor.

Tabell 144. "Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoläsk, wine coolers eller andra blanddrycker?" ^{a)}. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Pojkar			Flickor		
	–04	–05	–06	–04	–05	–06
Dricker inte	22	24	21	12	13	16
Köper själv på systemet	2	3	3	1	1	0
Syskon	11	11	10	13	11	11
Kompisar/kompisars syskon	36	37	37	41	41	41
Egna föräldrar (med lov)	24	21	19	31	31	28
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	8	7	8	16	16	18
Annan vuxen som köper ut	19	19	20	30	31	32
Restaurang, pub el likn	16	14	14	22	20	17
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0
Handlar i ett grannland	6	7	8	5	6	5
Annat sätt	1	2	3	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1

a) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 145. "Vet du någon person som har en hembränningsapparat?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2004	35	60	5
2005	31	64	5
2006	28	67	6
Flickor			
2004	31	66	3
2005	31	66	3
2006	26	70	4

Tabell 146. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
Pojkar								
2004	61	18	11	4	2	3	38	1
2005	58	22	12	3	1	3	41	1
2006	52	25	13	4	2	2	46	2
2007	61	.	27	7	2	2	38	1
2008	62	.	27	6	2	2	37	1
Flickor								
2004	69	16	8	3	1	2	31	1
2005	61	19	11	4	2	2	38	1
2006	60	20	10	5	1	2	39	1
2007	63	.	26	6	2	3	36	1
2008	64	.	24	7	1	3	35	1

a) Svarsalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 147. "Hur trivs du i skolan?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
Pojkar						
2004	50	35	10	3	1	1
2005	45	37	11	3	2	1
2006	47	36	10	3	2	2
2007	46	40	10	3	1	1
2008	49	39	8	2	1	1
Flickor						
2004	45	37	12	4	1	1
2005	45	37	11	3	2	1
2006	46	36	12	3	1	1
2007	42	43	11	3	1	0
2008	46	39	10	2	1	0

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 148. "Brukar du skolka?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2008.

	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i månaden	2–3 ggr i månaden	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
Pojkar								
2004	28	33	13	14	8	4	71	1
2005	22	32	14	16	9	5	77	1
2006	25	32	12	15	10	5	74	1
2007	29	30	11	15	9	5	70	1
2008	28	32	11	14	9	4	71	1
Flickor								
2004	25	38	13	14	7	4	75	0
2005	23	40	12	13	7	5	77	1
2006	24	39	12	14	7	3	75	1
2007	27	35	12	14	8	4	73	0
2008	26	37	12	13	8	3	73	1

Tabell 149a. "Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 2005–2008.

Pojkar	Flera gånger i veckan	Flera gånger i månaden	En gång/ mån el. mer sällan	Inte spelat	Ej svar
Spelat på spelautomater					
2005	2	4	21	62	12
2006	2	3	19	63	13
2007	2	3	15	71	9
2008	1	1	14	75	9
Deltagit i lotterier					
2005	2	7	41	42	8
2006	2	6	41	42	10
2007	1	5	33	52	9
2008	0	4	34	52	9
Spelat på lotto eller tips					
2005	2	9	18	61	10
2006	2	7	16	62	13
2007	2	7	14	69	9
2008	2	5	13	71	9
Spelat på annat sportspel					
2005	2	7	14	66	10
2006	3	5	12	68	12
2007	2	5	9	74	9
2008	2	4	10	75	9
Spelat på annat					
2005	5	8	21	54	11
2006	6	11	23	49	11
2007	3	5	15	69	9
2008	2	3	11	75	10
Poker på Internet					
2005	6	4	6	77	7
2006	7	6	10	69	7
2007	5	5	11	70	9
2008	3	3	10	74	10
Casino på Internet					
2005	1	1	2	87	10
2006	1	1	2	85	11
2007	1	1	3	82	13
2008	1	1	2	84	13
Övriga spel på Internet					
2005	3	2	4	82	10
2006	4	2	3	80	10
2007	10	6	9	66	10
2008	9	4	7	70	9

Tabell 149b. "Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **flickor**. 2005–2008.

Flickor	Flera gånger i veckan	Flera gånger i månaden	En gång/ mån el. mer sällan	Inte spelat	Ej svar
Spelat på spelautomater					
2005	0	1	10	79	9
2006	1	0	9	82	9
2007	0	0	6	86	7
2008	0	0	6	87	6
Deltagit i lotterier					
2005	1	5	51	40	3
2006	1	3	48	44	4
2007	1	3	39	52	6
2008	0	2	40	53	5
Spelat på lotto eller tips					
2005	0	1	6	84	8
2006	0	1	5	85	9
2007	0	1	4	88	7
2008	0	0	4	89	6
Spelat på annat sportspel					
2005	0	1	4	86	9
2006	1	1	4	86	10
2007	0	0	3	90	7
2008	0	0	2	92	6
Spelat på annat					
2005	1	1	10	78	10
2006	0	1	11	77	11
2007	1	1	7	84	7
2008	0	1	6	86	7
Poker på Internet					
2005	0	1	1	93	5
2006	0	1	3	89	6
2007	0	0	2	90	8
2008	1	1	2	91	6
Casino på Internet					
2005	0	0	0	94	5
2006	0	0	0	92	7
2007	0	0	0	91	8
2008	0	0	0	93	7
Övriga spel på Internet					
2005	1	0	2	92	6
2006	1	0	2	90	7
2007	1	2	6	83	7
2008	2	2	7	84	6

Tabell 150. "Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2005–2008.

	Pojkar	Flickor
Varje gång		
2005	2	0
2006	2	0
2007	2	0
2008	1	0
Nästan varje gång		
2005	3	1
2006	2	0
2007	2	0
2008	2	0
Ibland		
2005	12	4
2006	10	4
2007	10	3
2008	8	2
Aldrig		
2005	82	92
2006	84	93
2007	84	93
2008	84	94
Ej svar		
2005	2	3
2006	2	3
2007	3	4
2008	5	3

Tabell 151. "Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?" Gymnasiet, år 2. 2005–2008.

	Pojkar				Flickor			
	–05	–06	–07	–08	–05	–06	–07	–08
Ja	12	10	10	9	4	5	4	3
Nej	86	87	88	86	93	92	92	93
Ej svar	2	3	3	5	3	3	4	4

Tabell 152. "Hur mycket har du spelat för de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2005–2008.

	Pojkar	Flickor
Har inte spelat de senaste 30 dagarna		
2005	61	85
2006	60	87
2007	64	87
2008	66	89
Mindre än 50 kr		
2005	13	9
2006	14	6
2007	12	5
2008	9	4
50–99 kr		
2005	10	3
2006	8	1
2007	7	1
2008	7	1
100–300 kr		
2005	9	1
2006	8	1
2007	7	1
2008	8	1
Mer än 300 kr		
2005	5	0
2006	7	1
2007	7	0
2008	3	0
Ej svar		
2005	3	3
2006	4	4
2007	4	5
2008	6	5

Tabell 153. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiet år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=317	Ej använt narkotika n=1516	Använt narkotika n=296	Ej använt narkotika n=1829
Dricker sprit 2 ggr per månad eller oftare	51	22	49	19
Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex	71	33	60	18
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång/månad eller oftare	79	46	76	38
Berusningsdebut 13 år eller yngre ^{b)}	28	9	42	10
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	30	17	31	13
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	75	43	64	38
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	16	3	30	7
Röker och/eller snusar	79	34	79	36
Har sniffat	21	2	20	2

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

b) Avser de elever som varit berusade. 2008: 1455 pojkar och 1668 flickor.

Tabell 154. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1–2	3–4	5–6	0	1–2	3–4	5–6
	215	469	383	705	257	735	551	512
Dricker sprit 2 ggr per månad el oftare	–	1	14	58	–	3	22	63
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång per månad eller oftare	0	6	62	91	–	8	63	92
Berusningsdebut 13 år eller yngre ^{b)}	1	4	9	23	1	4	17	36
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	2	9	17	31	–	6	18	33
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	2	21	55	75	1	23	54	73
Använt läkemedel till- sammans med alkohol i berusningssyfte	0	1	4	10	2	3	11	24
Röker och/eller snusar	6	16	41	69	6	22	52	77
Har sniffat	1	2	4	8	0	2	4	11
Har använt narkotika	2	7	11	31	2	4	15	38

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

b) Avser de elever som varit berusade. 2008: 1455 pojkar och 1668 flickor.

Tabell 155. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiet år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=317	Ej använt narkotika n=1516	Använt narkotika n=296	Ej använt narkotika n=1829
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	5	3	5	3
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	48	23	48	20
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	78	41	83	45
Relationsproblem	73	34	86	45
Sexuella problem	53	23	68	23
Brottsrelaterade problem	60	26	58	16
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	13	12	23	15
Annan vuxen	33	31	34	34
Elevvårdspersonal	45	37	55	45
Kamrater	5	8	8	4
Syskon	20	18	23	17

Tabell 156. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2008.

	Pojkar				Flickor			
Konsumtionskategori	0	1–2	3–4	5–6	0	1–2	3–4	5–6
n=	215	469	383	705	257	735	551	512
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	3	3	2	4	2	3	3	6
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	9	17	24	41	7	13	27	44
Problem p g a alkohol:								
Individuella problem	1	17	53	76	6	28	66	88
Relationsproblem	2	14	44	66	3	31	67	86
Sexuella problem	2	8	24	48	1	11	34	68
Brottsrelaterade problem	0	7	30	58	1	7	24	52
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:								
Förälder eller annan vuxen du bor med	11	13	13	12	16	16	13	20
Annan vuxen	28	33	32	31	35	35	30	37
Elevvårdspersonal	30	37	39	41	38	44	47	54
Kamrater	16	7	6	6	8	4	3	6
Syskon	17	20	16	18	18	16	19	18

Tabell 157. Andelen som tror att det är "stor risk" att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid följande beteenden. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Pojkar			Flickor		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Röker ett paket cigaretter/dag	56	56	49	61	61	58
Dricker 1–2 drinkar nästan varje dag	34	32	31	49	48	49
Röker marijuana eller hasch regelbundet	74	71	70	84	86	86
Tar LSD regelbundet	84	81	76	89	89	85
Tar amfetamin regelbundet	86	83	80	91	91	89
Tar ecstasy regelbundet	85	82	79	91	91	89
Tar anabola steroider regelbundet	77	74	69	86	83	81
Sniffar regelbundet	77	76	72	80	80	78

Tabell 158. Andelen som tror att det är "stor risk" att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid följande beteenden. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008.

	Pojkar	Flickor
Röker 10 cigaretter eller mer per dag	53	65
Beruser sig på alkohol varje helg	36	55
Provar amfetamin 1–2 ggr	33	37
Tar amfetamin regelbundet	79	88
Provar marijuana/hasch 1–2 ggr	17	26
Provar ecstasy 1–2 ggr	29	36
Provar heroin 1–2 ggr	45	48
Provar att sniffa 1–2 ggr	26	29

Tabell 159. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2008.

	Genomsnitts- kons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/ mån el. oftare	Druckit hem- bränt de se- naste 12 mån.	Druckit smug- gelsprit de se- naste 12 mån.
Pojkar				
Stockholms län				
2005–2007 (n= 1 104)	80	52	16	47
2006–2008 (n= 1 041)	80	52	14	49
Västra Götalands län				
2005–2007 (n= 1 097)	72	52	18	50
2006–2008 (n= 990)	75	53	18	53
Skåne län				
2005–2007 (n= 891)	80	54	18	57
2006–2008 (n= 894)	84	53	15	57
Södra Sverige				
2005–2007 (n= 1 002)	70	53	23	52
2006–2008 (n= 892)	79	57	21	53
Mellersta Sverige				
2005–2007 (n= 1 099)	68	50	30	50
2006–2008 (n= 1 088)	62	50	24	49
Norra Sverige				
2005–2007 (n= 868)	54	42	38	36
2006–2008 (n= 818)	56	44	36	39
Flickor				
Stockholms län				
2005–2007 (n= 1 173)	49	45	16	40
2006–2008 (n= 1 196)	47	45	14	42
Västra Götalands län				
2005–2007 (n= 1 011)	40	42	18	42
2006–2008 (n= 1 119)	43	43	16	42
Skåne län				
2005–2007 (n= 1 160)	43	39	14	44
2006–2008 (n= 1 095)	41	40	12	43
Södra Sverige				
2005–2007 (n= 1 045)	36	44	17	38
2006–2008 (n= 995)	37	46	14	41
Mellersta Sverige				
2005–2007 (n= 1 251)	43	44	27	40
2006–2008 (n= 1 170)	40	43	24	41
Norra Sverige				
2005–2007 (n= 808)	31	40	38	27
2006–2008 (n= 709)	31	40	30	28

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 160. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoläsk?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 efter alkoholsort ^{a)} i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008 ^{b)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Folköl						
Dricker inte	44	49	51	52	50	47
Köper själv	16	14	10	12	15	15
Från syskon	4	3	3	3	3	5
Från kompisar/deras syskon	20	17	12	14	16	21
Från föräldrar (med lov)	9	8	13	11	9	6
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1
Från annan vuxen som bjuder	6	4	5	5	5	4
Från annan vuxen som köpt ut	6	6	3	5	5	5
Restaurang, pub eller liknande	6	4	5	3	3	2
På annat sätt	3	2	4	3	3	2
Ej svar	11	11	12	12	9	11
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5 %^{c)}						
Dricker inte	17	15	14	12	15	19
Köper på Systemet	2	2	4	3	2	3
Från syskon	12	13	10	13	14	14
Från kompisar/deras syskon	47	44	34	44	45	45
Från föräldrar (med lov)	18	26	37	33	25	17
Från föräldrar (utan lov)	2	3	2	3	2	2
Från annan vuxen som bjuder	11	9	11	10	11	10
Från annan vuxen som köpt ut	21	23	13	23	24	25
Restaurang, pub eller liknande	21	21	19	17	16	12
Handlar i ett grannland	4	6	20	7	4	4
På annat sätt	7	8	9	8	7	5
Ej svar	4	3	4	3	2	3

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) Bastal: Se tabell 159.

c) Från och med år 2007 utgör blanddrycker (stark cider och alkoläsk) och starköl en gemensam kategori. För att möjliggöra ett genomsnittsvärde har svaren från 2006 rörande starköl respektive stark cider och alkoläsk slagits samman.

Tabell 161. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 efter alkoholsort ^{a)} i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008 ^{b)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Vin						
Dricker inte	34	42	40	43	45	49
Köper på Systemet	1	1	1	1	1	1
Från syskon	6	6	4	4	5	4
Från kompisar/deras syskon	27	19	16	19	20	18
Från föräldrar (med lov)	21	18	22	18	18	12
Från föräldrar (utan lov)	4	3	2	2	2	2
Från annan vuxen som bjuder	9	7	7	8	7	6
Från annan vuxen som köpt ut	12	9	7	8	10	9
Restaurang, pub eller liknande	11	9	7	5	5	4
Handlar i ett grannland	2	3	9	2	1	1
På annat sätt	4	4	5	4	4	3
Ej svar	11	11	12	11	9	10
Sprit						
Dricker inte	21	22	19	20	22	25
Köper på Systemet	2	2	2	1	2	1
Från syskon	9	9	7	7	9	9
Från kompisar/deras syskon	44	41	31	38	42	42
Från föräldrar (med lov)	7	10	18	13	11	7
Från föräldrar (utan lov)	4	4	3	3	4	2
Från annan vuxen som bjuder	8	7	9	10	8	7
Från annan vuxen som köpt ut	19	20	11	19	21	21
Restaurang, pub eller liknande	16	15	13	11	11	8
Handlar i ett grannland	4	5	15	5	2	2
På annat sätt	9	9	12	9	8	5
Ej svar	6	5	6	6	5	6

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) Bastal: Se tabell 159.

Tabell 162. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2006–2008 ^{a)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Individuella problem						
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	14	13	10	14	12	10
Förstört saker eller kläder	36	36	35	38	35	34
Tappat pengar eller andra värdesaker	28	26	29	30	28	24
Råkat ut för en olycka eller skadats	24	22	22	23	22	23
Relationsproblem						
Grälat	41	42	41	46	43	41
Problem med vänner	22	23	23	25	24	20
Problem med föräldrar	15	15	15	14	16	14
Problem med lärare	2	2	1	2	2	2
Sexuella problem						
Lett till oönskat sex	17	16	15	17	17	14
Lett till oskyddat sex	27	24	25	27	27	25
Brottsrelaterade problem						
Bråkat eller slagits	21	22	25	26	22	20
Blivit bestulen eller rånad	9	7	7	6	7	6
Råkat i bråk med polisen	10	9	10	10	12	8

a) Bastal: Se tabell 159.

Tabell 163. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland elever i gymnasiet år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2008 ^{a)}.

	Röker	Snusar	Röker och/eller snusar	Har sniffat	Har an- vänt nar- kotika	Haft lust att pröva narkoti- ka ^{b)}	Haft möj- lighet att pröva nar- kotika ^{b)}
Pojkar							
Stockholms län							
2005–2007	31	25	40	8	23	10	46
2006–2008	31	24	40	7	23	10	45
Västra Götaland							
2005–2007	34	28	42	8	15	5	38
2006–2008	34	26	41	7	16	6	37
Skåne län							
2005–2007	35	28	45	9	19	8	40
2006–2008	36	27	45	8	20	8	42
Södra Sverige							
2005–2007	35	31	46	5	12	7	35
2006–2008	38	33	50	5	14	7	32
Mellersta Sverige							
2005–2007	35	33	48	6	17	5	34
2006–2008	34	28	44	5	15	7	30
Norra Sverige							
2005–2007	33	32	45	6	11	4	26
2006–2008	36	32	45	6	11	5	26
Flickor							
Stockholms län							
2005–2007	44	8	45	5	17	8	40
2006–2008	42	8	44	6	20	7	38
Västra Götaland							
2005–2007	40	11	42	4	14	7	33
2006–2008	41	11	44	5	13	7	33
Skåne län							
2005–2007	41	5	41	5	16	8	34
2006–2008	41	4	42	4	15	7	36
Södra Sverige							
2005–2007	38	8	40	4	11	6	32
2006–2008	38	8	40	3	11	4	31
Mellersta Sverige							
2005–2007	42	13	45	4	13	7	28
2006–2008	42	11	44	5	14	6	26
Norra Sverige							
2005–2007	36	22	43	6	7	5	33
2006–2008	36	23	41	5	9	6	33

a) Bastal: Se tabell 159.

b) Endast elever som ej använt narkotika: 2005–2007: Stockholms län: n=836 pojkar och 954 flickor. Västra Götalands län: n=924 pojkar och 860 flickor. Skåne län: n=704 pojkar och 968 flickor. Södra Sverige: n=868 pojkar och 929 flickor. Mellersta Sverige: n=914 pojkar och 1 098 flickor. Norra Sverige: n=759 pojkar och 743 flickor. 2006–2008: Stockholms län: n=783 pojkar och 959 flickor. Västra Götalands län: n=827 pojkar och 957 flickor. Skåne län: n=710 pojkar och 931 flickor. Södra Sverige: n=755 pojkar och 877 flickor. Mellersta Sverige: n=923 pojkar och 1012 flickor. Norra Sverige: n=717 pojkar och 647 flickor.

Tabell 164. Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.

	Antal dagar i veckan								
	0	1	2	3	4	5	6	7	Ej svar
Pojkar									
– vara på fritidsgård	90	4	2	1	1	0	0	0	3
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	21	8	13	17	13	10	7	9	3
– vara ute på stan med kamrater	19	30	24	13	6	3	1	1	3
– vara hemma hos en kamrat	10	22	25	18	12	6	3	3	2
– vara hemma hela kvällen	4	14	16	15	19	15	8	6	3
– spela dator- eller tv- spel	11	15	10	12	10	10	8	22	2
Flickor									
– vara på fritidsgård	94	3	1	1	0	0	0	0	1
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	22	11	17	18	11	6	5	8	1
– vara ute på stan med kamrater	10	36	26	15	7	3	1	1	1
– vara hemma hos en kamrat	10	27	28	16	8	5	2	2	1
– vara hemma hela kvällen	3	12	14	17	17	19	9	7	2
– spela dator- eller tv- spel	48	15	9	7	5	5	2	7	2

Tabell 165. Andelen elever i konsumentkategori 5–6 efter hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.

	Antal dagar i veckan							
	0	1	2	3	4	5	6	7
Pojkar								
– vara på fritidsgård	40	38	42	31	64	55	–	37
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	41	40	36	38	45	42	40	37
– vara ute på stan med kamrater	21	35	46	50	59	65	60	50
– vara hemma hos en kamrat	17	23	41	47	57	60	63	62
– vara hemma hela kvällen	58	59	49	43	37	29	21	14
– spela dator- eller tv-spel	47	47	40	35	33	44	41	36
Flickor								
– vara på fritidsgård	25	21	21	0	0	0	39	0
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	28	25	26	24	20	19	17	27
– vara ute på stan med kamrater	11	15	28	39	37	36	50	33
– vara hemma hos en kamrat	10	15	26	35	37	32	42	38
– vara hemma hela kvällen	36	32	35	33	23	18	7	10
– spela dator- eller tv-spel	27	23	18	27	15	25	16	26

Tabell 166. Andelen elever som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare efter hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2008.

	Antal dagar i veckan							
	0	1	2	3	4	5	6	7
Pojkar								
– vara på fritidsgård	52	53	54	48	72	100	–	57
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	47	54	52	52	57	53	55	55
– vara ute på stan med kamrater	27	49	61	65	73	71	73	64
– vara hemma hos en kamrat	22	36	54	63	69	74	73	74
– vara hemma hela kvällen	68	66	62	56	54	45	32	15
– spela dator- eller tv-spel	61	57	56	46	50	55	55	46
Flickor								
– vara på fritidsgård	44	26	41	28	71	0	100	0
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	46	46	42	43	46	38	38	44
– vara ute på stan med kamrater	27	35	48	57	48	62	71	79
– vara hemma hos en kamrat	19	34	45	55	61	64	62	61
– vara hemma hela kvällen	62	53	59	50	45	41	22	12
– spela dator- eller tv-spel	46	40	43	42	37	45	29	45

Tidigare rapporter

- Nr 74** Mönstrandens drogvanor 2002
- Nr 75** Ungdomars drogvanor 1994–2003. Intervjuer med 16–24-åringar
- Nr 76** CANs rapporteringssystem om droger (CRD).
Tendenser under hösten 2003
- Nr 77** Skolelevers drogvanor 2003
- Nr 78** Mönstrandens drogvanor 2003
- Nr 79** Uppföljning och utvärdering av insatserna mot svartsprit
- Nr 80** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2003
- Nr 81** CANs rapporteringssystem om droger (CRD).
Tendenser under våren 2004
- Nr 82** Drogutvecklingen i Sverige – Rapport 2004
- Nr 83** CANs rapporteringssystem om droger (CRD).
Tendenser under hösten 2004
- Nr 84** Skolelevers drogvanor 2004
- Nr 85** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2004
- Nr 86** Mönstrandens drogvanor 2004
- Nr 87** Drogvanor i gymnasiet år 2, 2004
- Nr 88** Alkohol- och narkotikamissbruk bland invandrare
- Nr 89** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2005
- Nr 90** Skolelevers drogvanor 2005
- Nr 91** Drogutvecklingen i Sverige 2005
- Nr 92** CANs rapporteringssystem om droger (CRD).
Tendenser under hösten 2005
- Nr 93** Drug Trends in Sweden 2005
- Nr 94** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2005
- Nr 95** Mönstrandens drogvanor 2005
- Nr 96** CANs rapporteringssystem om droger (CRD).
Tendenser vinterhalvåret 2005–2006
- Nr 97** CANs rapporteringssystem om droger (CRD).
Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2005–2006
- Nr 98** Drogutvecklingen i Sverige 2006
- Nr 99** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2006
- Nr 100** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg
sommarhalvåret 2006
- Nr 101** Kartläggning av narkotikapolitiska handlingsplaner i kommuner och stadsdelar
- Nr 102** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2006
- Nr 103** Skolelevers drogvanor 2006
- Nr 104** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2006–2007
- Nr 105** Mönstrandens drogvanor 2006
- Nr 106** CANs rapporteringssystem om droger (CRD).
Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2006–2007
- Nr 107** Drogutvecklingen i Sverige 2007
- Nr 108** Skolelevers drogvanor 2007
- Nr 109** Kokain – ett uppmärksammat problem
- Nr 110** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2007
- Nr 111** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2007–2008
- Nr 112** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2007
- Nr 113** Drogutvecklingen i Sverige 2008

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, har till uppgift att sprida information om alkohol, narkotika och andra droger till alla som arbetar inom drogområdet. Det gör vi genom att samla in och bearbeta fakta som vi sedan sprider via olika publikationer, kurser, konferenser och webbplatser samt via vårt bibliotek.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
Box 70412, 107 25 Stockholm, Klara Norra Kyrkogata 34,
Tel 08-412 46 00 Fax 08-10 46 41, e-post can@can.se, www.can.se